Poštnina plačana v gotovini.
Leto XIX., št. 188
Ljubljana, nedelja 14. avgusta 1938
Cena 2 Din

Upravništvo: Ljubljana, Knafljeva 5 — Telefon št. 3122, 3123, 3124, 3125, 3126.
Inseratni oddelek: Ljubljana, Šelenburgova ul. — Tel. 3492 in 2492.
Podružnica Maribor: Grajski trg 7. Telefon št. 2455.
Podružnica Celje: Kocenova ulica 2. — Telefon št. 190.
Računi pri pošt. ček. zavodih: Ljubljana št. 11.842, Praga číslo 78.180, Wien št. 105.241.

JUTRO

Izhaja vsak dan razen ponedeljka. Naročnina znaša mesečno Din 25.—. Za inozemstvo Din 40.—

Uredništvo: Ljubljana, Knafljeva ulica 5, telefon 3122, 3123, 3124, 3125, 3126. Maribor, Grajski trg št. 7, telefon št. 2455. Celje, Strossmayerjeva ulica štev. 1, telefon št. 65.

Rokopisi se ne vračajo

Naša obmejna mesta

V jubilejnem letu nam bo še neštetokrat prilika, da se spomnimo ogromnega napredka, ki ga more zaznamovati v tej dobi naša nacionalna stvar, napredka, ki ga le prerada prezre generacija, ki ji niso več v spominu razmere stare predvojne dobe. Če velja že za druge stvari, da se njihova prava vrednost spozna šele v primerjavi, velja to še prav posebno za veliko vrednost sedanjega stanja; v primerjavi z nekdanjim položajem se šele prav osvetli njegova ogromna vrednost.

Med objekti, ki so kakor nalašč prikladni za primerjavo, so naša mesta v obmejnem pasu, njihova nacionalna struktura ter vloga v nacionalni kulturi nekdaj in sedaj. Če smo rekli: v obmejnem pasu, mislimo to jako na široko, saj vemo, da je segal vpliv nemškoavstrijskega ponemčevalnega sistema še jako daleč preko prave narodne meje. Te dni smo opozorili, kako se je spremenila podoba Maribora in kako orjaško se je povečala in poživila njegova kulturna ter civilizacijska funkcija, odkar je postal eno s svojim zaledjem, s svojo narodno okolico, ki se je na žalost poprej tako dolgo postavljal v antitezo z njo. Podobno kakor za Maribor, veljajo bistvene poteze naše karakteristike za ostala, tudi za manjša mesta in trge, ki so se nacionalizirali v toku dvajsetih let, odkar so vključena v sestav narodne države.

Starejša generacija ve danes nemara boljše ceniti kakor mlajša, kaj pomeni, da so danes mesta in kmetska okolica v glavnem, to se pravi v nacionalnem pogledu eno. Zakaj treba si je predstavljati, kako je bilo takrat, ko je po mestih in trgih v bližini narodne meje gospodovalo nemškutarstvo, kako je v veliki večini naše Štajerske iz mest in trgov prihajal duh sovraštva do slovenskega narodnega preporoda, duh zanikanja naše obnovljene narodne kulture in nasprotovanje prizadevanju, da se vrne narodu čast in slava, samozaupanje in ponos, pa samostojnost in svoboda. Prepad je zijal med mesti ter trgi in vasmi, ali točneje povedano: med obema narodnima taboroma, katerih glavne postojanke so se bile razdelile po raz'ikah med mestnim in kmetskim prebivalstvom. Bilo je to neprirodno stanje, ki se ni moglo dolgo držati, zakaj mesta in kmetska okolica, to sta dva dela ene in iste celote dva dela velikega ljudskega organizma, ki ne moreta funkcionirati eden brez drugega, prej ali slej se mora ena stran prilagoditi drugi. Kamorkoli po svetu pogledamo, katero koli deželo opazujemo, povsod moremo ugotoviti potrditev naše trditve.

Danes so pred nami učinki dvajsetletnega procesa. Ni še dovršen do kraja, res je, ni še dosegel svoje poslednje stopnje, ki bi pomenila zaključek razvoja. Toda v bistvu je proces svoje poglavitno že opravil, spravil je v normalno funkcioniranje odnošaje med mesti, trgi in podeželjem, napravil iz njih zopet organe celotne eksekutive, mestno ter kmetsko populacijo je povezal v harmonično nacionalno celoto. Kar se še brani prirodnemu razvoju in stoji ob strani, zaupajoč še vedno na pomoč iz Indije Koromandije in čakajoč nanjo ter črpajoč iz tega svoje poslednje sile, kakor iz umetnih injekcij; kar še noče zaživeti polno in harmonično narodno življenje, je ali tujega rodu ali pa zakrknjeni ostanek nekdanjih postojank zastrupljenja iz tujine. Enih kot drugih usoda je, da ostanejo izločeni iz živega organizma, pa da polagoma brezkoristno in jalovo minejo. Morda se kdaj pod vtisom razburljive sedanjosti zdi, da pomenijo več in da je v njih kal za bodoče nesreče, — toda čuječ, na znotraj trden in na zunaj krepak narod bo vedel, da so to samo zadnji odsevi tuje zarje, ki je zašla za vedno.

Naša nacionalizirana mesta s trgi so postala v teh dvajsetih letih velike narodne kulturne celice, prosvetna ognjišča, odkoder se dovajajo sveži sokovi in tokovi na bližnjo in daljno okolico. Poprej, ko so bila mestna in trška središča po umetničenju avstrijskega raznarodovalnega sistema ločena od živega narodnega organizma, te funkcije niso opravljala in v marsikakem pogledu je bilo naše prosvetno in kulturno ter gospodarsko življenje ohromelo ali vsaj zadržano in ovirano.

V nekdaj porušenih trdnjavah obmejnih mest in trgov se je desetletja odigraval trdovraten boj za veljavo naše narodne misli. Znaten del prebivalstva v naših obmejnih mestih in trgih si je bil dobro svest, kako nalogo in funkcijo bi morala urbanska središča vršiti v narodni celoti. Ti narodni zavedni naši meščani in tržani v obmejnem področju pa so stali v neenakem boju tako s sistemom drugače razpoložene državne in deželne uprave kakor tudi z nezavednostjo svojih sorojakov, doseljujočih se v mesta in trge s kmetov. Zelo je napak, kar se dandanes tolikokrat čuje v demagoških govorih in bere v cenenih reklamnih člankih, namreč trditev, kakor da bi šlo na eni strani za zavedno kmetsko prebivalstvo, na drugi za nezavedno meščanstvo, ki je zatajilo narodnost svojih dedov. Tako so antiteze popolnoma napačno postavljene in v takem modrovanju se skriva ali demagogija ali zavedna laž ali pa površnost in nevednost. Zakaj tisti, ki so onemogočali, da bi se naša ponemčena mesta nacionalizirala in strnila s kmetsko okolico, so bili baš doseljenci s kmetov, ki so se sproti ponemčevali. Dobro poznamo naše stare, trdno zavedne meščane, ki so vztrajali v neenaki borbi, enako dobro poznamo in spoštujemo one, ki so na kmetih držali narodno fronto. Toda, ako bi bil v oni dobi ves naš kmetski živelj v celoti dovolj narodno zaveden, se ne bi odnarodili njegovi izseljenci, ki so prihajali v mesta in se tamkaj ponemčevali. Treba je samo pogledati statistične podatke za glavna mesta v naši obmejni predvojni sferi, pa bi videli, da je bilo v njih dve tretjini do tri četrtine ljudi, ki so bili rojeni v kmetskih občinah in ki so se šele pred nedavnim priselili v mesta, in tam pomagali pomnožiti fronto onih, ki so bili v nasprotju z narodnostjo in govorico slovenskega podeželja. Da je bila vsaj večina teh, ki so se v urbanska središča priselili s kmetov, narodno zavedna in bi ostala zares zvesta narodnosti svojih očetov in dedov, bi ojačili vrste zavednih slovenskih meščanov in si skupno z njimi osvojili te postojanke posiljenega tujstva. Taka je resnica o nekdanjih odnošajih med zavednostjo v raznih slojih našega naroda.

Ni nam treba naglašati, da spoštujemo vse sloje in poklice našega naroda enako. Kakor smo vedno pravilno in pošteno ocenjevali kvaliteto našega podeželja, tako bi bilo huda krivica, ako bi ob dvajsetletnici ne porabili prilike, da vzamemo v zaščito naše zavedne meščanske borce, ki so trdno in zvesto stali na braniku domovine, materinske govorice in narodnosti očetov. Naše meščanstvo ni le ostalo zvesto narodu, marveč je že zgodaj prevzelo vodstvo nacionalne borbe, ji stalo krepko na čelu in v najbolj bistveni meri pripomoglo do zmage.

Dvajsetletni razvoj je pospešil razvoj in konsolidiral naše meščanstvo v obmejnem pasu, pa ga uvrstil v celoto narodnega organizma. To je ogromen uspeh in vsekakor eden najvažnejših učinkov osvobojenja, to je eno največjih nacionalnih del. S katerekoli strani bomo gledali v letošnjem jubilejnem letu bilanco naše dvajsetletne svobodne preteklosti, vedno znova se nam bo pokazala nacionalizacija mest kot ena najimenitnejših, najbolj temeljno važnih narodnih zmag.

ANGLEŠKA DEMARŠA V BERLINU

Anglija želi, da bi se nemški jesenski manevri ne priredili ob meji

Pariz, 13. avg. o. Vsi listi poročajo danes o polslužbeni demarši angleške vlade v Berlinu. »Excelsior« poroča, da so zaupne informacije iz Berlina pripravile angleško vlado, da je po svojem poslaniku na merodajnih mestih vprašala, kakšne namene imajo prav za prav Nemci s svojimi velikopoteznimi vojaškimi pripravami. Demarša je bila polslužbenega značaja, ker bi uradna intervencija angleškega poslanika ne imela nobene glavne osnove, saj Nemčiji ni mogoče prepovedati nikakih vojaških ukrepov, ki se ji zdijo potrebni.

Angleško poslaništvo je prejelo odgovor, da so vse priprave izključno v zvezi z jesenskimi vojnimi vajami. Angleški poslanik je izrazil željo da bi se glede na mednarodno napetost vaje priredile tako, da ne bi nastal vtis kakor da se koncentrira vsa nemška vojska v določenem času v določenem obmejnem ozemlju. V takem primeru bi namreč napovedane velike vojne vaje nemške vojske lahko povzročile reakcijo na drugi strani meje.

»Populaire« meni nasprotno, da vesti o velikih vojaških pripravah v Nemčiji, ki so napravile tako silen vtis na vso evropsko politično javnost, nimajo resnejših namenov, ker so nemške oblasti objavile poročila o njih. Če bi Nemčija nameravala ob tej priliki resno angažirati svojo vojsko za dosego svojih zunanjepolitičnih namenov, bi se priprave vršile kolikor mogoče v tajnosti. Zaradi tega sodi pariški list, da so imele vesti o teh pripravah zgolj namen prestrašiti enega ali drugega nemškega soseda.

Berlin, 13. avg. o. Veliki jesenski manevri nemške vojske, ki se bodo po službenih poročilih pričeli v torek 16. t. m. in ki se že nekaj časa z vso vnemo pripravljajo, bodo povsem novega značaja. Trajali bodo celih 8 tednov in se jih bodo udeležili skoraj sami rezervisti. O svrhi teh vaj razpravlja v današnjem »Lokalanzeigerju« nemški vojaški teoretik general Metzsch. Glavna naloga teh vaj, pravi general, mora biti popolna priprava rezervnih oficirjev, da se jim v primeru vojne ne bo treba šeel privaditi vojaškemu življenju. V vsaki prihodnji vojni se bodo že od vsega početka uporabljale velike formacije vojske. Potemtakem bodo morali biti vsi rezervni oficirji docela izvežban za takojšnjo frontno službo.

Berlin, 13. avgusta. o. Pri velikih vojnih vajah, ki se prično v ponedeljek in pri katerih bo sodelovalo milijon vojakov, nameravajo vojaške oblasti zaposliti tudi civilno prebivalstvo. Že z dekretom od 16. julija so bila poveljstva posameznih edinic pooblaščena, zahtevati od civilnega prebivalstva prenočišča za vojsko in vsa razpoložljiva sredstva za prevoz vojaštva in vojaških potrebščin. Vojne vaje bodo trajale šest tednov.

Pozornost v Parizu

Pariz, 13. avgusta. h. Vojaške priprave Nemčije in možnost novega ogrožanja češkoslovaške republike so predmet uvodnikov vseh današnjih pariških listov. »Temps« poroča, da je angleška vlada v zvezi s tem izvršila demaršo v Berlinu. List pa izraža mnenje, da je praktično izključeno, da bi se Nemčija odločila za nasilje akcije in to tem manj, ker je Nemčija sama odobrila misijo lorda Runcimana v Pragi.

Francoski in angleški glasovi o vojaških pripravah v Nemčiji

V Angliji in Franciji zasledujejo te dni, kakor se razvidi iz pisanja časopisja obeh držav, z veliko pozornostjo velike vojaške priprave v Nemčiji, med njimi zlasti pospešeno utrjevanje nemške zapadne meje in vpoklic nemških rezervistov na velike orožne vaje, o čemer smo tudi mi že poročali. Prve informacije o teh vojaških pripravah so prejele angleške in francoske delavske organizacije, katerim so »trije nemški socialni demokrati iz vzhodne Nemčije« poslali poročilo, ki ga je nato kot prvi objavil angleški list »Manchester Guardian«. Poročilo je bilo poslano preko Prage v Pariz in London in je datirano 31. julija. Iz poročila so razvidne naslednje podrobnosti:

1. V bližini češkoslovaške meje in verjetno tudi drugod so vsi nemški poštni uradi prejeli brzojavno naročilo, naj se čimprej zberejo lastniki avtobusov in stavijo svoja vozila skupno s šoferji državi na razpolago. 2. Isto navodilo je prišlo glede tovornih avtomobilov. 3. Vsi stavbni delavci, med njimi zlasti vsi sudetski Nemci, ki so bili v zadnjem času zaposleni pri cestnih in drugih javnih delih, so bili zbrani na skupnih zbirališčih in odposlani v Posarje in Porenje, kjer bodo zaposleni pri novih utrjevalnih delih v tem pasu. Po mobilizacijskem ukazu, ki poziva na orožje rezerviste, se morajo javiti vojaškim poveljstvom tudi starejši možje, ki bodo, v kolikor niso sposobni za orožne vaje, zaposleni pri utrjevalnih delih na vzhodni in zapadni meji. 5. Za vzdrževanje cest uporabljajo vojaške oblasti zlasti sudetske Nemce, ki jih je na razne vabe mnogo zapustilo svojo domovino in ki so organizirani v posebnih legijah. Vsa dela morajo biti po dispozicijah vojaških oblasti dokončana najkasneje do 31. avgusta tega leta.

Edenov organ »Yorkishire Post« piše v zvezi s temi poročili: Nastaja vprašanje, v kakšni zvezi so ti ukrepi s sudetskim problemom in bližnjim narodno socialističnim kongresom v Nürnbergu. Ukrepi o avtobusih in tovornih avtomobilih v Berlinu in okolici se po doslej dospelih poročilih spravljajo v zvezo z vpoklicom rezervistov na orožne vaje.

Francoski desničarski organ »Epoque« poudarja: Obseg vojaških priprav Nemčije je tolikšen, da pada slehernemu v oči. Vse govori za to, da se Nemčija pripravlja na veliko demonstracijo vseh svojih vojaških sil. Ni izključeno, da gre za nov pritisk na Anglijo, ki naj bi pod vtisom teh priprav vplivala na večjo popustljivost Prage. Podobno pišejo tudi nekateri drugi pariški listi, večina pa dvomi v nove komplikacije resnega značaja, četudi pri tem ne prikriva vidne zaskrbljenosti.

Zaradi Velikega Šmarna izide »Ponedeljsko Jutro« izjemoma šele v torek, prihodnja redna številka »Jutra« pa v sredo.

Rusko-japonska pogajanja

Besedilo sporazuma o premirju med ruskimi in japonskimi četami pri Čangkufengu

Tokio, 13. avgusta. AA. Po sklenjenem premirju so se začeli konkretni razgovori med zastopniki japonske in ruske vojske. Na prvem sestanku so razpravljali o pogrebu padlih vojakov. Razgovori o točni določitvi meje pri Čangkufengu se nadaljujejo.

Vojno ministrstvo je izdalo ob 11.20 uradno poročilo, ki pravi, da so zastopniki japonske in ruske vojske podpisali noči ob 21.30 dogovor, ki se glasi:

Glede na sedanje okoliščine in ker so si japonske in ruske postojanke v pokrajini Čangkufenga zelo blizu, so zastopniki japonske in ruske vojske sklenili naslednji sporazum:

1. Položaj severno od vrha Čangkufenga se popiše v posebnem poročilu in pošlje obema vladama.

2. Vrhovna poveljnika japonskih in ruskih čet se zavežeta, da ukreneta vse potrebno, da se prepreči vsakršen spor v okolici Čangkufenga, kakor določa dogovor, ki sta ga podpisali obe vladi o ukinitvi vojnih operacij.

3. Jedro japonskih čet in večina ruskih oddelkov, ki stoje na sedlu hriba Čangkufenga, se umakneta na razdaljo, ki ne bo manjša od 80 m od tega sedla.

Poročilo pristavlja, da so se zastopniki japonskih in ruskih čet podpisali na zemljevide, ki točno označujejo postojanke japonskih in ruskih oddelkov v trenutku, ko sta obe vojski sklenili premirje.

Japonska ponuja Rusiji nenapadalni pakt

Tokio, 13. avgusta .b. Iz razpoloženja tukajšnjih političnih krogov bi se dalo sklepati, da igra pri sedanjih rusko-japonskih pogajanjih zelo veliko vlogo japonska ponudba Rusiji za sklenitev nenapadalnega pakta.

Kako je prišlo do premirja

Rim, 13. avg. o. »Popolo d' Italia« je danes objavil daljše poročilo iz Londona o ozadju diplomatskih razgovorov in pogajanj o japonsko-ruskem premirju. List pravi, da je bilo premirje sklenjeno na pobudo angleškega zunanjega ministrstva in da je ruska vlada postavila svoje pogoje Japoncem po sugestijah Foreign officea. Le na ta način si je mogoče razlagati, zakaj so Rusi predlagali, da se za točno določitev meje med Rusijo, Mandžurijo in Korejo ustanovi posebna mešana komisija, v kateri bi bili poleg zastopnikov Rusije, Mandžurije in Japonske tudi angleški delegati, ki naj bi se jim zagotovila nekakšna razsodiščna naloga v njej. Japonska se je upirala temu ruskemu predlogu, ko pa je Litvinov naglasil, da ne more popustiti v tej stvari in da brez sodelovanja angleškega razsodnika v razmejitveni komisiji ni računati z mirno likvidacijo spora, je japonski poslanik v Moskvi po daljšem posvetu z japonskim zunanjim ministrstvom predlog sprejel, tako da določa protokol o premirju, ki je bil podpisan te dni, v resnici razmejitveno komisijo z angleškim predsednikom.

V nadaljnjem beleži list razne nasprotujoče si vesti, predvsem pa ugotavlja, da še vedno ni jasno, ali je Čangkufeng v ruski ali japonski posesti. Po poročilih iz Moskve premirje ne bo trajalo dolgo in ruski službeni krogi malo verujejo, da se bo mogel spor zares urediti na miren način. Vse kaže, pravi list, da pripravlja ruska vlada javno mnenje na vojno z Japonci. Predvsem poudarjajo Rusi, da ne bodo odstopili Japonski niti pedi svoje zemlje in da jo bodo rajši branili z orožjem, kakor pa pristali na arbitražo, za katero se zavzema London in ki bi lahko dovedla do tega, da bi se Rusiji odvzel čeprav še tako majhen kot njene zemlje. List beleži ob zaključku, da sta Rim in Berlin znatno podprla miroljubna stremljenja londonske vlade.

Incident na Sahalinu

Tokio, 13. avg. AA. Z rusko-japonske meje poročajo o novem incidentu, ki se je pripetil na Sahalinu. Člana japonskega parlamenta Tasirogija, ki je v družbi svojega sina in več japonskih obmejnih stražnikov pregledoval severnovzhodno mejo Sahalina, je napadla skupina ruskih obmejnih stražnikov, ki je streljala iz pušk in ranila dva japonska obmejna stražnika.

Katastrofa potniškega letala Praga—Pariz

Največja nesreča v zgodovini čsl. civilnega letalstva 11 potnikov mrtvih

Praga, 13. avgusta. h. Češkoslovaško civilno letalstvo je zadela danes največja katastrofa v njegovi zgodovini. Redno potniško letalo na progi Praga—Pariz je dopoldne ob 9. startalo v Pragi. Bilo je popolnoma zasedeno. Okrog 11. je v bližini Oberkirchena nad Schwarzwaldom, 40 km daleč od Strassbourga, iz neznanega vzroka treščilo na tla in zgorelo. Nesrečo je najbrže zakrivilo izredno slabo vreme in huda nevihta, ki je besnela nad schwarzwaldskim pogorjem.

Po dosedanjih vesteh so vsi potniki ubiti, le steward je hudo ranjen in se nahaja v bolnici. Gre za letalo tipa »Savoya-Marchetti 73«. Letalo je vodil najboljši češkoslovaški civilni pilot Brabenec, rezervni pilot je bil Saukup, prav tako odličen češkoslovaški civilni pilot, ki je preletel že nad milijon kilometrov. V letalu je bilo 11 potnikov, ki so vsi našli smrt pod ruševinami.

Nemške oblasti zatrjujejo po prvih ugotovitvah, da je letalo letelo zaradi viharja precej nizko in je treščilo v neki hrib. Na kraj nesreče je odpotovala češkoslovaška preiskovalna komisija.

Strašen japonski letalski napad

Šanghaj, 13. avg. o. Včeraj in danes je 150 japonskih letal bombardiralo Hankov, Vučang in Hanjang. Japonski letalci so povzročili strašno razdejanje. Doslej so našteli okrog 1.500 žrtev, sodijo pa, da je pod razvalinami hiš in drugih stavb najmanj še 2.000 ljudi ubitih in ranjenih. V Hanjangu so Japonci razdejali tovarno streliva, v Vučangu kolodvor, v Hankovu pa celokupno železniško križišče in letališče.

Šanghaj, 13. avg. o. Ker so v zadnjih dneh kitajski teroristi razvili novo teroristično akcijo, so japonske vojne oblasti znova proglasile obsedno stanje v Šanghaju.

Nova upravna razdelitev Rumunije

Bukarešta, 13. avg. AA. Ob navzočnosti kralja Karola, članov vlade in kraljevskih svetnikov so danes ob 12.30 slovesno proglasili novi zakon, s katerim se Rumunija razdeli na 10 pokrajin, nakar so bili novi guvernerji zaprisežen.

Novi rasni ukrepi v Italiji

Rim, 13. avgusta. b. Mnogi židovski trgovci so prejeli te dni obvestilo, da ne morejo biti še nadalje vpisani v fašističnih trgovskih sindikatih. Verjetno je, da bo ta akcija v kratkem razširjena na vse ostale Žide in bo načelo o izključitvi Židov najbrž proglašeno za vse fašistične organizacije. Generalni tajnik fašistične stranke je izdal okrožnico z navodili za izvedbo rasnih načel v fašističnih kulturnih ustanovah, zlasti v šolah pri razlagi nove rasne ideologije.

Snežni zameti v Angliji

London, 13. avg. br. V Angliji so zavladale zadnje dni nenavadne vremenske razmere. Dočim imajo na jugu in zapadu hudo vročino z nevihtami, je zavladala v pokrajinah severno od Londona pa do škotske meje pravcata zima. Že dva dni divjajo snežni viharji, tako da je ves promet v zastoju. Na stotine avtomobilov je obtičalo v snežnih zametih. V grofiji Yorkshire je zapadlo nad pol metra snega. Nenavadne vremenske razmere so povzročile obilo škode, ki pa se bo še povečala, ker obstoja nevarnost poplav, ko se bo sneg začel naglo tajati.

„Condor" se vrača v Evropo

New York, 13. avg. h. Nemško letalo »Condor«, ki je v 25 urah preletelo progo Berlin—New York, je danes nastopilo svoj polet v obratni smeri. Ob 14.03 evropskega časa je startalo na newyorškem letališču. Upajo, da bo prevalilo pot iz New Yorka v Berlin v še krajšem času ter da bo rabilo največ 20 do 22 ur.

Smrtna nesreča treh turistov na Matterhornu

Zermatt, 13. avg. AA. Včeraj popoldne so se pri sestopu ubili trije nemški turisti, ki se jim je posrečilo splezati na Matterhorn.

Vrednost oglasov v dnevnikih najbolje presodite po številu malih oglasov. — Danšnje »Jutro« ima

537

malih oglasov. Enkratni poizkus z malim oglasom v »Jutru« Vas pouči, da ima oglas dvojno vrednost, če se javi dvojno

Runciman mirno na delu

Včeraj je sprejel zastopnike sudetsko-nemških gospodarstvenikov

Praga, 13. avgusta. b. Misija lorda Runcimana je objavila danes naslednji komunike:

Danes ob 11. dopoldne je sprejel lord Runciman s svojim štabom zastopnike nemških gospodarskih in industrijskih krogov, da čuje njihovo mnenje o gospodarskem položaju v sudetsko-nemških pokrajinah. Razgovor je trajal dve uri. V delegaciji so bili poslanec inž. Richter, nadalje predsednik industrijskega in gospodarskega odseka sudetsko-nemške stranke poslanec dr. Rosche, predsednik Zveze nemških industrijcev in predsednik Trgovske in industrijske zbornice v Libercu Liebig ter podpredsednik Zveze nemških industrijcev inž. Weber, generalni direktor Kreditnega zavoda Kiesewetter. Popoldne je lord Runciman odpotoval na tedenski oddih v Češke Kamenice, kjer bo gost nemškega veleposestnika Ulricha Kynskega.

Spomenica nemških socialistov

Praga, 13. avgusta. b. Kakor se doznava, je odposlanstvo nemške socialne demokratske stranke pod vodstvom posl. Jakscha, ki je bilo včeraj pri lordu Runcimanu, izročilo angleškemu posredovalcu 40 tipkanih strani obsegajočo spomenico, v kateri zavzema socialno - demokratska stranka stališče k narodnostnemu vprašanju v ČSR, obenem pa stavi svoje konkretne predloge. Spomenici je priključeno pismo, ki razlaga stališče socialnih demokratov. V njem poudarjajo med drugim, da so trdno prepričani o možnosti mirnega sožitja Nemcev in Čehov in tudi o boljši gospodarski bodočnosti sudetskih Nemcev, vendar samo na osnovi demokratične državne oblike. Iz bistva demokracije sledi tudi povsem miroljubna zunanjepolitična usmeritev ter potreba po dobrih odnošajih z vsemi sosedi. Priznavanje demokratičnega načela zahteva priznanje enakopravnosti vseh narodnosti na notranjepolitičnem področju; zaradi priznavanja istega načela pa je naravna tudi zahteva, da so v zunanjepolitičnih vprašanjih zavarovani interesi malih narodov nasproti slehernemu diktatu velikih sosedov. Od češke politike zahtevajo nemški socialisti spoštovanje življenjskih pravic sudetsko-nemškega prebivalstva, toda kot sama po sebi razumljiva protikoncesija z nemške strani pa je, da tudi Nemci priznavajo življenjske interese češkega naroda.

Kot demokratično in evropsko orientirani Nemci, pravi spomenica, smo socialni demokrati za novo ureditev vseh srednjeevropskih problemov, ki bi vsem narodom zagotovila njihov nacionalni obstoj in njihov gospodarski razmah. Tudi za sudetsko ozemlje je potrebna posebna gospodarsko-socialna pomoč.

Samo zmaga narodne in politične strpnosti, samo prenehanje sosedskih sporov vseh srednjeevropskih držav v duhu pravičnosti, razuma in evropske solidarnosti lahko sproste potrebne sile za gospodarski preporod. Ti nagibi tvorijo osnovo naših predlogov. Po demokratičnih načelih ima tudi šibkejša nemška stranka pravico, da kot enakovreden faktor sodeluje pri delu sprave vseh narodov naše države.

Sprejemi pri predsedniku dr. Benešu

Praga, 13. avgusta. h. Prezident republike dr. Beneš je sprejel danes dopoldne zunanjega ministra dr. Krofto, za njim berlinskega poslanika dr. Mastnega, nato lorda Allena Hurtwooda in francoskega poslanca Roberta d' Grandmaisona. Popoldne je odpotoval na svoje posestvo pri Taboru.

Trenutno ni pričakovati resnejših komplikacij

Pariz, 13. avgusta. h. Zunanji minister Bonnet je dovolil francoskemu poslaniku v Pragi De Lacroixu, da lahko nastopi svoj letni dopust. V francoskih diplomatskih krogih vidijo v tem odloku zunanjega ministra dokaz, da v bližnji bodočnosti ni računati s kakimi resnejšimi komplikacijami v češkoslovaškem vprašanju. Vesti, da je lord Runciman v svoji misiji naletel na velike težkoče, v dobro informiranih pariških krogih zavračajo in opozarjajo na ugoden sprejem, ki ga je bila deležna misija lorda Runcimana v češkoslovaškem tisku. Prav tako opozarjajo na poročilo francoskega poslanika v Berlinu, po katerem so vesti o izrednih vojaških ukrepih Nemčije znatno pretirane.

Poslanik dr. Mastny v Pragi

Praga, 13. avgusta. br. Češkoslovaški izredni poslanik in pooblaščeni minister dr. Vojteh Mastny je včeraj prispel iz Berlina v Prago. Dopoldne ga je sprejel min. predsednik dr. Hodža, kateremu je podrobno poročal o aktualnih problemih v odnošajih med ČSR in Nemčijo, nato pa je bil v daljši avdienci pri prezidentu republike.

Lord Allen v Pragi

Praga, 13. avgusta. h. Lord Allen Hurlwood, ki se je pretekle dni mudil v Nemčiji, je včeraj prispel v Prago. Kmalu po svojem prihodu je obiskal ministra za socialno skrbstvo inž. Nečasa, po čemer bi se dalo sklepati, da je njegov obisk v Pragi med drugim tudi v zvezi s proučevanjem begunskega vprašanja. Lord Allen se namreč že dalje časa peča s problemom nemških emigrantov. Svoje bivanje v Pragi bo seveda izkoristil tudi za obiske pri dr. Benešu in drugih češkoslovaških državnikih.

Edenovo zanimanje za položaj v ČSR

London, 13. avgusta. h. »Ewening Standard« poroča, da se bivši zunanji minister Eden živahno zanima za položaj v Češkoslovaški. Svoj tedenski oddih bo prebil v družbi češkoslovaškega poslanika dr. Jana Masaryka, ki ga bo podrobno informiral o dogodkih na Češkoslovaškem.

Poljska in ČSR

Pariz, 13. avg. b. »Temps« objavlja od svojega varšavskega poročevalca daljši članek o poljskem stališču v češkoslovaškem vprašanju ob dogodkih 21. maja. Poročevalec pravi med drugim: Niti trenutek niso mislili voditelji poljske politike, da bi podprli nemški manever. Poljska je ob izgubi svoje nacionalne svobode preveč trpela, da ne bi globoko sočutje pretreslo vse države ob vesti, da je neodvisnost druge države ogrožena, to tem bolj, ker je šlo tedaj za narod, ki je navzlic vsem sporom Poljski tako blizu. Sedanje brezbrižno stališče pa je v bistvu samo pasivnega značaja, kakor odgovarja osnovni črti poljske zunanje politike. Prav zato pa je sprememba tega zadržanja mogoča, zlasti še spričo čedalje bolj perečega nemškega problema in drugih umetno od zunaj razpihanih narodnostnih vprašanj v sami Poljski.

Smrt velikega čsl. gospodarstvenika

Praga, 13. avgusta. h. V starosti 70 let je danes preminul v Mladi Boleslavi bivši generalni direktor znane češkoslovaške tovarne avtomobilov Laurin-Clement, Vaclav Clement. Pokojni je začel popolnoma z malega in se je povspel do enega največjih tovarnarjev na svetu. Bil je izučen knjigovez, toda že v mladih letih je vstopil kot družabnik v malo tovarno za popravila koles Laurin v Mladi Boleslavi. S svojim znanjem, energijo in poštenjem je ustanovil Clement leta 1905 prvo tovarno avtomobilov na Češkem in sploh v nekdanji Avstriji. Leto dni pozneje je ustanovil največjo avtomobilsko tovarno v Rusiji in so njegovi avtomobilski izdelki kmalu zasloveli po vsem svetu.

Poslabšanje zdravstvenega stanja patra Hlinke

Praga, 13. avg. AA. (ČTK). Zdravstveno stanje msgr. Hlinke, voditelja slovaške ljudske stranke, se je nenadoma poslabšalo.

Pomen rusko-japonskega sporazuma

Ugledni švicarski list »Neue Zürcher Zeitung« posveča rusko-japonskemu sporazumu uvodni članek, v katerem se dotika tudi vprašanja, kdo je v tem sporu popustil. List mirno in objektivno ugotavlja.

Sovjetska diplomacija je s sprejemom poslednjih japonskih predlogov nedvomno storila veliko uslugo miru. Da so namreč Japonci izzvali incident pri hribu Čangkufengu, ni od vsega začetka nihče dvomil. Prav tako je gotovo, da je ta hrib veljal od nekdaj za rusko ozemlje, to se pravi, odkar sploh moremo govoriti o ureditvi meje med Rusijo in Kitajsko, namesto katere nastopa sedaj kot njen pravni naslednik japonska vazalna država Mandžukuo. Ker japonski napad na tem kraju ni bil prvi, zaradi katerega bi se morali Rusi pritoževati, je predstavljal predlog japonskega poslanika Sigemica, da obe stranki izpraznita »sporno ozemlje«, pravo podtikanje sovjetski diplomaciji. Povsem naravno je bilo, ako je Litvinov to podtikanje odklonil. Na drugi strani pa vendar ni zahteval vzpostavitve statusa quo v vsem obsegu. Tako je bil mogoč sporazum na srednji črti. Pri tem pa so Japonci, ki so se zaradi vojne na Kitajskem hoteli izogniti vojni z Rusijo, popustili v vseh poglavitnih točkah. Tu ne mislimo toliko na sestavo komisije, v kateri bosta z vsake strani samo po dva zastopnika, dočim je Japonska najprej zahtevala zase dva in dva za Mandžurijo, kolikor na umik japonskih čet za cel kilometer s postojank, ki so jih zahtevali zase, kar predstavlja nedvomno veliko koncesijo, saj bo s tem izpraznjen večji del onega ozemlja, ki ga upravičeno zahtevajo Rusi, medtem ko so istočasno njihove čete zasedle ozek pas mandžursko-japonskega ozemlja, s čimer je Rusija zavarovana pred morebitnimi neugodnimi končnimi odločitvami.

Nevarnosti novih zapletljajev po sodbi lista s tem diplomatskim sporazumom še niso odstranjene. Vsekakor pa pomeni veliko pridobitev za mir že samo dejstvo, da so to pot tako na japonski kakor na ruski strani politični nagibi zmagali nad čisto vojaškimi in sentimentalnimi.

Izvor in meje Runcimanove misije —*X* —*X*

Evropski listi še vedno živahno razpravljajo o pravem pomenu, izvoru in mejah Runcimanove praške misije. Pozornost so vzbudile te dni v tej zvezi zlasti informacije, ki jih je objavil informirani francoski publicist Pertinax, ki piše med drugim:

Prva misel o angleškem posredovanju v sudetskem vprašanju je bila sprožena v angleškem zunanjem ministrstvu, ki se je zbalo, da se ne bi pojavila zahteva po plebiscitu, dasi je ta pravno in politično nemogoč. Pariz je skušal odsvetovati, toda London je med tem že stopil v neposredne stike s Prago in pridobil Beneša za svojo zamisel. Čeprav sta torej Chamberlain in lord Halifax duhovna očeta Runcimanove misije, vendar njuna svoboda v pogledu vsebine posredovanja ni popolna. London se je namreč s Parizom sporazume v tem smislu, da ne smeta biti dotaknjena niti suvereniteta niti zunanja politika Češkoslovaške. Proti temu pogoju ni niti Henlein pri svojih londonskih razgovorih stavil pomislekov. S tem je seveda načelo o teritorialni avtonomiji sudetskih Nemcev močno omejeno in vprašati se smemo, v koliko se bo smatrala vezana na tak posredovalni načrt tudi Nemčija. Sedanja časopisna kampanja in pospešena utrjevalna dela v Porenju lahko smatramo za pritisk na praška pogajanja. Poleg pritiska pa se pripravlja tudi nova diplomatska akcija. Vselej, kadar stoji Nemčija pred važnimi zunanjepolitičnimi odločitvami, pošlje kakega svojega državnika v London, da poudari miroljubne namene tretjega rajha.

Minister pravde na dopustu

Beograd, 13. avg. AA. Pravosodni minister Milan Simonović je odpotoval za mesec dni na dopust.

Mislite v teh dneh na CMD in darujte za njen sklad!

Beležke

Uredba o Akademiji znanosti in umetnosti v Ljubljani

Narodno predstavništvo je s finančnim zakonom od 1. aprila 1938 odobrilo, da minister prosvete po odobritvi ministrskega sveta predpiše zakonsko uredbo o ustanovitvi in ureditvi Akademije znanosti in umetnosti v Ljubljani. V smislu člena 37. točka 5. naj ima ljubljanska Akademija značaj javnopravne in privatne osebnosti. Predsednik akademije se postavlja z ukazom na predlog ministra prosvete izmed treh od glavne skupščine Akademije predlaganih članov. Prve redne člane Akademije postavlja minister prosvete s kraljevim ukazom, pozneje pa Akademija voli člane na svojih glavnih skupščinah.

Po skoraj petih mesecih je sedaj minister prosvete izdal uredbo, ki še določa, da bo imela Akademija štiri odseke: zgodovinsko-filološki, matematično-prirodoslovni, pravni in umetniški. Vseh rednih članov bo največ 30, dopisnih pa največ 60. Akademija se ima vzdrževati z lastnim premoženjem, z dohodki iz prodanih publikacij in s prostovoljnimi prispevki. Dobivala bo tudi državno subvencijo, katere izmera pa ni določena.

Kakor poroča »Slovenec« bodo prvi člani in predsednik Akademije imenovani meseca septembra.

Z ustanovitvijo ljubljanske Akademije znanosti imamo sedaj v državi tri te najvišje znanstvene zavode. Dočim sta beograjska in zagrebška Akademija bližje obeleženi ter se beograjska imenuje Srpska, zagrebška pa Jugoslovenska, je ostala ljubljanska Akademija brez narodnega naziva. »Slovenec« jo sicer stalno imenuje »Slovenska akademija«, toda ta pridevek manjka v njenem oficielnem nazivu.

Dr. Maček 10 let predsednik HSS

Danes je deset let, odkar je bil izvoljen na seji kluba poslancev Hrvatske seljačke stranke dr. Maček za predsednika kluba in predsednika HSS. »Hrvatski dnevnik« posveča dr. Mačkovemu jubileju celo stran s člankom svojega glavnega urednika dr. Jakovljeviča, ki pravi med drugim: »Dr. Maček ni diktator. Prav tako nima diktatorskih ambicij. S ponosom nosi odgovornost za vse akcije HSS. Njegov program je suverenost naroda in človeka.«

Navodila za sprejem dr. Mačka v Beogradu

Beograjski listi objavljajo navodila vodstva združene opozicije za sprejem dr. Mačka v Beogradu. Na kolodvoru ga bodo sprejeli zastopniki beograjske združene opozicije, Beograjčani in delegacije iz notranjosti Srbije. Pred kolodvorom se bo formirala povorka, ki bo krenila za dr. Mačkom in predstavniki združene opozicije po beograjskih ulicah do hiše, kjer se bo dr. Maček nastanil med bivanjem v prestolnici. V povorki bodo lahko korakali samo tisti, ki bodo vstopili v njene vrste že na kolodvoru. Red bodo vzdrževali posebni reditelji. Vodstvo združene opozicije prosi dalje vse prijatelje, naj bodo pri svojih klicih umerjeni. Prepovedalo je dalje nošenje kakršnihkoli napisov ali zastav. Kdor se ne bo pokoril tem navodilom, se bo smatral, da je najet izzivač. Pri sprejemu na kolodvoru, kakor tudi med povorko, ne bo nobenih pozdravnih govorov.

Veroizpoved slovenskih omladincev JRZ

»Slovenski jug«, organ omladine JRZ, objavlja govor delegata slovenskih omladincev pristašev JRZ, Stanka Kocipra, na skupščini omladine JRZ. Gospod Kociper je slovesno izjavil: »Slovenci verujemo v Boga, s katerega pomočjo je obdržal naš veliki dr. Janez Ev. Krek naš narod pod pritiskom avstroogrske nadutosti. Verujemo v Boga, ker je njegov služabnik dr. Anton Korošec dodal velik del vernih Slovencev za izgraditev Jugoslavije. Verujemo v Boga, ker nam je dal vlado JRZ in čudovito očuval našega predsednika dr. Milana Stojadinovića od zločinskih strelov tako zvanih narodnih poslancev in ker je bilo Bogu dovolj trpljenja našega naroda. Fanatično verujemo v uspeh vlade JRZ in fanatično bomo uredili svojo bodočnost pod režimom JRZ, saj piše Gustav le Bon, da ustvarjajo zgodovino narodov fanatiki. Tako bo dr. Stojadinović s svojo omladino izgradil veliko zgodovino jugoslovenske države in veliko našo bodočnost. Slovenska katoliška omladina je prepričana, da bo imela pri tem delu odlično mesto.« Svoj govor je zaključil g. Kociper z besedami, da je to politični credo slovenske katoliške omladine, iz katerega je jasno, da so Slovenci strogo državotvorni element.

Pred 30 leti

Poročali smo že o načrtih dr. Mirka Košutića za osnovanje nekega novega hrvatskega pokreta, ki bi vodil takozvano aktivno politiko. To je z drugimi besedami oportunistično. Dr. Košutić je v družbi nekaterih prijateljev že izdelal deklaracijo na narod, v kateri bi obrazložil svoj program. Stopil je tudi v zvezo z merodajnimi beograjskimi krogi, ki se nadejajo, da se jim bo posrečilo razbiti dr. Mačkove vrste s pomočjo Košutića in njegovih prijateljev. Sedaj pa se oglaša Vilderjeva »Nova Riječ« in objavlja stenografske zapiske iz veleizdajniškega procesa proti Adamu Pribičeviću in njegovim tovarišem. Po teh zapiskih je razvidno, da je bil dr. Mirko Košutić zelo energičen preiskovalni sodnik v veleizdajniškem procesu. Saj je na podlagi njegove preiskave predložil državni pravdnik za celo vrsto obtožencev smrtno kazen.

Modernizacija sarajevske tobačne tovarne

»Jugoslovenska pošta« poroča, da so pričeli s kopanjem temeljev za nove zgradbe sarajevske tobačne tovarne. Sezidali bodo tri velike nove objekte. Skupni stroški bodo znašali okoli 8 milijonov dinarjev. Na novo bodo tudi zgradili skoraj 80 m dolgo tovarniško poslopje, ki bo opremljeno z najmodernejšimi stroji, s katerimi razpolaga samo še tovarna v Nišu. Poleg tega bodo sezidali še novo upravno poslopje.

Iz srca privoščimo Sarajevčanom modernizacijo in spopolnitev njihove tobačne tovarne. Boli nas samo srce, če pomislimo, da pa pri nas zaradi reduciranja obrata v ljubljanski tobačni tovarni odpuščajo delavke in delavce, ki so bili že itak nadvse skromno plačani.

S španskih bojišč

Spopadi se nadaljujejo na vseh frontah, položaj pa je v splošnem nespremenjen

Barcelona, 13. avg. o. Nacionalistične vesti o republikanskih porazih v zadnjih dneh očitno niso povsem točne. Po službenih poročilih, ki jih je izdalo republikansko vrhovno poveljstvo, so republikanci tudi v zadnjih dneh dosegli več uspehov. Tako jim je med drugim uspel v odseku pri Torru prodor nacionalistične fronte. Zavzeli so vas Casetta d' Anero. Obdržali so tudi vse svoje postojanke na drugi strani reke Segre, ki bi jih naj v zadnjih dneh prepustili nacionalistom. Na fronti ob Ebru pa jim je kljub navzkrižnemu ognju iz nacionalističnih topov uspelo zavzeti dva griča, ki so ju jim nacionalisti predvčerajšnjim iztrgali.

Pri letalskem spopadu nad Gandeso sta bili sestreljeni dve Francovi letali, zadeti sta bili tudi dve republikanski letali, vendar pa jima je uspelo pristati na republikanski strani.

Salamanca, 13. avg. AA. Poročilo naconalnega vrhovnega poveljstva pravi: Republikanske čete so skušale na fronti pri Albarracinu in v odseku pri Taxu predreti nacionalistične postojanke, njihovi poskusi pa se niso posrečili. Nasprotno so nacionalistični oddelki prešli v protinapad in obkolili več republikanskih oddelkov.

Na fronti pri Ebru nadaljujejo nacionalisti svoje prodiranje. Sovražnikovi protinapadi so se izjalovili.

Pri Segreju so ujeli nad 200 republikanskih vojakov, padlo jih je pa najmanj 400. Na estremadurski fronti so nacionalisti zavzeli več važnih postojank, med njimi vrhova Gama in Zabazuela v Cabraških gorah.

Nacionalistično letalstvo je bilo včeraj zelo živahno; v bojih ob Ebru smo sestrelili 8 sovražnih letal.

London, 13. avg. AA. Angleška vlada je prejela sporočilo, da je odgovora vlade generala Franca na britanski načrt o odpoklicu tujih prostovoljcev iz Španije pričakovati vsak dan.

Iz državne službe

Beograd, 13. avg. e. Imenovani so: za sodnika apelacijskega sodišča v 3.2 v Ljubljani Fran Kovač, sodnik okrožnega sodišča za predsednika okrožnega sodišča v 3/2 v Mariboru Adolf Hudnik, sodnik okrožnega sodišča 4.1 v Ljubljani; za sodnika okrožnega sodišča v 4/1 v Ljubljani dr. Jakob Svet, sodnik okrajnega sodišča v Ljubljani; za sodnika okrožnega sodišča v Ljubljani dr. Julij Felaher, namestnik državnega tožilca v Celju; za sodnika okrajnega sodišča v 7. skupini v Murski Soboti Alojzij Piškur, pristav pri okrožnem sodišču v Ljubljani. Napredoval je v višjo pol. skupino Oskar Dobovišek, tajnik upravnega sodišča v Celju.

Imenovana sta na filozofski fakulteti vseučilišča kralja Aleksandra I. v Ljubljani za izrednega profesorja botanike v 4/1 docent dr. Štefan Horvatić; za lektorja italijanščine v 6. pol. skupini dr. Stanislav Leben, knjižničar vseučiliške knjižnice in honorarni profesor. Na tehniški fakulteti je napredoval v 7. pol. skupino asistent inž. Janko Valentinčič.

Premeščen je veterinarski pristav Josip Derganc iz Murske Sobote k banski upravi v Ljubljani.

Upravni pristav Dragutin Bratuž je premeščen iz Ivanjca v Veliko Gorico.

V carinski službi so premeščeni cariniki: Rudolf Matavšek iz Kotoribe v Dubrovnik, Boris Verstovšek iz Virovitice v Ljubljano, Borivoj Katlešič iz Kotoribe v Bibanj, Niko Miljak iz Dravograda-Meže v Biograd na moru, Kosta Radetić iz Kotoribe v Gornjo Radgono, Marijan Brozović iz Maribora v Zamet, Božidar Klobučar iz Metkovića v Kotoribo, Anton Hammer iz Maribora v Ohrid, pomožna arhivarja Ante Vidović in Mirko Fajfer iz Zagreba v Ljubljano ter pomožni carinik Nenad Maličanin iz Dubrovnika v Maribor.

Upokojeni so: Pavla Buh, učiteljica na Vrhniki; Andrej Škulj, okrajni šolski nadzornik v Kamniku; Josipina Sedej, učiteljica v Ribnici; Radovan Grum, okrajni šolski nadzornik za mesto Ljubljano.

Rojstni dan kneževiča Aleksandra

Beograd, 13. avg. AA. V proslavo rojstnega dne Nj. Vis. kneza Aleksandra je bila danes v dvornem hramu na Dedinju služba božja, ki so se je udeležili dvorne dame in civilni in vojaški dom Nj. Vel. kralja.

Razpis notarskega mesta

Beograd, 13. avg. e. V današnjih »Službenih novinah« je bilo razpisano notarsko mesto v Ormožu, kjer je umrl dosedanji notar Škrabar. Prošnje je treba vložiti do 7. septembra pri notarski zbornici v Ljubljani.

OJNS v Konjicah je proslavila 20 letnico Jugoslavije

Omladina JNS za konjiški srez je priredila v nedeljo dne 7. avgusta mladinsko zborovanje s proslavo 20-letnice obstoja Jugoslavije. Priprave so se vršile dalje časa, kajti zamišljena je bila v velikem obsegu. Vršila naj bi se na prostem. Dovoljenje za proslavo je bilo izdano šele zadnje dni, dan pred prireditvijo pa je izdalo predsedstvo občine Konjice prepoved za proslavo na prostem. Prireditev se je zaradi tega vršila v dvorani Narodnega doma. Kljub slabemu vremenu so bili zborovalni prostori napolnjeni. Kot prvi govornik je nastopil tovariš Milan Gorišek, ki je v vznešenih besedah proslavil 20-letnico Jugoslavije in poudaril vlogo nacionalne mladine v Jugoslaviji. Za njim je govoril narodni poslanec Ivan Prekoršek, ki je v obširnem govoru prikazal borbo za Jugoslavijo ter njen notranji in zunanji politični položaj ob njeni 20-letnici. Za svoja izvajanja sta oba govornika žela navdušeno pritrjevanje. Nacionalna omladina konjiškega sreza je tudi ob tej priliki storila svojo nacionalno dolžnost.

Zadnje sportne vesti

Nekaj iz Londona

Cerer — drugi v predtekih na 200 m prsno

London, 13. avgusta. dbr. Končne rezultate s 3 m deske je treba glede na dosežene točke precej popraviti, čeprav je vrstni red, ki smo ga objavili, ostal nespremenjen. Pravilno so dosegli: 1. Weiss (Nemčija) 148.22, 2. Haster (Nemčija) 137.90, 3. Hodges (Anglija) 132.52, 4. Hidvegy (Madžarska) 123.11, 5. André (Francija) 121. in 6. Ziherl (Jugoslavija) 119.5 točke. Italijan Cozzi je na šestem mestu za Ziherlom — tako kakor na Bledu. Naše prvotno poročilo je navajalo za Ziherla samo 96.66 točke, kar bi bila vsekako prevelika razlika med njim in evropskim prvakom.

Od četrtkovih dogodkov je treba naknadno zabeležiti še naslednje: V waterpolu so Madžari z veliko muko tesno zmagali nad Nemci z 2:0 (1:0). Italija pa je odpravila Anglijo s 5:3. V finalu na 400 m prosto si je priboril naslov evropskega prvaka Šved Borg s časom 4:51.6, za njim pa so se zvrstili Nemec Plath (4:56.2), Angležem Weinswright (4:56.3), Madžar Grof (4:57.1), Francoz Talli (5:02) in Nemec Arendt (5:06.8). V tolažilni točki v tej disciplini je zmagal Madžar Kuhinka s časom 5:14.2. — V predtekih na 200 m prsno je v prvem zmagal Nemec Sietas s časom 2:47.6 pred Jugoslovenom Cererjem, ki je plaval 2:49.6 in pustil za seboj nevarnega Madžara Angyela z 2:52, v drugem pa je tudi dosegel prvo mesto Nemec Balke z 2:45.6 pred Holandcem Smithshuyzenom (2:51.6) in Angležem Daviesom (2:54.7). — V skokih z deske za ženske je zmagala Angležinja Slade s 103.60 točke pred Nemko Daumerlang (102.28) in rojakinjo Child (100.70).

V petek je spored obsegal finale na 100 m hrbtno za moške, kjer so bili doseženi naslednji rezultati: 1. Schlauch (Nemčija) 1:09, 2. Nüsske (Nem.) 1:10.8, 3. in 4. Schaffer (Hol.) in Lengyel (Madž.) 1:12, 5. Taylor (Angl.) 6. Van Schoenen (Hol.). — V finalu na 100 m hrbtno za ženske je zmagala Holandka Corking in tudi drugo mesto je pripadlo Holandki, naslednji dve mesti pa sta zasedli Danki Brunström in Petersen. — V predtekmovanjih na 1500 m prosto za moške je v enem zmagal Angležev Leivers s časom 20:08.2, drugi je bil Šved Borg (20:08.6), v drugem pa je bil prvi Nemec Arendt, drugi pa Madžar Kuhinka. — V ženskih skokih s stolpa (5 m) je zmagala Danka pred Švedinjo in Nemko. — Tekme v waterpolu so prinesle ta dan naslednje izide: Holandska : Italija 4:3, Belgija : Holandska 4:3 in Nemčija : Francija 5:3.

V skupni klasifikaciji vodi v moškem plavanju Nemčija z 82 točkami pred Madžarsko in Holandsko, v konkurenci za ženski pokal pa je najboljša Danska z 41 točkami pred Holandsko in Anglijo. V konkurenci waterpolo moštev vodi Nemčija z 10 točkami pred Madžarsko, ki pa je z dvema tekmama še v zaostanku.

Maršal Balbo pri Hitlerju

Berchtesgaden, 13. avg. AA. Kancelar Hitler je popoldne sprejel v Obersalzbergu generalnega guvernerja Libije maršala Balba. V Balbovem spremstvu so bili generalni konzul Scola, general Brigandi, podpolkovnik Senia ter letalski ataše v Berlinu general Ciotta. Z nemške strani so sprejemu prisostvovali letalski general Sperle, artiljerijski general v. Sobert, vodja nemške mladine Baldur v. Schirach, nemški letalski ataše v Rimu, brigadni general Bergner, podpolkovnik v. Waldau ter Hitlerjev osebni pribočnik. Hitler je na čast maršala Balba priredil čajanko in sprejem v Hitlerjevem domu. Ob 18. je bil obisk maršala Balba pri Hitlerju končan. Po prisrčnem slovesu je maršal Balbo zapustil Berchtesgaden.

Göring pride v Dalmacijo

Split, 13. avg. o. Po vesteh iz zanesljivih virov pride Göring tudi letos v Dalmacijo, kjer bo prebil svoj dopust. Prišel bo v pričetku oktobra v Split, odtod pa bo krenil dalje proti jugu. Mesec dni oddiha bo prebil v okolici Dubrovnika. V pričetku septembra bo prišel v Split nemški sportni minister Tschammer und Osten, ki bo prav tako mesec dni prebil v Dalmaciji. Kakor zatrjujejo, se bo nastanil nekje v okolici Splita.

Jugoslovenski in bolgarski železničarji v Pragi

Praga, 13. avg. AA. Snoči je prispelo v Prago 27 jugoslovenskih in 23 bolgarskih železničarjev, ki se bodo udeležili proslave 40letnice zveze češkoslovaških železničarjev.

Vremenska napoved

Zemunska vremenska napoved: Prevladovalo bo oblačno vreme v vsej državi s plohami ponekod. Toplota bo nekoliko padla v severnih krajih in se dvignila na jugu.

Zagrebška: Vreme se bo poslabšalo.

Dunajska: Pretežno oblačno, nagnjenost k nevihtam, sopara.

Pol stoletja posojilnice v Ribnici

Petdeset let ni kdo ve kakšna doba za obstoj javne ustanove. Nekaj je pa vendar, če gre za hranilnico ali posojilnico, denarni zavod, kakršne so pričeli pri nas ustanavljati šele v drugi polovici prejšnjega stoletja. Tako je Posojilnica v Ribnici, r. z. z o. z., ki je pravkar slavila 50letnico obstoja, eden naših najstarejših tovrstnih zavodov, ustanovljenih za samopomoč malemu obrtniku, trgovcu in kmetu, dotlej izročenih na milost in nemilost domačim denarnim mogotcem. Prav ti so malega človeka pritiskali z oderuškimi obrestmi in mu nikakor niso dali živeti. Ni pa ta obletnica pomembna zaradi petih desetletij samih, temveč je v tem razdobju s posojilnico povezan ves razvoj in napredek Ribnice in ribniške doline. Kar danes Ribnica v gospodarskem in kulturnem pogledu velja,

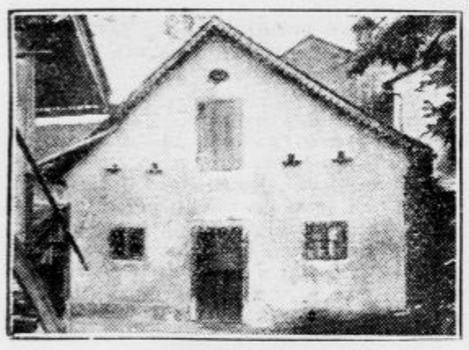

Posojilnica je pričela poslovati v največji skromnosti. V tej hiši, sedanjem hlevu, so bili njeni prvi poslovni prostori

gre v največji meri na račun posojilnice in je zato prav, da ob njeni petdesetletnici spregovorimo nekaj besed o njenem dosedanjem delu.

Pokojna notar Frane Erhovnic in sodni predstojnik Frane Višnikar sta bila njena ustanovitelja. L. 1887 sta pričela razmišljati, kako bi ustanovila v Ribnici posojilnico, ki bi domačine rešila iz rok oderuhov. 11. januarja so že bla potrjena pravila, na podlagi katerih so ustanovniki izdali na Ribničane oklic za podpis zadružnih deležev; takoj se je priglasilo 40 zadružnikov, ki so podpisali deleže po 50 in 5 goldinarjev, tako da je mogla posojilnica 1. junija istega leta že redno poslovati. Še tega dne je Janez Bojc iz Bolenje vasi prinesel prvo posojilo. V zadružni register je bila posojilnica vpisana 29. avgusta na okrožnem sodišču v Novem mestu.

Takoj prvo poslovno leto je pokazalo, kako potreben je bil zavod dolini: glavnih deležev je bilo vpisanih za 18.600 kron, opravilnih pa za 1390 K; prometa je bilo 227.625 K, hranilnih vlog 96.000, posojil pa je bilo izdanih za okroglo 102.000 K.

Posojilnica je rasla in napredovala iz leta v leto. Iz skromnih razmer se je v desetletjih razvila tako, da se je promet postoteril, razvoj, ki ga je mogla zavreti šele svetovna vojna. Seveda je morala posojilnica v desetletjih svojega poslovanja preživeti marsikatero nevšečnost izvirajočo iz zavisti, vendar je bila složnost zadružnikov vsikdar vzorna in je bil vseh 50 let izključen en sam član in to pred 38 leti. Složnost zadružnikov pa je razvidna tudi iz občnih zborov: bilo je 50 rednih in samo 3 izredni, pa še ti le zaradi spremembe pravil. Pomemben je bil tretji izredni občni zbor leta 1924., ki je pravila v toliko spremenil, da pripada v slučaju razdružbe zadruge vse premoženje županstvu ribniške občine, ki ga mora porabiti za vzdrževanje meščanske ali namesto nje ustanovljene strokovne šole v Ribnici. S tem je posojilnica dokazala, da se v polni meri zaveda tudi kulturne naloge v svojem delokrogu.

Sedanje poslopje posojilnice

Po svojem 50letnem delovanju, ki ga je načelstvo vsikdar usmerjalo za korist obrtnika, trgovca in kmeta, je posojilnica prava dobrotnica doline. Nešteto jih je, ki jih je reševala iz denarnih neprilik in jim z ugodnimi, cenenimi krediti omogočila nadaljno eksistenco.

Vsikdar je posojilnica imela odprte roke v dobrodelne namene. Od svojega čistega dobička je razdeljevala povprečno po 20 odstotkov letno. Seveda ni v tem vračunan njen največji kulturni davek, zgradba meščanske šole. Mnogo je darovala pogorelcem, po potresu prizadetim. Pomagala je pogorelcem leta 1915 na Mlaki, 1920 v Dvorski vasi in 1926 v Prigorici, priskočila na pomoč po potresu prizadetim leta 1917 na Čatežu, 1928 v Bolgariji, poslala znatno podporo leta 1922 stradajočim Rusom in leta 1926 poplavljencem v naši državi.

Posojilnica je uredila tudi lepo pot na kolodvor, kamor so morali prej pešci gaziti blato; ob poti je svoje stavbišče ogradila z lepo ograjo. Darovala je stavbišče za deško osnovno šolo in ji postavila lično železno ograjo na zidanem podstavku.

Od vsega početka se je posojilnica zavedala, da je narodna ustanova. Že leta 1907 je naslovila na bivši državni zbor na Dunaju peticijo, v kateri je zahtevala osnovne, srednje in visoke šole v materinščini, kot ustanovnica je pristopila k CMD, Slovenski Matici, Radogoju, društvu za podpiranje slovenskih visokošolcev in v kritičnem letu 1918 podpisala 10 delnic za oživljenje narodnega gledališča v Ljubljani. Pred 30 leti je izdala soglasen sklep o kolkovanju vseh pisem z narodnim kolkom naše šolske družbe, ki še vedno stoji na braniku za naše pravice ob naših mejah. To so le nekatere postavke njenega narodnostnega udejstvovanja.

Višek posojilniškega kulturnega delovanja pa je nedvomno zgradba ribniške meščanske šole, ki je bila ustanovljena leta 1919, pa ni imela nobenih primernih prostorov. Nekaj let je za silo izhajala z učilnicami v deški šoli in po zasebnih hišah, radi neprimernih in nezadostnih učnih prostorov pa je bila leta 1922 prav na tem, da jo zapre. Takrat je dala posojilnica na razpolago stavbišče za novo poslopje in s tem Ribnici ohranila to prepotrebno šolo. Kmalu nato je posojilnica odprla za zidanje nove meščanske šole polmilijonski kredit. Nameravala jo je zidati skupaj s trškim gospodarskim odborom, 25. marca 1924 pa je na podlagi novega sklepa sama prevzela stroške za zgradbo. V poletju 1925 je županstvo izdalo dovoljenje za vselitev v novo poslopje, ki je bilo s početkom šolskega leta izročeno svojemu namenu. Zgradba je veljala 2 milijona dinarjev, za plačilo pa si je hranilnica vzela le zavest, da je za kulturno povzdigo Ribnice storila več kot vsi merodajni činitelji, njeni kritiki in nasprotniki skupaj. S sklepom izrednega občnega zbora 1924. pa si je s spremembo pravil v korist meščanske šole postavila trajen spomenik v srcu vseh Ribničanov.

IVAN KLUN, industrijalec v Ribnici, je 23 let član načelstva; že 18 let pa je neprekinjeno tudi načelnik posojilnice

Sokol je bil vselej ljubljenec posojilnice, zares materinsko pa je posojilnica skrbela za domače društvo. Ob vsaki priliki, naj si to ob izletih, prireditvah, kakršnihkoli akcijah, vselej je bila njegova dobrotnica, ki je razumela ceniti kulturni pomen sokolstva. V novozgrajeni meščanski šoli mu je takoj preskrbela začasne prostore. Nekaj let nato je darovala svet za novi sokolski dom, ki je bil z njeno darežljivostjo dograjen pred 6 leti in je eden naših najlepših sokolskih domov. Že doslej je za zgradbo žrtvovala 300.000 din, ne vštevši sveta in je tudi nadalje pripravljena pomagati društvu nositi bremena obveznosti do popolnega izplačila impozantnega doma. Ko je Ribnica postavljala pred sokolskim domom spomenik pokojnemu kralju Aleksandru I. je posojilnica v zavesti svojih narodnih in pietetnih dolžnosti darovala 10.000 din.

Kot podpornica društev, posebno pa siromašnih dijakov ima posojilnica velike zasluge. Mnogo jih je, ki so mogli le z njeno pomočjo doštudirati in zavzemajo danes v javnem življenju odlične položaje. Le ti se je ob jubileju spominjajo z veliko hvaležnostio.

Poslopje meščanske šole, last posojilnice

Na splošno je treba poudariti na moč pametno gospodarjenje posojilnice. Med vojno vihro se tudi ona ni mogla ubraniti prisilnega podpisovanja vojnih posojil, znala pa jih je ob prvi priliki vnovčiti, tako da zadružniki niso bili prav nič oškodovani. Tudi pri likvidaciji Merkantilne banke v Kočevju je znala o pravem času varovati svoje interese s popolnim uspehom.

Naj se pri tej priliki spomnimo mož poštenjakov, ki so polstoletje tako razumno vodili posojilnico. Po načelnikovanju ustanovitelja Višnikarja do leta 1899 je vodil posojilnico do svoje smrti leta 1906 posestnik in trgovec Josip Klun. V najtežjih dneh je bil njen voditelj pokojni zdravnik dr. Anton Schiffrer. 14 let do 1920 je bil njen načelnik, ko ga je nadomestil industrijalec Ivan Klun, ki je še danes na tem mestu. Veliko zaslug za posojilnico pa gre rajnkemu posestniku Ivanu Arku, ki je opravljal pri zavodu posle tajnika in prokurista nad 35 let.

Od ustanovnih 40 zadružnikov žive le še Antonija Erhovnic, notarjeva vdova v Ljubljani, Ignac Merhar, posestnik in gostilničar v Prigorici ter Andrej Podboj, posestnik, gostilničar in mesar v Ribnici.

Za svoj jubilej se je posojilnica predvsem spomnila mladine, med katero je pri tej priliki razdelila 10.000 din: po 100 din v hranilnih vlogah je poklonila najboljšim dijakom in sicer 12 meščanskošolskim, po 24 pa učencem dekliške in deške ljudske šole. S tem lepim delom žali posojilnica med mladino utrditi smisel varčevanja in ji pokazati najprimernejšo pot do osamosvojitve. 4000 din pa bo razdelila o božiču najmarljivejšim sokolskim naraščajcem domačega društva.

Ob 50letnici želimo zavodu, ki so ga vsikdar vodili umni možje, ki jim je bil pri srcu le napredek in blagor Ribnice ter njene okolice, nadaljnje delovanje po sedanji poti, hkrati pa jo stavljamo za najlepši vzgled sorodnim zavodom. Ribniški posojilnici za njeno delo vsa čast!

Slov. Bistrica je dobila sokolski dom

Velikodušen dar Celjske posojilnice

Slovenska Bistrica, 13. avgusta

V četrtek se je vršil v Slovenski Bistrici izredni občni zbor Sokola, ki je z velikanskim navdušenjem sprejel poročilo načelnika gradbenega odseka o nakupu jahalnice in zraven spadajočega zemljišča za namene sokolskega doma. Zbor, ki je bil odlično obiskan, je otvoril namesto obolelega staroste br. Vigeleta podstarosta br. Ivan Gumsej in pozdravil komandanta mesta majorja Nikolo Ivanovića, delegata mariborske sokolske župe direktorja br. Mastnaka in zastopnike sokolskih čet iz Črešnjevca in Laporja.

Zatem je dobil besedo načelnik gradbenega odseka br. Pučnik in poročal, da je društvo kupilo od Celjske posojilnice ob Ljubljanski cesti ležeče zemljišče z jahalnico za kupnino 300.000 din in da je Celjska posojilnica ob priliki sklepa te pogodbe darovala Sokolu v Slovenski Bistrici velikodušno znesek 50.000 din kot prispevek za izgradnjo sokolskega doma, tako da znaša v resnici kupnina le 250.000 din. Načelnik gradbenega odseka je poročal nadalje o drugih izredno ugodnih pogojih, ki jih je dovolila društvu Celjska posojilnica. Z velikanskim odobravanjem je bila sprejeta zahvala, katero je izrekel v imenu društva tako Celjski posojilnici kakor starosti celjske sokolske župe br. Smertniku, starosti celjskega Sokola dr. Milanu Hrašovcu in gg. dr. Juru Hrašovcu, dr. Gvidonu Sernecu in dr. Vladimiru Vrečku in vsem, ki so pripomogli društvu do sklepa te kupne pogodbe.

Po čestitkah delegata mariborske sokolske župe direktorja br. Mastnaka in temperamentnih izvajanjih društvenega tajnika br. Mondinija je občni zbor na besede načelnika gradbenega odseka, da mora biti slovenjebistriški sokolski dom tukaj na naši državni meji vzgojevališče poštenih in neomajnih Jugoslovenov, z dolgotrajnim aplavzom odobril sklenjeno pogodbo —

Za Slovensko Bistrico, ki nam je bila nacionalno pred svetovno vojno še čisto odtujena, pomeni to pomemben dogodek, najpomembnejši dogodek pa za Sokola, ki si je letos, ko obhaja svojo 25-letnico, priboril tudi svoj dom. — Društvu čestitamo na lepem uspehu, naši sokolski mladini, ki je v tako velikem številu posetila izredni občni zbor in tako oduševljeno pozdravila storjene sklepe, pa kličemo: Brez miru naprej!«

Konjske dirke v Št. Jerneju

Jahalno in dirkalno društvo v Št. Jerneju na Dolenjskem pripravlja za nedeljo 28. avgusta dirke v velikem obsegu, kakor jih doslej pri nas še ni bilo. Krasno dirkališče, ki so ga uredili ponajveč s kulukom, ima pravilne angleške izmere, meri 804 m in ima vse zavoje dvignjene. Za zmagovalce so pripravljene velike nagrade, pa tudi občinstvo, za katerega udobnost pri posetu dirk je vse preskrbljeno, bo prišlo na svoj račun. Dirke bodo gledalce ves čas držale v napetosti, ker se bo spored razvijal brez prestanka. Med posameznimi dirkalnimi točkami bodo zabavne tekme, kakor lov za trakom, sabljanje in mnoge druge jahalne igre. Nedvomno bodo konjske dirke 28. avgusta gledalcem nudile več, kakor vse dosedanje. Za potovanje in dobre zveze je vse preskrbljeno. Za ugodne cene bodo vozili že iz Ljubljane številni avtobusi, pa tudi v Novem mestu bodo pri vseh rednih in posebnih vlakih dobre zveze. Podrobnosti bodo še razglašene v dnevnikih.

Na novem dirkališču že pridno trenirajo

Ta železobetonska stavba, ki se sedaj dogotavlja, je last veletrgovske firme Stermecki v Celju in je to danes največja domača trgovska hiša v Jugoslaviji. Široka in dolga je po 25 m in ker je vsa podkletena ter štirinadstropna, je za trgovski promet na razpolago 3750 m². Za stavbo se je porabilo 60.000 kg ali 6 vagonov železa in 25 vagonov cementa. Ta trgovska hiša, ki jo zida stavbenik ing. Anton Umek iz Ljubljane, je najmoderneje urejena, ima garderobe, električno dvigalo, centralno kurjavo, lastno avtomatično telefonsko centralo z dvajsetimi postajami, vse prostore parketirane itd. Tvrdka zaposluje v trgovini, razpošiljalni, pisarnah in tovarni za perilo in obleke stalno okoli 200, kadar se izdeluje vzorce in odpravlja cenik, pa 300 ljudi. Za to največjo domačo trgovsko hišo v Jugoslaviji je že pripravljenega toliko blaga, da bodo vsi prostori nabito polni. Vse to blago si vsakdo lahko ogleda, ne da bi mu bilo treba priti v Celje. Napisati je treba samo eno dopisnico na »Največjo domačo trgovsko hišo Stermecki, Celje št. 22« in v enem ali dveh dneh prejmete cenik in vzorce, te [illegible]

Kočevje vabi!

Ali ga vidite, kako ponosno stoji, kljub temu, da še ni ometan in kljub temu, da bo treba še mnogo truda, preden bo v celoti dograjen, da se bomo mogli nemoteni zbirati pod njegovim krovom in slediti naukom nesmrtnega Tyrša. To je Sokolski dom v slovenskem Kočevju, v katerem in okoli katerega se bo letos, ko praznuje kočevski Sokol svojo tridesetletnico, zbralo vse, kar čuti in dela narodno. Dom je bil do sedanjega stanja zgrajen z žulji naših rok v okviru Petrove petletke. Toda vsa dobra volja, vse prizadevanje in neumorno delo ne pomaga, če zmanjka sredstev. Nimamo jih, zato vas prosimo, pridite k temu domu, oglejte si ga v nedeljo 21. t. m. in nam pomagajte dokončati zgradbo, ki bo dala nam Slovencem, ki bivamo tu, novih pobud in novega poleta za nadaljnje delo. Vsi, ki poznate kočevski problem, veste, da je ravno tako pereč, če ne bolj, kot je bil pred svetovno vojno. Danes je vsa dežela preplavljena s tujci-propagatorji, danes nam bolj kot kedaj odtujujejo naše ljudi, danes se bolj kot kdaj poprej vrši sistematična iredentistična propaganda po vsej deželici. Razumel bo vsakdo, da se naš slovenski človek po deželi drži le še s skrajnim naporom in da mu je potrebna močna opora. In ravno ta ponosni Sokolski dom, ki bo stal sredi porajajočega se slovenskega dela kočevskega mesta, bo zatočišče vsem stotinam, ki dnevno prihajajo v mesto po nasvete in pomoč.

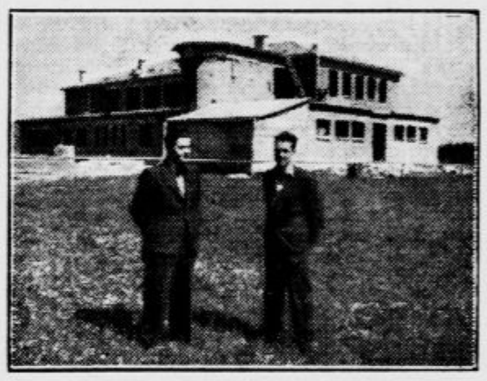

Dom vas kliče in mi vsi vas vabimo. Tridesetletnico našega društva obhajamo. Lani je družba sv. Cirila in Metoda zbrala v Kočevju na stotine narodno zavednih delavcev in želimo, da bi se letos to število še pomnožilo. Ni šala, vztrajati na tako izpostavljeni točki 30 let. Od ustanovitve sem pa do danes je Sokol v Kočevju stal na braniku naše narodnosti ter je bil predmet vednih napadov. Prebil se je skozi vse boje, zmagal nad vsemi sovražniki in danes stoji močan in krepak ter je na tem, da svoje delo v novem, prvem slovenskem domu na Kočevskem sploh, podvoji.

Trdno smo odločeni to storiti. Zato pa pridite med nas in nas podprite. Po vsej bližnji in daljnji okolici, ki ima zelo ugodne zveze, naj velja za ta dan geslo: Vsi v Kočevje! Želimo, da bi vas prišlo vsaj toliko, kolikor je sedaj tu tujcev z onstran meje!

Jubilej moža dela

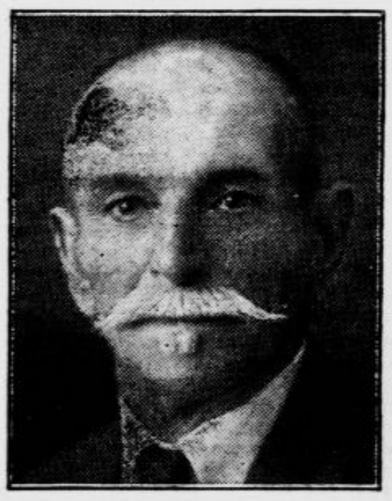

Jutri bo praznoval 75-letnico g. Jernej Novelli, doma v Mali vasi pri Ježici. Slavljenec spada v vsto oni ljudi, katerim je dela usoda že v najzgodnejši mladosti v dar tudo delo. Že kot 10-letni deček je opravljal naporno delo, leta 1894. pa je dobil službo v takratni Kleinovi tiskarni v Ljubljani, kjer je sodeloval pri črni umetnosti s tem, da je vrtil z rokami tiskarski stroj od jutra do večera. Ko so pozneje te ročne stroje nadomestili z drugimi na električni pogon, je Jernej opravljal druga dela v tiskarni. Kleinova tiskarna je prešla v last Učiteljske tiskarne in tako je dobil Novelli novega gospodarja, kateremu je zvesto služil do 31. decembra 1928., ko je po 37-letnem delu nastopil svoj delovni počitek, ki ga je pošteno zaslužil.

G. Novelli ve marsikaj povedati iz časov, ko je delal v tiskarni. Takratni župnik je zahteval od njegove žene, naj dobi drugo delo, da ne bo hodil v tiskarno, kjer tiskajo pregrešne stvari. Ker je Jernej prenašal iz Ljubljane tudi pregrešni »Narod«, je bil seveda zabeležen med politične grešnike. Kljub vsemu temu pa je dočakal čil in zdrav svoj lepi jubilej. Dolgo vsto let je bil tudi Sokolu na Ježici hišni oskrbnik, njegov član pa je danes. Vsi, ki poznajo [illegible]

Gospodarstvo

Obilna pšenična letina v Jugoslaviji

V dravski banovini smo pridelali 2400 vagonov več krušnega žita nego lani

Z velikim zanimanjem smo letos pričakovali uradno cenitev naše žitne letine, in sicer predvsem zaradi tega, ker smo se lani, kakor je znano, nekoliko všteli, kar je imelo za posledico, da nam je tik pred novo letino pšenice skoro zmanjkalo in se je cena pšenici povzpela na preko 250 din za meterski stot. Takoj po letošnji žetvi so se privatne cenitve letošnjega pridelka glasile na okrog 24 milijonov meterskih stotov. Pozneje so bile te privatne cenitve povišane na okrog 25 milijonov meterskih stotov. **Sedaj pa smo dobili uradno cenitev, ki gre še mnogo višje in sicer na 27.5 milijona meterskih stotov.** Ker je znašal lani po definitivni cenitvi naš pridelek pšenice 23.5 milijona meterskih stotov, **je letošnji pridelek za 4 milijone meterskih stotov ali za 40.000 vagonov večji nego je bil lani.**

Iz tega sledi, da bomo imeli letos prav znatne količine pšenice za izvoz. Prvotno so se glasile privatne cenitve, da bo znašal naš izvozni presežek okrog 40.000 vagonov; sedaj pa bi morali po uradni cenitvi računati z izvoznim presežkom 60.000—70.000 vagonov. Po vesteh iz Beograda bo letos Prizad postopal pri izvozu bolj previdno in obstoja mera, da se 10.000 vagonov pšenice vskladišči kot železna rezerva. Sicer pa itak ne bomo mogli naših presežkov tako hitro vnovčiti v inozemstvu kakor lani, ker je letos povsod pšenična letina prav dobra in bodo imeli zlasti Amerika in Kanada mnogo večje količine za izvoz, nego v zadnjih letih. Za prvi početek imamo možnost izvoziti dovolj pšenice po preferenčnih in drugih zajamčenih kontingentih, kar pa bomo imeli pšenice preko teh kontingentov, bomo morali iskati kupce na svobodnem trgu.

Težavna cenitev našega izvoznega presežka

Cenitev našega izvoznega presežka je letos tembolj težavna glede na razvoj cene koruzi. Koruza se je, kakor znano, letos zelo podražila. Cena stari koruzi je že skoro dosegla ceno novi pšenici. Izven Vojvodine dobi danes kmet za novo pšenico povprečno le za okrog 135 din za meterski stot, medtem ko se je cena stari koruzi zaradi pičlih rezerv že povzpela preko 130 din za meterski stot (v tarifno oddaljenih krajih je še višja). Ni pa verjetno, da bi se koruza bistveno pocenila vse do jeseni, ko bo prišla na trg nova koruza.

Po izkušnjah, ki jih imamo iz prejšnjih let, se pri obilni pšenični letini, če je obenem koruza draga, mnogo pšenice potroši za krmo namesto koruze. Važen pa je tudi drug moment: v časih, ko je pšenična moka poceni, se potrošnja pšenice poveča zlasti v onih pasivnih krajih, kjer narod drugače uživa cenejši koruzni kruh. Iz navedenih razlogov je prav letos težko presoditi, koliko bomo v resnici imeli pšenice za izvoz. Res je sicer, da bo tudi cena novi koruzi nižja, toda vprašanje je, ali bo Prizad v stanju držati sedanjo odkupno ceno za pšenico, ki gre za najboljšo potisko pšenico do 160 din. Po izvozni pariteti (brez preferenčnih povračil) bi se morala pšenica gibati le nekaj nad 100 din za meterski stot. Terminska cena za novo sušeno koruzo pa znaša trenotno tudi nekaj nad 100 din za meterski stot. Glede na položaj na zunanjih tržiščih pa si moramo prav za prav le želeti, da bi čim več pšenice potrošili doma in da bi namesto tega izvažali več koruze.

Nizke cene na svetovnem trgu

Na svetovnem trgu se letos cena pšenici razvija prav neugodno. V Chicagu je v decembru 1936. cena dosegla 140 dolarskih centov za bušelj. Tudi lani v juliju se je gibala še na višini 122 centov. Ob koncu lanskega leta pa je že popustila na 90 centov in sedaj notira komaj še 62 centov za bušelj, torej skoro polovico manj nego lani. Izvozni presežek Zedinjenih držav se letos ceni na 300 milijonov bušljev, izredno velik presežek pa bo imela tudi Kanada.

Naš pšenični pridelek v zadnjih letih

Če primerjamo letošnji pšenični pridelek s pridelkom zadnjih let, tedaj vidimo, da se letošnja letina tako po količini, kakor tudi po donosu na hektar približuje najboljšim letinam v poslednjih letih. Od leta 1928 se je naša pšenična letina gibala takole:

	skupni pridelek v milij. met. st.	pridelek na hektar v met. st.
1928	28.1	14.8
1929	25.9	12.3
1930	21.9	10.3
1931	26.9	12.6
1932	14.5	7.5
1933	26.3	12.6
1934	18.6	9.2
1935	19.9	9.3
1936	29.2	13.2
1937	23.5	11.0
1938	27.6	13.1

Po donosu na hektar, ki je dosegel letos povprečno 13.1 metrskega stota, zaostaja letošnja letina le za malenkost v primeri z letino 1936. in tudi ne mnogo za doslej najugodnejšo letino 1928., ki nam je prinesla 14.8 metrskega stota na hektar.

V posameznih banovinah je bil pridelek naslednji (v oklepajih razlika nasproti prejšnjemu letu): dunavska banovina 14.02 milijona metrskih stotov (plus 2.40), savska 3.9 milijona metrskih stotov (plus 1.25), moravska 2.41 (minus 0.15), drinska 2.31 (plus 0.25), vardarska 2.11 (minus 0.06), vrbaska 1.11 (plus 0.26), dravska 0.69 (plus 0.15), zetska 0.51 (minus 0.05), primorska 0.33 (minus 0.06).

V primeri z lanskim letom se je najbolj povečal pridelek v dunavski banovini, na katero odpade letos več nego polovica celotnega pridelka v naši državi in je letos dunavska banovina pridelala 24.000 vagonov pšenice več nego lani. Relativno pa se je v primeri z lanskim letom najbolj povečal pridelek v savski banovini (za 32%), v vrbaski banovini za 24% in v **dravski banovini za 22%.**

V Sloveniji smo pridelali 1540 vagonov pšenice več nego lani

V dravski banovini smo letos pridelali v uradni cenitvi **688.000 metrskih stotov pšenice** nasproti 534.000 v lanskem letu in 525.000 v predlanskem letu. Če je gornja uradna cenitev za dravsko banovino točna, pomeni to **povečanje pridelka v primeri z lanskim letom za 154.000 metrskih stotov precejšnjo olajšavo za našo v krušnem žitu pasivno pokrajino. Slovenija mora namreč na leto uvažati povprečno 7000 vagonov pšenice. Ako je v resnici letos pridelek za 1540 vagonov večji nego je bil lani, se bo v letu 1938-39 uvozna potreba naše banovine zmanjšala za teh 1500 vagonov; če vzamemo za podlago ceno 150 din za metrski stot, bomo prihranili zaradi manjšega uvoza okrog 23 milijonov dinarjev.**

Donos na hektar

Pridelek na hektar je bil, kakor vsako leto, tudi letos zelo različen v posameznih banovinah. **V dravski banovini smo letos dosegli 11 metrskih stotov pridelka na hektar** nasproti 8.6 v lanskem letu in 8.5 v predlanskem letu; letošnji pridelek na hektar je tudi nekoliko večji nego v izredno ugodnem letu 1935, ko smo v Sloveniji pridelali 10.8 metrskega stota na hektar. Največji hektarski donos je imela letos **dunavska banovina, namreč 16.3 metrske stote na hektar.** V savski banovini je znašal donos 12.6 metrskega stota. Najmanjši donos pa je zabeležen v zetski banovini, kjer je znašal le 8.8 metrskega stota na hektar.

Ječmen, rž in oves

Pridelek ječmena je letos dosegel 4.13 milijona metrskih stotov, t. j. za 0.30 milijona met. stotov ali za 7.2% več nego lani. **V dravski banovini je znašal donos 203 tisoč metrskih stotov,** t. j. za 45.000 metrskih stotov ali za 22% več nego lani.

Pridelek rži je ocenjen za 2.30 milijona metrskih stotov, t. j. za 0.21 milijona metrskih stotov ali za 8.9% več nego lani. **Pridelek v dravski banovini je ocenjen na 354.000 metrskih stotov,** t. j. za 85.500 metrskih stotov ali za 24% več nego lani.

Pridelek ovsa pa je letos ocenjen v vsej državi na 3.21 milijona metrskih stotov, t. j. za 0.25 milijona metrskih stotov ali za 7.9% več nego lani. **V dravski banovini pa smo po tej cenitvi pridelali 228.000 metrskih stotov ovsa,** t. j. za 43.000 metrskih stotov ali za 19% več nego lani.

Gornje številke nam kažejo, da je bil tudi pridelek ostalega žita v dravski banovini letos precej večji nego lani. Krušnega žita, t. j. pšenice in rži, je dravska banovina pridelala letos 2400 vagonov več nego lani, krmilnega žita (ječmena in ovsa) pa 880 vagonov več nego lani.

Gospodarske vesti

= **Okrepitev deviznih tečajev na svobodnem deviznem trgu.** Poročali smo že, da je angleški funt v zadnjih tednih v zvezi z velikim povpraševanjem po zlatu na londonskem trgu intervalutarno popustil, in sicer za okrog 2%. Ker pa drži naša Narodna banka na svobodnem trgu nasproti funtu nespremenjeno relacijo 238 din za 1 funt, so pri nas svobodni tečaji ostalih deviz nekoliko narasli (oficielni tečaji so ostali nespremenjeni, ker so ti tečaji povezani s švicarskim frankom v trdni relaciji 10 din za 1 švicarski frank). Na tečaj angleškega funta v višini 238 din dobimo za ostale svobodne devize naslednje tečaje: Newyork 78.75 din, Pariz 1.3150 din in Curih 11.16 din.

= **Postopanje z inozemskimi potniki, ki uvozijo in zopet izvozijo tuje valute in dinarje.** Bančni in valutni oddelek finančnega ministrstva je izdal pojasnilo o tem, kakšno valuto lahko izvažajo tujci iz naše države. Tujci, tranzitni potniki ali turisti, ki prinesejo v našo državo tujo valuto in si o tem priskrbe na meji potrdilo carinskega organa, smejo na osnovi tega potrdila izvoziti ali vrniti ves neporabljeni denar, in sicer v tisti valuti, v kateri so ga uvozili k nam. V tem primeru lahko tujec izvozi, kolikor je tujo valuto menjal za dinarje, največ do 200 din. Prav tako sme tujec, ki ima potrdilo, da je prinesel k nam samo dinarje, vzeti s seboj čez mejo dinarje, ki jih ni za svojega obiska pri nas porabil. Toda tujec, ki je prinesel s seboj samo dinarje, ne more na osnovi potrdila o uvozu izvoziti iz naše države katero drugo valuto. Če je tujec prinesel k nam tudi drugo valuto, in je o tem dobil potrdilo, lahko zopet poleg valute izvozi tudi dinarje, kajpada v mejah uvoženih vsot teh valut ali dinarjev. Vse to se nanaša samo na primere, če tujci žele ostanek k nam uvoženega tujega denarja zopet iznesti na podlagi potrdila o uvozu tega denarja k nam. Poleg tega ima tujec možnost, da na osnovi potrdila o denarju, ki ga je uvozil k nam, zamenja s seboj vzete tuje valute pri kateri domači pooblaščeni banki za katero drugo valuto. Pooblaščena banka mu to vpiše v potni list, nakar tujec zamenjano valuto lahko izvozi. V takšnih primerih pa ne more tujec dobiti zdrave valute za slabo. — Zopetni izvoz preostalega denarja iz države na podlagi potrdila carinarnice o uvozu denarja, je vezan na določen rok, in sicer pri tranzitnem potniku na 30 dni, pri tujcih in turistih pa na 60 dni od dneva uvoza. Če pa je tujec uvozil kreditno pismo in je na podlagi tega pisma dobil pri pooblaščenem zavodu dinarje, se ima z ostankom dinarjev ravnati po naslednjem pojasnilu Narodne banke: Nerabljeni znesek dinarjev, ki ostane nemškim turistom in tujcem po odhodu iz naše države, se ima vrniti Narodni banki z nalogom, da se protivrednost v nemških markah odobri nemški obračunski blagajni z navedbo naslova v Nemčiji, kjer se izvrši izplačilo. Pri izplačilu takih dinarjev morajo pooblaščeni denarni zavodi in ustanove opozoriti nemške izletnike, da efektivnih dinarskih bankovcev ne smejo izvoziti iz države, temveč jih morajo vrniti po isti poti, po kateri so jih dobili, da se jim ustrezajoča protivrednost v markah vrne preko nemške obračunske blagajne. Po tem pojasnilu so tujci dolžni ostanek neporabljenega denarja položiti pri onem pooblaščenem zavodu, kjer so prodali kreditno pismo, in jim bo ta zavod vrnil ostanek denarja preko Narodne banke.

= **Dražbena taksa je ukinjena.** Gospodarske in pravniške kroge opozarjamo na to, da je s 1. januarjem t. l. ukinjena v postopanjih pred sodišči tudi tar. post. 81. taksnega zakona, ki je odrejala za dražbe 3%no izvršilno takso od izkupička (§ 45, odst. 3., toč. 2. zak. o sodnih taksah). Pri izvršilnih dražbah se sedaj plačuje poleg takse na zapisnik le še taksa za pravni posel po tar. post. 12. taksnega zakona z dotično banovinsko oz. v Ljubljani občinsko doklado. Praktično je letos plačati pri dražbah izven Ljubljane 6%, v Ljubljani pa 8%, medtem ko je bilo do do 1. januarja plačati izven Ljubljane 9% ,v Ljubljani pa 11%.

= **Zbiranje statističnih podatkov.** V včerajšnjih »Službenih Novinah« so objavljena navodila za zbiranje osnovnih podatkov in za izpopolnjevanje formularjev za tvrdke in tvornice v smislu zakona o državni obrambi.

= **Industrija se seli iz sudetskonemškega področja.** Med sudetskimi Nemci dnevno narašča vznemirjenje zaradi pojavov izseljevanja industrijskih podjetij, ki se vedno bolj množijo. Predvsem se selijo manjša podjetja, ki so last tamošnjih nemških židov. V mnogih primerih prehajajo taka podjetja v last češkega in inozemskega kapitala. Začelo se je pred tedni, ko je znana praška rodbina Peček, ki ima v Pragi veliko banko in številna industrijska podjetja v Češkoslovaški, prodala posebnemu konzorciju pod vodstvom Živnostenske banke vse delnice svojih premogovnikov v Severni Češki. Pri tem je šlo za eno največjih finančnih transakcij, ki je bila kdaj izvršena v Češkoslovaški. Konzorcij, ki je odkupil te premogovnike, je plačal za prevzete delnice po časopisnih vesteh okrog 300 milijonov Kč. Navzlic tej ogromni vsoti pa zatrjujejo, da je dejanska vrednost teh podjetij še enkrat tako velika. Produkcija severnočeških premogovnikov, ki jih je prodala rodbina Peček, znaša na leto 4 milijone ton, in je v teh premogovnikih zaposlenih 7500 rudarjev. Kakor zatrjujejo, je rodbina Peček prodala te premogovnike pod vtisom političnega konflikta, ki je nastal v Češkoslovaški glede na zahteve sudetskih Nemcev. Nadalje poročajo nemški listi v Češkoslovaški, da je v zadnjem času pod vtisom konflikta prišlo do sprememb pri 180 industrijskih in velikih trgovskih podjetjih, ki so sklenila preselitev v druge kraje, deloma pa so bila prodana drugim interesentom, po večini za razmeroma nizko kupnino. Veliko pozornost je vzbudila tudi transakcija v zvezi s prodajo največje češkoslovaške predilnice E. G. Pick, ki so jo dosedanji židovski lastniki prodali angleškim kapitalistom. Tvornica papirja Spiro v Krumlovu je prenesla vodstvo podjetja v Prago, prav tako sladkorna rafinerija v Usti ob Labi. Mnogo manjša podjetja pa nameravajo baje preseliti tudi vse produkcijske obrate v druga področja države. Praška vlada je morala napraviti ukrepe, da se tako preseljevanje čim bolj omeji, zlasti v primerih, kjer je namera preselitve le posledica trenotne nervoznosti in vznemirjenosti.

= **Licitacija za gradnjo stanovanjske hiše Poštne hranilnice v Ljubljani.** Kraljevska banska uprava preklicuje v »Službenem listu« po naročilu gradbenega ministrstva licitacijo za gradnjo stanovanjske hiše Poštne hranilnice v Ljubljani, ki je bila razpisana za 16. avgust. Hkratu razpisuje banska uprava za 29. avgust novo licitacijo za oddajo gradbenih del v proračunskem znesku 3,693.000 din.

= **V zadružni register** so bile vpisane naslednje spremembe: Pri **Učiteljski tiskarni** v Ljubljani, r. z. z o. z. so bili izbrisani člani upravnega odbora Hinko Šumer, Ivan Kocijančič in Andrej Škulj, vpisani pa so bili Mirko Dermelj, upravitelj gluhonemnice v Ljubljani (predsednik), Karol Stravs, sreski šolski nadzornik v Logatcu, in Josip Napokoj, šolski upravitelj v Moravčah. — Pri **Zvezi mlekarskih zadrug** v Ljubljani so bili izbrisani člani načelstva Jakob Rozman, Valentin Janhar in Franc Novak, vpisani pa so bili člani načelstva Jožef Sušnik, posestnik, Brod, p. Boh. Bistrica, Anton Perhaj, posestnik v Velikih Laščah, Tomaž Potočnik, posestnik v Hotovljah, in Franc Ložar, posestnik v Trzinu. — Pri **Jugoslovanski hranilnici in posojilnici** v Mariboru so bili izbrisani člani načelstva Josip Šerec, Miho Vahtar in Ivo Majerle, vpisani pa so bili novoizvoljeni člani načelstva Rudolf Steinbüchler, žel. uradnik, dr. Juro Jan, odv. in posestnik, Jože Vokač, žel. uradnik, Ivan Wurzinger, žel. uradnik, vsi v Mariboru, in Franc Vivod, žel. uslužbenec in pos. v Studencih. — Pri **Nabavljalni zadrugi državnih uslužbencev** v Mariboru so bili izbrisani člani upravnega odbora Ivan Koudelka, Jože Maherl, Ivo Molan in Anton Leharnar, vpisani pa so bili novoizvoljeni člani dr. Ivan Senekovič, sreski nač. v pok. v Mariboru, Franc Plevanč, klepar drž. žel. v Studencih, dr. Janko Hacin, upok. gen. dir. PAB v Mariboru in Ivan Močivnik, zvaničnik drž. žel. v Studencih.

Borze

Na ljubljanski borzi je znašal pretekli teden devizni promet 7,31 milijona din nasproti 8.62, 3.35, 4.33 in 2.51 milijona din v prejšnjih štirih tednih. V privatnem kliringu se je nemška marka v teku tedna držala prilično stabilno na višini okrog 14.55.

DEVIZE

Curih. Beograd 10, Pariz 11.90, London 21.29, Newyork 436.875, Bruselj 73.50, Milan 23, Amsterdam 238.12, Berlin 175.15, Dunaj, bankovci 33, Stockholm 109.75, Oslo 106.95, Köbenhavn 95.0250, Praga 15.08, Varšava 82.25, Budimpešta 86.50, Atene 3.95, Bukarešta 3.25.

Blagovna tržišča

ŽITO

+ **Chicago,** 13. avgusta. Začetni tečaji: pšenica: za okt. 69.50, za dec. 68.625, za maj 71.125.

+ **Winnipeg.** 13. avgusta. Začetni tečaji: pšenica: za okt. 69.50, za dec. 68.625, za maj 61.125.

BOMBAŽ

+ **Liverpool,** 12. avgusta. Tendenca mirna. Zaključni tečaji: za avg. 4.56 (prejšnji dan 4.64), za dec. 5.62 (4.73), za marc 4.73 (4.80).

+ **Newyork,** 12. avgusta. Tendenca stalna. Zaključni tečaji: za avg. 8.13 (8.29), za dec. 8.24 (8.41).

Pol stoletja že deluje CMD, darujmo še za pol stoletja!

Izpred obrtnega sodišča

Izučen ali neizučen zidar.

Polde ni bil izučen zidarski pomočnik. Zaposlen pa je bil pri gradbenem podjetju prav tako, kakor izučen zidarski pomočnik. Nekega dne ga je polir odpustil brez odpovedi. Polde je iztoževal odškodnino za 14 dnevno odpovedno dobo, razen tega pa tudi razliko v mezdi za kvalificiranega pomočnika. Na uro je imel namreč samo 5.25 din mezde, dočim določa kolektivna pogodba za kvalificiranega zidarskega pomočnika po 5.50 din na uro. Dobival je tedaj po 25 par na uro premalo. Stavbenik se je branil plačilu in navajal ,da je Poldeta za to odpustil, ker je dela zmanjkalo, razlika v plači pa Poldetu ne gre. Mezdo 5.50 din od ure določa kolektivna pogodba samo za kvalificirane zidarske pomočnike, Polde se pa ni nikjer izučil, nima nikakega učnega izpričevala, smatrati ga je tedaj za navadnega delavca, ki pa je bil celo boljše plačan, kakor zahteva kolektivna pogodba.

Sodišče pa je reklo, da mezda ne zavisi od papirnatega **izpričevala,** marveč od **kakovosti dela.** Ker je Polde nesporno delal ravno tako, kakor izučen pomočnik, mu pristoja tudi taka plača. Tudi za 14 dnevno odpovedno dobo je dobil plačo. Stavbenik lahko v naprej vidi, kedaj bo približno dela zmanjkalo, zato mora paziti, da delavcem pravočasno odpove, da se morejo ta čas ozreti za drugim delom.

Bolezenski teden in neopravičen odpust

Stanko je bil pri stavbeniku zaposlen kot delavec skozi 4 mesece. Vsled bolezni je od dela izostal 6 dni. Ko je okreval, se je zopet zglasil pri stavbeniku in prosil za delo, pa ga stavbenik ni hotel sprejeti. Stanko je prosil, naj mu da vsaj nekaj denarja za boleznino, ker je po bolezni popolnoma brez sredstev. Stavbenik mu je velikodušno dal 50 din, hkratu pa je Stanko podpisal izjavo, da od stavbenika nima ničesar več terjati. Nato je Stanko tožil stavbenika na plačilo 6dnevne mezde za časa bolezni po odbitku že prejetih 50 din in odškodnino za 14dnevno odpovedno dobo. Stavbenik se je branil plačila in navajal, da je Stanko **podpisal navedeno izjavo,** poleg tega je pa **samovoljno** izstopil iz službe.

Sodišče je stavbenika **obsodilo** v plačilo boleznine in odškodnine za odpovedno dobo. Da bi bil Stanko samovoljno izstopil, se je izkazalo kot neresnično. Res je, da je Stanko podpisal izjavo, da je prejel 50 din za bolniški teden in da nima ničesar več zahtevati od toženca. Tako pogodbo pa smatra sodišče, da se protivi dobrim šegam in navadam, da je tedaj **nična.** Nepravilno je, da zahteva podjetnik od reveža neko izjavo, posebno če ta izjava ne ustreza dejstvom. V predmetnem primeru je imel Stanko ob času podpisa še terjati 149.50 din in ni neverjetno, da bi imel **resno voljo** kar na lepem brez vsake protiusluge ali protidajatve popustiti 149.50 din. Pritožbe ni bilo.

Iz sodne dvorane

Zanimive tiskovne pravde

Ljubljana, 12. avgusta.

Pred tiskovnim senatom, v katerem sta pod predsedstvom s. o. s. Breliha sodelovala gg. s. o. s. Gorečan in dr. Vračko, so se danes dopoldne vršile tri tiskovne pravde, od katerih je bila vsaka po svoje zanimiva. Prva, kateri je bil za tožbeno podlago satiričen podlistek v že ustavljenem tedniku »Braniku«, je tudi izven te tožbene podlage v teku javne razprave dala prav zanimivo, nekam komično tragično sličico življenja iz našega podeželskega kulturnega središča, druga razprava pa je dobro poslužila za zgled, kako se sme in ne sme v časopisju poročati javnosti o dogodkih.

»Roka roko umiva«

Ta narodni pregovor, ki z drugimi vred nedvomno v mnogih primerih pravilno karakterizira tipične pojave v odnosih med ljudmi, je poslužil za naslov in vsebinsko rdečo nit satiričnega podlistka, ki ga je tednik »Branik« v dveh odlomkih objavil v februarju tega leta. Zaradi objave tega podlistka se je moral pred tiskovnim senatom zagovarjati nekdanji urednik tednika uradnik OUZD Roman Boltavzar iz Ljubljane, ki ga je zagovarjal odvetnik dr. Cepuder, zaradi avtorstva pa se je zagovarjal učitelj in književnik Alojzij Zupanc iz Stare cerkve pri Kočevju, ki ga je zastopal odvetnik dr. Lulik.

Po objavi v tedniku je satira, kakor je bilo slišati na današnji razpravi, povzročila v javnosti nekoliko »muzanja«, zaradi nje pa se je čutil prizadetega sreski šolski nadzornik Alojz Peterlin iz Kočevja, ki je po nasvetu prosvetnega oddelka banske uprave ovadil zadevo državnemu tožilstvu. V obtožnici je državni tožilec dr. Pompe obtožil Boltavzarja in Zupanca klevete v smislu tiskovnega zakona, češ da sta obdolžila Alojzija Peterlina, da je z zlorabo svoje uradne oblasti, podkupljen z brezobrestnim posojilom in s pogostitvijo svojih otrok spravil ob službo obtoženega učitelja Zupanca, na njegovo mesto pa nastavil učitelja Sigmunda. V razlogih je navajala obtožnica, da se v obeh podlistkih (ki sta tudi med prečitanjem na ustni razpravi povzročila nekoliko »muzanja«) očita sreskemu nadzorniku v Kočevju Alojziju Peterlinu, ki je v podlistku označen kot mandarin Gogo iz Gošeja v deželi Hupej, da si je na stara leta začel zidati vilo, da pa mu je zmanjkalo denarja in da mu je potrebnih 30 tisočev brezobrestnega posojila za 10 let posodil bogat Munt-sulja-tsing (t. j. odvetnik dr. Siegmund iz Kočevja), toda pod pogojem, da spravi iz dežele Hupej tamošnjega pismouka (t. j. obtoženega učitelja Zupanca) in namesti namesto njega njegovega brata Munt-sulja-tsinga (t. j. učitelja Siegmunda). Bogati Munt-sulja-tsing da je tudi sprejel otroke mandarina Goga za nekaj tednov na počitnice.

Ker je obtoženi učitelj Zupanc priznal svoje avtorstvo inkriminiranega podlistka, ki ga je označil kot kitajsko pravljico, v kateri mu je šlo le za fabulistiko, je bila stvar za urednika Boltavzarja takoj opravljena in mogel je oditi od razprave v dobri veri, da bo oproščen. Razprava se je nadaljevala potem skoro nekako kot besedni dvoboj med obtoženim in tožiteljem, v katerem je prvi zatrjeval, da se drugi že dolgo pri slehernem sadu njegovega literarnega dela, zlasti satiričnega, čuti prizadetega, drugega pa je zaneslo nekam daleč v neprijateljsko zgodovino medsebojnega poznanstva, dokler ni na posredovanje odvetnikov in predsednika moral to nesodobno razlago opustiti in se omejiti na aktualna pojasnila, ki so bila v neposredni zvezi s tožbo.

Dasi je odvetnik dr. Lulik ocenil spor z ene strani kot fiksno idejo sreskega nadzornika, da mu njegov podrejeni streže po časti, na način ki je za drugo plat le literarno izživljanje, je senat razsodil to zadevo tako, da zadene obtoženega učitelja krivda za prestopek klevete v smislu zakona o tisku in se zanj kaznuje s 600 din denarne kazni in plačilom stroškov kazenskega postopanja in eventualne izvršitve kazni. — S to razsodbo obtoženi ni bil zadovoljen in je preko svojega zagovornika prijavil revizijo in priziv.

Kako sme pisati sodni poročevalec?

Tiskovni senat je rešil danes vprašanje, na katerem so bili interesirani predvsem sodni poročevalci listov, v nemali meri pa tudi ljudje, ki nastopajo pred sodišči. Prvi bi iz svoje poklicne prakse vedeli povedati marsikaj zanimivega o občutljivosti oseb, ki nastopajo pred sodišči v kakršnihkoli vlogah in jim s svojo prav za prav enostransko občutljivostjo prizadevajo marsikatere nepotrebne skrbi in pota. Enostranska občutljivost se da imenovati ta pojav zato, ker po večini ljudem recimo ni nerodno nekaj napraviti, kar se potem obravnava pred sodniki, ni jim nerodno tudi to, da se tam na dolgo in široko razpravlja pred dokaj kritičnim občinstvom, pač pa jim je skoro vedno nerodno, da o tem poročajo časopisi. Kakor vešče luč, tako obletavajo sodne poročevalce, naj bi ne delali tega kar v potu »svojega obraza« morajo napraviti po svoji službeni dolžnosti, če pa to napravijo, kar drugim ni »všeč«, morajo biti salamensko previdni, ker jim prizadeti največkrat neupravičeno stopajo na prste.

Tako se je zgodilo, da se je čutila prizadeto tudi priča iz znanega februarskega »sladkornega« procesa proti Josipu Teiblu. Sodni poročevalec »Slovenca« je registriral Teiblovo izjavo, da mu je oškodovani Andrej Lombar izjavil o svoji hčeri Mihaeli: »Moja hči je specialistinja za kokain in sladkor.« Morda zato, ker so po velikih procesih iz zadnjih let postali vsi posli v zvezi s kokainom nekam zloglasni, je Mihaela Lombarjeva vzela to oceno kot žalitev in kleveto in je po zakonu o tisku tožila odgovornega urednika, ki je v svojem listu samo notiral obtožencevo izjavo pred sodiščem.

S tem je Lombarjeva ponovno sprožila važno vprašanje o mejah in načinu poročanja, ki jih mora časopisni poročevalec upoštevati, da ne bo prizadeti nad njim zavihtel Damoklejevega meča. Razlag za meje in način je mnogo in vsaka ima nekaj na sebi, mora se pa reči, da so prav naziranja prizadetih iz razumljivih razlogov najbolj radikalna. Prav za prav bi poročevalec po tem naziranju najbolje napravil, če bi odložil pero ali zaklenil svoj pisalni stroj, tipkarico, če jo ima, pa odpustil med brezposelne.

Naj se omejimo na stališče, ki ga je do tega vprašanja zavzela Lombarjeva po svojem pravnem zastopniku dr. Lokarju: s sodnih razprav bi se ne smelo poročati tistega, kar žali ali sramoti osebe, čeprav bi besede izrekel sam obdolženec v svojo obrambo. Zato je treba tudi poročilo z glavne razprave prikrojiti tako, da prizadeta oseba ne bo ponovno žaljena še v časopisju, ko je že bila žaljena na razpravi.

Mnenje sodišča, ki je odgovornega urednika oprostilo obtožbe, pa je bilo, da bi bila morala tožiteljica obrniti tožbo proti samemu povzročitelju tega pisanja, v danem primeru bi morala torej tožiti obtoženega Teibla in ne odgovornega urednika, ki je objavil **objektivno poročilo o poteku razprave.**

Sodni poročevalci, ki jim je po izkušnjah bilo že itak marsikdaj vroče pri duši, so bili s to sodbo zadovoljni. In javnost, ki je rada informirana brez »prikrojevanja« poročil, bo najbrž tudi. Ni pa bila zadovoljna tožiteljica, ki je prijavila revizijo in priziv.

GLAVNA KOLEKTURA DRŽAVNE RAZREDNE LOTERIJE

A. REIN IN DRUG
Zagreb,
GAJEVA 8. ILICA 15,

obvešča neobvezno:

V V. razredu, 36. kola državne razredne loterije so bili dne 13. avgusta izžrebani naslednji dobitki:

Din 100.000 št. 86831,
Din 80.000 št. 52143, 80639,
Din 50.000 št. 44474,
Din 62.000 št. 233,
Din 35.000 št. 31008, 48907, 66210,
Din 30.000 št. 21593, 69096,
Din 25.000 št. 26574, 97818,
Din 20.000 št. 6678, 9928, 14627,
Din 15.000 št. 11929, 26613, 34402, 56502, 66184, 97559,
Din 12.000 št. 2986, 36254, 41626, 55470, 71365, 91866, 98178,
PO DIN 10.000.— št. 11425, 31962, 38237, 47608, 56221, 65048, 65601, 69629, 76945, 89350, 98951, 99498,
PO DIN 8.000.— št. 10616, 17601, 19904, 26774, 26081, 31987, 32430, 57855, 61332, 65123, 78175, 80761, 88945, 88996, 90086, 92120, 93985, 95736,
PO DIN 6.000.— št. 1611, 2853, 8854, 14581, 20421, 21072, 23279, 25695, 34103, 38887, 44179, 52371, 57145, 59320, 79192, 80773, 82880, 89964, 91230, 93949,
PO DIN 5.000.— št. 1564, 1929, 11883, 15335, 17193, 22113, 24142, 32498, 33459, 34928, 39163, 42357, 46648, 52403, 54451, 58132, 65783, 78392, 86166, 86258, 87049, 88229, 92418,
PO DIN 3.000.— št. 998, 1166, 2083, 2379, 4504, 6538, 30913, 42403, 45141, 52614, 54415, 57567, 59535, 60463, 61109, 64448, 68379, 78071, 86267, 87001, 97397.

Popolno uradno listo dobitkov, izdano in kontrolirano od same državne razredne loterije, torej brez vsakih pogreškov, pošljemo vsakomur na zahtevo

Prihodnje žrebanje bo dne 16. t. m.

Konec germanizacije pred dvajsetimi leti

Če smo se v minulih dneh, ko je bil otvorjen VII. Mariborski teden, spominjali velikega, vsakomur očitnega napredka Maribora v dvajsetih letih njegove svobode, naj se danes za hip ozremo v njegovo preteklost. Samo če se spomnimo težavnih poti naše narodne zgodovine, se bomo lahko v polni meri zavedli tega, kar imamo danes in kar moramo varovati kot najdragocenejšo dediščino preteklosti in največji dar bodočim rodovom.

Pogled v preteklost je torej potreben zaradi sedanjosti, živimo v času, ko so padle vse neživljenjske zasnove internacionalizma in ko postaja sveža, sproščena nacionalna moč zopet ena največjih sil vsega družbenega razvoja. Ob tem energičnem razmahu dinamičnih nacionalizmov nastajajo drugod, zlasti na Češkoslovaškem, nova vročična trenja na tleh, ki so bila še pred dvajsetimi leti torišča narodnostnih konfliktov. Prav nacionalno načelo pa nam daje vso pravico, da bedimo nad mejami našega ozemlja in gradimo na njih neuničljivo trdnjavo zavednega obmejnega ljudstva.

To ljudstvo, ki je skozi dolge vekove rastlo na naših tleh, je dajalo Mariboru, pa tudi drugim mestom v bivši štajerski kronovini skozi vso to dobo pretežno večino prebivalstva. Nič zato, če so naša mesta utemeljili ali na razvalinah rimskih mest obnovili nemški fevdalni gospodje. Ti so izprva skušali kolonizirati nova selišča s svojimi podaniki iz dežel, kjer je bila obrt bolj razvita kakor med našim kmečkim, podjarmljenim, tlačanskim ljudstvom v srednjem veku. Toda nadaljnji razvoj teh mest ni toliko sledil volji grajske gospode, kolikor zakonom gospodarskega stanja. In prav dejansko gospodarsko stanje je storilo nova mesta odvisna od okolice.

Rast teh naših mest je v tesni zvezi s tem, kako in koliko se je sproščalo okoliško prebivalstvo. Vsi ohranjeni zapiski o prebivalstvu starega Maribora kažejo, da so v njem popolnoma prevladovali slovenski priseljenci iz Podravja. Skozi vse osemnajsto in devetnajsto stoletje je Maribor kakor je to povsem naravno, rasel iz svoje slovenske okolice v demografskem enako kakor v gospodarskem oziru. Ko je že oslabela moč grajske gospode, ki že zdavnaj ni več hotela uvažati v mesta tujcev, ker se je med tem že razvila svobodna domača obrt in trgovina, se je kolonizacijskih nalog lotila dunajska vlada. Od cesarja Jožefa II. dalje se začenjajo vedno večji in zavestnejši poskusi umetnega ponemčevanja. V 19. stoletju se je v Mariboru in v drugih slovenskih mestih naseljevalo nemško uradništvo z očitnim namenom, da podpre in razširi njihov nemški videz. Ves ta umetni dotok pa ni mogel bistveno spremeniti naravnega etničnega toka, ki je prihajal mestom iz slovenske okolice. Treba je bilo zgraditi cel moderni sistem ponemčevanja, vpreči vanj zasebno iniciativo, splesti mrežo tujejezičnega šolstva, izrabiti gospodarsko moč delodajalcev nad delojemalci, odpreti renegatom kreditne ugodnosti in še marsikaj drugega. Posebno so gojili kulturno propagando, ki je med drugim skušala vzbujati v Slovencih zaničevanje do lastnega jezika in prezir do malega naroda kakor tudi do naših bratov v velikem balkanskem zaledju. Vse to so delali, da bi preprečili slovenski značaj Maribora.

Ljudska univerza

In vendar je ta jezikovno ponemčeni »otok«, na katerem so se morali zavedni Slovenci trdo boriti za vsak slovenski napis na čevljarski delavnici in celo za slovenski nagrobnik, bil in ostal ves čas po ogromni večini etnično slovenski. Danes so baš ideologi hitlerizma priznali moderni nacionalni nazor, po katerem se etnična bit prebivalstva ne spreminja z navideznim sprejetjem tujega jezika. Sam A. Hitler piše zaničljivo o etničnih bastardih, ki so iz dobičkarskih razlogov prehajali k nemškemu narodu.

Ponemčevanje v Podravju je nujno povzročalo moralno in kulturno manjvrednost. Neznačajni izkoreninjenci so skušali svoj narod kar le mogoče demoralizirati, da bi sledil njihovemu vzgledu. V Ptuju, ki je postal središče spodnještajerskega nemštva, so ustanovili žganjarne, ki so začele na veliko proizvajati ceneno žganje in z njim zastrupljati slovensko okolico. Vzporedno s tem je šla akcija zloglasnega lista »Štajerca«, ki je v slovenskem jeziku vcepljal nezavednim ali mlačnim Slovencem zaničevanje do lastnega naroda in materne besede. Avstrijske oblasti so bile sumljivo radodarne pri podeljevanju koncesij za nove prodajalne žganja in skoraj v vsaki so na veliko vsiljevali »Štajerca«. Bilo je to telesno in moralno zastrupljanje prebivalstva Slovenskih goric in Haloz ter je pokazalo toliko gospodarskega in moralnega uspeha, da ti kraji še danes niso preboleli vseh pogubnih posledic. V tem času so mnoga manjša posestva in celo srednje kmetije prešle v tuje roke. Ponemčevalni štab v Ptuju si je že obetal, da bo v doglednem času vse ozemlje severno od Drave v glavnem ponemčeno.

Prevrat je prekinil in onemogočil zoprno špekulacijo renegatov in avstrijske vlade ter je postavil na našo narodnostno mejo zmagovite prapore in mejnike Jugoslavije. Maribor se je z ostalimi mesti vred vrnil k svojemu etničnemu bistvu, vrgel je raz sebe germanizirano navlako in se tudi narodnostno združil s slovensko okolico. Jugoslovenski nacionalizem, ki vidi na sedanji severni meji večne in svete mejnike države od Triglava do Kajmakčalana, je po vsem svojem duhu branilec teze, da so mesta ne glede na svojo različno jezikovno preteklost in morebitno umetno kolonizacijo etnični in gospodarski produkt svoje okolice ter z njo nerazdružljivo združene. Zato smo prepričani, da je bila v času pariške konference zadnjikrat v zgodovini jugoslovensko-nemških odnosov v razpravi nevzdržna, za nas absolutno nesprejemljiva teza obmejnih renegatov Kamnikarjevega rodu, da se mora državna pripadnost ozemlja ne glede na etnično stanje okoliškega prebivalstva odločiti po statistični jezikovni večini mest. Ta etnično nepravilna teza je po dvajsetih letih postala tembolj nevzdržna, ker se je v Mariboru, Celju in Ptuju umetna jezikovna večina že zdavnaj prilagodila svojemu etničnemu bistvu in postala naša, v kolikor ne gre za resnične Nemce.

Tako se sme Maribor danes z radostjo in ponosom ozirati tudi v preteklost in se veseliti zmage naravnega nacionalnega načela nad špekulacijo z renegatstvom in umetno kolonizacijo.

Kako se je preokrenilo...

Mariborsko slovenstvo v dobi brezpravja pod tujo oblastjo in v dobi narodne svobode

L. 1910. so pri ljudskem štetju našteli v Mariboru 3820 Slovencev in 22.656 Nemcev. Deset let poprej je bilo naštetih 4062 Slovencev in 19.293 Nemcev, l. 1890. pa 2653 Slovencev in 15.931 Nemcev. O vzrokih padca števila Slovencev v l. 1910, ko se je vendar narodno življenje po znanih

Pokojni dr. Ljudevit Pivko, borec in vzornik sokolstva in jugoslovenske nacionalno-revolucionarne ideje

septemberskih dogodkih l. 1908. krepko razvilo, čitamo v »Mariborskem slovenskem koledarju« za l. 1913. ugotovitve, da jih je iskati deloma v brezdelju slovenskih vodilnih oseb v Mariboru, deloma pa v terorju, ki so ga izvajali popisovalci. Železničar je moral napisati kot občevalni jezik nemški, ker mu je bil službeni jezik nemški. Drugemu je hišni gospodar zagrozil z odpovedjo stanovanja, če zapiše slovenski občevalni jezik. Slovenski dijak je moral vpisati nemški občevalni jezik, ker je reveža vzdrževal ponemčeni sorodnik. Kako je bilo s slovenskimi nameščenci doli do slovenskega hlapca in služkinje, si lahko mislimo. Teror, nasilje, to je bila ena plat ponemčevalnega načina, ki ga je s pomočjo državne oblasti, železniške uprave itd. izvajala za zgradbo nemškega mostu do Adrije vsenemška politična propaganda.

Značilno je, da je privatno ljudsko štetje, ki so ga izvedli Slovenci brez vsakega hrupa na zunaj, pokazalo, da živi v Mariboru najmanj 7500 zavednih, rojenih pa 15.200 Slovencev, torej polovica prebivalstva.

Kako sleparsko je bilo avstrijsko ljudsko štetje v Mariboru, so pokazala ljudska štetja v Jugoslaviji, izvršena brez vsakršnega pritiska v l. 1921. in 1931.: l. 1921. so našteli v Mariboru 20.374 Slovencev in 6455 Nemcev. l. 1931. pa 27.533 Slovencev in 2696 Nemcev.

Saj je zanimivo, da v Mariboru Nemci, ki so naši državljani, spravijo vsega komaj za en razred osnovne šole svojih otrok in so letos poskušali pridobiti drugi razred s pomočjo otrok tujih državljanov.

Vsekakor preokret za 180°!

★

Poglejmo si šolstvo v dobi avstrijskega brezpravja in danes!

V knjigi »Pogled na prvo četrtstoletje družbe sv. Cirila in Metoda v Ljubljani«, izdani l. 1910, čitamo:

»Živo se je čutila potreba šolskega **vrtca** in **slovenske šole v Mariboru.** Dogovori o tem so se pričeli že l. 1889., ali še le l. 1894 je bilo moči po premaganih groznih zaprekah otvoriti **otroški vrtec.**« (Ustanovila ga je CMD).

»Vrtec je bil ustanovljen, slovenske šole pa pogrešajo naši rojaki v Mariboru še dandanašnji. Dr. Anton Medved je predlagal l. 1899., da naj družba sv. Cirila in Metoda ustanovi v Mariboru štiri — ali vsaj trirazredno narodno šolo. Postavil se je velik smoter, ki se mora uresničiti. Na to delujeta obe mariborski podružnici, zavezavši se l. 1901., da hočeta gotov del vsakoletnih dohodkov nalagati v poseben sklad, namenjen bodoči slovenski šoli v Mariboru. Na dekliški šoli šolskih sester sta sedaj dva slovenska razreda; stroške za drugi razred je prevzela l. 1905. CMD.«

In »Mariborski slovenski koledar« l. 1914. je zapisal: »V Mariboru in obmestnih občinah smo Slovenci posebno na slabem. Mesto Maribor ima več ljudskih šol, toda niti v eni teh šol se otroci ne uče slovenščine. Stotine in stotine naših otrok morajo pohajati te nemške šole, toda niti ene slovenske besede ne slišijo iz učiteljevih ust samo zato ne, da bi čim preje pozabili mili materni jezik in postali Nemci ali Nemčurji, kakor mi drugi imenujemo te ponemčene Slovence.«

Torej za stotine slovenskih otrok niti ene javne slovenske ljudske šole, da niti ne govorimo o meščanskih, obrtnonadaljevalnih in srednjih šolah.

Kadarkoli je slovenska javnost zahtevala za slovensko deco slovenskih šol, je nemški tisk in je vsenemška politična javnost zagnala divjo gonjo proti vsaki takšni zahtevi. Zakaj to je bila druga plat ponemčevalnega sistema: potom samo nemških šol potujčiti čim več slovenske dece.

In da bi bila mera v tem pogledu polna, da bi se tudi okolica ponemčila, so i v Studencih i na Pobrežju i na Teznem postavili samo nemške šole, edino v Krčevini je šolski ravnatelj Nerat častno vzdržal pred nemškim navalom.

In danes? Danes, v dobi narodne svobode, imamo Slovenci v Mariboru troje gimnazij, učiteljišče, Trgovsko akademijo, četvero meščanskih šol, celo vrsto osnovnih šol, obrtno in trg. nadaljevalne šole itd. in slovenske šole v celi okolici.

Tudi tu preokret za 180°.

★

Le v eno smer še ni izvršen preokret: tujerodni kapital je še vedno nadmočen in gospodarska odvisnost tisočev in tisočev naših ljudi je še vedno žalostno poglavje v našem nacionalnem razvoju. To pa zlasti iz razloga, ker so se po prevratu naselile tu neštete tuje industrije, nekatere pač navidezno nacionalizirane, ki slovenskemu delavcu sicer dajejo kruh, dasi skromen in grenak, ga pa tudi skušajo obdržati v duševni in dostikrat celo politični odvisnosti. Slovenski delavec je v velikem delu teh podjetij prepuščen samovolji »nenadomestljivih« inozemskih obrato- in delovodij, in se zgode še danes slučaji, da vam takšna ohola kreatura opsuje našega delavca z vindišarskim trotelnom in podobno.

Tu še ni izvršen preokret. A tudi tu je preokret za 180° nujno potreben. Naloga naših oblasti je predvsem, da ga izvrše. Respektiranje naših zakonov in naše nacionalne časti je najmanj, kar morejo in morajo od tujezemskih in tujerodnih kapitalistov zahtevati. V 20. letu naše narodne svobode se zavedajmo končno tudi svoje narodne časti!

Mariborski Sokol pred svetovno vojno in danes

Bilo je 2. sept. 1907. Nemci so — kakor običajno vsako leto — pri Gambrinu imeli Sedansko proslavo. Pastor Mahnert je imel slavnostni govor v verzih. Smešil je sanjače, ki branijo idejo miru na svetu, češ da so »velike dobe človeštva samo takrat, kadar se krešejo meči, kadar krvavijo mišice. Germani so potolkli Rimljane, premagali Francoze l. 1809. in iznova l. 1870. Kakor se je godilo francoskim kirasirskim polkom pod nemškimi puškami, tako se lahko zgodi tudi drugim. Kje so dandanes med Nemci možje, kakršni so bili veliki Wilhelm, železni nezlomljivi Bismark in drugi? Kje je danes blagoslov sedanskega dneva? Ali smo veliki narod? Zdi se mi, da povešamo oči. Meglena in žalostna je naša doba. Kar se tiče našega mesta, ali je Maribor še nemško mesto? Ali se ne dviga skoro tako visoko, kakor je stolp naše cerkve, slovenski Narodni dom naduto nad rdeče nemške strehe? Ah, in rdeče srajce sem že videl, žarele so po ulicah in po kolodvorskem trgu, in na slovanskih čamarah sem videl zibajoča se peresa sokolska. Grozeč stopa usoda Ljubljane često pred mojo dušo — ali se naj tudi naše mariborsko mesto pogrezne v slovansko morje?«

Kaj pač se je moglo zgoditi, da je luteranski Jeremija tako tugoval na zidovih obdravskega Jeruzalema?

L. 1907. so mariborski slovenski narodnjaki ustanovili Sokola. Takratni narodni voditelji so z ustanovitvijo Sokola iz razlogov politične taktike oklevali, na eni strani, da ne bi rušili slovenske »sloge«, na drugi strani pa da ne bi razjarili mariborskega nemškega nacionalizma še bolj proti Slovencem. In tako je slovenska mladina, ki si je želela telesne vzgoje, morala telovaditi pod okriljem slovenskega »Sportnega društva«, ki je živahno delovalo in telovadilo v gimnazijski telovadnici. A mlado, narodno zavedno članstvo je sililo k Sokolu, zakaj športno društvo ni moglo vršiti vseh nalog sokolske vzgoje. Pravilno so ti mladi nacionalisti računali, da je treba mladino tudi nacionalno vzgajati in da bo Sokol s svojim tudi na to usmerjenim delom pritegnil mnogo novih ljudi.

V Maribor sta prišla v tistih letih dva mlada Čeha, obrtna pomočnika Bureš in Ilich, zavedna učenca češke sokolske vzgoje. Ilich je vstopil poleg prof. Jerovška, dr. Poljanca in sodnika Zemljiča v vaditeljski zbor Športnega društva. L. 1906. se je ustanovil v okrilju Športnega društva pripravljalni odbor za ustanovitev Sokola. Iz Celja je prišel predavat Smertnik. Še to leto so bila vložena pravila, ki jih je namestništvo l. 1907. potrdilo, in še to leto je bila izvršena ustanovitev »Mariborskega Sokola«, ki je lani kot Sokol-Matica slavil svojo tridesetletnico. Od ustanoviteljev še živijo mnogi deloma v Mariboru deloma raztreseni po drugih krajih: trgovec Majer, slaščičar Ilich, urar Bureš, pis. uradnik Štefan Medved, bančni uradnik Pižek, sodni svetnik Zemljič, inspektor dr. Poljanec, hranilnični uradnik Tomažič itd., vsi v Mariboru, dr. Marko Stajnko v Ljutomeru in drugi. Od pokojnih se naj spomnim prof. Jerovška, ki je bil delj časa predtelovadec, dr. Lašiča itd.

Mariborski in graški nemški tisk je tulil o novi slovanski nevarnosti, na nemških zborovanjih so rohneli proti panslavističnim elementom in pozivali nemško meščanstvo, naj obračuna z izzivanjem »rothemdov« in naj odbije njihov naskok na mariborsko trdnjavo.

Če so že 25 do 30 telovadcev, ki se je prvotno vpisalo v Sokola, in 15 krojev smatrali za takšno strašno nevarnost, je naravno, da je ta nemški strah rasel vedno bolj, čim bolj se je od dneva v dan množilo število sokolskih članov. Saj je v predvojnih letih telovadilo že v vseh oddelkih po 110 do 140 oseb. Vsako leto po dvakrat so se vršili telovadni nastopi, izleti v vse vasi okoli Maribora pa so se vrstili neprestano skoro nedeljo za nedeljo. Ogromno delo je izvršilo članstvo Mariborskega Sokola s temi izleti, ki so dramili in dvigali v prebivalstvu ožje in širše mariborske okolice narodno zavest.

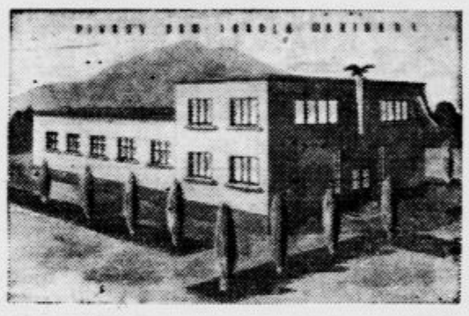

Takšen dom Sokola Maribor I. bo častil dr. Pivkov spomin

Značilno je, kako zavedni so bili obrtniški vajenci, ki so bili sokolski naraščajniki. V obrtno-nadaljevalni šoli so učitelji začeli med poukom poudarjati veliko oblast nemške moči in kulture, razširjenost nemškega jezika itd. Ko je nekoč v računski uri poskusil to tudi učitelj Wassermann, je vstal urarski vajenec Sonček, sokolski naraščajnik: »Gospod učitelj, prosim, zdaj ni ura za politične gogore, temveč ura računanja!« Wassermannu je zaprlo sapo, ostrmel je, vse je gledalo Sončka in njega. »Ti ušivec, ti si upaš.« je bruhnilo iz učitelja, ki je poskočil, prihitel z dolgimi koraki pred Sončka in obe roki stisnil v pest. Toda Sonček je bil hitrejši in močnejši in je prevrgel Wassermanna, češ da ni ušivec. Nikdar več ni Wassermann v šoli politike uganjal.

Mariborski Sokoli so se sept. 1908 udeležili tudi Ciril-Metodove skupščine v Ptuju. Krepko so se branili pred napadi nemškutarske mularije, ki je pa bila v premoči, in je marsikateri izkupil kak udarec. Dne 19. sept. 1908 zvečer pa je kakih 200 mariborskih nemških razgrajačev napadlo tukajšnji Narodni dom, »da se maščuje za Ljubljano«. Naši fantje so ravno telovadili v gimnazijski telovadnici. Ko so dobili vest o nemškem razbijanju Narodnega doma (samo na šipah je bilo 1800 kron škode!), se je vseh 31 biiskoma zagnalo čez današnji Trg svobode proti Narodnemu domu. »Die Sokolisten kommen!« je završalo med nemškimi junaki, in že so se razleteli na vse strani. Istočasno pa se je tudi pojavila policija, ki je za nemškega razbijanja ves čas ni bilo na spregled.

Med balkansko vojno so 3 člani Sokola odrinili v Srbijo, med njimi trg. pomočnik Kristl, ki je bil uslužben pri nemški tvrdki. Bil je označen kot vojni begunec in bi se ne smel več pojaviti v Avstriji. Vendar se je 3. decembra 1913. skrivaj vrnil in na tajnem sestanku v Narodnem domu poročal svojim sokolskim bratom. Oči so mu žarele, ko je navdušeno govoril, da se bo delo nadaljevalo. Drugi dan je spet izginil, in l. 1915 je padel v Srbiji v četniškem odredu.

Svetovna vojna je zahtevala od članov Mariborskega Sokola mnogo žrtev: Graški zapori, taborišča v Thalerhofu, Lebringu in bojišča bi o tem živo govorila...

A seme, ki ga je pred vojno sejalo to edino sokolsko gnezdo za Maribor in širno okolico, je bogato obrodilo. Nove sokolske edinice za mestni del na desnem bregu Drave (Maribor I), na Teznem, na Pobrežju (Maribor II), v Studencih, v Krčevini (Maribor III), v Selnici, v Rušah, v Hočah, v Pesnici, v Št. Ilju, v Radvanju in Radvanju, v Kamnici itd. vse te so zrojile iz Sokolskega društva Maribor-matica, kakor se danes imenuje nekdanji Mariborski Sokol.

Letos, ob dvajsetletnici Jugoslavije, pa si je društvo osvetlilo lice z nakupom nekdanje Götzove dvorane, ki je bila nekoč center družabnega, političnega in kulturnega življenja predvojnega mariborskega nemštva in je skušala to biti še tudi nekaj časa po prevratu, za svoje in sokolskega mariborskega prebivalstva ognjišče in prosvetno-kulturno žarišče, za Sokolski dom v Mariboru.

Pohorsko vstajenje

Zeleni pohorski gozdovi. Vmes so požgane frate, travniki in njive. Dehti arnika in cveto tavžentrože. Tihe pohorske domačije samevajo na planotah, v globelih so ob vodi žage in mlini.

Tako skrivnostna je pesem stoletnih smrek. Veter pošumeva med vrhovi in pohorska duša prisluškuje... Pohorec je vse: kmet, drvar, ogljar, če treba tudi dninar in delavec v fabriki — a vedno ostane prikovan na ta božji pohorski svet, čuva domačije iz roda v rod. Marsikaj je že prešlo. Nekdaj številne »glažute« razpadajo, vse tišja je pesem žag. Vedno živa je le trdna vera: ostati in ustvariti sebi in zanamcem boljše čase.

Po dolinah so lepe, široke ceste. Življenje se preliva po njih, tako iz dneva v dan, polno lažnega bleska in minljivosti. S teh cest se razpredajo navkreber sprane poti in steze in te vodijo do tihih domačij, kamor le poredko butne val zlaganosti in hlimbe. Trdi ko pohorski granit, izkresani ko kremenjak, ostajajo značaji ljudi in vendar — njih duša je tako neizrečeno mehka. Ob večerih se oglaša otožno prešerna pesem fantov. Na oknih so gorečke in roženkravt, ki nenehoma vabijo. In fantje pojejo o prelepem Pohorju, o ljubezni do narave in deklet.

Ko se Pohorcu izteče življenje, mu v krsto natrosijo rdečega resja. Za zadnji pozdrav lepih gozdov, v katere je bil zaljubljen do smrti. Po gorski poti se pomika mrtvaški sprevod v dolino. Špalir tvorijo mogočne smreke in veter pošumeva v vejevju...

Tista leta je bilo za čudo vse drugače. V zasanjano brezskrbnost je udarila vojna. Zamirala je fantovska pesem. Možje in fantje so odhajali. Krvavečih src so zapuščali domačije. Iz prsi so se trgali vriski, ko so v očeh blestele solze. Odhajali so z upi v srcu. V dolini je bila zadnja postaja slovesa. Moški so se trgali iz objemov žensk, okorni in trdi Pohorci so komaj zadrževali jok. Vse, le jokati ne! Ko je izginjal za ovinkom vlak, je bilo vsega konec. Prav za prav pa šele začetek vsega trpljenja in poniževanj.

Pohorci so na bojiščih trpeli in umirali za starega cesarja in Avstrijo ko vsi drugi. Tako je bilo ukazano. Temu in onemu se je vrivalo v misli spoznanje, ki je rodilo prve dvome: kakšen in kolik bo hasek za mene? Samoljubje Pohorcev je pogosto udarilo z vso silo na dan. V Rušah so že ob začetku vojne govorili o Jugoslaviji. Pohorci so ob nedeljah prisluhnili tem pogovorom in pritrjevali so misli, da bi bilo res dobro, ko bi bili samemu sebi gospodarji.

Potem so prišli časi, ko so bili zdoma vsi zreli možje in fantje. Doma so ostali le starci, otroci in ženske. Avstrija je iskala tudi med njimi sovražnike države. Ob nedeljah so bile pohorske poti polne mestnih buršev in renegatov, ki so se ob vinu navduševali za vojno in cesarja. Nikoli niso pohorski kmetje, drvarji in ogljarji mislili kaj slabega o državi. Ko pa so videli, da jih ima mestna gospoda za slovenske pse, ki bi jih bilo treba postreliti, jim je zavrela kri. Ko so bili samj med seboj, se kleli in zmerjali in želeli konca Avstrije. Čim bolj se je nagibala vojna sreča na stran sovražnikov Avstrije, vse bolj so besneli oblastniki. Špiclji so preplavili kraje. V Rušah so odkrili »velelzdajalce«, ki da so bili

Pohorska domačija

v zvezi z Beogradom. Sivolase može so vklepali v verige in jih odpeljali v Gradec. Zrevoltirana poulična drhal jih je opljuvala in kamenjala. Obliti s krvjo in pomazani s pljunki so zravnanih glav stopali prvi znanilci vstajenja nove države in svobode.

Pohorci so se razgibali. Med zidove tihih domačij se je vselil nemir. Štiri dolga leta tihega trpljenja je bilo dovolj. Konec, konec vseh tistih, ki so tlačili, zmerjali in zapirali, ki niso več zmogli kruha in ki so teptali zadnje ostanke človeškega dostojanstva ob tej hudi uri, taka je bila želja vseh. Mrzlično so pričakovali ljudje vstajenja in se pripravljali nanj.

Da, dvajset let je že od takrat...

Bili smo še otroci, zvedavi in široko razprtih oči smo gledali, kako so venela lica naše matere. Zvečer, ko nismo mogli zaspati, smo prisluškovali šepetu v materini kamri. Mati se je pogovarjala z Bogom. Do smrti žalostne oči Križanega na razpelu so ji bile tolažba, edina v hudi uri. Vedeli smo zakaj vse to. Vse je bilo del naše zorne mladosti: oče in starejši bratje na fronti, doma je polja preraščal plevel, pomanjkanje vsega nam je izpodkopavalo zdravo rast. Mati je trpela za sebe in za nas. Sprva je jokala in z njo mi, potem je usahnil vrelec solz. Samo Bog v kotu materine kamre je še vedel za njene tožbe in prošnje.

Nekega večera smo čakali mater. V mraku je prišla in ko si je na pragu razvezovala ruto, je vsa zasopla in zardela skoraj kriknila:

»Otroci, konec je vsega... Jugoslavija je zdaj... v Rušah so že oznanili...«

Otroci smo odprli usta. Požirali smo besedo za besedo, ko je mati nadaljevala:

»Pravijo, da bomo zdaj sami sebi gospodarji... Hvala Bogu!« Več ni zmogla. Po uvelih licih so se ji vsule solze, po dolgem so bile to solze veselja. Njene zdelane roke so nas objele.

Zvečer je mati zopet imela pogovor z Bogom. Otroci pa smo pozno v večer še govorili in vedno znova smo zlogovali mehko in božajočo besedo: Ju-go-sla-vi-ja. Čutili smo in vedeli, da nam ta odrešujoča beseda povrne očeta in brate, da bo zopet dovolj kruha in da bo mati zopet vsa srečna in nasmejana. Kaj več takrat naše otroške misli niso zmogle...

Tako je bilo takrat naše vstajenje pred dvajsetimi leti. Vstajale so znova pohorske domačije k novemu življenju. Leta tegobe, ki so nam grenila našo otroškost, so zapustila sled, ki se ne da več izbrisati. Po vstajenju hočemo živeti!

Drago Bajt

Kmetska posojilnica

ljubljanske okolice, reg. zadr. z neom. zav. v Ljubljani, Tyrševa c. 18.

Nove vloge

vsak čas razpoložljive obrestuje po 4%

vloge proti odpovedi po 5%

Za vse vloge nudi popolno varnost * Otvarja tekoče račune in izvršuje vse denarne posle * Vlagajte svoje prihranke v najstarejši slovenski denarni zavod!

Domače vesti

* **Predsednik apelacijskega sodišča dr. Golia Vladimir nastopi redni letni odmor** 16. t. m. Zato odpadejo pri njem sprejemi do nadaljne objave. Zastopal ga bo podpredsednik apelacijskega sodišča dr. Mastnak Lavo.

* **Predavanje o zvezdoslovju v radiu.** V ponedeljek 15. t. l. ob 14. bo kratkovalovna radijska postaja v Beogradu oddajala predavnje Djordja Nikolića, asistenta zvezdoslovne opazovalnice. Predavanje spada v ciklus »Jugosloveni v astronomiji«. To pot bo govora o g. Bogdaniću, našem astronomu iz 18. stoletja. Ob 19. bo postaja ponovila isto predavanje v francoščini in angleščini.

GLEJTE OGLAS

Mouson

JUTRI!

* **Kongres pravnikov kraljevine Jugoslavije.** Po poročilih beograjskih listov se bo vršil kongres jugoslovenskih pravnikov v dneh 10. in 11. septembra letos v Novem Sadu. Zato poziva društvo »Pravnik« vse, ki se hočejo kongresa udeležiti, da se prijavijo nemudoma društvenemu blagajniku, odvetniku dr. Urbancu v Ljubljani, Tavčarjeva ulica. Obenem s prijavo je poslati tudi prispevek za kongres, ki znaša 60 din ne glede na poklic in prispevek po 50 din za rodbinskega člana, ki bo potoval z njim na kongres. V prijavi naj označijo, kakšno stanovanje žele. Prijave se sprejemajo do zaključno 1. septembra. Natančnejši spored kongresa je bil objavljen v »Slovenskem Pravniku« 1937., str. 147. Člani, ki so se priglasili že lansko leto, pa priglasitve pozneje niso preklicali, se smatrajo, da se udeleže kongresa letos, ako ne sporoče kaj drugega. Na vsak način pa je koristno, da svojo prijavo obnove.

SANATORIUM-EMONA

LJUBLJANA Komenskega ul. 4. Telefon 36-23

Dr. Franc Derganc šef primarij kirurg. odd. v p. Ordinira 11.—1.

* **Znižana voznina za udeležence strelskega kongresa.** Prometno ministrstvo je dovolilo na državnih železnicah za udeležence 27. nagradnega streljanja in kongresa strelske zveze kraljevine Jugoslavije, ki bo v Beogradu od 11. do 17. septembra, tričetrtinsko voznino za udeležence strelskih tekem in polovično voznino za zastopnike strelskih družin in strelskih okrožij. Ugodnosti bodo veljale od 8. do 20. septembra.

Dr. Stanko Žvokelj

specijalist za živčne bolezni

zopet redno ordinira.

* **Proslava 40-letnice združenja češkoslovaških železničarjev.** Danes slovi v Pragi združenje češkoslovaških železničarjev z velikimi slavnostmi 40-letnico delovanja svoje stanovske organizacije. Iz Beograda je odpotovala k tem slavnostim v Prago 25-članska delegacija združenja jugoslovenskih narodnih železničarjev in brodarjev s predsednikom Žakićem na čelu. Naši delegaciji se je na poti pridružila tudi delegacija bolgarske železničarske zveze. Bolgarske železničarje vodi predsednik organizacije Sava Tinterov.

Bodoče matere morajo skrbeti, da se izognejo vsaki lenivosti prebavil, posebno zapeki z uporabo naravne **»Franz-Josefove«** grenčice. — **»Franz-Josefova«** voda se lahko pije in deluje v kratkem času brez neprijetnih pojavov.

Ogl. reg. S. br. 15. 485-35

* **Jubilej Narodne čitalnice v Dravljah.** Pred 30 leti se je zbralo v Dravljah 30 rodoljubov, ki so si ustanovili lastno narodno čitalnico. Delo ni bilo lahko, ker so se pojavile razne zapreke, vendar je društvo lepo napredovalo. Poleg knjižnice je imelo društvo že v začetku svojega obstoja tudi dnevno časopisje. Ko pa je čas prinesel dnevni tisk v sleherno hišo, je društvo pridno izpopolnjevalo svojo knjižnico, gojilo pa je tudi petje, godbo in razne sportne igre. Vsako leto prireja tudi več poučnih predavanj iz vseh panog.. Pod pokroviteljstvom narodnega poslanca g. Albina Komana praznuje Narodna čitalnica v nedeljo 21. t. m. 20-letnico Jugoslavije in 30-letnico društvenega obstoja. Ob 16. bo slavnostna seja, ob 18. pa slavnostni govori na vrtu gostilne pri »Slepem Janezu« v Zapužah, kjer bo potem veselica s pestrim sporedom. Sodelovalo bo godbeno društvo »Sora« iz Svetja. Dohodek prireditve je namenjen za nabavo novih knjig.

* **Rojstno leto kinologije** je pri nas leto 1909., ko je Slovensko lovsko društvo začelo izdajati svoje glasilo in v njem po krenilo vprašanje o smotreni vzgoji psov, torej o psoslovju — kinologiji. Prva lovska tekma psov fermačev je bila l. 1910 v Domžalah. Vojna je potem presekala nadaljnji razvoj in napredek v vzreji čistokrvnih psov. Z nadaljevanjem dela se je moglo začeti šele l. 1921 in je napredovalo z velikimi koraki. Državna razstava plemenskih psov v dnevih 1. in 2. septembra na jesenskem velesejmu v Ljubljani bo pokazala, da tudi v vzreji čistih plemenskih psov ne zaostajamo za drugimi naprednimi državami.

* **Trboveljski slavčki!** V ponedeljek na praznik 15. t. m. ob 16. priredi mladinski zbor Trboveljskih slavčkov v Ko-op hotelu v Gozdu-Martuljku pevski koncert z izbranim sporedom. Na ta koncert se vabijo poleg domačinov tudi gostje iz okolice.

* **Na svoji X. gospodinjski razstavi »Naši gostje«** bo Zveza gospodinj nazorno pokazala, kako je treba pripraviti dom, da bo gostu-tujcu prijeten. Vabljiva in estetska mora biti okolica gosta, da ugodno vpliva na njegovo razpoloženje. Ogled razstave bo zlasti koristil našim podeželskim gospodinjam, ki sprejemajo v poletnih mesecih meščane na letovanje. Razstava bo od 1. do 12. septembra na ljubljanskem velesejmu.

Vaše telo osvežuje - kožo varuje Gregoričev „BOROSAN". Zahtevajte brezplačen vzorec v Drogeriji Gregorič, Ljubljana, Prešernova 5.

* **44. razstavna prireditev ljubljanskega velesejma** bo letošnji jesenski velesejem od 1. do 12. septembra. Jesenske prireditve »Ljubljana v jeseni« so vsakoletno dopolnilo pomladnega velesejma, ki ima predvsem industrijski in obrtni značaj. Letošnja jesenska prireditev bo zavzemala ves prostor ljubljanskega velesejma, ki obsega 40.000 m² ter bo izredno zanimiva in pestra. Podala bo: mednarodno razstavo fotografije in filma, umetnostno razstavo, banovinsko razstavo vseh vrst malih živali in produktov (ovce in koze od 4. do 8. sept.), razstavo sivorjave govedi 10. in 11. septembra, državno razstavo plemenskih psov 1. do 2. septembra, gospodinjsko razstavo »Naši gostje« ter razstavo industrijskih in obrtnih proizvodov. Posebno bogato bo zastopano pohištvo s stanovanjsko opremo, radio, živila, izdelki male obrti, galanterija, bižuterija, kemične in tehnične novosti. Jugoslovenski harmonikarji bodo tekmovali za prvenstvo Jugoslavije in prehodni pokal za leto 1938/39 v nedeljo 11. septembra. Razstavnemu prostoru bo priključeno tudi lepo zabavišče z raznimi atrakcijami, godbami in plesom ter variete, kjer bodo nastopali artisti svetovnih odrov. Pri popoldanskih varietejnih predstavah ne bo vstopnine. Na odhodni postajni blagajni je treba kupiti celo vozno karto do Ljubljane in še rumeno železniško izkaznico za 2 din. Na velesejmu se dobi velesejmska legitimacija in potrdilo o obisku, nakar ima obiskovalec brezplačen povratek.

* **Od 7. do 8. septembra potovanje v Gorico in Trst,** od 6. do 9. septembra v Vipavo, od 10. do 11. septembra v Trst, od 3. do 8. septembra v Rim in Firenze. Zahtevajte podrobne informacije v Okornovi izletni pisarni, Ljubljana, hotel Slon, telefon 26-45.

ODOBR. MINISTARSTVA SOC. POL. I NAR. ZDRAVLJA B 13937-38

Pri vaši intimni toaleti . . .

Super Lysoform Vam je najboljši prijatelj, ki Vam bo preprečil mnogo neprijetnih pojavov. Super Lysoform je zanesljivo sredstvo za desinfekcijo. Upija najhitreje in najpopolneje vsak neprijeten duh. **Osvežuje in lepo diši.** Zahtevajte samo Original Super Lysoform v vseh lekarnah, drogerijah in parfumerijah. 1576

* **Srednješolski internat v Akademskem kolegiju v Ljubljani** sprejema tudi za šolsko leto 1938-39 dijake od 5. do 8. razreda srednjih šol, kakor tudi dijake strokovnih šol. Gojenci imajo popolno oskrbo, štirikrat dnevno zdravo in tečno hrano, strogo nadzorstvo in vestno vodstvo. Pri učenju pomagata dva prefekta. Mesečni prispevek znaša 600 din. V posebno uvaževanja vrednih primerih prosijo starši lahko za znižanje. Prošnje za sprejem se vlagajo pri ravnateljstvu Akademskega kolegija, Ljubljana, Kolodvorska 22, kjer se dobe prospekti in podrobne informacije.

* **»Gospodinjska pomočnica«.** Vsetina 7. in 8. številke »Narod moj zaklade hrani!« »Vprašanje poklicne vzgoje gospodinjskih pomočnic«, povest »Ljudje s Stržišča«, »Različna so pota trgovske podjetnosti«, »Glavna pravila za našo žensko modo«, »Naša narodna noša«, »Zakaj in kako je treba varčevati«, »Ali že veste«, »Bodi zvesta«, »Dekleta pišejo«, »Kuharska navodila«, »Nasveti za hišo in dom«. Ta strokovni list se lepo širi med gospodinskimi pomočnikami in tudi gospodinjami. Gospodinje naj se zanimajo za stanovske težnje svojih nameščenk, spoznajo naj delo njihovih organizacij, potem bodo prišle do prepričanja, da je organizirana pomočnica boljša od neorganizirane in ne obratno, kakor se kaj rado govori. Organizacija usmerja in vzgaja k pravilnemu medsebojnemu odnosu gospodinje in pomočnice ter skrbi za primerno stanovsko izobrazbo. Zbližujmo se in pomenimo preko lista o vsem potrebnem. V list dopisujejo pomočnice same, vesele se pa tudi, če s oglasi s svojim mnenjem med vrstami gospodinja z odkrito in dobrohotno besedo.

* **Nova številka ilustrirane družinske revije »Žike«** je izšla. Vsebuje članke, ki opozarjajo na prvovrstno kvaliteto ržene sladne kave Žike in Žikinega specialnega steriliziranega zdroba za dojenčke in bolnike ter izjave odjemalcev o obeh proizvodih. Sledi: Jože Lovrenčič: Gorenjski motiv, Anton Ingolič: Prekrižani računi, Keller: Tihotapec, Mistral: Vino iz vic in Otešenec, Šlebinger: Rubinsko steklo, porcelan in še kaj, Vicko: Iz dežele mandarinov, Pravljica o podganarjevi snubitvi in Smeh pomeni lepoto in zdravje. V zdravniški posvetovalnici razpravlja primarij dr. B. Dragaš o otroških glistah, tej razpravi sledi nekaj nasvetov o rabi zdravilnih čajev. »Gospodinski kotiček« pa vsebuje veliko praktičnih nasvetov za naše gospodinje. Revija »Žika« druži v svojem krogu vse ljubitelje Žikinih proizvodov, prejme pa jo brezplačno vsak interesent, ki javi svoj naslov na: Pražarno Žika, Ljubljana-Vič.

Samo še danes in jutri! Današnji Pariz! Veliki francoski film iz modernega sveta

POLDEVICE (Demi-vierges)

KINO MATICA 21-24 Predstave danes in jutri ob 15., 17., 19. in 21. uri!

* **Nov most v Špitaliču.** Na banovinski cesti Kamnik—Motnik—Vransko je bil zelo neroden most čez hudournik pri špitališki šoli. eKr je bil most že v slabem stanju in je potok ob vsakem večjem nalivu grozil izpodkopati njegove temelje, so ga letos sklenili popraviti. Popravilo samo pa ne bi mnogo zaleglo, zato je priznanja vredno, da se je cestni odbor odločil za uravnavo tega dela ceste s tem, da je zgradil železobetonski propust in z močno škarpo zavaroval cesto pred divjanjem deroče vode. Novi propust je zgrajen tako, da gre cesta čezenj v ravni smeri. S tem je odstranjena precejšnja prometna nevarnost na tuhinjski cesti. Tudi nad Lazami pri znanem kamnolomu je zgrajen namesto lesenega železobetonski propust in je dvignjena cesta. Še vedno pa je na tuhinjski cesti polno lesenih mostov, ki jim je maksimalna obremenitev označena s tremi tonami. Zaradi živahnega prometa bo pač treba postopno tudi te mostove nadomestiti z železobetonskimi.

* **V Sisku so imeli vodovod že Rimljani.** Vprašanje vodovoda v Sisku je postalo spet zelo važno, ker je velik del mesta zaradi hude suše ostal brez pitne vode. Vodovodno vprašanje rešujejo v Sisku že kakih 50 let. Znano je, da so imeli v Sisku svoj vodovod že stari Rimljani. Za zgradbo modernega vodovoda v Sisku je bilo napravljenih že več načrtov, ki so bili že pred leti potrjeni od ministrstva za zgradbe. Lani je to ministrstvo poslalo odobrene načrte banski upravi v Zagrebu z naročilom, naj sporazumno z mestno občino napravi proračun. Izvedba načrtov je letos posebno nujna Večina vodnjakov v Sisku se je posušila, sicer pa tudi voda v teh starih vodnjakih ni zdrava.

* **Državna tiskarna v Sarajevu.** Ker se v Beogradu ustanavlja velika centralna državna tiskarna, je bila nevarnost, da bo v Beograd prenešena tudi državna tiskarna iz Sarajeva. Za uslužbence te tiskarne, ki imajo v Sarajevu svoje rodbine in domačije, bi bila selitev hud udarec. Da bi se preprečil prenos tiskarne v Beograd, je bila uvedena akcija, naj se državna tiskarna v Sarajevu prepusti prometnemu ministrstvu, ki izdaja vsako leto mnogo tiskovin in rabi posebno tiskarno. Prometno ministrstvo je v principu že odobrilo ta predlog.

*Kako **pravilno** kuhamo makarone?*

Pravilno kuhanje makaronov je enostavno, ako pazimo na sledeče:

*1. **količina vode:** za ¼ kg vzamemo 3 litre, za ½ kg 4 litre vode i. t. d.*

*2. **način kuhanja:** vodo osolimo in stresemo makarone v njo kadar zavre. Ves čas kuhanja naj voda živahno vre.*

3. čas kuhanja: čim boljša je kakovost makaronov, tem daljša jih moramo kuhati. Dobre, po italijanskem načinu izdelane Pekatete-Jajnine kuhamo 20—25 minut. Kuhane makarone odcedimo v rešetu in jih oblijemo z mrzlo vodo.

Dober tek!

* **Jugoslovenska kinološka zveza** priredi 1. in 2. septembra na ljubljanskem velesejmu državno razstavo plemenskih psov. Razstava bo pod okriljem mednarodne kinološke zveze in pokroviteljstvom Nj. Vis. kraljeviča Andreja. Prijave za razstavo psov sprejema in daje pojasnila tajništvo Jugosl. kinološke zveze, Ljubljana I., Cesta v Rožno dolino 36, telefon 23-55.

Mogočna zdravilna moč narave

se še posebno izraža v naravni

ROGAŠKI SLATINI

Rogaška slatina

* **Dedič »kralja topov«** se je oglasil iz Splita. Zdaj je na vrsti ogromna zapuščina skrivnostnega bogataša Vasilija Zaharova, ki je ves svet zalagal z orožjem in si je zaradi tega pridobil nazive »kralj topov«, »kralj municije« in »liferant smrti«. Ko je zagonetni bogataš umrl, se je kakor mnogi drugi v Splitu živeči Josip Zahar začel zanimati za njegovo poreklo. Ugotovil je, da so nekdaj živeli v Splitu trije bratje Zaharji. Dva sta se izselila v Odeso, eden je bil lekarnar in je umrl brez otrok, drugi, ki je bil trgovec pa je zapustil sina Vasilija. Ta Vasilij naj bi bil poznejši miljarder. Tretji brat Zahar, ki je ostal v Splitu, pa je postal pozneje dvorni svetnik na Dunaju. Sin tega dvornega svetnika je Josip Zahar, ki je prepričan, da je bogataš njegov stric v tretjem kolenu in da ima pravico do dela njegove zapuščine. Dvorni svetnik Zahar je zapustil poleg Josipa še devet otrok, ki živijo v Italiji in bivši Avstriji ter bodo po zgledu Josipa iz Splita gotovo tudi skušali uveljaviti svoje zahteve po ogromni dediščini »kralja topov«. Josip Zahar trdi, da ima točne podatke o prej označenih rodbinskih zvezah in tudi o zamotani življenjski poti v Odesi rojenega Vasilija Zaharija, ki se je potem v Turčiji prekrstil v Zaharova.

BAŠKA

vodeče kopališče na otoku Krku. Največja prirodna plaža na našem Jadranu. — 15 komfort. hotelov in pensionov. Informacije daje Turistički Odbor, hoteli in potniški uradi.

OTOK KRK

ALEKSANDROVO

Zelo omiljeno kopališče domače in inozemske publike, ki želi sonca, morja in miru. Dobri hoteli in lepe privatne sobe. Ribolov prost. Informacije daje Kupališno povjerenstvo.

* **Ravnateljstvo trgovskega učilišča »Christofov učni zavod«, Ljubljana, Domobranska c. 15.** na mnoga vprašanja razglaša, da sprejema med počitnicami prijave za vpis le pismenim potom. **Redno vpisovanje pa prične od 20. t. m. dalje** vsak dan. Kdor želi točnih informacij glede vpisa, sprejema in ostalih pogojev, naj piše na ravnateljstvo, da mu pošlje letošnje šolsko poročilo in izvestje.

* **Še dva priljubljena, užitka polna izleta »Putnika«, Maribor,** z luksuznimi avtokari: od 24. do 30. avgusta: Venezia — Lago di Garda — Dolomiti 7 dni, popoln aranžma 1600 din); od 4. do 7. septembra: Grossglockner — Salzburg — Salzkammergut (4 dni, popoln aranžma 1.000 din.) Prijave do 16. avgusta pri »Putniku«, Maribor — Celje — Ptuj.

* **Ruski begunci v naši državi.** Državna komisija za podpiranje ruskih beguncev je objavila število beguncev, ki dobivajo podpore. Po teh podatkih je v naši državi 31.500 ruskih emigrantov, dočim jih je bilo prej okrog 45.000. Nekateri so se izselili v druge države, drugi pa so pomrli. Leta 1923. so imeli ruski begunci za svojo mladino 13 srednjih šol, zdaj pa jih imajo še štiri in sicer v Beogradu moško in žensko gimnazijo, v Beli Crkvi pa kadetski korpus in dekliški zvod. Leta 1923, je bilo 2577, zdaj pa je še 857 ruskih srednješolcev. Ruske osnovne šole pa obiskuje 611 šolarjev. To so seveda samo tisti, s katerimi ima opravka državna komiisja za podpore.

* **Novo kopališče v Bukoviški banji.** V Bukoviški banji pri Arandjelovcu so uredili novo kopališče, ki spada med najlepše na Balkanu. V bazenu je mineralna voda, ki stalno priteka in odteka, in kopa se lahko v njem kakih 200 kopalcev. Ob kopališču je lepo sprehajališče in dobro je preskrbljeno tudi za nastanitev gostov.

* **Na torišču dveh umorov in ropa v Brodarevu,** kjer je bil umorjen in oropan beograjski inženjer Bader in je pozneje padel od strela istega zločinca tudi orožnik Babić, se odkriva zdaj cela zločinska organizacija, orožniki, ki so obkolili ves okoliš, pa še vedno niso našli morilca in roparja. Iz raznih okoliščin sklepajo, da je zločinec bivši delavec Mile Pajić iz Like, ki je bil pred meseci zaposlen pri gradbi ceste ob Limu. Zaprli so neke njegove rojake in znance, s katerimi se je sestajal, ko pri podjetju že ni bil več v službi. V stanovanje nekega znanca se je bil zatekel tudi, ko je bežal pred orožniki. Med aretiranimi je tudi knjigovodja nekega gradbenega podjetja. Delavci, ki so bili zaposleni pri podjetju umorjenega inženjerja, so v hudih stiskah. Podjetje, ki nima več strokovnega vodstva, je delo ustavilo, a delavci tudi svojega zaslužka ne morejo dobiti, ker je ropar odnesel ves denar, določen v ta namen. Delavci so se obrnili s prošnjo za pomoč na oblastva, brzojavno pa tudi na ministrstvo socialne politike. Zadnje svoje novce so izdali za ta brzojav.

* **Pri zaprtju in motnjah v prebavi vzemite zjutraj na prazen želodec kozarec naravne Rogaške zdravilne vode.**

Zdravniki:

Zdravnik v Medvodah

Dr. Cirman Miroslav

zopet redno ordinira

Primarij dr. Demšar

(KOŽNE IN SPOLNE BOLEZNI)

ZOPET REDNO ORDINIRA

Dr. MIRKO KARPATI

specijalist za ženske bolezni in porode

Zagreb, Bogovićeva ulica 1-b se je vrnil z dopusta in ponovno ordinira.

DR. KRAMARIČ

ŠEF ZDRAVNIK SANATORIJA »ŠLAJMERJEV DOM«

ne ordinira od 16. avg. do 16. sept. t. l.

V odsotnosti ga nadomestuje g. primarij dr. Guzelj

Zobozdravnik

dr. ANTE LOGAR

zopet redno ordinira

DR. MERČUN

od 14. t. m. do 1. sept. ne ordinira

Dr. Mavricij Neuberger

NE ORDINIRA OD 15. DO VKLJUČNO 29. AVGUSTA.

ZOBNI ZDRAVNIK

DR. PUHER

GREGORČIČEVA UL. 32, TELEFON 20-70

ZOPET REDNO ORDINIRA.

ZOBOZDRAVNIK

dr. JOSIP TAVČAR

NE ORDINIRA od 19. avg. do 11. sept.

* **Samomor** velikega bogataša. Znani veleposestnik in bogataš Bela Ungar v Subotici si je te dni na svojem posestvu v Stari Moravici prerezal trebuh in vrat, zdaj pa je hudim poškodbam podlegel v židovski bolnišnici v Subotici. Nihče ni mogel razumeti, kaj je zelo bogatega moža privedlo do tega, da si je na tako strašen način vzel življenje. Šele po njegovi smrti so pripovedovali nekateri njegovi sorodniki in uslužbenci, da so moža v zadnjem času preganjale fiksne ideje. Domišljeval si je, da bo umrl od lakote.

* **Zanimivo 9-dnevno potovanje po Italiji** z modernim, udobnim izletniškim avtom do Rima in Neaplja preko Trsta, Padove, Benetk, Milana, Ancone, Loreta, Firence in drugih zanimivih krajev od 18. do 26. t. m. Edinstvena prilika za 800 din! Nekaj prostih mest morejo še dobiti interesenti, ki imajo svoj potni list. Informacije (tudi 14. in 15. od 9. do 11.) pri upravi »Po božjem svetu« Ljubljana, Sv. Petra nasip 17.

* **Živinska sejma v Šmarju in Metliki.** Vsakoletni živinski in kramarski sejem sv. Roka bo letos v Šmarju pri Ljubljani v torek 16. t. m. V torek bo tudi živinski sejem v Metliki, ki ga je prvotno banska uprava prepovedala. Samo dogon živine iz savske banovine nanj ni dovoljen.

* **V Trstu** lahko kupite ali naročite Mrzelovo knjigo »Bog v Trbovljah« v knjigarni Jakoba Štoke, via Milano.

Iz Ljubljane

u— **Razsodišče natečaja za najboljše fotografije Ljubljane,** ki ga je razpisal turistični odbor mesta Ljubljane, je na seji v petek in v soboto prisodilo naslednje nagrade: 1. nagrado za fotografijo »Nunska cerkev« Janku Brancu, 2. nagrado za fotografijo »Sv. Peter« Oskarju Kocjančiču, 3. nagrado dr. Frelihu Ivu za fotografijo »Robbov vodnjak«, 4. nagrado Antetu Korniču za fotografijo »Robbova sv. Ana z velikega oltarja uršulinske cerkve«, 5. nagrado Brancu Janku za fotografijo »Stadion«, 6. nagrado Antetu Korniču za fotografijo iz serije »Plečnik rojstnemu mestu«: »Tri dobe ljubljanske umetnosti: Valvasor — kič — Plečnik«, 7. nagrado Oskarju Kocjančiču za fotografijo »Na gradu«, 8. nagrado dr. Ivu Frelihu za fotografijo »Zmajski most«. Sklepi razsodišča, ki so bili v njem gg. dr. France Stele kot predsednik, dr. Milan Dular, Peter Kocjančič in Lojze Pengal kot zastopnika Fotokluba Ljubljane in Janko Skerlep kot zastopnik turističnega odbora, so bili soglasni. Natečaj, ki se ga je udeležilo 22 amaterjev in poklicnih fotografov z okrog 350 posnetki, je prinesel mnogo raznovrstnega in odličnega gradiva z veliko umetnostno vrednostjo in bo sijajno izpolnil tudi propagandni namen. Delo fotografskih umetnikov za koristi našega mesta naj pa s tem še ne bo zaključeno. Sedanji natečaj naj smatrajo samo za spodbudo k še marljivejšemu fotografiranju lepot in zanimivosti Ljubljane.

u— **Na državni trgovski akademiji v Ljubljani** bodo popravni, razredni in dopolnilni izpiti od 25. do 31. t. m. po sporedu, ki je razglašen na uradni deski. Prijave za vpis v I. razred sprejema direktor od 22. do 27. t. m. med 9. in 12. uro. Vpis v vse razrede bo 1., 2. in 3. septembra od 9. do 12. Podrobnosti na uradni deski.

u— **Zobozdravnik dr. Egon Bassin do 29.**

u— **Z umetnostne razstave v Jakopičevem paviljonu.** Razstava se bliža koncu in tik pred zaključkom, dne 14. t. m. bomo imeli priliko poslušati zanimiva izvajanja dramaturga Ivana Mraka, ki bo ob 11. dopoldne vodil razstavo. S permanentno vstopnico, s katero je združena polovična vožnja, se je še zadnjim možno poslužiti tudi pravice dvorebanja 10 slik, ki so deloma že razstavljene v izložbah na najprometnejših točkah. Razstava zasluži, da se publika vsaj zadnja dva dni, v nedeljo in ponedeljek oddolži razstavljalcem in obenem poskusi srečo pri žrebanju, ki bo 16. t. m.

V novi točilnici

HOTEL ŠTRUKEL

se toči:

Plzensko pivo Prazdroj

specijalno temno

Tomislav pivo 18%

Zagrebško ožujsko pivo

Rdeče vino iz Gadove peči. Belo iz Ljutomerskih goric.

Priporoča se

I. ČERNE

MODNI SALON

za damske klobuke sem OTVORILA na Tyrševi 11, vhod poleg gostilne Figovca!

Na zalogi vedno vse vrste damski klobuki najmodernejše oblike. — Sprejemam tudi popravila v lepo in solidno izdelavo.

Cenjenim damam se priporočam!

GRUDEN JAKOBINA

OGLEJTE SI IZLOŽBE.

VERA

modni atelje — Nebotičnik — ne dela do 1. septembra 1938.

Restavracija Marn

Rožna dolina, najlepša izletna točka, krasen senčnat vrt, 2 prostora za balincanje, izborna kuhinja in pijača. Za obilen obisk se priporoča KRIŽ, restavrater. 7661-a

FOTOAMATERJI!

Vse, kar fotografirate, Vam razvijemo, kopiramo in povečamo brezhibno in po nizki ceni. — Filme in amaterska dela razpošiljamo tudi po pošti.

Specijalna fototrgovina

JANKO POGAČNIK,

Ljubljana — Tyrševa c. 20.

Obiščite kopališče Ilirije!

Stalno topla in kristalnočista voda! Sodoben komfort! Višek higijene!

POZOR! Uvedli smo znižane opoldanske vstopnice, ki veljajo od 12—15 ure. Podrobnosti pri blagajni!

STROJNO PODJETJE ING. BORŠTNAR

TEL. 45-60 Ljubljana - Šiška Sv. Jerneja c. 18.

stroji — žel. konstrukcije — popravila.

Vsi fotoamaterji priznavajo da so naše foto-izdelave boljše. Razvijamo, kopiramo in povečamo najceneje.

Fotomaterijal Franjo Mavec

LJUBLJANA. Nasproti Uniona.

Filmi svežih emulzij vedno na zalogi.

Buffe »Rio« črna express kava 1.50 Din.

Buffe »Rio« zendviči po 1 Din.

Buffe »Rio« izredno dobra vina

Kam gremo v nedeljo?

Pojdimo enkrat na Trojane,

V GOSTILNO IN PENSION KONŠEK.

Tam bomo prav dobro in solidno postreženi.

Hop! Fotoamaterji! Stop!

Filme bom razvijal že na praznik, zato se poslužite nabiralnika pred vhodom v trgovino.

Kdor odda film na praznik ali nedeljo dobi izgotovljenega v torek opoldne. V torek še isti dan, po 11. uri oddani pa drugi dan do 11. ure prinešeni filmi bodo izgotovljeni opoldne.

Vseeno je kje oddaste film ali

na Aleksandrovi cesti 8 ali v podr. Prešernova 9, preje trg. E. Dobrič.

Se priporoča

Foto Tourist Lojze Šmuc

LJUBLJANA.

u— **Članstvu Učiteljskega pevskega zbora »Emil Adamič«** sporočamo, da bo prihodni pevski tečaj od 22. do vštetega 27. t. m. Ker mora biti učiteljstvo letos po odloku banske uprave v Ljubljani na svojih službeni mestih že 25. t. m. velja za članstvo UPZ za ostala dva dneva odlok ministrstva prosvete, katerega se poslužuje običajno za dopust pri pevskih tečajih v šolskem času. Začetek tečaja je 22. t. m. ob 10. v prostorih Glasbene Matice v Ljubljani.

u— **Registrirne blagajne in knjigovodstvene stroje,** Vam strokovno popravi **Boris V. Simandl, Ljubljana, Dvořakova ulica 3, telefon 24-07.**

u— **Koncert ruskih opernih pevcev.** V četrtek, 18. t. m. ob 20. uri priredita v frančiškanski dvorani koncert opernih arij ruska pevca Tamara Veljbicka (mezzosopran) in Jakov Petrov (bariton). Na sporedu so med drugimi Borodin, Musorgskij, Rahmaninov Rimski Korsakov, Saint-Sens, Hatze, Milojević, Donizzeti, Bizet. Pevka in pevec imata za seboj že velike uspehe v inozemstvu, zlasti v Bolgariji, na Češkoslovaškem in drugod. O nedavnem koncertu v Zagrebu je pisal kritik »Novosti«, da razpolaga Tamara Veljbicka z izdatnim, lepo tembriranim, izenačenim, zelo kultiviranim glasom in z visokimi tehničnimi vrlinami, g. Petrov, učenec milanskega mojstra Dal-Fiume in bivši član moskovske opere, pa se odlikuje po bogastvu glasovnega materiala, kulturi in plemenitosti tona.

KINO MOSTE

Danes in jutri ob 14.30, 17.30 in 20.30.

Dva sporeda naenkrat:

»Kraljica džungle«

in

»Dan smeha«

Bratje Marx

u— **Tombolo bomo imeli popoldne v Zg. Šiški.** Šiškenski gasilci so neutrudni pri delu in pripravah, da bi dosegla tombola čim lepši uspeh. Mnogo nesebičnega dela je treba, da se pripravi taka velika prireditev. Dobitki so že vsi pripravljeni in samo še čakajo srečnih dobitnikov. Tudi motorno kolo so že pripeljali na mesto in je razstavljeno kakor drugi glavni dobitki v izložbi mizarskega mojstra Avgusta Černeta v Zg. Šiški. Po tomboli bo vrtna veselica. Kako imenitno ste se vedno zabavali na gasilski veselici, sami dobro veste, zato gotovo ne boste zamudili prilike, da se zopet enkrat razvedrite, posebno še v današnjih časih, ko je človek poštenega razvedrila res potreben. Na veselici bo igrala prvovrstna godba, za raznovrstna okrepčila bodo pa skrbeli gasilci sami. Kakor po navadi vam bodo tudi letos postregli z raznovrstnimi svežimi jedili in odlično kapljico. Torej pridno segajte po tombolskih tablicah in pridite na žegnanje v Zg. Šiško. Tombola se prične ob 14. na vrtu Jožeta Černeta poleg gasilskega doma.

ZVOČNI KINO SOKOLSKI DOM V ŠIŠKI, TELEFON 41-79

VELIK ALPINSKI FILM

Klic Matterhorna

V glavni vlogi Luis Trenker

Predstave: v nedeljo ob 5., 7. in 9. uri in v ponedeljek ob 5., 7. in 9. uri

V dopolnilo:

PARAMOUNTOV ZVOČNI TEDNIK

SOKOLI! Posečajte in podpirajte Sokolski kino!

Prihodnji spored:

Charlie Chan v Egiptu

u— **Moderno urejeno in največje trgovsko učilišče dobimo v Ljubljani.** Znani »Christofov učni zavod«, Ljubljana, Domobranska cesta 15. bo z letošnjim šolskim letom znatno razširjen in moderno preurejen. Po načrtih, ki jih je odobril gradbeni urad mestnega magistrata, bodo sedanjemu šolskemu poslopju dozidane nove specijalne učilnice za praktične pisarniške vaje, kar bo posebnost za trgovsko šolstvo. Notranja dela v sedanjem poslopju so že v glavnem dokončana, enako je tudi lično prenovljena fasada. Tako bomo dobili zavod, ki bo v vsem ustrezal zahtevam sodobnega trgovskega šolstva in se lahko primerjal s sličnimi zavodi v inozemstvu. K takemu lepemu napredku in uspehu tega najstarejšega slovenskega trgovskega zavoda iskreno čestitamo. Natančneje bomo še poročali.

u— **Dijaški internat »Učiteljski dom«** v Ljubljani sprejme še nekaj dijakov v polpolno oskrbo. Pišite za prospekt in informacije na upravo doma, Žibertova ul. 27.

u— **Trgovsko učilišče** in stenografski institut Robida, Ljubljana, **Trnovska ul. 15.** ki smo o njem podrobneje obvestili javnost in ga priporočali v nedeljskem »Jutru« vpisuje osebno ali pismeno od 15. avgusta dalje.

u— **Državno priznani enoletni trgovski tečaj** pri Trgovskem učnem zavodu v Ljubljani, Kongresni trg 2. (prostori dopisne trgovske šole), vpisuje dnevno od 9. do 12. in od 4. do 6. ure popoldne. Tečaj je priznano prvovrsten. Izpričevala o zaključnem izpitu tega tečaja služijo absolventom kot dokaz redno dovršene vajeniške dobe in poldrugega leta pomočniške prakse v trgovinski obrti. Zavod razpolaga z zares odgovarjajočimi, velikimi učilnicami in zbirkami ter ima edinstveno lego v središču mesta. Vodstvo in učno osobje kvalificirano, pouk vzoren. Vsa pojasnila daje vodstvo zavoda brezplačno.

u— **Ambulatorij in posvetovalnica v zavodu** za zaščito dece (Dečji dom kraljice Marije) je radi snaženja prostorov od 16. do vključno 20. t. m. ne poslujeta.

ŽREBANJE 5. RAZREDA 36. KOLA

DNE 11. AVGUSTA 1938.

Din 6.000.— št.: 95784,
Din 3.000.— št.: 24865,
Din 1.000.— št.: 5886, 10892, 15764, 15771, 17414, 22516, 22540, 24836, 24866, 24882, 33005, 33033, 33084, 46107, 46142, 62039, 62062, 62039, 95716, 95765, 95767,

ZADRUŽNA HRANILNICA — LJUBLJANA

Dalmatinova ulica št. 6.

u— **Balincanski klub »Rožna dolina«** priredi na praznik 15. t. m. balincarsko tekmo s stalnimi igralci gostilne »Jeločnik«. Tekma se prične ob 3. popoldne na igrišču gostilne »Jeločnik«. Obeta se zanimiva igra med klubovci in gosti, zato kibici vljudno vabljeni.

Izjava Mnogi moji prijatelji in tudi drugi me vprašujejo, zakaj ne pišem več za »Lovca«. Sporočam jim, da »Lovec« odklanja moje članke in to kljub temu, da me je prejšnji predsednik SLD naprosil pismeno in ustmeno za sodelovanje.

Vladimir Kapus.

u— **Povodnji mož svatuje na Ljubljanici.** Jupiter pluvius (Bog dežja), visoki deževni dirigent, zadnjo soboto ni bil povsem milostljiv prirediteljem beneške noči na Ljubljanici, kajti poslal jim je zvečer nekaj dežja, da je tako ponagajal občinstvu. Prireditelji, ki imajo mnogo načrtov za povzdigo tujskega in drugega prometa na Ljubljanici, niso obupali in so se odločili, da drevi napravijo originalno svatovanje. Znameniti povodnji mož, ki je Ljubljančanom odpeljal brhko in lepo Urško v svoj povodnji grad, bo priredil veliko svatbo prav na Ljubljanici. Program njegove prireditve je obširen in velezanimiv. Že v soboto nam je plavalni mojster g. Leon napravil mnogo smeha s fotografom v fraku, ki je prišel z aparatom posnet beneško noč. Lazil je po skakalnici in premikal stojalo z aparatom toliko časa, da je nazadnje štrbunknil v Ljubljanico. Danes nam je obljubljeno, da bodo pri svatbi povodnjega moža salve smeha. Pridite!

u— **Ne zapirajte prezgodaj trgovin!** Iz vrst kupujočega občinstva smo prejeli: Te dni je »Službeni list« objavil novo banovo uredbo, po kateri naj bodo vse trgovine brez ozira na stroko odprte v zimskem času popolne od 14. do 18.30. Ta uredba prinaša novotarijo, ki zlasti v specerijski panogi ne bo mogla zadovoljiti niti trgovcev niti odjemalcev, pa niti ne v trgovinah nameščenega osobja. Doslej je bil v zimskih mesecih urejen delovni čas tako, da so bile trgovine popoldne odprte od 14. do 19.30. Novi uredbi tvori osnovo želja, naj se skrči delovni čas. A kakor je bila namera plemenita, je način izvedbe neprikladen. V letnem času se trgovine odpirajo ob 15., v zimskem naj bi se ob 14. A prav ta prva popoldanska ura je za specerijsko stroko mrtva. Gospodinje in njihove pomočnice so ta čas čez mero zaposlene, tako da ne utegnejo v trgovino, mnogo več časa pa imajo zvečer, ko so njihovi dnevni opravki končani. V interesu vseh, trgovcev, njihovih nameščencev in kupujočega občinstva, bi bilo, da bi bile trgovine poleti in pozimi odprte od 7.30 do 12. in od 15. do 19.

MISEL IN DELO

kulturna in socialna revija

bo posvetila prihodnjo številko problemom **socialne politike** in orisu socialne politike slovanskih držav.

Vsebovala bo prispevke prof. Janulova (Sofija) o **bolgarski,** dr. Jindřicha (Praga) o **češkoslovaški** in dr. Bornstein-Lychovske (Varšava) o **poljski socialni politiki.**

Poleg tega bo objavila zanimive razprave: o socialnih problemih naše vasi, o **naložbeni politiki** v socialnem zavarovanju, o našem skrbstvu za brezposelne, o razvoju našega **rudarskega zavarovanja,** o **poljedelskih delavcih i. t. d.**

Naročite revijo čimprej, ker je vedno in za vsakogar zanimiva. Stane na leto 60 Din in se naroča v Ljubljani na Gosposvetski cesti št. 4.

u— **Mestna reševalna postaja je dobila nov avtomobil.** Mestna občina je za reševalno postajo nedavno nabavila nov reševalni avto od londonske družbe »International«. Voz je za ceno 133.500 din dobavila ljubljanska tvrdka inž. O. Žužek. V četrtek popoldne je reševalna postaja pod vodstvom poveljnika Furlana in šefa tvrdke inž. Žužka priredila za zastopnike dnevnega tiska poskusno vožnjo proti Št. Vidu in Skaručni. Pri tej priliki se je avto izkazal kot odlično vozilo, ki pomeni važno pridobitev za vozni park reševalne postaje. Nosilnico in tir zanjo je po načrtih poveljnika Furlana izdelal mehanik Kavčič z Viča. Reševalna postaja razpolaga zdaj s štirimi reševalnimi avtomobili.

u— **Dan smeha v kinu Moste.** Ako se hočete danes in jutri na praznik res imenitno zabavati, obiščite splošno priljubljeni kino Moste, ki Vam nudi res velikomestni program. Kot prvi film teče »Kraljica džungle«, roman o mladi devojki, ki je bila strah in trepet domačinov, je doraščala med divjimi zvermi v strahotni džungli. — Drugi film je »Dan smeha« s slavnimi svetovnimi komičarji bratje Marx, ki skrbe za smeh. Film Vam pa nudi tudi obilo prelepe godbe in petja ter plesnih revij. Poleg vsega tega še »Paramountov zvočni tednik«, ki nam med drugim pokaže v Colombesu nogometno tekmo, ko je Italija premagala Madžarsko.

Iz Celja

e— *Svečana otvoritev Sokolskega doma v Vojniku.* Sokol v Vojniku je v okviru sokolske Petrove petletke z velikimi materialnimi zaprekami in žrtvami dogradilo lep Sokolski dom v Vojniku, ki bo nosil naziv Sokolski dom kralja Petra II. Svečana otvoritev nove sokolske trdnjave bo 8. septembra. Pokroviteljstvo nad svečanostjo je blagovolil prevzeti Nj. Vel. kralj Peter II. Obeta se velika udeležba.

Dr. Herman Martin

zobozdravnik — ŽALEC

ne ordinira do 27. (radi preselitve v bivšo dr. Bergmann sedaj pl. gen. Širca vilo).

e— *40 let pri mestnem pogrebnem zavodu.* Jutri bo 40 let, odkar je čevljarski mojster g. Josip Potnik v Celju zaposljen pri mestnem pogrebnem zavodu v Celju. G. Potnik je vodja pogrebcev in vestno skrbi za inventar pogrebnega zavoda. Jubilej te vrste je pač redek.

e— *Sarajevska Slavija* bo prispela v Celje jutri. Nogometna tekma med sarajevsko Slavijo in SK Celjem se začne jutri ob 16.30 na Glaziji. Ob 15. bo predtekma mladin SK Celja in SK Olimpa.

Najduhovitejša in najzabavnejša veseloigra! V gl. vl. lepa DANIELLE DARRIEUX

MUHASTA NEVESTA Nepozabna iz slovitega filma »Zloraba zaupanja«

Ta film Vam bo užitek in ne pozabite si ga ogledati!

KINO UNION. Tel. 22-21 Predstave danes in jutri ob 17., 19. in 21.

e— **Kavarno in hotel Evropo** je lastništvo v teku tega leta temeljito prenovilo. V vseh hotelskih sobah sta napeljani tekoča mrzla in topla voda. Prejšnje temno stopnišče je zamenjano z novim položnim stopniščem iz črnega umetnega kamna, ki ga zaključuje elegantna kovinasta ograja. Stopnišče in hodnik zadostno osvetljuje velika vrhnja svetloba. V hodniku pritličja, ki je ves obložen s črnim umetnim marmorjem, je nameščena portirjeva loža z vsem sodobnim zahtevam ustreznim inventarjem. Posebno pažnjo je posvetil projektant arhitekt g. Jože Mesar kavarni. Kavarna je čisto prenovljena in moderno urejena. Stene so obložene z orehovo oblogo, enako tudi oba železna nosilna stebra. Tla so iz linoleja. Glavni vhod je preložen tako, da bo odstranjen vsak prepih. Poleg tega je iz Razlagove ulice še en nov vhod, združen z lepim lesenim stopniščem v igralne sobe, ki so zdaj v prvem nadstropju nad restavracijskimi prostori, kar edino ustreza sodobnim načelom ločitve igralnih in kavarniških prostorov. Posebnost za celjske javne lokale je moderno urejeno zračenje vseh glavnih kakor stranskih kavarniških in restavracijskih prostorov s talnim dovajanjem in odvajanjem izrabljenega zraka, ki se izvršuje brez najmanjšega šuma, ker so vsi aparati nameščeni v kleti. Vse prostore celotne zgradbe ogreva centralna naprava. Uprava se ni plašila velikih stroškov, da je res vzorno preuredila hotel in kavarno, kar bo zelo pripomoglo k pospeševanju tujskega prometa v našem lepem Celju.

KINO UNION. Danes **»ALARM V PEKINGU«.** — Jutri **»NA LEDENI PLOŠČI«.** — Matineje: **»VESELI BANDIT«.**

e— *Pri Mozirski koči* na Golteh bo v nedeljo 21. t. m. ob 10. dopoldne maša.

Primarij dr. Fran Steinfelser

NE ORDINIRA DO PREKLICA

e— *Žrtev napadalcev.* V Kapli vasi sta v četrtek neki delavec in neki posestnik napadla 77-letnega dninarja Ivana Potočnika iz iste vasi in ga tako pretepla, da je dobil hude poškodbe po vsem telesu. Starčka so prepeljali v celjsko bolnišnico.

Strojna pletilnica

ANTONIJA PONGRAČIČ, Celje,

se je preselila iz Brega na Slomškov trg št. 1. — Ima na zalogi vedno najnovejše pletenine ter sprejema naročila po meri in vsa popravila.

e— *V kleti pri vinu ga je okradel.* V ponedeljek je povabil posestnik Gregor Lešek v teharski okolici krojaškega mojstra in posestnika Franca Baumgartnerja od Sv. Lovrenca pod Prožinom, člana teharskega občinskega odbora, v svojo klet. Tam sta Lešek in Baumgartner nekaj časa pila. Ko se je Lešek opil in je zadremal, je Baumgartner odšel. Kmalu pa se je vrnil in izmaknil Lešku iz njegove listine 2100 din. Ko se je Lešek pozneje zbudil, je opazil tatvino in prijavil zadevo orožnikom. Sum je padel na Baumgartnerja, ki je po tatvini menjal tisočak pri trgovcu Godcu na Teharju, drugi tisočak pa v neki celjski trgovini. Pri zaslišanju je Baumgartner najprej trdil, da je dobil denar pri prodaji prašiča in mlatilnice, potem pa se je vdal in priznal tatvino. Baugartnerja so ovadili državnemu tožilstvu in sreskemu načelstvu v Celju.

Iz Maribora

a— **Zahvala pripravljalnega odbora.** Mariborski župan dr. Juvan je kot predsednik pripravljalnega odbora za mariborski narodni tabor poslal članom odbora ter za sodelovanje prijavljenim organizacijam posebna pisma, v katerih pravi: »Blagovolite vzeti na znanje sledeče: Narodni tabor, sklican za dne 14. avgusta v Mariboru, se ne bo vršil. Glede na to je ukinjena tudi ugodnost četrtinske vožnje na železnici. Zahvaljujemo se vam za vašo osebno naklonjenost in vas prosimo, da sprejmete ob tej priliki izraze našega posebnega spoštovanja.« To je vse.

a— **Prisrčno slovo praških konservatoristov.** Včeraj z dopoldanskim brzovlakom so se poslovili od Maribora kot zaključne postaje turneje po naši državi praški konservatoristi, ki so bili na svojem predsnočnjem koncertu deležni obilo priznanja. Na postaji so se zbrali ob slovesu poleg številne mladine predstavniki JČL, Češkega kluba in drugih mariborskih nacionalnih organizacij.

a— **Nacionalni in sokolski Maribor** pride danes popoldne v Ruše, v primeru slabega vremena pa jutri, kjer ponovi ruški Sokol »Miklovo Zalo«, ki je bila deležna ob proslavi 20letnice Jugoslavije izredno lepega uspeha.

SPECIJALIST ZA OČESNE BOLEZNI

dr. KOKLIČ

se je preselil

GOSPOSKA ULICA št. 36.

Tel. 26-76.

(Palača Hranilnice dravske banovine)

a— **Iz profesorske službe.** Premeščeni so: Srečko Baraga z mariborske realne gimnazije v Ptuj, Milan Grbič iz Subotice na klasično gimnazijo v Mariboru, Karel Kožuh s klasične na realno gimnazijo v Mariboru, Ivan Lovše iz Podgorice na realno gimnazijo v Mariboru, Cvetka Matkovič iz Maribora v Ptuj, Jožica Pire iz Maribora na žensko realno gimnazijo v Ljubljani, Rudolf Pregelj iz Maribora v Ljubljano, Zora Pretnar iz Maribora v Mursko Soboto, Emila Pavelka iz Aleksinca na realno gimnazijo v Mariboru, Konrad Dražar iz tukajšnje realne gimnazije na mešano nepopolno realno gimnazijo v Mariboru, Mara Tominc iz Kočevja v Maribor, Alojzij Zalokar na realno gimnazijo v Mariboru (doslej je služboval na nepopolni mešani realni gimnaziji). Za suplenta na tukajšnji realni gimnaziji je imenovan Franjo Škerl.

a— **Smrt vrlega narodnjaka.** Pri Sv. Marjeti ob Pesnici je preminil ugleden posestnik in zaveden narodnjak g. Ivan Grabušnik, star 63. let. Pokopali ga bodo v ponedeljek ob 10. uri dop. Žalujočim svojcem naše sožalje!

a— **Ustanovitev novega plavalnega kluba v Mariboru.** V Mariboru je v teku akcija za ustanovitev specialnega plavalnega kluba, ki bo gojil vse panoge plavalnega sporta. Novi klub si namerava nadeti ime »Mariborski plavalni klub«. V pripravljalnem odboru je vrsta znanih propagatorjev sporta z ravnateljema Krejčim in Loosom na čelu. Sklican je že tudi ustanovni občni zbor, ki bo 26. t. m. v lovski sobi hotela Orla ob 20. Plavalna sezona bo sicer v kratkem zaključena, vendar pa se pripravljalni odbor peča z mislijo, da stopi še letos pred javnost s propagandno plavalno prireditvijo.

V NEDELJO 14. AVGUSTA 1938 OB 15.30 URI PONOVITEV — SIJAJNO USPELE NARODNE IGRE:

»MIKLOVA ZALA«

V LETNEM GLEDALIŠČU SOKOLA RUŠE.

V slučaju slabega vremena na praznik 15. avgusta.

a— **Izvirek slatine ob vznožju Pohorja.** Ob severnem pobočju Pohorja je odkril g. Vinko Plohl ob priliki lovskih obhodov po revirju izvirek slatine. Analiza vode kaže, da vsebuje slatina izdatne kovinske snovi.

a— **Veliko zanimanje** zbuja na Mariborskem tednu razstava »Pontos-Centrale« v Mariboru, ki razstavlja znane polavtomatične tehtnice znamke »Pontos« lastnega izdelka.

a— **Draga vaja.** Mizar Franjo Hazavend iz Šmiklavža na Dravskem polju se je pripeljal s kolesom k vaji v Slomškov dom v Hočah in kolo prislonil ob zid dvorane. Ko je hotel po končani vaji domov, kolesa ni bilo več. Kolo znamke »Neger« in ima evidenčno številko 71.207.

a— **Vpisovanje v obrtno nadaljevalno šolo v Mariboru.** Ker se kljub opozorilom ni doslej vpisala niti desetina vseh vajencev in vajenk, izjavlja šolska uprava ponovno, da bodo vpisi na vsak način zaključeni z 21. t. m. Proti delodajalcem, ki do tega dne svojih vajencev in vajenk ne bodo vpisali, bo šolska uprava postopala po zadevnih zakonitih predpisih.

a— **Spodnja Dobrava dobi novo šolo.** Občina Hoče bo zgradila za deco iz Spodnje Dobrave, ki je doslej posečala tezensko šolo, novo šolo. Stavbišče je že določeno.

Vpisovanje v enoletni trg. tečaj »Hermes«. Temeljito strokovno trgovsko izobrazbo si pridobite na »Hermesu«, enoletnem trg. tečaju v Mariboru. Prijavite se čimpreje ravnateljstvu »Hermesa«, Maribor, Zrinjskega trg 1. — Zahtevajte prospekte! — Vpisovanje dnevno.

a— **Gluhonemi starček pod vlakom.** Na železniški progi med Dravogradom in Prevaljem je podrl večerni osebni vlak 70letnega gluhonemega hlapca Mihaela Pistotnika, ki je korakal ob železniški progi in ki je očividno preslišal ropotanje bližajočega se vlaka. Starček je obležal ob nasipu nezavesten. Odpravili so ga v bolnišnico. Zdravniki upajo, da mu bodo rešili življenje.

a— **Spečega so okradli.** Ko se je posestnik Anton Vizjak iz Poljan vračal iz Maribora, je legel v jarek ob banovinski cesti pri Reki pod Pohorjem. Poleg sebe je bil položil kolo znamke »Torpedo« z evidenčno številko 131.810, razen tega še zavoj raznega blaga, ki ga je bil nakupil v Mariboru. Ko se je prebudil, je ugotovil, da je kolo z zavojem vred izginilo. Vizjak trpi škodo okoli 2000 din. Orožniki poizvedujejo za nočnim tatom.

a— **»Ne bodo je zalotili pri tatvini«.** Teko je zatrjevala 47letna ciganka Alojzija Rojeva 42letni Mariji Vajncerlovi iz Legne glede njene 12letne hčerke, ki jo je mati na podlagi tega cigankinega prerokovanja pošiljala v Dravograd krast v tamošnje gostilne. Od začetka so bile te tatvine precej tajinstvene in se je zdelo, da je ciganka pravilno prerokovala. Toda vrlim orožnikom se je kmalu posrečilo, da so deklico zajeli, prav tako njeno mater, ki ji je deklica nosila ukradeno blago, in ciganko, ki je za svoje prerokovanje prejela 100 din.

a— **Huda nesreča.** Včeraj zjutraj je prišel 38letni premikač Jernej Bohak po nesrečnem naključju na pragerski postaji pod lokomotivo, ki je šla z dvema vagonoma preko njegovega telesa. Z zlomljenimi rebri, strto desno nogo pod kolenom in hudimi notranjimi poškodbami so ga prepeljali v mariborsko splošno bolnišnico. Njegovo stanje je resno.

a— **Nepošten pomočnik.** Krojaški mojster Franc Globovnik iz Studencev je prijavil orožnikom, da mu je izginilo iz delavnice blago za moško obleko. Preiskava je dognala da je tatvino izvršil 17letni krojaški pomočnik Alojz J., ki je blago zastavil v mariborski zastavljalnici. Zadeva bo imela svoje odmeve pred sodniki.

TUDI UMETNOST

— Poglej, prosim te, mojo novo sliko.

— Res, dobro si pogodil, samo ne vem, zakaj je tako rdeč?

— Kdo?

— Pa tvoj pokojni stric, kaj ne predstavlja slika njega?

— Kaj še — saj to je vendar sončni zahod...

DOBRO GA JE POTEGNIL

Valatreque, znameniti francoski glasbenik se je nekoč zamudil v pariškem predmestju. Jelo je močno deževati, zato je skočil v prvo kočijo. Med vožnjo se je spomnil, da nima denarja pri sebi. Kaj storiti? Ko se je kočija pred stanovanje ustavila, je glasbenik dejal:

— Prosim vas, posodite mi vžigalice, dvajset frankov mi je padlo v vodo.

Komaj je izpregovoril, je kočijaž švignil z bičem po konjih in voz je v divjem diru izginil na vogalu...

KINO SLOGA, Tel. 27-30
Samo še danes ob 15. in 17. uri
velenapet cowbojski film
ZAKON PRERIJE

Danes ob 19. in 21. uri ter jutri ob 15., 17., 19. in 21. uri: Jan Kiepura
v velikem glasbenem filmu
POD SREČNO ZVEZDO

Z dvema otrokoma pod vlak

V zadnjem trenutku preprečen samomor

Murska Sobota, 13. avgusta

Pootniki osebnega vlaka, ki prihaja v Mursko Soboto proti večeru, so bili te dni priče žalostnega dogodka. Med postajo Beltinci in Mursko Soboto ob vasi Rakičanu so nenadno zaslišali škripanje zavor in vlak se je začel počasi ustavljati. Med potniki je nastala zmeda, ker si niso mogli razložiti, zakaj se vlak na odprtem tiru ustavlja. Ko se je vlak ustavil, so potniki pohiteli iz oddelkov in zagledali tik pred lokomotivo pretresljivo sliko. Neki mož je ležal počez preko tirov in tiščal z desnico k tlom dva otroka šolarske starosti. Vsem je bilo jasno, da je mož nameraval skupaj z otrokoma izvršiti samomor.

Le prisotnosti duha in pazljivosti strojevodje Ovčeka se je zahvaliti, da se nesreča ni zgodila. Vlakovodja je prisilil moža z otrokoma v vlak in jih popeljal v Mursko Soboto. Na postaji jih je vzel v varstvo dežurni orožnik.

Ugotovilo se je, da se mož imenuje Gabor in da je doma iz vasi Rakičana. Kakor je sam izpovedal, so vzrok poizkušenega samomora hude razmere, v katerih živi. Nima posestva in ne hiše. Žena mu je bila štiri leta na sezonskem delu v Franciji in je zdaj na delu v Nemčiji. Gaborja, ki mu manjka desnica, so oblastva pridržala v preiskavi.

Kamnik generalu Maistru

Kamnik, 13. avgusta

Kakor smo že poročali, bodo v Kamniku odkrili spominsko ploščo na rojstni hiši generala Rudolfa Maistra. Ploščo bo postavila občina. Prvotno so hoteli vzidati na oglu hiše ploščo z doprsnim kipom ali pa samo glavo našega narodnega junaka in pesnika, izklesano iz marmorja. Iz osnutka, ki ga je napravil kipar g. Peter Loboda, je bilo videti, da bi bila ta rešitev prav posrečena, a tudi precej draga. Občinski odbor je dolgo kolebal in se ni mogel odločiti, zdaj pa so vsi mišljenja, da je najbolje, če se na rojstni hiši vzida samo spominska plošča, za drugo pa je še vedno čas. Nadzornik g. Sadnikar je napravil prav okusen osnutek za spominsko ploščo, ki bo vzidana najbrž na pročelju hiše. Na plošči iz podpeškega marmorja bo napis: *V tej hiši je bil rojen general Rudolf Maister 29. marca 1874.* Nad ploščo bo pozlačen kamniški grb, spodaj pa konzola za obešanje vencev.

Temelji novega Beograda

Beograd, avgusta

Prestolnica ima novo atrakcijo, ki so jo priredili Danci s tem, da so za 30 milijonov dinarjev sklenili z beograjsko občino pogodbo za zgraditev novega dela prestolnice ob levi obali Save. Ogromni teren, ki ga je prevzela danska podjetniška družba v svojo eksploatacijo, je doslej predstavljal ničvredno močvirno zemljišče, ki je bilo ob vsakem večjem deževju poplavljeno od Dunava in Save. Ko so se pred dobrim letom slišali glasovi, da se za ta teren zanima neka danska družba, da bi na njem zgradila nov kompleks prestolnice, so Beograjčani smatrali to za fantazijo. Šele pomladi, ko so Danci sklenili z občino pogodbo, so začeli verovati, da bo res. Danes, ko se že vidijo konture novega dela mesta, je ves beograjski življ navdušen nad iznajdljivostjo Dancev in množice hitijo na novi zemunski most, odkoder imajo najlepši razgled zanimivega dela.

Danci so privlekli od Črnega morja po Dunavu nekaj ladij, ki jim po svojem notranjem ustroju služijo kot izvrstne črpalke z veliko kapaciteto. Te črpalke delajo od ranega jutra do poznega večera ter črpajo iz dna Save ogromne množine peska, ki ga z vodo vred bruhajo skozi kanalske cevi na teren, ki se polagoma toda vidno od dne do dne zvišuje, da ga Sava ne bo mogla nikdar več preplavljati. Istočasno delajo tudi na obali Dunava. Tu so Danci zaprli ves stranski kanal, ki ga je napravila reka ob svojem širokem zavoju proti prestolnici. Ta kanal, v katerem je med poletjem le malo vode, sedaj zasipavajo. V dveh mesecih bo kanal popolnoma zasut, s čimer bodo Danci že itak ogromni kompleks razširili za nekaj tisoč kvadratnih metrov. Poleg tega bodo napravili ob srednjem kanalu Dunava visoke branike ter tako zavarovali zemljišče tudi s te strani. Po pogodbi bi morali Danci pripraviti celotno zemljišče do leta 1941, toda že po dosedanjem delu se lahko sklepa, da bodo dela dovršena mnogo prej.

V teku so tudi priprave za izgraditev veličastnega državnega stadiona. Prostor, ki je zanj odrejen, je naravnost idealen. Izpod veličastne trdnjave Kalemegdana, ki je sedaj po večini prevrejen v krasen angleški park, stojijo sedaj nizke vojaške barake in intendantska akademija. Vse te barake, kakor tudi akademija se bodo že v teku tega leta preselile proti Banjici, teren bodo prekopali in nato začeli z delom po načrtu nemškega mojstra-arhitekta Marcha. Zemljišče samo je obkroženo v polkrogu z Dunavom, toda dovolj dvignjeno, da ga ne bo treba še posebej dvigati. Stadion bo viden tako od strani Zemuna, kakor tudi Pančeva.

V duševni zmedenosti v smrt

Slatina Radenci, 13. avg.

V četrtek zjutraj so našli pri Cencovih v Murskem vrhu pri svoji hčeri v listnjaku obešeno okrog 60letno želarko Terezijo Mirovo. Mirova se zadnji čas z možem baje ni razumela, pa se je zato s svoje želarije v Murščaku preselila k omoženi hčeri. Zadnje dni je vsa zmedena hodila okrog. Govorila je zmešano, kakor da ni več pri zdravi pameti.

Usodnega dne je v rani jutrni uri nepričakovano vstala in šla ven. Hčerka je v skrbeh za materjo prižgala luč, da pogleda za njo. Iskala jo je, dokler ji ni veter upihnil luči. Še dolgo je nato v temi klicala mater, a ni dobila odgovora. Nato se je v skrbeh za svoje otroke, ki so se zbudili, vrnila v hišo.

Nesrečnico so našli šele zjutraj. Ko je šla neka ženska v listnjak po steljo, jo je našla obešeno. Odrezali so vrv in jo spravili v posteljo. Vsaka pomoč pa je bila zaman. Nesrečnico vsi pomilujejo.

Oblak se je utrgal

Maribor, 13. avgusta.

Huda vremenska katastrofa je predsinočnjim zadela pokrajino pri Sv. Florijanu pri Mislinju. Utrgal se je oblak in od vsepovsod so zbesneli hudourniki v rižino. Paka je silno narasla in je preplavila velike komplekse plodne jemlje. Voda je rušila žage, mline in mostove, razlila se je tudi preko banovinske ceste in jo na več mestih razrila, tako da je bil promet za nekaj časa čisto ustavljen. Voda je vdirala v niže ležeče hiše ter povzročila veliko škodo. Nekaterim posestnikom je uničila pohištvo, pa tudi življenjske potrebščine in drugo. Zaradi poplave so uničeni tudi poljski pridelki.

Ker se je utrgal oblak v času, ko so prebivalci že spali, je bila velika nevarnost tudi za človeška življenja. Vendar se jim je posrečilo, da so se splazili na strehe in drevesa, dokler ni voda pričela odtekati.

Celotna škoda znaša preko milijona dinarjev. Pri tej usodni vremenski katastrofi so bili najbolj prizadeti posestniki Matevž Savinec, Franc Lahovnik, Avgust Savinek, Franc Skaza iz Sel, Marija Sušec iz Kozjaka in drugi. Uničevanje naraslih voda je trajalo neprekinjeno polni dve uri.

Žalosten je pogled na opustošena polja, uničene travnike, poškodovane hiše, razdejane žage in mline. Voda je odnesla tudi velike količine lesa, ki je bil nakopičen ob Paki in pripravljen za transport. Pomoč je nujno potrebna!

Iz Jesenic

s— **Zvočni kino Radio** predvaja danes v nedeljo in v ponedeljek ob pol 9. zvečer (v nedeljo in ponedeljek popoldne ob 3. uri samo ob slabem vremenu) velefilm »Gospodarica pragozda«. Med dodatki tudi domač kulturni tednik in Paramountov zvočni tednik. — Sledi »Manežar«.

Iz Tržiča

č— **Kino** predvaja danes v nedeljo veliki film »Upor na ladji Bounty«, jutri v ponedeljek pa krasen glasbeni film »Silueta«.

Sokolina delu

Lep praznik obmejnega sokolstva

Sokol Dravograd—Meža je imel 7. t. m. svoj praznik. Razen nekaj izjem so bile vse hiše v zastavah. V zgodnjih popoldanskih urah so se vršile skušnje za nastop, nato pa se je razvil izpred postaje veličasten sprevod z državno zastavo na čelu. Prireditve so se udeležila društva Prevalje, Guštanj, Slovenjgradec, Vuzenica, Marenberg, Ruše in Selnica. Pogrešali smo udeležbo iz Maribora. Prireditvam na skrajni meji bi morali vsi činitelji posvečati največjo pažnjo. Največjo udeležbo je dal Slovenjgradec, ki je s tem pokazal svoje pravo sokolsko srce. Med sprevodom so korakajoči navdušeno vzklikali kralju, kraljevskemu domu, sokolstvu in Jugoslaviji ter peli sokolske pesmi. Narodno ženstvo pa je obsipalo sprevod s cvetlicami. Po sprevodu je bil pozdrav državni zastavi ob igranju državne himne, nato pa je izpregovoril domači starosta brat dr. Erat Jožko in v uvodu pozdravil zastopnika oblastva br. Šego Matijo, zastopnika župe in okrožja in zastopnika celjske sokolske župe. V svojem lepem govoru je orisal razmere, s katerimi se mora boriti Sokolstvo na skrajni meji, čeprav vrši važno vzgojno in narodno nalogo. Vse navzočne je opomnil, da stojijo na onem koščku naše lepe koroške zemlje, ki nam je še ostal od nesrečnega plebiscita. Poudaril je, da bo Sokolstvo to zemljo čuvalo in da je ne damo nikomur. Njegovemu govoru je sledilo dolgotrajno vzklikanje kralju, domovini in sokolstvu. V imenu župe in okrožja je pozdravil prireditev br. župni podstarosta in predsednik okrožja br. Rojnik Ivan iz Slovenjgradca. Njegov zanosni govor je izzvenel v pozivu: »Od sokolstva k jugoslovanstvu, od jugoslovanstva k slovanstvu.« Ob zaključku govora so vsi vzklikali starešini, Nj. Vel. kralju Petru II., kraljevskemu domu, slovanstvu in sokolstvu.

Nastop se je pričel z orodno telovadbo članov, ki so nastopili na bradlji in na drogu. Izvedba je bila prav dobra. Posamezniki so bili celo odlični. Posebno je ugajala vrsta na drogu, kjer so nam nastopajoči pokazali nekaj vrhunskih vaj. Moška in ženska deca je nastopila z župnimi vajami. Izvedba je bila precej dobra. Upoštevati moramo pač počitnice, ko vadba ni tako intenzivna kakor med šolskim letom. Pri deci je posebno ugajala stafeta, ki je zbudila med občinstvom mnogo smeha, ker so v stafeti zmagale deklice pred dečki. Moški in ženski naraščaj s praškimi prostimi vajami ni prišel prav do izraza zaradi premajhnega prostora. Vaje so izvedli še dokaj dobro. Vaje članov z župnimi prostimi vajami so bile prav dobre. Ženski oddelki na orodju kakor tudi moški naraščaj z raznoterostmi sta ugajala. Tehnično najboljša točka so bili člani in članice s praškimi prostimi vajami. Posebno pozornost je zbudilo, da so nastopili z vajami starejši člani (samo iz domačega društva). Ti naj bodo za zgled onim mlajšim bratom in sestram, ki stojijo izven telovadnic.

V splošnem je opažati pri društvu razveseljiv razvoj. Vsi oddelki so pokazali mnogo volje in sposobnosti do dela. Naloga odgovornih činiteljev je zdaj, da vse pripadnike obdržijo in jih vzgajajo v pravem sokolskem duhu in sokolski disciplini. To nalogo ima pred vsem prednjaški zbor, ki mora tej posvečati največjo pažnjo.

Vse vaje je spremljala na klavirju požrtvovalna sestra Jožica Smerdujeva. H krasno uspeli prireditvi bratskemu društvu, predvsem pa vsem prednjakom in prednjakinjam, ki so v to delo vložili toliko truda, iskreno čestitamo. Uspehi nas ne smejo uspavati. Takoj moramo na delo, da bo dan uedinjenja v 20. letu obstoja naše države nad vse veličastno uspel.

Danes sokolski nastop v Radomlju

Sokolsko društvo Radomlje priredi danes popoldan ob 3. svoj letni glavni nastop. Društvo se je pripravilo za ta nastop kar najbolj vestno. Po pripravah v društvu kakor tudi po zanimanju, ki vlada po okolici, je pričakovati ta dan v Radomljah obilnega obiska. Pozivamo vse pripadnike sokolstva, da nas obiščejo v čim večjem številu in nas tako podprejo, da bomo čim veličastneje manifestirali za sokolsko idejo. Zveze vlakov tja in nazaj so nad vse ugodne. Torej popoldne na veselo svidenje ob prekrasnem domu Sokolskega društva v Radomlju.

Žiri so pripravljene na današnji sokolski praznik. Vse je pripravljeno in preskrbljeno, tudi vožnja iz Škofje Loke zjutraj in opoldne tja, a zvečer k zadnjemu turističnemu vlaku nazaj. Kdor bi bil zjutraj še neodločen, se lahko do tričetrt na 12. še premisli in se tedaj odpelje, še ne bo zamudil, saj se proslava prične še le po 14. uri. S številčno močno udeležbo podprimo čuvarje ondotne mejne agilne sokolske postojanke!

Iz življenja na deželi

Iz Kamnika

k— **Kino Kamnik** bo predvajal lepo filmsko delo »Moč ljubezni«.

k— **Učimo šolske mladine plavanja.** Zadnja nesreča na Bistrici, pri kateri sta izgubila življenje dva šolarja, ker nista znala plavati, nam nalaga dolžnost, da nekaj ukrenemo in naučimo mladino plavanja. Imamo dve kopališči in dovolj sportnikov, ki bi radi prevzeli to nalogo. Voda v kopališču »Neptunu« je topla še do konca septembra, zato bi bilo prav, da se šolska mladina za časa telovadnih ur uči plavanja.

Iz Hrastnika

h— **Slovo.** Iz Hrastnika v Laško se preseli veliki rodoljub, upokojeni učitelj in posestnik g. Miloš Roš, hrastniški rojak. Lansko jesen je bil upokojen. Primoran je bil prodati v Hrastniku svojo hišo rudniku in se preseliti v Laško. G. Miloš Roš je mnogo deloval na narodnoprosvetnem in gospodarskem področju v območju sedanje občine Hrastnika-Dola 36 let. Da je imel on največje zasluge pri narodnem prebujenju v Hrastniku, smo že pisali ob priliki njegove upokojitve in o priliki letošnje 30-letnice hrastniškega Sokola. Želimo mu, da bi živel v lepem Laškem zasluženi pokoj zdrav in čil do skrajnih življenjskih mej.

h— **Sokoli** bodo imeli danes, ker ne pojdejo v Maribor, ob 16. v Sokolskem domu zabavno prireditev s plesom.

h— **Naša zdravja potrebna deca** je šla tudi letos na počitniški oddih na morje. Vseh skupaj je letos le 18. Poslala je Jadranska straža 2, Protituberkulozna zveza 4, Rdeči križ 4 in Karitativna zveza 8 otrok. Vsem ki so pripomogli k uresničenju tega letovanja, najlepša hvala!

h— **Krajevna protituberkulozna liga v Hrastniku** pripravlja za letos veliko tombolo, ki bo v nedeljo 4 septembra ob 14. pred letnim kopališčem. Glavnih dobitkov bo 10 in ostalih okrog 400. Tombolske tablice po 3 din.

h— **Delavsko podporno društvo v Hrastniku** priredi danes v nedeljo ob 15. vrtno veselico na restavracijskem vrtu g. Zavraška. Vstopnine ne bo.

Iz Novega mesta

n— **Na studijsko potovanje** je odšel ravnatelj tuk. banovinske ženske bolnice g. primarij dr. Milan Žiga Červinka. Po nalogu kr. banske uprave bo proučaval organizacijo socialnega skrbstva za noseče in matere v Nemčiji, Švici in Italiji ter obiskal tamkajšnje ginekološke in porodniške klinike. Gospod ravnatelj je prvi naš ginekolog, ki bo specialno proučaval ta vprašanja v omenjenih državah.

PRIMARIJ
dr. MILAN
ŽIGA ČERVINKA
ravnatelj banov. žen. bolnice v Novem mestu NE ORDINIRA od 16. avgusta do konca oktobra.

Iz Ptuja

j— **Zvočni kino Ptuj** predvaja danes ob pol 19. in ob pol 21. film »Ženski raj«. Pred predstavo se tudi predvaja Alfa tednik in kulturni film o naši državi.

j— **Zvočni kino Ptuj.** Danes ob pol 19. in pol 21. film »Ženski raj«. Pred prestavo se predvaja Alfa tednik in kulturni film o naši državi.

Iz Murske Sobote

ms— **Izlet prekmurskega okrožja kmečkih fantov in deklet v Maribor.** V nedeljo 7. t. m. je napravilo okrožje izlet z avtomobilom v Maribor, da si ogleda Mariborski teden, banovinsko vinarsko in sadjarsko šolo, letalski miting in Mariborski otok. Izleta se je udeležilo 45 fantov in deklet, med njimi nekaj visokošolcev. Na avtomobilu so imeli zeleno zastavo, kar je dalo povsod povod da jih je ljudstvo po vseh prisrčno pozdravljalo. Ogledali so si v glavnem vse, kar so imeli v programu, zlasti jubilejno razstavo Maribora, kjer so v oddelku ZKD našli tudi dokumente kulturnega delovanja naših društev.

ms— **Osebna vest.** Predsednik okrožnega sodišča g. dr. Fran Žiher in državni tožilec g. dr. Albin Juhart sta nastopila svoj redni letni šesttedenski odmor. G. predsednika nadomestuje g. Moškon Stanko.

ms— **Podrli so najstarejšo hišo v mestu,** ki je last vdove krojača Nemeta in je stala ob Kolodvorski cesti. Delo se je izvršilo v pičli poldrugi uri. Podiranju je prisostvovalo mnogo ljudi, ki so z zanimanjem opazovali hitro delo. Nikomur ni bilo žal stare bajte, ki je kvarila celoten vtisk Kolodvorske ceste. Vdovi je občina zgradila v zameno na periferiji mesta hišo, sedanjo parcelo pa bodo deloma priključili Kolodvorski cesti, ki bo tako na tem mestu pridobila na širini 2 metra.

ms— **Nesreča z motornim kolesom.** Naš rojak, banovinski uradnik v Ljubljani g. Ferenčič, je pred nedavnim dospel na počitnice k svojim sorodnikom v Krogu pri Murski Soboti. Te dni se je vozil z motornim kolesom skozi vas. Nenadno se je zagnal vanj pes in ga podrl. G. Ferenčič si je pri padcu zlomil nogo in se zdravi v murskosoboški bolnišnici.

ms— **Napad slaboumnega.** Vse mesto je razburjeno, ker je slaboumni kmet Karas iz Kroga napadel občinskega ubožca Hoffmanna. To je že drugi primer, da je slaboumni Karas hotel izvršiti umor. Pred dvema letoma je nevarno poškodoval dva stara zakonca in se je le pravočasni intervenciji posrečilo preprečiti zločin. Takrat je bil Karas obsojen zaradi slaboumnosti le na pičlo kazen. Tokrat je Karas napadel 80letnega Hoffmanna sredi mesta in mu zadal hude poškodbe na glavi. Podivjanega slaboumneža so le s silo odtrgali od napadenega starčka, katerega so takoj prepeljali v bolnišnico. Oblastva naj store potrebno, da bodo ljudje varni pred slaboumnežem.

Iz Slovenjega Gradca

sg— **Osebna vest.** Po službeni potrebi je bil premeščen iz Slovenjgradca v Kranj priljubljeni pristav tukajšnjega sreskega načelstva g. Miro Pavlica. Na novem službenem mestu mu želimo obilo zadovoljstva.

sg— **Tatvine v mestnem kopališču pojasnjene.** Vestni preiskavi slovenjgraških orožnikov se je te dni posrečilo izslediti dolgoprstneže, ki so kradli v slovenjgraškem novem kopališču. Izsleditev tatov je zbudila v mestu veliko presenečenje, kajti nihče se ni nadejal, da bi bili tatovi med simpatičnimi pretrovgrajskimi dijaki. Tik pred odhodom dijaške kolonije v Petrovgrad so bili izsledeni krivci in najdene tudi nekatere ukradene reči. Glavni dolgoprstnež je bil neki 14letni sin ugledne rodbine iz Petrovgrada, pri katerem so našli eno zapestno uro, več manjših predmetov in 120 din, dočim zlate ure, zlate zapestnice in ukradenih 900 din ni bilo možno najti.

*

BLED. Zvočni kino predvaja danes velefilm s Pavlo Wessely »Žetev«. Od ponedeljka dalje »Metropolitan« s člani newyorške opere.

POLZELA. Pred dnevi se je poslovil od nas šolski upravitelj Martin Sotlar, ki je deloval na tukajšnji šoli 15 let. Ves čas se je z vnemo posvečal vzgoji ljubljene mu mladine in bil vzoren šolnik. V teku let ej uredil knjižnico, kakršne vidimo le na prav redkih šolah. Knjižnica je vsakomur dostopna. Tudi Sokol se bo še dolgo spominjal bivšega starosta in vestnega blagajnika. Z njim nas zapušča tudi njegova ljubezniva soproga gospa Fanči, mirna in skromna, a vzorna vzgojiteljica. Uglednemu paru želimo, da bi še dolgo vrsto let užival zasluženi pokoj.

RIBNICA. Izven naše redne sezone bomo predvajali danes in na praznik v ponedeljek obakrat ob 15.15 in 20. uri krasno filmsko delo »Kirchfeldski župnik«. Za dodatek Paramountov zvočni tednik. Pri tej priliki sporočamo vsem obiskovalcem kina, da pričnemo redno filmsko sezono 3. septembra.

BOG VE, KAJ DELA

— Kaj tako premišljuješ, prijatelj?

— Ne gre mi v glavo, zakaj je Bog ustvaril Evo iz Adamovega rebra in ne narobe.

— Ti si norec! Kaj se mešaš v božje posle! Eva bi gotovo rada žrtvovala še drugo stran reber, samo da bi poleg moža dobila še hišnega prijatelja.

KOSTI

Na obali se sonči nenavadno koščen možak. Mimo pride lovec s psom, ki se, čim zagleda maršavca, zažene vanj in ga zagrabi za noge. Kopalec zastoče od bolečine:

— Zakaj nimate tako ujedljivega psa na verižici?

— Nisem jaz kriv, temveč vi, ker mu kažete svoje kosti.

V MUZEJU

Oče — Glej, tale velik jezik je bil last nina Aleksandra Velikega.

Sin: — Pa tisti mali?

Oče: — Ta je pa iz njegovih mladih let.

Sredi poletja...

Izpremememba prirode na strunah duše njenega prijatelja

Ljudje v mestu vidijo v glavnem letne izpremembe v vremenu in v modi. Večkrat začnejo nositi površnike že takrat, ko hodijo ljudje na deželi še goloroki in bosi. Človek na deželi, ki živi veliko v prosti naravi in občuti vse kaj drugega: od dneva do dneva napreduje, zopet ponehava, dokler končno ne zaspi, delo vsemodre matere prirode. Vse je tako modro urejeno, da se izpreminja v okviru velikega večnega zakona. Prijatelj prirode, čigar čustva gotovo niso za primerjati s finimi čutili drugih bitij, vidi ozelenjajoči gaj in travnik, veseli se cvetja in pozorno spremlja stvarjevajoči se razvoj cvetane in živane. Vsaka večja izpremememba zaigra veselo ali žalostno melodijo na nežnih strunah čustev, ki so napete v duši prijatelja prirode.

Ni še dolgo, ko smo vriskali v kipečem pomladanskem hrepenenju. Gozd se je odeval v novo, mlado zelenje, travniki so zeleneli in cveteli. Prihajale so zadnje selivke, druge ptice so pletle gnezda, pele in žvrgolele.

Kar naenkrat je bil dosežen višek. Cvetoči travnik je v lahnem dežju in močni rosi izgubil pomladanski sijaj. Sonce je bilo izpremenilo cvet v seme. Kmet je prišel za koso, zazvenela je žalostna pesem klepanja in brušenja kos. Zadehtelo je izredno prijetno po svežem senu, toda le za nekaj dni.

Sedaj so travniki prazni in pusti. Prijetnejša so polja, kjer zori žito. Prijele pa so tudi žanjice za srpe in zlato na poljih se krči.

Kakor hitro so bili pokošeni travniki, je pričel onemevati gozd. Oj ta kukavica! Dobra dva meseca je minilo, kar je bila prišla. Dva meseca je veseljačila in kukala, saj ji je bilo to lahko, ker so njen rod valili in pitali drugi, in že se je podala na pot, nazaj proti jugu. Do jeseni ostane pri nas le mladina, ki nas pa itak ne razveseljuje s pesmijo. Za kukavico bodo odšli kmalu drugi krilati popotniki. Jutrnji koncert naših stalnih pevcev je od jutra do jutra šibkejši. Nekoliko živahnejše je v kakem hladnem, deževnem jutru. Kos, drozeg in ščinkavec bodo peli le še nekaj dni in konec bo. Sinice se bodo oglašale še nekaj časa, na svoj način še jeseni, toda ta pesem bo vse drugačna, kakor je bil njihov pomladanski spev, posvečen ljubezni.

Vendar pa se ljubezen še ni izselila iz gozda. Iz srčec drobnih ptičic je odšla, naselila se je sedaj, vprav sedaj, ko občutimo v prirodi, posebno na polju, prvo otožnost, vsaj za nekaj časa drugam, v večja srca.

Na ilovnatih potih, omehčanih od hude poletne nevihte, ki je uničevala na polju in po vinogradih nade kmeta, v osušujočih se lužicah se vidi, da je v gozd šinilo novo življenje. Kamorkoli greš, vidiš odtiske parkljev in parkeljcev, večkrat od čeveljčkov lahkonoge srnice, tu in tam čeveljček srne matere in poleg še drobnejše odtiske mladega srnjačka in srnice; v mehki ilovnati zemlji ob poti se pozna divji skok srnjaka.

Ko vse to ogleduješ in razmišljaš, kaj neki to pomeni, zaslišiš neznane ti glasove: nežni, mehki, čivkanju ptice slični glasovi prihajajo iz goščave. Nato se zasliši ropot in spet je vse tiho, Spet tisto čivkanje in takoj nato se razlega v sveto tišino v poletni vročini dremajočega gozda zategnjen vzklik. Kaj neki se je zgodilo? Ali je šla smrt skozi sveti gaj? Zopet tak obupen, glasen vzdih! Zatem ropot, spremljan od čudnih, sikanju strupene kače podobnih glasov. Zamajejo se veje, skozi grmičevje sine rdečerjav svit. Čez gozdno pot skoči drobna srnica, za njo se prikaže iz temnega zelenja rogljata glava srnjaka, ki se v divjem skoku požene za srnico. Za nekaj trenutkov je vse tiho in že se zopet zasliši tisto tiho, pritajeno čivkanje. Prične se nov ropot in sikanje, ki kmalu onemi v sosednjem jarku.

Skozi gozd ne gre smrt, skozi gozd drvi divja, vroča ljubezen! Odkar je utihnila kukavica, so srnjaki nemirni. Preganjajo se in tu in tam pride do hudih borb. Najmanj, da pri vsaki taki borbi teče kri. Zgodi se, da ima borba tudi smrtni izid. Ko v bližini ni več vrednega tekmeca in je pregnan tudi mlajši prijatelj, srnjak išče drugo družbo. Pridružil je se bil mladi srnici, ki se je šele zadnjo predpomlad ločila od matere in še nič ne pozna zahrbtnosti življenja. Tisti rogljati rokomavh in pretepač, ki je pred nekaj dnevi zabodel z ostrimi, belimi konicami temnega rogovja mladega nasprotnika, je kar naenkrat izredno nežen. Čez dan počivata v senci temnih bukev, kamor le redko prodrejo zlati žarki sonca, kjer se vprav sedaj izredno močno izliva opojni vonj iz dehtečih korčkov ponižnih ciklam. Ko zatone sonce, odideta v bližnjo, z robido prepreženo in rdečimi jagodami pretkano poseko, na pašo. To je vprav takrat, ko se kosi in drozgi poslavljajo od lepe pesmi. Ko pa kosi utihnejo in se tudi ščinkavec že bolj redko oglaša, zahteva srnjak nekaj več od srnice. Le-to pa je povod, da tudi srčece srnice prične močneje utripati. Ko se srnjak nekoliko oddalji od svoje prijateljice, že ji postane dolgčas in prične ga nežno vabiti. Navihani srnjak le-to smatra drugače: hitro je pri njej, toda več ni tako nežen kakor prej. Zaradi srnjakovih sitnosti srnica zbeži, toda ne daleč. Skrila se mu je v gostem smrečju. Ker ji srnjak ne sledi, meni, da ga je žalila, in ga ponovno kliče. Srnjak je že pri njej: je tako razvnet, da se divje zaleti v nežno bitje. Srnica obupno zavpije, na kar se prične divja gonja. Srnjak je od dneva do dneva bolj nestrpen. Vsak dan, navadno že po jutrnji paši, jo prične preganjati, dokler oba, skoraj onemogla, ne ležeta k počitku. Proti večeru se ponovi divja gonja.

»Lunica je videla, sonce pa ne!« — Lepa mesečina je in posrebren je gozd. V takih nočeh ima ljubezen posebno čudno moč. Srnjak je izredno nemiren ne neprestano je zapetami mladi nevestici, ki si tudi želi nekaj nenavadnega, toda ne upa si povedati. To je povod novi gonji. Prične se čuden ples. Srna beži okoli samujočega bukovega štora v manjšem krogu, srnjak pa za njo. Po dvajsetkrat in še po večkrat se ponavlja čuden ples. Srnica vzdihuje, toda ne beži drugam; kakor bi pričakovala nekaj posebnega. Naposled srnica omaga in konec je prve letošnje srnjakove ljubezni . . . Kar se ni zgodilo v vročem dnevu, je hotela hladna poletna noč. Z ljubeznijo mine tudi srnjakova prijaznost do mlade nevestice.

Ko iz zemlje požene ajda, ima srnjak že drugo ljubico. Dobrika se stari srni, ki jo spremljata mladiča. Neprijetna je gozdnemu veseljaku, toda prav nič ga ne moti dejstvo, da je srna mati. Srnjak ve, da v takih nevarnih trenutkih obledi lepa materinska ljubezen v žaru vroče ljubezni strasti. Z rogljato glavo odžene mladiča, ki nato obupno tožita v gostem borovničevju za izgubljeno materjo.

Pri stari srni srnjak ne ostane dolgo, kmalu se je naveliča in srna se povrne k mladičem. Stara srna in srnjak kaj kmalu pozabita na dneve veseljačenja.

Ko polje obleče zadnjo, toda najlepšo obleko, ko se vsujejo na tehtečo ajdovo njivo roji čebel, takrat šele se umiri gozd, toda ne povsodi. V krajih, tudi v naših planinah, v Iški in na Snežniku, kjer prebiva naša najjačja divjad, kraljevski jelen, bo ljubezen spet posebno glasna vprav takrat, ko bo naša srca stiskala prva jesenska bolest. Ko bo dahnil skozi gaj prvi jesenski dih in bo gozd polagoma pričel oblačiti zlato jesensko obleko, takrat se bo oglasil mogočni jelen. Vse noči bo klical z orjaškim glasom na boj vredne nasprotnike in vabil ljubezni željne ljubice. —s.

Naša ženska stran

Moderno perilo

Lepo perilo je dokaj skromen osebni luksuz, ki po njem hrepeni skoraj vsaka ženska. To razkošje je k sreči še razmeroma ceneno in lahko dosegljivo, če se navadimo svoje perilo same krasiti z vezenjem čipkami, pentljami ali vdelavami iz svile in tila. Takšne malenkosti namreč šele dajo perilu profinjen videz in tisto ljubeznivo ženskost, ki jo moda tako rada poudarja. Te malenkosti pa perilo obenem najbolj podražijo če moramo kupiti vsak komad že gotov. Torej igle v roke! Nekaj ur na teden žrtvujmo okrasju svojega perila, ki smo ga prej dale ukrojiti in sešiti dobri šivilji, kajti dokaj komplicirani kroj modernega perila zahteva izurjene roke.

Linija novih oblek, ki tesno sledi obliksm postave, namreč ni ostala brez vpliva na moderno perilo. Prej gladki in enostavni kroji so se močno izpremenili. Z vstavljenimi deli, všitimi robovi in premišljeno izpeljanimi šivi doseže moda tudi pri najbolj preprosti kombineži, da se brez gub oprime telesa in da obenem z rafinirano sešitim zgornjim delom podpre prsa kakor dobro krojen moderček. Tudi pri nočnih srajcah poudarja moda z drapiranimi in nabranimi prsnimi deli ženskost postave, višek elegance pa doseže pri lahkih jutranjih haljah, ki v kroju ne zaostajajo za učinkovitimi večernimi plašči pretekle zimske sezone.

Takšen plašč vidite na prvem delu naše skice. Izdelan je iz rožaste pralne svile v lepi pasteini barvi. Bogato zvončasti kroj stori, da učinkuje ta jutranja halja navzlic preprostosti tvoriva izredno elegantno. Posebno okusno se od rožastega tvoriva odražajo proge iz enonbarvnega, pralnega satena Dve takšni prekrižani progi sledita spredaj izrezu in objemata život, nad boki pa ju s pomočjo enakega pasu zavežemo v dve stranski pentlji. Enaka proga obrobija rokave (1. skica).

Bogato zvončasto je krojena tudi nočna srajca iz enobarvnega batista, ki jo predočuje naša druga skica. Krilo te nočne srajce je bogato zvončasto, dočim je zgornji del nad prsi drobno nabran in na ramenih lahno drapiran. Ob izrezu in ob ramenih je srajca obrobljena z drobnimi čipkami ali z volančki iz istega tvoriva. Srajca ima samo zadaj pas, ki je na hrbtu zavezan v pentljo. Mala pentlja iz barvastega satena pa zaključuje spredaj vratni izrez (2. skica).

Jako praktična je hlačna kombineža, ki združuje hlačke in srajco. Tudi tukaj je zgornji del posebej izdelan in ima obliko nederčka. Kombineža je iz pralne svile ali iz batista, ki ga moda zopet jako priporoča za perilo in ima na prsih in ob spodnjem robu vdelane pentlje iz pralnega tila v naravni barvi. Iz enakega tvoriva so tri okrogle vdelave pod izrezom (3. skica).

Pralne čipke so jako trpežne in prav nič se nam ni treba bati, da bi pri večkratnem pranju popustile. Posebno okusno učinkujejo nederčki, ki so kombinirani iz takšnega čipkastega tvoriva in pralnega blaga in sicer tako, da je zgornji del iz čipke, spodnji, ki služi v oporo, pa iz blaga. Lahko si napravimo več takšnih garnitur in sicer nederček in hlačke iz enakega tvoriva. Iz enakih čipk, kakor jih uporabimo pri nederčku, pa izdelamo rob pri hlačkah. Na naši skici je takšen rob s koničastimi zobčki vdelan v blago (4. skica).

Lepa kombineža na naši skici ima posebej krojen sprednji zgornji del, ki tesno sledi liniji prs. Moderne kombineže so jako kratke — za dobra dva prsta krajše od novih oblek. Tudi ta kombineža odkriva kolena. Zgoraj je obšita z vezenjem v lepem cvetličnem vzorcu, ki kakor gosto pleten venec sledi dokaj globokemu izrezu (zadnja skica).

Nove pletene bluze

lahko nosimo tudi popoldne, tolikanj so elegantne. Z različnimi vbodi dosežemo pri pletenju jako učinkovite razdelitve in kontraste med gladkim in vzorčastim pletenjem. Pa tudi kroji novih jumperjev se popolnoma ravnajo po dnevni modi, tako da učinek prav nič ne zaostaja za najbolj elegantnimi bluzami iz blaga. Dve jako okusni pleteni bluzi vidite na naši skici. Prva je spredaj progasto pletena in ima samo spredaj vdelan barvast usnjen pas, ki se sklada z okroglo usnjeno kravato pod progasto pletenim ovratnikom. Druga ima male vrezane žepke, spredaj pa jo preprezajo v enakomernih presledkih 3 vzporedne proge iz telnega ripsastega traka, po sredi zavezane v pentljo.

Mariborsko žensko društvo za narodno kulturo

Proslava 20. obletnice svobodnega narodnega življenja je dala pobudo za razstave, ki naj v okviru Mariborskega tedna prikažejo velik kulturni napredek in prispevek posameznih kulturnih ustanov k narodni rasti. V okviru »Kulturne razstave« tega tedna je imelo tudi žensko društvo v Mariboru priliko pokazati sadove svojega 19 letnega delovanja in mora se priznati, da je njegov delež pri izgradnji kulture naše obmejne zemlje tolik, da ga je bilo vredno s ponosom prikazati.

V podrobnih statistikah, propagandni snovi in slikah je podalo svoje delo na socialnem in kulturno-feminističnem polju, odsek za pospeševanje domače obrti pa je v dveh vitrinah razstavil krasne izdelke pečkih vezenin in sokolskih praporov. Statistična snov priča, da je že spočetka vsak dogodek v našem narodnem razvoju našel odziv v delu ženskega društva. Dolga tabela, ki navaja vse društvene prireditve, priča o deležu, ki ga je imelo društvo ob vsakem pojavu, tako od akcije za koroške ranjence l. 1919., preko »Dara svobode« — namenjenega koroškim in primorskim beguncem — jeseni l. 1919., pa do dela, ki ga terja današnja doba.

Žensko društvo je zaoralo ledino na polju mladinske zdravstvene nege in je v to svrho začelo oskrbovati prve ferijalne kolonije na morju. Ko je bil pozneje na njegovo iniciativo in z njegovim delom — zbralo je preko 520.000 din — ustanovljen na Pohorju Počitniški dom kraljice Marije, so druga društva prevzela organizacijo obmorskih kolonij. Na mesto tega pa je za društvo nastala nova naloga z ustanovo, ki jo je pok. ga. Lasbacherjeva namenila učiteljskim sirotam in jo izročila v upravo ženskemu društvu. Poleg teh akcij je društvo opravilo še mnogo drugega drobnega socialnega dela.

Kakor je bilo vidno to delo na socialnem polju, prav takšno je bilo delo na kulturnem polju. Že v prvih povojnih letih, ko še ni bilo Ljudske univerze, je društvo prirejalo številna predavanja. Pozneje je sicer zanimanje za prirejanje predavanj nekoliko padlo, a v zadnjem času je bilo to delo močno poživljeno zlasti po zaslugi kulturno feminističnega odseka. Izredno veliko število dobro obiskanih predavanj in izbera obdelovane snovi dokazujeta, da je posvečalo društvo pozornost predvsem tistim vprašanjem, ki zanimajo javnost naše dobe, posebno ženske. Pri tem je posebno razveseljivo dejstvo, da je na društvenih sestankih obravnavala aktualna vprašanja v veliki meri ženska mladina in da so se mednje uvrstila tudi dekleta iz delavskih slojev. Kot svoj delež k proslavi 20. letnice svobodne države je isti odsek priredil tudi materinski tečaj, ki je bil deležen vprav rekordnega obiska.

Kakor je bilo razvidno na razstavi, je vršil tudi odsek za pospeševanje domače obrti pod vodstvom ge. A. Ašičeve zelo važno nalogo. Otel je pozabljenju naše izredno lepe pečke vezenine in jih spravil na trg v dovršeni tehniki. Tabele in fotografije so pokazale, da je izvršil temeljito propagandno delo z izložbami na raznih razstavah. Veliko pozornost so vzbujale na sedanji razstavi novo izdelane zlate avbe in društveni prapori, izvezeni v narodni ornamentiki. Zlasti pa je hvalevredno, da je s propagando za narodne vezenine s povpraševanjem po takem delu preskrbel odsek zaslužek potrebnim ženskim rokam. Odsek je prirejal tudi šivalne tečaje za gospodinje in služkinje. Za svojo zadnjo razstavo na Tednu l. 1936. je s pomočjo obrtnega odseka sestavil zanimivo statistiko o ženskem udejstvovanju v obrtih na teritoriju mariborske oblasti. Na to zanimivo gradivo se bomo na tem mestu še povrnili.

Poleg te razstave je žensko društvo priredilo v II. nadstropju Cankarjeve šole še propagandistično razstavo narodnih noš iz vseh krajev države, ki ima tem večji pomen na jubilejni razstavi v obmejnem Mariboru iz razloga, da pokaže tujcu, koliko smisla za lepoto si je naš kmečki človek ohranil vkljub zatiranju in zapostavljanju domačinu pa je pokazal, kje naj išče motive za svoja sodobna oblačila.

II. svetovni mladinski kongres

Med 16. in 23. avgustom bo v New Yorku II. svetovni mladinski kongres, ki ga pripravlja Ameriška zveza mladine. Pokroviteljica te zveze je žena preds. Združenih držav ga. Ana Eleonora Rooseveltova, kongres pa se bo vršil pod pokroviteljstvom 23 odličnih predstavnikov posameznih držav (za Jugoslavijo rektor beograjske univerze dr. Dragoslav Jovanović). Gibanje za svetovni mladinski kongres ima v 26 državah nacionalne odbore (za Jugoslavijo v Beogradu). Namen kongresa je zbrati predstavnike mladinskih organizacij vsega sveta, ki naj bi s tesnim in neposrednim sodelovanjem razglabljali o političnih in gospodarskih osnovah miru, o gospodarskem in kulturnem položaju mladine in njenem odnosu do miru. Na podlagi teh razmišljanj naj bi prišli do sestave vzgojnega in delovnega načrta za delo v mirovnem pokretu, pročili pa naj bi tudi metode sodelovanja, ki bo omogočalo mladini, da po svojih močeh pripomore k uresničenju svetovnega miru.

★

Kako so spoznale svojega zakonskega tovariša? Nek dunajski psiholog se je obrnil na 5.000 zakonskih parov z vprašanjem, kje in kako so se v življenju prvič srečali. Odgovori zakoncev, ki so v zakonu našli tisto zadovoljstvo, kakršnega so iskali, so naslednji:

35.6% jih je navedlo, da so bili prijatelji izza otroških let ali pa so sklenili poznanstvo v šolski in študijski dobi.

14.6% se jih je spoznalo pri medsebojnih prijateljih ali v družbi.

7.2% sta se jih srečala prvič v bolnišnici ali sanatoriju.

12.8% na delu v isti pisarni, tvornici, podjetju,

10.3% so bili člani istega kluba ali sportnega društva,

8.9% jih je sklenilo poznanstvo na potovanju, v hotelu ali v kopališčih.

8.1% na koncertu, v gledališču, na plesu,

2.5% pa pripisuje svidenje golemu naključju — nenadnemu nalivu, napačni telefonski zvezi, rokavici ali robčku, ki sta padla in podobno.

Zdravljenje s sadjem

Pravilno izvedeno zdravljenje s sadjem je v stanju ozdraviti celo zastarele bolezni ob katerih so že druga sredstva odpovedala. Pravilno izvedeno zdravljenje more napraviti čudo proti protinu, revmatizmu, ledvičnih, srčnih in sploh vseh boleznih presnavljanja. Sadje ima to lastnost, da raztaplja snovi, ima pa tudi velik prebitek bazičnih snovi in obilo vitaminov, pa more s temi sredstvi čistiti s kislinami in strupi preobremenjeno kri.

Razločevati je dvoje vrst zdravljenja s sadjem: enostavno in strogo zdravljenje. Slednje, ki more ozdraviti tudi kronične bolezni in take, ki se jih smatra za neozdravljive, se sme izvesti le po zdravniških navodilih, ker slede zdravljenju tako močni preobrati v človeškem organizmu, da sta potrebna zdravniški nasvet in pomoč, da se more nezaželjene reakcije znižati na najmanjšo mero.

Takšno zdravljenje, ki se ga v splošnem imenuje zdravljenje s sadjem, namreč jesti ob določenem času določeno količino sadja in razen tega še zmerno mešano, če le mogoče rastlinsko hrano, pa more izvesti vsakdo brez zdravniškega nadzorstva in je v vsakem primeru zdravilno.

Najbolje tako navadno zdravljenje se da izvesti po sledečem navodilu: zjutraj se na tešče popije kozarec iztisnjenega sadnega soka, dve uri kasneje se zajtrkuje različne vrste sadja, kakšno uro pred kosilom in uro pred večerjo pa se do sitega spet naje sadja. Pri obeh rednih obrokih — kosilu in večerji se od jedil poje le toliko, kolikor se še občuti lakote. Vsekakor je dobro, če se med zdravljenjem izogibamo vsakršnega mesa in živalskih beljakovin in kolikor mogoče tudi kuhinjske soli. Dobro je, če znižamo maščobo na najnižjo mero in se v to svrho poslužujemo čistega olivnega olja.

Zdravljenje s sadjem čisti in pomlaja telo in človek se po njem počuti, kakor bi bil na novo rojen. Za vsakogar bi bilo dobro če bi se mu podvrgel spomladi, v poznem poletju in jeseni. Ker je v poznem poletju in v jeseni na razpolago največ vrst sadja in je razmeroma v tem času tudi najbolj poceni, ne bi smeli zamuditi prilike. Zdravljenje pa je končno posebno priporočljivo za ženske v letih menje, ker olajša vse klimaktične težave in odstranjuje tudi nagnjenost k tolstosti, ki se prav v teh letih posebno rada pojavlja.

Globok POGLED

To je ono, kar dosežete v dveh minutah s pomočjo novega proti vlagi odpornega ARCANCILA. ARCANCIL modernizira kozmetično tehniko, ne peče oči in ne lomi trepalnic, ker ne vsebuje mila niti drugih jedkih sestavin. Zares odporen proti vlagi, se ne razkraja, niti če se smejete do solz ali če jokate. Po učinku ARCANCILA postanejo trepalnice daljše, bolj goste in lepše. Prodaja se v 9 prekrasnih nijansah ter v posebni kompoziciji: ARCANCIL-SANCOLOR, s katerim zamorete polepšati trepalnice, ne da bi jih barvali. Žene, ki so poskusale ARCANCIL, so navdušene. Poskusite ga tudi Vi. Prodaja se v vseh strokovnih trgovinah. Luksuzni model din 48.—, vložek din 32.—, reklamna škatlica din 18.—. Zapomnite si dobro to novo lepotno formulo: Za Vaše trepalnice —ARCANCIL. — Ljudevit Schön, oddelek D/7, Zagreb, Jelačičev trg štev. 1. — Uspeh je absolutno zajamčen. — Varujte se ponaredb!

Vlaganje paradižnikov

Rdeči celi paradižniki za solato in omake: Primerno količino (n. pr. 4 kg) trdih, rdečih paradižnikov dobro očistimo s cunjo in jih drugega k drugemu, pa ne da bi jih tlačili, naložimo v kozarce. Nato skuhamo ½ litra vinskega kisa, ki smo mu dodali ¼ litra vode in jedilno žlico soli. Ko se ta tekočina ohladi, zalijemo z njo paradižnike tako, da sega tekočina za prst debelo nad sadeže. Da bi se sadeži čim bolj očuvali pred okvaro, nalijemo nad površino kisa 10—12 dkg stopljene goveje masti, ki smo jo le toliko ogreli, da je postala gladko tekoča. Kozarec potem takoj zavežemo neprodušno s pergamentom, ki smo ga najprej zmočili in nato takoj do suhega obrisali s cunjo. Kozarec brez odlašanja postavimo na hladen prostor, kajti šele tam naj se plast masti strdi, da bo vsebina bolje očuvana pred okvaro. Tako vloženi paradižniki so enako kot sveži primerni za solato in omake. Kis, ki smo ga uporabili za vlaganje, pa se da porabiti pri solati in drugih okisanih jedeh. Tudi mast nad kisom je dobra za pečenje ali guljaž, če jo pomešamo k svinjski masti.

Zeleni paradižniki: 2 in pol kg nezrelih, zelenih paradižnikov dobro operemo in jih na spodnji strani prebodemo z vilicami. Med tem počasi kuhamo ¾ litra vinskega kisa, ½ litra vode, kavino žličko soli, lorberjev list, 3 kocke sladkorja, par zrn popra in nageljnovih žbic. Po 15 minutah kuhanja odstranimo začimbe, v tekočini pa polmehko, toda raje nekoliko trše pokuhamo pripravljene sadeže. Sadeže nato takoj preložimo v čiste kozarce in jih zalijemo z varivom. Šele ko se sadeži in tekočina popolnoma ohladijo, jih neprodušno zavežemo s pergamentom.

Praktični nasveti

Je mleko pristno? Pletilno iglo pomočimo v mleko. Če je ostala na igli sled od mleka, ko smo jo potegnili iz njega, je gotovo, da ni razredčeno z vodo. Če pa na igli ni tega sledu, potem je vsaka gospodinja lahko gotova, da je bilo mleko »krščeno«.

Mleko ostane sveže tudi poleti, če mu dodamo nekoliko sladkorja, ki ga skuhamo z mlekom vred. Na ta način ni nevarnosti, da bi se mleko vsirilo ali postalo kislo. Na en liter mleka pride ena žlička sladkorja.

Surovo meso ohranimo sveže, če ga dobro nadrgnemo s kisom. Na ta način ne ostane meso le sveže, temveč postane tudi nežnejše.

Presoljeni jedi odvzamemo presolitev če kuhamo v njej srebrno žlico.

Kuhinjska sol je tudi domače zdravilo. Utrujene noge kopljemo v močni raztopini soli in noge se bodo okrepile, počutili pa se bomo olajšane. Raztopina soli je dobra tudi proti enostavnemu vnetju grla. Tudi proti nahodu je raztopina soli zelo uspešno sredstvo, če jo povlečemo skozi nosnice.

Če lijak razširja smrad vržemo vanj od časa do časa kos sode in pustimo čezenj teči vodo dokler se razstopi. Tako bomo v cevi očistili nesnago in lijak ne bo več smrdel.

Predebele plutovinaste zamaške, ki ne morejo v odprtino steklenice, ne smemo obrezati na zunanji strani temveč jim moramo iz sredine izrezati del v obliki klina. Zamašek bo potem rad šel v odprtino in bo kljub temu dobro zapiral.

Porabnost kvasa preizkusimo, če ga vržemo košček v kozarec vroče vode. Če pride na površje, ga brez skrbi lahko uporabimo.

Dobro gnojivo za sobne cvetlice je voda, v kateri smo izpirali meso.

Kuhinjske krpe. Za prijemanje loncev in privzdigovanje pokrovk se ne bomo posluževali običajnih kuhinjskih krp. Te so itak prevelike in se po nepotrebnem zamažejo na vedno več ali manj zamazanem štedilniku, so pa tudi v nevarnosti ,da se užgejo. Zato si napravimo posebne krpe v izmeri 20 do 25 cm. Med starimi krpami izberemo prikladen kos iz bombaževine ali flanele in ga zarobimo na stroju ali na roko. Bolj izbirčne gospodinje si spletejo novo krpo iz surovega, nebeljenega bombaža, okrog roba pa nakvačkajo lične zobčke. V enem voglu prišijejo zanko za obešanje.

Postani in ostani član Vodnikove družbe!

Barko Mari

Slovaška zgodba

Bilo ji je osemnajst let in njena lica so bila kakor iz rdečega žameta, ko jo je zadela nesreča. Nesreči je bilo ime Pišta, po poklicu je bil lakaj. Barko Mari je omamil svit gumbov na livreji z grofovsko krono v sredini. Pišta se ni moral niti posebno truditi, da ji je zmešal glavo. Njegovi gumbi so učinkovali na dekle kakor svetloba na veščo. Pritegnili so žrtev in jo ožgali. Prav tako je bilo z Mari.

Potem se je zgodilo, kakor se dogaja vedno v življenju. Dokler je šlo, je ostala v službi, potem pa se je — po nasvetu neke prijateljice, ki je doživela slično stvar — javila v porodnišnici. V maju je povila otroka. Četrtega dne so jo odpustili — nekatere matere so že četrti dan po porodu dovolj krepke! — in z majhnim svežnjem ter nepopisno težkim bremenom na srcu je zapustila bolnišnico in odšla domov na kmete.

Prav za prav se je začela njena trnjeva pot šele sedaj. Nje oče, stari Barko, se je srepo oziral po otroku in je sprejel Mari, kadar mu je prišla na pot, z breami. Stara mati je bila nekoliko bolj usmiljena, ampak ona je sama imela kopo otrok in mali Tonček je bil tudi nji v napoto. Mari je delala doma za tri, kljub temu se ji je godilo slabo. Zato se je odločila in šla nazaj v mesto. Samo hrepenenje po otroku jo je mučilo. Plačevala je za otrokovo vzdrževanje, kakor da bi imela otroka v reji pri tujcih, ne pa pri svojih roditeljih. Na moške pa ni mislila več.

Če so odšle njene prijateljice ob nedeljah v park na ples, je ona sedela doma. Krpala in šivala je staro obleko ter občudovala kodrček malega Tončka v molitveniku . . .

Ljubkosti malega Tončka se ni mogel trajno ustavljati niti stari Barko, tem manj, ker sta oba njegova sinova padla v vojni, zaradi česar je videl v malem Tončku nekako nadomestilo za njiju.

Čas je bežal, Tonček je bil že štiri leta star. Mari je delala zanj, skoparila in štedila ter hrepenela po njem. Ali je bila to samo materinska ljubezen ali tudi prva in zadnja ljubezen Marinega preprostega srca? Kdo ve! Vsako prosto uricо je prebila na vasi pri svojem otroku. In čudno! Tonček je bil tako ravnodušen napram materi! Imenoval jo je Mari, mati ji ni rekel nikoli. Oče in mati sta mu bila ded in babica. Samo nekoč, ko je ležal bolan, je prosil, da bi smel spati pri Mari. Takrat je Mari dala slovo svoji službi ter prišla za štiri tedne domov. Vzela je Tončka k sebi v posteljo.

Ob tem času se je Mari zopet nasmehnila sreča. Peter Kovač, vdovec, kurjač v tvornici, jo je vprašal, če bi ga hotela vzeti za moža. Imel je dobro službo, kos zemlje, hišico in — troje otrok . . . Mari se je nekaj časa obotavljala in se borila s seboj. Naposled je pristala na ponudbo v nadi, da bo mogla čez nekaj časa vzeti k sebi tudi svojega otroka.

O Mari, Mari, kako slabo poznaš moške!

Da je imela Mari otroka, to ji je Kovač odpustil, vendar ni hotel o njenem otroku nič slišati in tudi videti ga ni hotel. Tako je bila mlada mačeha mahoma brez sveta v svojem novem gospodinjstvu. Vzela je kurjača za moža samo zato, da bi se ji izpolnila njena srčna želja. Zdaj, ko mu je postala zakonska tovarišica, pa se je oddaljila od svojih sanj še delj nego prej . . . Kadar je rezala kruh od hleba, je vselej mislila na svojega Tončka. Kadar so se Kovačevi otroci igrali na vrtu, je mislila tudi na Tončka. Pastorki so bili hudobni in slabo vzgojeni. Najstarejši ji je celo kradel denar in kadil kakor Turek. Mlada žena se ga je bala zatožiti možu, zakaj bila je pred njim vedno v strahu.

Mari se je kesala, da se je omožila. Kaj ji mar Kovač in njegovi otroci! — Saj nima na svetu nikogar razen svojega Tončka! V nji je vzplamtel skrivnosten srd proti možu in pastorkom. Tuje otroke je zamrzila v svojem srcu. Misel, da se ne bo mogla nikoli iztrgati iz tega jarma, ji je trovala življenje.

Poleg tvornice, kjer je bil Kovač za kurjača, so stale barake za ranjene vojake. Tod mimo je vsak dan vodila pot mlado Kovačevo ženo, ko je nosila svojemu možu kosilo. Pred vrati je stal vojak z lahkomiselnim mladim obrazom. Čepico je nosil postrani, pod nosom so mu poganjale črne bržice. Gumbi na uniformi so se svetili . . .

Mari je obstala kakor zateta od strele. Tam, tam je stal nje Tonček — pa ne mali Tonček, marveč njegov oče. In to preprosto srce, ki je ljubilo v otroku očeta, v očetu pa otroka, se je izgubilo drugič v življenju . . .

Gereš Pišta je bil takšen kakor poprej: življenje mu je bilo pustolovščina.

»Servus Mari!« jo je pozdravil. »Kako živiš?«

V trenutku je bilo vse pozabljeno. Obesila se mu je na vrat, pripovedovala o Tončku, o sebi — o Petru Kovaču in njegovih otrocih ni zinila niti besedice.

Zaman je čakal tisti dan Kovač na kosilo. Ko se je zvečer vrnil domov iz tvornice, je bila hiša prazna. Race in kokoši so imele zrnje natrošeno kakor ponavadi. Jed za otroke je bila pripravljena, skratka, vse je bilo v najlepšem redu. Na mizi so ležali celo zlati uhani, katere je Kovač daroval Mari ob poroki. Žena pa je vzela s seboj vse svoje reči, celo poselsko knjižico . . .

»Še zopet je šla obiskat otroka!« je zamrmral Kovač in odkorakal proti vasi. Ampak Mari ni našel. Povedali so mu, da je vzela s seboj Tončka. Kam ja odšla s otrokom, niso vedeli. In še danes ne vedo, kam se je napotila z njim.

Jaz pa vem: Mari je šla za Pišto. Sicer ve, da jo bo dedec zopet pustil, ampak zdaj ve vsaj to, da sme imeti Tončka pri sebi in je je poglavitna stvar.

Ali je postala Barko Mari nezvesta svojemu možu?

Na to vprašanje ni lahko odgovoriti . . .

Stari in mladi rod

V jutranjem somraku stojita eden poleg drugega in se poslavljata dva: oče in sin. Oba sta si podobna. Oče je vidno ginjen, iz oči mu sije ljubezen, očetovska skrb. Sin pa je raztresen, odsoten, dejal bi celo, ravnodušen. Nekaj časa govorita med seboj, potem se razideta.

Oče stopi nekaj korakov, potem se ustavi, gleda za sinom. V očeh mu še vedno blesti genljivi izraz vdanosti in ljubezni. To se ponovi večkrat zaporedoma.

Sin pa gre svojo pot s lahkimi, brezskrbnimi koraki. Niti enkrat se ne ozre za očetom. Vzhajajoče sonce ga niti najmanj ne zanima.

Opazujem oba in na misel mi prihaja, da sta ta dva človeka verna predstavnika dveh generacij. Mi starejši spremljamo in pazljivo motrimo vsak korak mladine. Mladino pa ne zanima prav nič to, kaj in kako je bilo na svetu pred nji...

Mrliči oživljajo...

Življenje med 23. in 42. stopinjo C — Odpornost „neorganiziranih“ bitij — Črvi v tekočem heliju — Usoden prehod iz ene temperaturne skrajnosti v drugo

41 in pol stopinje telesne vročine pomeni za človeka skrajno nevarnost za življenje. Prav tako malo odporen je človek proti »notranjemu« mrazu. Če se njegova telesna toplota zniža na 23 stopinj, računa zdravnik

brezpogojno s smrtjo.

Proti zunanji temperaturi pa je človek seveda manj občutljiv. Raziskovalci iz zmernega pasu so prenašali z veliko energijo vročino puščavskega sonca, kakor ledeni mraz polarne zime.

Z odpornostjo mnogih rastlin in živali proti vročini in mrazu pa se takšne

junaške zmogljivosti

poedinih ljudi ne dado niti od daleč primerjati. In tu so baš najmanjša, malo »organizirana« bitja, ki človeka silno prekašajo. Ko je Ehrenberg l. 1836. prvič poročal, da je v vročih vrelcih nekega ognjeniškega otoka v Sredozemskem morju, v vodni temperaturi 81 stopinj odkril

enostanične živali,

ki so plavale brezbrižno v takšni vodi, mu mnogi raziskovalci niso hoteli verjeti. Toda Hoeppli je v gejzirih Yellowstonskega parka odkril žive bakterije še pri 89 stopinjah in v vročih vrelcih na japonskih otokih so l. 1926. našli bakterije isto tako sredi temperature 77.5 stopinje. Biolog prof. G. Rahm je na Novi Zelandiji našel

neke črve v vodi,

ki je merila 61.3 stopinje Celzija. Ob robovih vročih vrelcev ,na kamenju, ki ga stalno obliva vrela voda ,uspevajo pogostoma najrazličnejše alge, čeprav požene takšen gejzir pogostoma 120 stopinj vrelo vodo v zrak in ta voda gotovo še ni shlajena, ko zadene alge ob robu.

Da se v senikih lahko razvije velika vročina, če je

seno sveže in vlažno,

to je spoznal že marsikateri kmet v svojo škodo. Tedaj se lahko samo od sebe zgodi, da se seno vname. Neke glive cepljivke povišujejo kot povzročiteljice gnitja v vlažnem senu temperaturo čedalje bolj, celo tako, da

od tega same poginejo.

Toda še odpornejši nego senenі bacili so trosi, ki jih ti bacili stvorijo, preden odmrejo. Šampinjoni, izvrstne užitne gobe, uspevajo n. pr. najbolje v konjskem gnoju, ki vsebuje skoraj vedno senene bacile. Če šampinjone skuhamo, ti bacili, ki so prešli nanje, pri temperaturi 80 stopinj sicer odmrejo, toda trosi ,ki spočetka ne kažejo življenja,

oživijo takoj,

čim se šampinjonska jed ohladi, in to celo tedaj, če so se gobe kuhale v vročini 130 stopinj; seveda pa se niso smele v tej temperaturi kuhati več nego eno uro.

Teh trosov se rešimo samo tedaj, če smo šampinjone v presledkih nekoliko

dni trikrat kuhali,

ker izgube potem svojo odpornost in poginejo že pri 90 stopinjah.

»Absolutna ničla«, to je temperatura 273 stopinj pod ničlo, je cilj, ki ga fiziki navzlic vsem prizadevanjem verjetno nikoli ne bodo dosegli. V tem mrazu se lastnosti materije

spremene na čuden način.

In vendar so nekatere živalice, ki vzdrže celo v neposredni bližini tega mraza, ki si ga skoraj ne moremo predstavljati. Isto takšni črvi, kakršni občutijo vrelo vročino gejzirov kot prijeten »poletni hlad«, prenesejo tudi najnižje temperature, ki jih more proizvajati človek. Že omenjeni prof. Rahm jih je n. pr. polagal

v tekoči helij,

v temperaturo minus 269 do 271 stopinj in vendar so potem veselo oživeli.

Pogoj pa je v takšnih primerih ta, da jih najprvo »uspavamo«, da je njih življenska sila med eksperimentom samo latentna. Prof. Rahm jih je nekoliko dni počasi ohlajeval in obenem jih je izsušil. Če jih je

po poskusu spet ovlažil,

se jim je vrnilo tudi življenje. V tekočem zraku, torej v temperaturi minus 191 stopinj Celzija, pa je »kopal« takšne živalice celo po osem mesecev in vendar so se potem zbudile! Iz vsega tega sledi, da niti velika vročina, niti velik mraz ne pomenita najhujšo obremenitev za odpornost kakšnega organizma, temveč da jih obremenjuje še bolj hitri

prehod med skrajnimi temperaturami.

Če pa so črvi izsušeni in navidezno mrtvi, prenesejo celo skok iz vrele vode v tekoči helij, torej temperaturno razliko skoraj 400 stopinj!

Zakaj pa prenesejo višje živali s človekom vred takšne skoke neprimerno slabše nego enostavni črvi? Vzrok je v beljakovini, ki se v njihovem staničju zavoljo večje količine vode

hitreje sesiri.

Če tistih živalic namreč ne izsušimo, tedaj tudi one ne prenesejo razlik med najvišjimi in najnižjimi temperaturami. Njih prednost je le ta, da ne poginejo takoj, če jih izsušimo, temveč da v stanju navidezne smrti obdrže sposobnost za novo življenje.

Plima in oseka v ozračju

Kako diha vesoljstvo

Že pred 60 leti je neki fizik v Manchestru, Balfour Stewart, nastopil z domnevo, da je neke redne spremembe zemeljskega magnetizma mogoče razložiti le na ta način, da ima ozračno morje podobno meno plim in osek kakor vodna morja. Opirajoč se na celo vrsto poskusov z najmodernejšimi pripravami, sta prišla dva druga angleška učenjaka, prof. Appleton in prof. Weekes iz Cambridgea, do podobnih zaključkov.

Oba raziskovalca menita, da se ozračno morje v višini kakšnih 100 km nad zemeljsko površino zavoljo privlačne sile meseca vsak dan večkrat dviga in pada, kakor se dviga in pada morje. Ta zanimiva trditev se opira na poskuse z brezžičnimi znaki, ki so trajali po sto tisočinko sekunde. Prave dokaze bo mogoče dobiti šele po dolgotrajnem opazovanju na raznih krajih zemeljske oble.

Ogromna predpotopna žival

V Washingtonu sestavljajo okostje titanozavra

V Smithsonovem zavodu v Washingtonu sestavljajo ta čas okostje ogromnega titanozavra, edinega, kar so jih doslej našli v Ameriki. Če opazuješ velikanske kosti, ki jih počasi z dletom izkopavajo iz kamna, si moreš le s težavo predstavljati, kako je izgledala ta predpotopna pošast. Dolga je bila 36 m in visoka 5 m, rep ji je meril 15 m in tehtala je okrog 20 ton. To je bila prava živa gora in pogled nanjo je moral biti strašen.

Ostanke tega titanozavra, največjega zastopnika dinozavrov, je odkril lansko poletje Charles W. Gilmore v Utahu in ta najdba je v znanstvenem svetu zbudila veliko presenečenje, kajti kamnite plasti, ki so jo skrivale, pripadajo za več milijonov let mlajši dobi, nego je bila doba ,o kateri so znanstveniki dotlej domnevali, da so dinozavri v njej izumrli. Razen tega pa je ameriški titanozaver zelo podoben ostankom drugih titanozavrov, ki so jih odkrili v Indiji, na Madagaskarju, v Franciji in Južni Ameriki, med tem ko se razne vrste dinozavrov, ki so živeli raztreseni po vsem svetu, med seboj zelo razlikujejo. Znanstveniki stoje pred uganko, kako se je mogla izoblikovati ena sama vrsta titanozavrov, v kateri ni najmanjših razlik.

To bi se dalo pojasniti deloma s tem, da je bila razdelitev kopnin in oceanov v zgodnji kredni dobi popolnoma drugačna nego dandanes. Tisti starodavni svet, v katerem so živeli takšni nestvori, takšni kupi živega mesa, ki skoraj niso imeli možganov, je moral biti grozoten.

Koliko rok stisnemo

Neki avstralski magacin se bavi z vprašanjem, koliko rok strese človek v petdesetih letih življenja. Članek meni, da stisne Londončan s povprečno velikim krogom znancev v tej dobi okrog 100.000 rok, torej dnevno šest. Parižan še rajši stresa roke, to stori kakšnih 15-krat na dan, Američani pa so v tem oziru za čudo zmernejši, zadostujejo jim štiri roke na dan. Nemci stresejo dnevno 10 rok, Španci pa 30, torej v petdesetih letih okroglo pol milijona.

Hvaležni pacienti

Vrli Finci se zobozdravnikom za bolečine, ki jih morajo pretrpeti med obravnavo, oddolžujejo s tem, da jim navzlic opominom ne plačujejo računov. To bi ne bilo samo na sebi nič posebnega, dogaja se tudi drugod tako, toda na Finskem je stvar še posebno huda. Število zamudnikov glede plačila je tam toliko, da so se zobozdravniki odločili objavljati črne liste, v katerih so zapisani vsi, ki so jim kaj dolžni. Izračunali so, da znaša skupna vsota vseh takšnih dolgov okrog 8 milijonov v našem denarju.

Ženske — državnice

V Budimpešti so zaključili svetovni kongres poklicno zaposlenih žena z diskusijo o ulogi žensk za ustanovitev nove civilizacije. Američanka Earlene Whiteova je izvajala, da je znanost ljudi res zbližala, toda pri tem je izključila srce. Ženske naj v znamenju ljubezni in sporazuma pripravljajo rešitev mednarodnih vprašanj.

Gospa Voipio, finska delegatka, je dejala, da bi bilo v Evropi več miru in volje do miru nego danes, če bi bile ženske državnice. Češka senatorka ga. Plaminkova pa je med drugim izvajala, da bo ženska borba za popolno enakopravnost z moškim imela šele tedaj pravi uspeh, ko bodo ženske imele v zakonodaji, v upravi in javnih uradih večji vpliv nego danes.

S koso ga je obglavil

V rumunski občini Fundu Galben blizu Kišineva sta se sprla dva kmeta zaradi ničeve zadeve. Nenadoma je eden izmed nasprotnikov pograbil koso in mahnil z njo nasprotnika po vratu s takšno silo, da mu je odletela glava. Morilca so aretirali.

Japonska propaganda v svetu

Da bi odvrnili pozornost od dogodkov na kitajskem bojišču in na rusko-mandžurski meji, objavljajo japonski listi sliko šestih lepotic z velikimi klobuki. Posnetek je bil napravljen v okolici Tokija

Kaj je Reuter?

Najpomembnejši angleški brzojavni urad Reuter objavlja izjavo proti vestem, da si hoče angleška vlada zagotoviti nadzorstvo nad tem podjetjem na ta način, da bi sir Robert Vansittart, bivši državni podtajnik zunanjega urada, prevzel v Reuterjevem biroju vodilno mesto. Izjava pravi:

»Ta vest je napačna. Reuterjev urad ni podrejen niti britski vladi, niti kakršnikoli drugi vladi. Svojo svobodo si bo ohranil tudi za nadalje. Agentura pripada več nego sto Britancem, ki zastopajo vse odtenke političnega prepričanja, vodi pa jo izključno sir Roderick Johnes, načelnik upravnega sveta in ravnatelj Reuterjevega urada. Sir Roderick Johnes opravlja to funkcijo nepretrgano že 23 let. Osebno je popolnoma neodvisen in pri vodstvu agenture ga vodijo le koristi velikobritanskega tiska in britske države, ne da bi kakšni uradni ali pol uradni činitelji imeli kakršenkoli vpliv na vodstvo agenture.«

NI VEDNO

krivo perilo, če se prekmalu raztrga. Uporabljajte za pranje odlično

Hubertus

milo in Vaše perilo bo delj časa ostalo celo!

Dobrotnik in zločinec

Od medicinca do vlomilca

V Grenoblu in v Parizu so se dogajali v zadnjih časih skrivnostni vlomi, ki so jih pojasnili šele sedaj, ko so aretirali nekega uglednega moža.

Ta mož iz Grenobla, po imenu Raoul Saccarotti, ki ga je policija prijela v Marseilleu, je živa figura kakšnega Balzacovega romana. Nekoč je bil medicinec, toda postal je vlomilec in je izvršil okrog 300 vlomov. Da je lahko shranil vse predmete, ki jih je naplenil, je moral v Grenoblu najeti dvanajst mebliranih sob.

Mož je po rodu potomec ene izmed prvih rimskih rodbin, danes mu je 38 let in je med študijem medicine zašel na kriva pota. Pred štirimi leti se je poročil z mlado damo, hčerjo uglednega industrijca v Grenoblu. Žena mu je prinesla v doto velik restoran, toda Saccarotti se ni mogel navaditi na to, da bi to podjetje vodil v redu. Imeti je moral svoje pustolovščine, pri katerih je moral neštetokrat na vratolomen način bežati preko streh, da je ušel zasledovalcem.

Pred kratkim se je vrnil iz Barcelone, ki jo je oblikoval kot tihotapec orožja. Doma so ga poznali le kot imovitega, uglednega moža, veljal je celo za največjega dobrotnika v departementu. Z brezobrestnimi posojili in darili je omogočil mnogim mladim ljudem, da so se poročili, malim kmetom je daroval zdaj kakšen motor, zdaj kakšno črpalno napravo ali kaj podobnega. Revnim ljudem je vsak mesec primaknil kakšen stotak in vsakovrstna društva je podpiral res velikopotezno. Vsi, ki so ga poznali s te strani, se danes čudijo, da bi bil mogel biti takšen dobrotnik tudi zločinec. Zgodilo se je celo, da sta dva človeka zavoljo tega poskusila izvršiti samomor.

Japonci brez ovratnic

Uradniki japonskega finančnega ministrstva so sklenili, da ves čas, dokler bo trajala vojna, ne bodo več nosili ovratnic. V ministrstvu ne bodo servirali odslej niti kave niti čaja, niti sadja. Štedljivost se je pojavila v vseh družabnih krogih. Svečanih pogostitev ni več razen v primerih, kjer za poslovilne slavnosti za vojaštvo. Japonci opuščajo tudi darove ob posetnih prilikah in v prazničnih dneh.

Vljudnost mu je rešila življenje

Usodepolni drog za zastavo

Mister Cumella iz Liverpoola je mnenja, da preveč vljudnosti nikoli ne škoduje in če je kdo upravičen do tega mnenja, tedaj je on, kajti vljudnost je bila tista, ki ga je obvarovala prehitrega konca. Seveda je ta vljudnost veljala življenje staro damo, pa ker je moral po vsem videzu nekdo umreti, se je usoda odločila, da pusti živeti g. Cumello, vljudnega moža.

Mister Cumella se je srečal nekega viharnega dne na priljubljeni poslovni cesti Liverpoola s staro damo, ki si je s težavo krčila pot skozi promet. Mož se je dami, ki je štela, kakor se je pokazalo pozneje, 73 let, umaknil in jo je hotel pustiti mimo sebe. Stara dama mu je hvaležno pokimala z glavo in je stopila na mesto, kjer je trenutek prej stal Cumella. V tem trenutku se je ločil od strehe bližnje hiše zastavni drog in je padel v spremstvu nekoliko kosov opeke na staro damo. Bila je takoj mrtva. Od tedaj meni Cumella, da je vljudnost ne samo lepa lastnost, ki nič ne škodi, temveč da je naravnost koristna.

Sovražnik žensk se je poročil

Spreobrnil se je, ko je prišla prava . . .

Eden največjih in najbolj čudnih klubov, kar jih imajo na Angleškem, je »Zveza samcev«. Ta klub, ki že njegovo ime izdaja glavno njegovo zapoved, namreč to, da se njegovi člani ne smejo poročiti, je še pred nekoliko dnevi samo v Londonu štel nad tisoč članov. Ena sama poroka pa je zadostovala, da je število članov v teku 24 ur padlo za polovico.

Zveza samcev je klub, ki segajo njegovi početki v 18. stoletje. Njegovi člani so bili znani kot veliki sovražniki žensk. Zastopali so stališče, da morejo moški prav dobro izhajati tudi brez ženske. Pred dvema mesecema je to društvo zadel že težak udarec, ko se je neki njegov član zaročil s članico kluba s podobnimi, samo na žensko stran obrnjenimi smotri. Takrat je napel Louis Kaufmann, predsednik Zveze samcev, vse moči, da bi razbil to zaroko. In mu je tudi uspelo. Štirinajst dni pozneje se je zaroka razdrla in Kaufmann je triumfiral.

Ni se pa veselil dolgo časa. Po tem dogodku je prišla nadenj prava poplava pisem, večinoma s strani londonskih žensk, ki so njegovo dejanje hudo grajale. Neka mlada Londončanka mu je pisala dobesedno: »Tudi vi se boste spremenili, dragi prijatelj, ko boste zadeli namreč na pravo!«

Ta prerokba se je uresničila. Prišla je prava in Kaufmannova ura je odbila. Poročil se bo. Mlada Londončanka, miss Kathleen Lowther Morrisova, ki je samčevski zvezi priredila takšen poraz in ki se hoče poročiti s 57-letnim samcem, je izjavila, da je bivša načela svojega zaročenca prekucnila v eni uri, potem ko sta se videla. Seveda je zelo ponosna na svojo zmago in se bavi ta čas s tem, da sortira stotine izjav, ki jih pošiljajo člani zveze vsak dan njenemu zaročencu in s katerimi izstopajo iz kluba . . .

»Vi bedak, vaš prihod mi je pokvaril vse posnetke!« (»Everybodys weekly«)

LAHKE TKANINE, VOLNEN FRESCO, »TROPICAL«, PLATNO i. t. d. za vroče dneve priporoča tvrdka

DRAGO SCHWAB,

LJUBLJANA, ALEKSANDROVA C. 7.

Obleke, plašči iz balonske svile, dežni plašči in pelerince vedno v zalogi.

Trgovka z begom

Nada kaznjencev na Hudičevem otoku

Angleška potovalka Rosita Forbes, ki je dobila kot edina ženska dovoljenje, da obišče francosko kazensko kolonijo na Hudičevem otoku, pripoveduje:

»Ko sem zapuščala kaznilnico, mi je plavolas, mlad Poljak stisnil pismo v roke: »Ali hočete to izročiti neki ženski? Vzemite hitro! Ni nič nevarnega. Bog vas bo blagoslovil!«

»Komu in kje?« sem vprašala in srce mi je utripalo.

»Tomazini. V Saint Laurentu. Tam vam bodo povedali . . .«

Nekoliko tednov pozneje sem prišla v Saint Laurent in sem poiskala osvobojenca, ki sem mu mogla zaupati. Pod njegovim boječim vodstvom sem pismo ponoči potisnila skozi razpoko v nekem oknu. Misleč, da sem kakšnemu čakajočemu mlademu dekletu prinesla vest o zaročencu, ki je bil morda po krivici obsojen, sem potem preko mejne reke prispela v Holandsko Gvajano. Tam sem zvedela, da šteje Tomazina najmanj šestdeset let.

»Verjetno je, da je še starejša«, mi je dejal nekdo. »Vsekako so jo pred štiridesetimi leti obsodili zavoljo umora in je svojo kazen v celoti obsedela. Sedaj ima majhno posestvo s hišico v bližini Saint Laurenta. Poročena je bila že z dvema ali tremi osvobojenci, ki so vsi že davno mrtvi. Tomazina zasluži mnogo denarja. To je prava sila v Francoski Gvajani. Mnogi se je boje, ker pravi neka legenda, da ne bo nikoli umrla. Morda bi se bali tudi vi, če bi jo videli. Organizira večino vseh pobegov v Gvajani. Čim se kakšnemu kaznjencu posreči, da stopi ž njo v stik, je že dana možnost, da se bo rešil. Pozna vse paznike, ve za vse možnosti pobega, zna si pomagati. Svoj naslov si je zaslužila v polni meri. Imenujejo jo: »trgovko z begom!«

ANEKDOTE

Slovita pevka Gabrielli je zahtevala od carice Katarine 5000 dukatov za dvomesečno gostovanje v Petrogradu. »Nobenemu izmed mojih maršalov ne plačujem toliko«, je dejala carica. »Potem naj Vaše Veličanstvo izvoli ukazati svojim maršalom, da bodo prepevali«, je odvrnila Gabriellijeva. In carica ji je plačala zahtevano vsoto . . .

★

K Hufelandu je prišel nekoč neki knez in mu dejal: »Vi ste slaven zdravnik in poznate človeško telo tako dobro, da bi vam bilo prav za prav mogoče ozdraviti vsako bolezen.« Hufeland je odgovoril: »Z zdravniki je tako kakor z nočnimi čuvaji. Ceste poznajo zelo dobro, toda kako je v notranjosti hiš, o tem lahko samo slutijo.«

VSAK DAN ENA

»Stopi nu urno sem, tukaj ne čutim pod nogami nič kamnov, tla so popolnoma mehka . . .« (»Tits-Bits«)

SPORT

II. kolo v ligi

Hajduk — Ljubljana

Prvi gost v Ljubljani je splitski Hajduk — Razen tukaj sta še dve tekmi v Beogradu ter po ena v Varaždinu, Zagrebu in Skoplju

Dočim smo v prvem kolu samo ugibali, kako se bo neki belo-zeleno moštvo obneslo proti Jugoslaviji v Beogradu, in ni skoro nihče pričakoval uspeha v obliki kake točke, bomo danes na domačem igrišču motrili razvoj borbe, ki utegne našemu moštvu prinesti prvi letošnji uspeh. V prvem kolu so vseskozi odnesli po dve točki vsi tako zvani favoriti, nekateri z nekoliko sreče, drugi po zaslugi. Med prve bi prišteli predvsem Bska, ki ni mogel navdušiti svojega gledalstva z borbo proti Sarajevčanom; potem tudi Hajduka, ki je imel za nasprotnika novinca iz Skoplja, s katerim je imel dovolj opravka, da ga je prisilil h kapitulaciji; in končno še Haška, čigar zmaga v Varaždinu ni bila toliko gladka, da ji ne bi bili mogli z raznih strani oporekati. Ostale tri borbe so dale rezultate, ki so jih narekovala močnejša moštva.

Danes bo borba že nekoliko bolj razgibana in bo krilo poedina srečanja precej neznank. Razen varaždinske zadeve, iz katere bodo »purgerji« nemara odnesli ves dobiček, so spričo slabe forme »favoriziranih« moštev izidi vseh ostalih tekem precej nesigurni.

Hajduk—Ljubljana

ob 17. na igrišču ob Tyrševi cesti

Naši so v lanski konkurenci odvzeli Hajduku eno piko v Ljubljani z rezultatom 2 : 2; v Splitu je bilo potem 3 : 2 za Hajduka. Še se ni zgodilo, da bi Spličani pustili obe točki v Ljubljani, pa bi bil že čas, da se našim posreči tudi ta udarec. Kakor je Hajduk še precej oddaljen od svoje običajne višine, da ne govorimo o njegovi nekdanji, oni iz zlatih Hajdukovih časov, je vendar še vedno nevaren borec, ki zna prinašati točke domov tudi z zunanjih tekem. Belo-zeleni prihajajo od tekme do tekme v boljšo formo in bi jim v tem trenotku prisodili sposobnost in zmožnost, da že enkrat odpravijo tudi tega nasprotnika brez pike. Stvar pa ni gotova v nobeno smer.

Predtekmo ob 15.30 bosta igrali moštvi Ljubljane II in Grafike.

BSK—Jedinstvo. Lani je bilo obakrat 2:2 za Bska in bi človek prisodil tudi v današnjem srečanju vse izglede na uspeh nekdanjemu državnemu prvaku. Pravijo pa, da so Bskovci sedaj v izredno šibkem razpoloženju in ne bi bilo nikako presenečenje, če bi jih zeleni prisilili na delitev točk po občutku pa je BSK le favorit.

Jugoslavija — BASK. V drugem beograjskem srečanju so »šumski ljudi« napram rdečim favoriti. BASK je že lani odnesel Jugoslaviji vse štiri točke, prvič z 1 : 0, drugič s 4 : 0, za letošnjo sezono pa se je med ligaši najbolj pripravil z novimi akvizicijami. Reklo bi se, da nima Jugoslavija velikih nad na uspeh.

Slavija (V) — Gradjanski (Z). Varaždinci bodo po Hašku sprejeli v goste lanskega prvaka. Gradjanski ima trenotno gotovo najboljše moštvo izmed vseh ligašev. S tem je tudi že povedano, da ne morejo Varaždinci upati na nič, temveč bodo morali obrniti svojo pozornost predvsem na obrambno delo, da ne bo nastala kaka šestica, kakor jo je doživelo Jedinstvo prejšnjo nedeljo.

Hašk — Slavija (S). Sarajevčani so pravkar dali prav dobro partijo proti Bsku, dočim je Hašk, vsaj na videz, s formo precej v zaostanku. Lani je šlo Haškovcem za prvo mesto in so Slavijo obakrat porazili, najprej v Sarajevu z 2 : 0, potem pa še doma s 4 : 1. Težko, da bi se jim posrečilo ponoviti svoj spomladanski podvig. Samo zaradi domačih tal bi jim prisodili tesno zmago.

Gradjanski (S) — Sparta. Borba dveh ligaških novincev, v kateri bodo Skopljanci najbrže izkoristili prednost domačega igrišča in zabeležili prvi dve točki.

Nekoliko se bo po današnjih tekmah tablica že ustalila. Po večini igrajo moštva, ki so prejšnjo nedeljo gostovala, danes doma, tako da se bodo težave minule nedelje izravnale s prijetnostmi domačih poljan. Videti bo, kako se moštva obnesejo doma in s kakimi šansami bodo borbo nadaljevala. Sicer smo pa šele v začetku, v teku dobrih dvajset prvenstvenih nedelj bo še dovolj prilik za razne peripetije in prekucije v tablici.

Kaj bo še na sporedu?

Razen zaključnih prireditev na evropskem plavalnem prvenstvu v Londonu in kolesarske dirke okoli Hrvatske in Slovenije, na katere opozarjamo na drugih mestih, bodo ta dva dneva imeli še nekateri zanimive sporede na sportnem polju.

V Ljubljani bosta jutri ob 10. igrali prijateljsko tekmo celjska Jugoslavija in ljubljanski Mars, in sicer na igrišču za Kolinsko tovarno.

V ponedeljek ob 17. bo mednarodna tekma med beljaškim moštvom **Grün-weissa** in **Jadrana,** ob pol 16. pa predtekma med kombiniranimi enajstoricami Hermesa in Jadrana, **vse na igrišču Jadrana v Koleziji.**

V Celju bodo imeli v ponedeljek ob 16.30 na Glaziji zanimivega gosta in sicer ligaško enajstorico **sarajevske Slavije** v tekmi **proti Celju.**

Važna sportna prireditev je tudi v Smederevu, kjer tekmujejo danes že drugi dan za veslaško državno prvenstvo v vseh disciplinah, katerega se udeležuje okoli 350 veslačev z nad 70 čolni.

Jutri na Ljubelj!

VIII. motociklistične gorske dirke ob 25-letnici MK Ilirije — Pokrovitelj Nj. Vis. knez namestnik je daroval za zmagovalca krasno darilo

Jutri zjutraj točno ob 10.30 bo pričetek VIII. mednarodne jubilejne gorske dirke na Ljubelj pod pokroviteljstvom Nj. Kr. Vis. kneza namestnika Pavla.

Tekmovalci iz raznih krajev so že včeraj dospeli v velikem številu na cilj in pričeli s treningom, glavni skupni trening pa bo šele danes popoldan ob pol 15. pod vodstvom sportne komisije MK Ilirije. Vodstvo dirke opozarja vozače, da bo trening jutri najstrožje zabranjen, ker bodo že v zgodnjih jutranjih urah prihajali na Ljubelj avtobusi iz raznih krajev. Zato se pozivajo vsi tekmovalci, da s treningom in preizkušnjami motorjev končajo še danes.

Danes, od 8.—12. bo na vrhu Ljubelja cilj za udeležence mednarodne ciljne vožnje, točno ob 12. bo poslovanje ciljne komisije zaključeno, na kar bodo Ilirijani odkrili spominski drog svojemu pokojnemu predsedniku Rudolfu Zalokerju.

Za prostore za parkiranje je preskrbljeno in jih je iz ljubeznivosti dal na razpolago g. baron Born pri svojem zdravilišču, na vrhu Ljubelja pa je dovolila nemška oblast parkiranje vozil na nemški strani.

Vozači motornih vozil se naprošajo, naj na dan dirke vozijo od Tržiča dalje previdno in v zmernem tempu, ker je cesta zelo ozka, a promet bo velik. Vozite drug za drugim in ne prehitevajte!

Putnik priredi na dan dirke avtobusne izlete na Ljubelj! Kdor se za ta izlet še ni prijavil, se lahko posluži posebnega avtobusa, ki bo vozil na dan dirke ob 5. zjutraj izpred kavarne Evropa«. Prijave za ta avtobus pred odhodom.

* * *

Tekmovalci že prihajajo na Ljubelj in vsak čas se ustavi pri »Ankeletu« nova »nada« v spremstvu svojih prijateljev. Zagrebčani so se za letošnji Ljubelj odlično pripravili in razpolagajo z odličnimi stroji. BMW vozač Schuster s prikolico že nekaj dni trenira in stalno zboljšuje svoj čas. Na delu je tudi že tvorniški vozač Zündappa iz Nürnberga Hecker, ki se zdi zelo nevaren. Včeraj je dospel mojster prikolice Karl Abarth s svojim JAP-om, ki bo imel pri prikolicah bržkone glavno besedo. V športni kategoriji 500 ccm bo iz inozemstva največja konkurenca in bosta imela zastopnika Ilirije v tej grupi Kobi Mirko in Janez Šiška, prvi na Nortonu in drugi na BMW, obilo posla. Italijana Barbolini (Ganna) in Marta Pietro (Norton) bosta letos na Ljubelju prvič nastopila ter vlada zanju veliko zanimanje.

Motosekcija Avtokluba bo postavila na start Dušana Breznika (DKW in BMW) in Cihlaža, a Hermes poleg ostalih tudi svojega prvaka »letečega Kranjca« — Ludvika Stariča.

V kategoriji težkih turnih motorjev do 1000 ccm, kjer je doslej vedno zmagoval Ilirijan Lukman, bo letos prav tako huda konkurenca, ker tu vozijo Vidmar na BMW in odlični Stransky iz Tržiča.

Na Ljubelju bo letos borba, kakršne med motociklisti pri nas še nismo videli.

Sportniki, zato v ponedeljek vsi na Ljubelj!

Tudi rekord!

Med mnogimi dirkači, ki so se prijavili za gorsko dirko na Ljubelj, je tudi naš vsikdar uspešni dirkač Janko Šiška, ki je

Ivan ŠIŠKA, eden naših najuspešnejših dirkačev je že od mladih nog silil na motor. Na sliki ga vidimo iz dobe pred 25 leti, tako da ima danes še svoj posebni jubilej

IVAN ŠIŠKA na zadnji motociklistični dirki na Jezerskem

doslej na cestnih pa tudi gorskih tekmah dosegel najlepše uspehe. Šiški je motociklizem zaprav že v krvi. Veselje zanj ima že od mladosti, kakor nepotvorjeno priča slika z malim Jankom, ko tako moško sedi na motociklu, »nekoliko« starejše tipe. Nu, to je bilo pred 25 leti in najnovejša slika tekmovalca Šiške je popolnoma druga. Med prvim in drugim posnetkom je polnih 25 let in tako praznuje tudi Janko Šiška hkrati z jubilejno dirko na Ljubelj lastno 25letnico kot vnet motociklist. Pa naj velja, ko so že dokazi tu!

Jakob Gorjanc

V zvezi z letošnjo VIII. motociklistično dirko na Ljubelj, ob kateri proslavljajo prireditelji — MK Ilirija — tudi 25-letnico

Takšen je bil Jakob Gorjanc pred 40 leti, ko je nabiral prve sportne lavorike med slovenskimi kolesarji

klubovega obstoja, se zmerom in povsod ponavlja ime moža, ki je stal l. 1913 temu klubu ob zibelki, je pa tudi že mnogo pred tem aktivno deloval med redkimi slovenskimi sportniki predvojne dobe. Sicer pa je ta znani mož sportna korenina, na katerem sloni še danes glavno delo marsikatere prireditve, čeprav ima za seboj sportne in življenjske jubileje kakor malo takih med našimi sportnimi delavci.

Sicer pa pozna vsa naša sportna in tudi ostala javnost še zmerom čilega in mladeniškega

JAKO GORJANCA,

vse predobro tako, da je odveč pisati, kaj vse je storil za naš sport, in podrobno naštevati, koliko se je v dolgih desetletjih trudil in žrtvoval za sportno misel med nami. Kjerkoli in kadarkoli je bilo treba, brez izgovorov in opravičil, je bil Jaka vselej na mestu, bodisi v svoji stroki, pri kolesih in motorjih, bodisi kjerkoli v ostalih panogah sporta. Naš sportni urednik čisla v njem še posebej — in sicer od prvega dneva »Jutra« — enega najbolj zanesljivih in najbolj požrtvovalnih sotrudnikov iz vrst sportnih delavcev samih. Ne enkrat, temveč marsikdaj se je primerilo, da ga je — kadar so odpovedali že vsi — sigurno rešil iz zadrege zmerom pripravljeni Jaka Gorjanc.

Letos proslavlja g. Gorjanc 40 letnico, odkar si je priboril prvo pomembnejšo lovoriko v slovenskem kolesarstvu, in sicer naslov prvaka »Zveze slovenskih kolesarjev« za leto 1897-98 na progi Trst—Celje in na dirkališču v Ljubljani. Slika ga predstavlja kot pravega mladeniča, ko ga ni manjkalo na nobeni dirki in je povsod osvajal le vidnejša mesta.

Tudi mi se pridružujemo številnim njegovim častilcem z željo, da bi ostal še dolga leta krepak in mladeniški v vzpodbudo in vzgled mladini ter za vzor in posnemanje vsem, ki sedaj še delajo v njegovi bližini! In pa kot sotrudnik našega sportnega — naj ostane, kakor je bil...

Prvi dan tridnevne dirke

Gustav Prosenik, najboljši Slovenec pa je bil vozač Edinstva Oskar Žerjal V prvi etapi kolesarske dirke okoli Hrvatske in Slovenije je zmagal državni prvak

Ljubljana, 3. avgusta

Davi ob 7. zjutraj se je s startom v Zagrebu pričela naša največja kolesarska prireditev vsake sezone, in sicer tridnevna etapna kolesarska dirka okoli Hrvatske in Slovenije na 600 km dolgi progi od Zagreba preko Karlovca, Ljubljane, Celja, Maribora, Ptuja, Varaždina, Bjelovara in Koprivnice v Zagreb. Za to dirko se je prijavilo okoli 40 dirkačev, ki tekmujejo kot posamezniki, posebej pa še kot podsavezna moštva, med katerimi ima Ljubljana dve ekipi. Beograd je poslal samo dva dirkača in torej po moštvih ne bo tekmoval.

Prva etapa te velike kolesarske dirke je vodila danes od Zagreba do Ljubljane z vmesnim ciljem v Karlovcu. Ceste so bile razmeroma dobre in tudi vreme je bilo dirkačem še dovolj naklonjeno, razen na Gorjancih, kjer jih je ujela izdatna ploha in so zaradi slabe ceste doživeli baš slovenski udeleženci nekaj neljubih defektov, tako da se po končani prvi etapi ne morejo ponašati z najboljšimi uspehi.

Gustav Prosenik, član zagrebškega Gradjanskega in državni kolesarski prvak je zmagal v prvi etapi tridnevne dirke okoli Hrvatske in Slovenije.

Cilj prve etape je bil v Ljubljani pri km 3 na Dolenjski cesti, kamor so prvi vozači dospeli okoli 14.30. Zanimanje občinstva za prihod udeležencev te dirke ni bilo posebno veliko, kar je deloma gotovo krivo dejstvo, da naši lokalni kolesarski faktorji niso poskrbeli za bolj izdatno reklamo.

Vrstni red posameznih dirkačev na cilju v Ljubljani (za delno progo Karlovac—Ljubljana) je bil naslednji:

1. Prosenik Gustav (Gradjanski, Zagreb) 4:30:50.2, 2. Penčev Nikola (Orao, Zagreb) 4:30:52, 3. Erdelji Danilo (Bata, Borovo) 4:34:35, 4. Lavrih Karel (Fortuna, Beograd) 4:37:46, 5. Pokupec Josip (HKD, Zagreb) 4:40:25, 6. in 7. Žerjal Oskar (Edinstvo, Ljubljana) in Davidović Dragoljub (Železničar, Zagreb) 4:40:26, 8. Mićić Ratko (Sarajevo) 4:51:37, 9., 10., 11. in 12. Kelle Rudolf (Železničar, Zagreb), Mihelčič Zorko (Zvezda, Karlovac), Gartner Franc (Ljubljanica) in Špoljar Josip (Gradjanski, Zagreb) 4:53:25.

Zmagovalec v prvi etapi je bil torej naš državni prvak Gustav Prosenik, ki si je za to prvo zmago zaslužil lep pokal, darilo ljubljanskega župana. Najboljši Slovenec v tej etapi je bil Oskar Žerjal, ki je prejel častno darilo bana dravske banovine.

Skupni izidi današnje prve etape (za progo od Zagreba do Karlovca in od Karlovca do Ljubljane) pa so bili naslednji:

1 .Prosenik Gustav 6:16.37, 2. Erdelji Danilo 6:40.45, 3. Lavrih Karel 6:23.57, 4. Penčev Nikola 6:23.52, 5. Davidović Dragoljub 6:26.35, 6. Žerjal Oskar 6:27.35, 7. Pokupec Josip 6:29.50, 8. Mihelčič Zorko 6:39.35, 9. Mićić Ratko 6:41.42, 10. Kelle Rudolf 6.42.50.

Po moštvih vodi Zagreb I (Davidović, Kelle, Pokupec, Prosenik) s skupnim časom 27:05.52.

Danes bodo udeleženci te dirke počivali v Ljubljani, jutri ob 6.30 pa bodo pred Narodnim domom startali za drugo etapo od Ljubljane do Varaždina, in sicer z vmesnim ciljem v Celju (okoli 9. dopoldne), v Mariboru (okoli 11.30) in končnim ciljem v Varaždinu (okoli 4. popoldne).

Tenis

Japonska : Avstralija 1 : 1

Montreal, 13. avg. AA. (DNB). V finalu ameriškega pasu za Davisov pokal je Japonec Nakako premagal avstralskega igralca Bromwicha v štirih setih 6 : 0, 3 : 6, 7 : 5, 6 : 4. Stanje po prvem dnevu je torej 1 : 1. Avstralci so kljub temu še favoriti v tem srečanju, iz katerega bodo bržkone izšli kot drugi finalisti za medpasni finale z Nemčijo.

Plavalna šola v Ljubljani razpisuje plavalni tečaj za učitelje osnovnih šol v času od 1. do 10. septembra v kopališču SK Ilirije v Ljubljani. Tečaj je namenjen učiteljem, ki so vešči plavanja, da se izobrazijo za učitelje plavanja in v reševanju utopljencev. Tečaj je omejen na 30 oseb ter se sprejema z vsake šole le po en udeleženec. Prijavnina je 20 din, ki jo je treba vposlati obenem s prijavo, in velja obenem kot vstopnina v kopališče. Na željo preskrbi šola ceneno hrano in stanovanje v Ljubljani. Prijave je treba poslati najkasneje do 25. t. m. na naslov: I. jugosl. splošna plavalna šola v Ljubljani, Tyrševa c. 1, Gorec.

SK Slavija. Danes igramo prijateljsko tekmo v Trbovljah. Igralci I. sk. naj si ogledajo postavo v članski knjigi. Vsi igralci, ki so določeni, morajo biti točno ob 13. na glavnem kolodvoru.

ŽSK Hermes (nog. sekcija). Pozivam igralce I. in II. skupine, da se javijo danes ob 9. na igrišču. Udeležba strogo obvezna. Načelnik.

Izlet v Gorico, Sv. goro in Trst. Kolesarsko društvo »Ljubljanica« v Dobrunjah priredi v prvi polovici septembra dvodnevni izlet v Italijo, in sicer z avtobusom v Postojno, Razdrto, Ajdovščino, Gorico, Solkan, Grgarsko sedlo in na Sv. goro, odtod nazaj na Grgarsko sedlo in z avtobusom spet v Gorico, Sredipolje (ogled vojaškega pokopališča) ob Doberdobu v Tržič, Miramare (ogled najlepšega vrta gradu Miramare) v Trst ter nazaj v Ljubljano. Tega izleta se lahko udeležijo tudi nečlani društva; prijave sprejema g. Gašperšič Anton, trgovec in mehanik v Dobrunjah, istotam se dobijo tudi ostale informacije. Za mesto Ljubljano se dobijo informacije in se lahko prijavi tudi v gostilni Zajc, Poljanska c. 11.

RADIO

Poročrobne sporede vseh evropskih radijskih postaj in obilo zanimivega branja dobite v tedniku za radio, gledališče in film »NAŠ VAL«, Ljubljana, Knaflijeva ul. 5.

Nedelja 14. avgusta

Ljubljana 8: Koncert na flavti s klavirjem (g. F. Bernard in prof. M. Lipovšek). — 9.15: Prenos iz franč. cerkve. — 9.45: Verski govor (dr. V. Fajdiga). — 10: Napovedi, poročila. — 10.30: Prenos promenadnega koncerta iz Rogaške Slatine. — 12: Tamburaški septet. — 13: Napovedi. — 13.20: Radijski orkester. — 17: Kmet ura: Gospodarska navodila in tržna poročila. — 17.30: Pevski koncert g. R. Petrovčiča, pri klavirju prof. M. Lipovšek, vmes harmonika — g. R. Pilih. — 19: Napovedi, poročila. — 19.30: Nac. ura: Položaj sodobnega pisatelja. — 19.50: Lahka glasba Radijskega orkestra. — 20.30: Promenadni koncert iz Rogaške Slatine. — 22: Napovedi, poročila. — 22.15: Radijski orkester.

Ponedeljek 15. avgusta

Ljubljana 9: Napovedi, poročila. — 9.15: Vesel drobiž (plošče). — 9.45: Verski govor (dr. R. Tominec). — 10: Cerkvena glasba iz stolnice. — 11: Otroška ura: Počitniška dogodivščina (članice ljublj. Nar. gled.). — 11.30: Radijski orkester. — 12.20: Reportaža motociklistične dirke z Ljubelja. — 13: Napovedi. — 13.20: Češke popevke (plošče). — 17: Kmet. ura: Prašičem zdravje! (inž. M. Absec). — 17.30: Radijski orkester in harmonika (g. I. Cimerman). — 19: Napovedi, poročila. — 19.30: Nac. ura: Železniške postaje in proge v Zagrebu. — 19.50: Vesele in okrogle (plošče). — 20.30: Koncert s sodelovanjem gdč. J. Igličeve in Radijskega orkestra. — 22: Napovedi, poročila. — 22.15: Šramel »Škrjanček«.

Beograd 17.05: Pevci, orkester in plošče. — 20: Operna glasba. — 21.30: Pesmi. — 22.15: Orgle. — **Zagreb** 20: Pesmi in violinske skladbe. — 21: Orkestralni in pevski koncert. — 22.20: Lahka godba. — **Praga** 19.20: Poletni večer. — 20.55: Orkestralni, pevski in čelistični koncert. — 22.15: Plošče. — 22.30: Lahka glasba. — **Varšava** 20.05: Plošče. — 21.15: Pester spored. — 21.40: Lahka godba in ples. — **Sofija** 18: Iz zvočnih filmov. — 18.15: Lahka godba. 19.30: Simfon. koncert. — 20.30: Nadaljevanje koncerta. — 22: Lahka glasba in ples. — **Dunaj** 10.30: Plošče. — 12: Koncert orkestra. — 16: Mali orkester. — 18: Koncert Mozartove glasbe. — 19: Kakor Berlin. — 22.50: Lahka in plesna muzika. — 24: Nočni koncert iz Kölna. — **Berlin** 19: Prenos Mozartove opere »Don Juan«. — 23: Kakor Stuttgart. — 24: Prenos z Dunaja. — **München** 19.15: Godalni kvintet. — 20.10: Nove pesmi za ples. — 21: Glasba in recitacije. — 22.20: Plesni orkester in šramli. — 24: Kakor Dunaj. — **Stuttgart** 20.10: Muzika za delopust. — 22.30: Nočni koncert in ples. — 24: Orkester. — 2.00: Lahka glasba.

Torek 16. avgusta

Ljubljana 12: Iz vroče Španije (plošče). — 12.45: Poročila. — 13: Napovedi. — 13.20: Radijski orkester. — 19: Napovedi, poročila. — 19.30: Nac. ura: Glasbeno predavanje. — 19.50: Deset minut zabave. — 20: Veselica v dobrih starih časih (plošče). — 20.10: Ob 20letnici dobrovoljcev (g. Jakob Grčar). — 20.30: Promenadni koncert iz Rogaške Slatine. — 22: Napovedi, poročila. — 22.15: Operetna glasba Radijskega orkestra.

Beograd 16.45: Narodni napevi. — 17.20: Koncert orkestra. — 18.20: Pesmi in plošče. — 20: Narodna glasba. — 21.30: Plesni komadi. — 22.15: Violinske skladbe. — **Zagreb** 20.05: Bizetova opera »Carmen« s plošč. — 22.20: Plesna muzika. — **Praga** 19.25: Koncert orkestra in solistov. — 20.25: Zvočna igra. — 21.15: Simfonični koncert. — 22.15: Plošče. — 22.30: Janačkove skladbe. — **Sofija** 18: Vojaška godba in godalni orkester. — 19.30: Klarinet. — 20: Petje. — 20.55: Ruske romance. — 21.15: Lahka glasba. — 22: Ples. — **Dunaj** 10.30: Vedra muzika. — 12: Koncert orkestra. — 16: Lahka glasba. — 17.15: Plesna kapela. — 18: Petje. — 19: Plošče. — 20.10: Veseli prizori. — 21: Koncert dunajskih filharmonikov. — 22.45: Lahka godba in ples. — 24: Komorni orkester. — **Berlin** 19: Zabaven spored. — 20.15: Lahka glasba. — 21: Plesni večer. — 22.30 Lahka in plesna muzika. — 24: Prenos z Dunaja. — **München** 19.15: Spevoigra. — 20.50: Orkestralni koncert. — 22.20: Lahka in plesna muzika. — **Stuttgart** 19.40: Plošče. — 20.10: Malomestni čari. — 21.10: Madžarske pesmi. — 21.40: Nove koračnice. — 22.30: Lahka godba. — 24: Nočni koncert.

Sreda 17. avgusta

Ljubljana 12: Po širnem svetu (plošče). — 12.45: Poročila. — 13: Napovedi. — 13.20: Operetni napevi (plošče). — 18: Lahka glasba (oddelek godbe »Sloga«). — 18.40: Mladinska ura: Odkod izvira človekova izobrazba (prof. F. Vodnik). — 19: Napovedi, poročila. — 19.30: Nacional. ura: Razvoj mladinske književnosti pri Hrvatih od 1868. — 19.50: Polke in koračnice (plošče). — 20.30: Prenos simfoničnega koncerta iz Rogaške Slatine. — 22: Napovedi, poročila. — 22.15: Prenos lahke glasbe iz kavarne »Nebotičnik«.

Beograd 17.20: Orkestralni koncert. — 20: Petje. — 20.30: Humor. — 21.30: Narodne pesmi. — 22.20: Orkestralna glasba. — **Zagreb** 20: Plošče. — 20.30: Prenos iz Ljubljane. — 22.20: Lahka in plesna muzika. — **Praga** 19.25: Zvočne slike. — 20.10: Lahka glasba. — 20.40: Petje. — 21.35: Godalni kvartet. — 22.15: Plošče. — 22.30: Ciganska godba. — **Sofija** 19.15: Prenos Wagnerjeve opere »Tannhäuser«. — 22.05: Lahka glasba. — 22.35: Godba za ples. — **Dunaj** 10.30: Plošče. — 12: Veliki orkester. — 16: Zabavni spored. — 18.15: Pevska ura. — 18.40: Koncert solistov. — 21: Lahke melodije. — 22.30: Dunajska glasba. — 24: Kakor München. — **Berlin** 19: Za zabavo. — 20.10: Pester glasbeni spored. — 21: Serenada iz Salzburga. — 23: Melodija in ritem. — 24: Kakor München. — **München** 19.15: Petje. — 20.15: Godba na pihala. — 21: Kakor Dunaj. — 22.35: Mali orkester in solisti. — 24: Nočni koncert. — **Stuttgart** 19.45: Stari šlagerji. — 20.10: Plesni večer. — 22.30: Z Dunaja. — 24: Mozartova proslava.

Klub „Metla“

Trije bratje

Danes vam stric Matic zastavlja novo uganko. Prav težavna ne bo, nekoliko boste pa le morali računati.

Trije bratje so stari skupaj sto let. Med prvim in drugim je starostna razlika 10 let, med prvim in tretjem pa 12 let. Koliko let šteje vsak izmed njih?

Uganite to in pošljite rešitve do petka na uredništvo »Jutra«. Pisane naj bodo na dopisnicah, poleg pa naj bo pripis »Uganka kluba Metle«. Med tiste, ki bodo uganko prav rešili, bo razdelil stric Matic po žrebu spet nekaj knjižnih nagrad.

Skriti pregovor

Ali ste se morali dosti truditi? Najbrž ne. Samo iz vsake besede je bilo treba vzeti srednji zlog in iz njih se je dal potem sestaviti pregovor: »Pridni najde dosti kruha, lakota mori lenuha«.

Med reševalce je stric razdelil po žrebu deset knjižnih nagrad. Dobe jih naslednji:

Marija **Mane,** Trst, Via Tor San Piero 28, dobi roman »Misterija«.

Regina **Adlešič,** Nomenj 15., p. Boh. Bistrica dobi roman »Pater Kajetan«.

Jurij **Štante,** Bevke, p. Vrhnika dobi roman »Tigrovi zobje«.

Vida **Gomišček,** »Pušča«, p. Murska Sobota dobi roman »Belfegor«.

Marij **Bogatec,** Sv. Križ 170, pri Trstu dobi »Roman treh src«.

Jožef **Rupnik,** Prokuplje, Moravska banovina, Franjo **Ferjan,** Jesenice, Gosposvetska 24, Breda **Vagaja,** Novo mesto, E. **Zavadlav,** Manojlovac—Oklej, Primorska banovina in Adolfina **Škarabot** Maida (Catanzaro), Calabria, pa dobe po eno knjigo revije **»Življenje in svet«.**

„JUTROVA“ POSVETOVALNICA

Davčna

M. I. R. — Imate trgovino z mešanim blagom. Prodajate pa tudi bicikle. Davčna uprava Vas je obdavčila po določbi § 2. zak. o skupn. davku na poslovni promet in sicer od razlike med stvarno prodajno ceno dovršenega bicikla s pribitkom stranskih stroškov po odbitku vrednosti sestavnih delov, iz katerih je dvokolo sestavljeno in za katere je bil skupni davek plačan pri uvozu oziroma ga je plačal domači proizvajalec. Ali je davčna uprava upravičena zahtevati od Vas plačilo skupnega prometnega davka, ker zložite samo posamezne sestavne dele v celo kolo, ker so ti sestavni deli za sestavo kolesa že popolni in jih prav v ničemer ne predrugačite odnosno ne predelate?« — Po razpisu ministrstva financ od 4. VII. 1933, št. 28141, je pobirati skupni davek na poslovni promet od razlike **vrednosti** v vseh primerih, za katere velja glede **sestavnih** delov **isti** odstotek skupnega davka na poslovni promet kakor za predmet, ki je sestavljen oziroma izgotovljen iz teh delov. — Tako **razpis!** Nasprotno pa to stališče v § 2. zak. o skupnem davku na poslovni promet ni tako jasno utemeljeno, ker mora biti pri vsaki tarifni postavki skup. davka na poslovni promet **izreden omenjeno,** kje je uporabljati odstotek kombiniranega skupnega prometnega davka. Ker razpis more izpreminjati zakona ali uredbe z zakonsko močjo in ker je tako za **izgotovljene bicikle** kot za njih **sestavne dele** normiran skupni prometni davek z 2.5% (post. 791), bi Vam svetovali, da izzovete odločbo upravnega sodišča. Ker gre samo za pravilno interpretacijo zakona, ki se nam baš v tem primeru ne zdi docela jasen, boste morda uspeli. —

T. E. v R. na P. — Leta 1916. ste bili vpoklicani v vojaško službo, v kateri ste prebili na italijanski fronti 29 mesecev. Ob Pijavi ste bili močno ranjeni v levo roko, nakar so Vas poslali v bolnico in nato h kadru, kjer ste dočakali preobrat. Leta 1919. ste bili ponovno na naboru, a so Vas spoznali za stalno nesposobnega. Ali podležete plačilu vojnice? — Na žalost! Vsi vojni napori in ranjena levica Vam žal ne pomagajo, če ste bili na ponovnem naboru spoznani za stalno nesposobnega. Čl. 228. zakona o ustroju vojske in mornarice namreč določa, da morajo plačevati vojnico med drugimi tudi vsi **stalno ali začasno za vojno službo nesposobni.** Če pa radi ranjene roke uživate **invalidnino,** ali če dokažete, da ste postali nenamerno nesposobni v vojaški službi **(po preobratu),** boste plačevanja vojnice oproščeni. Najbolje je, da se zglasite prilično z vsemi vojaškimi listinami pri komandi pristojnega vojnega okrožja, kjer prejmete vsa morda še potrebna pojasnila.

N. S. V. M. — Od enodružinske, leta 1932. dozidane hiše, Vam je davčna uprava od leta 1932. odmerjala na osnovi čiste najemnine odnosno najemne vrednosti 360 do 1188 din letne zgradarine. Kosmata letna najemnina oziroma najemna vrednost je bila po davčni upravi za leta 1932. do 1938. ugotovljena z zneski od 667 do 13200 din. Hiša ima le eno kompletno stanovanje v visokem pritličju, pod streho eno sobo in kabinet ter kletne prostore, v katerih se shranjujejo razni predmeti. Kompletno stanovanje v visokem pritličju s pripadajočim kletnim prostorom je od 15. VII. 1937 oddano v najem za letnih 9000 din, Vi pa uporabljate kot hišna lastnica s svojo sorodnico podstrešno sobo s kabinetom. Vaše stanovanje je ocenila davčna uprava za l. 1938. z letno najemno vrednostjo 4200 din, kar se Vam zdi odločno pretirano. Za to oceno je davčni upravi služilo slično stanovanje hiše v isti ulici, ni pa ga bila voljna primerjati s sosedovo hišo, ki ima isto razporedbo stanovanjskih prostorov kakor Vaša ter je bila dograjena prav tako l. 1932. Tudi je bila prva leta glede najemne vrednosti ocenjena s prav istim zneskom kot Vaša hiša. Kako morate sestaviti pritožbo na upravno sodišče in kaj vse v njej navesti? — Zelo zamotana stvar! Če odklonilna odločba dravske finančne direkcije na Vaš priziv še ni pravomočna, odnosno če od nje vročitve še ni potekel 30-dnevni rok, potem se proti odločbi finančne direkcije pritožite na upravno sodišče v Celju. Formalno in na široko razpredati, kako Vam je sestaviti pritožbo za leto 1938 — za vsa prejšnja leta je prepozno — tega storiti seveda ne moremo. Pač pa se v splošnem držite teh-le smernic: V pritožbi morate izpodbijati samo uradno ugotovljeno najemno vrednost **svojega lastnega stanovanja,** ki zanj davčna uprava po Vašem mnenju ni zbrala pravega ali Vaši hiši ustrezajočega primerjalnega objekta (parifikata). Pred vsem pomnite, da se določa vrednost najemnine na osnovi **pogodbe** med lastnikom in najemnikom, v drugi vrsti pa, t. j. **če pogodba ne ustreza dejanskemu stanju,** s primerjanjem (parifikacijo). **Izključno parifikacijski postopek uporabi davčna uprava takrat, kadar zgradba ni dana v najem nego jo uporabljajo lastnik sam ali njegovi rodbinski člani.** Razen tega se ugotavlja davčna osnova samo s parifikacijo tudi, če se odstopi zgradba ali del zgradbe drugemu v rabo. **Ko se opravlja primerjava** — kar velja ravno za Vaše stanovanje — **mora davčna uprava paziti na vse okolnosti in dejstva, od katerih je zavisna višina najemnine, in mora na davčni prijavi sami razložiti,** kako je postopala, in **popisati objekt,** s katerim se je opravila primerjava **in navesti vse podobne momente med objektom, ki se je primerjal in objektom, s katerim se je primerjal.** Razen tega pa **mora** davčna uprava **navesti na prijavi tudi še neko število drugih objektov, podobnih objektu, ki se je primerjal,** da dokaže, da tisti objekt, s katerim se je izvršila primerjava, ni dan v najem ob izjemnih okolnostih, ki bi utegnile povzročiti zlasti višjo najemnino. Uveljavite v svoji pritožbi tudi izrecno zahtevo, da si davčna uprava ogleda od Vas predlagano primerjalno zgradbo, ki tako glede gradbenega načina kot razporedbe stanovanjskih in pomožnih prostorov dejanski sliči Vaši hiši, pa smo uverjeni, da bo upravno sodišče odklonilno odločbo dravske finančne direkcije radi formalnih nedostatkov razveljavilo ter za leto 1938 odredilo ponovno priredbo zgradarine.

F. L. v B. B. — Kakšen davek morate plačati za svojo služkinjo? — O tem smo že enkrat govorili. — Davek na dohodek hišnega služabništva znaša na leto 50 din za vsako osebo. Za dokaz o plačanem davku služi davčna karta, ki se mora nabaviti najkasneje do konca meseca januarja vsakega leta, odnosno v 15 dneh po sprejemu v službo. Davčna karta, ki jo dobite pri pristojni davčni upravi v R., velja za leto dni za eno služabniško osebo, neglede na osebo, čas zaposlitve in višino dohodka. Ako davčne karte sobe ne nabavite ali jih ne [illegible]

nabavite pravočasno, boste kaznovani s 5 kratno vrednostjo davčne karte. Karta se glasi na ime poslodavca in jo mora ta nabaviti; plačani davek pa si lahko nadomesti od uslužbenca. —

»Zapuščina«. — Po umrlem I. I. Vam je bila iz zapuščinskega sklada prisojena terjatev, ki ste jo iztožili že pred upnikovo smrtjo, z obrestmi in s stroški vred. Izsklepa sreskega sodišča pa ste razvideli, da Vam je sodišče odtegnilo rentnino in jo brez Vašega sporazuma odvedlo davčni upravi. Zdi se Vam, da bi se to brez Vaše vednosti ne smelo zgoditi. Tudi ste v dvomu, če je bil račun pravilen. Kaj zdaj in kaj naj ukrenete, da si boste na jasnem? — Bržčas ste bili med tem časom (6.—11. VIII. t. l.) že prejeli od davčne uprave potrebno obvestilo, ki ga v označenem roku lahko izpodbijate. Če pa se to proti pričakovanju še ni zgodilo, stopite k davkariji z zahtevo, da Vam to obvestilo takoj izda. Zneska terjatve, obrestne mere in davčnega zneska v svojem pismu niste navedli, kar končno tudi ni važno. Merilo za Vas in vse slične primere je zakon, ki določa, da mora sodišče za sodno terjano terjatev pobrati pripadajočo rentnino in jo odvesti davčni upravi. **Sodišče ne sme zneska izročiti upniku, preden mu davčna uprava ni sporočila vseh podatkov, ki se nanašajo na odpremo rentnine.** To pa mora davčna uprava po najnovejšem storiti že tekom 24 ur. Ne bodite nervozni in postopajte **kratkim potom** po našem nasvetu! —

Popravi! V odgovoru, objavljenem v zadnji številki pod šifro F. B. v Z., postavi namesto besed »tekom 10 dni« besede »tekom 14 dni«! —

Pravna

D. T. M. Nepojmljivo se vam zdi, da morejo kmetje, ki se smejo poslužiti določil uredbe o likvidaciji kmetskih dolgov, doseči celo več kot 50% znižanje svojih dolgov. — Tako znižanje je normirano v uredbi, ki je izdana na podstavi člena 98 fin. zak. za leto 1936 in 1937 in na noveli k tej uredbi, izdani na podstavi § 90 fin. zakona za leto 1937/38 po ministrskem svetu na predlog pristojnih ministrov. Uredbe so izdane v občem interesu in dvomimo, da bi na kakršenkoli način mogli doseči nekaj v vaš prid. Le na zakonit način se bo moglo sedaj veljajoče uredbe spremeniti.

Vpraševalci pod šifro »Dota«, »Poroka« in »M. G« bodo dobili odgovore šele potem, ko pošljejo naši posvetovalnici svoje točne naslove. Odgovarjamo le na vprašanja **naših naročnikov.**

»Prikrajšan«. Brat vam je izplačeval dediščino v mesečnih obrokih, zadnjega obroka pa vam noče izplačati in zahteva pred izplačilom od vas izbrisno pobotnico. — Vaš brat je upravičen zahtevati od vas pobotnico oziroma v tem primeru ker hoče doseči vknjižbo izbrisa vaše dedne terjatve, ki bremeni na njegovem zemljišču, — šele v trenutku, ko vam je zadnji rok tudi res izplačal. Nikakor niste dolžni izročiti pobotnico poprej, dokler nimate denarja v rokah. Ako bi vam pa zadnjega obroka ne hotel izplačati zlepa, ga resno opomnite na plačilo in če bi bil opomin zaman, vložite tožbo pri pristojnem sodišču v okolišu, v katerem ima vaš brat svoje stalno prebivališče.

J. Z. C. K. Ko je bila vaša soproga še v službi kot trgovska sotrudnica, je imela pri svojem službodajalcu shranjeno hranilno knjižico. To hranilno knjižico je zarubil in vzel v hrambo trgovčev upnik. Kako bi jo mogli dobiti nazaj. — Zoper rubež, ozir. izvršbo more Vaša žena zgraditi oporek iz razloga, ker ima do hranilne knjižice, na katero se je opravila izvršba, tako pravico, ki zaradi nje izvršba ni dopustna. Svojo lastninsko pravico naj vaša žena uveljavlja, — ako ji upnik po opominu in zlepa knjižice noče vrniti, — s tožbo. Toži lahko oba, tako upnika, kot tudi svojega prejšnjega službodajalca in v tožbi zahteva, da sta ji dolžna priznati lastninsko pravico do knjižice in ji jo tudi izročiti. Tožbo more vložiti pri onem sodišču, ki je na prvi topnji dovolilo izvršbo — rubež in hrambo hranilne knjižice. Ako je pa izvršbo izvršilo drugo sodišče in ne dovolilno sodišče, naj pa vloži tožbo pri tem sodišču, ki je izvršilo rubež in opravilo hrambo. Ako je vaša soproga siromašnega stanu, more pri občini dobiti ubožno spričevalo in tožiti s tem spričevalom, da je tako oproščena vseh taks tekom pravde.

»Tezno B.« Kako bi mogli odpovedati najemniku, s katerim ste dogovorili najemno pogodbo do l. 1940, ker noče plačevati pogojene najemnine. Po zakonu smete odpovedati najemniku, ako je po opominu s plačilom najemnine tako v zamudi, da po preteku roka ni popolnoma plačal najemnine. Odpovedati boste morali sodno, ker drugače najemnika ne boste mogli prisiliti k izselitvi. Stopite na uradni dan na pristojno sodišče, da vam bodo sestavili pravilno sodno odpoved. Ako vam dolžne najemnine ne bi hotel plačati, vložite tožbo na plačilo najemnine in predlagajte, da se najemnikove stvari popišejo zastavno vam v korist. S pismeno odpovedjo, ki ste jo poslali najemniku, ne boste mogli doseči deložacije.

»Higijena«. Kako bi mogli doseči, da sosed ne bi zlival gnojnice v jarek, ki pelje proti vašemu zemljišču, kar vam povzroča velik smrad in škodo. Trdite, da za odtok gnojnice sosed ni poskrbel, da gnojnica zaostaja in da se vam dela v mnogih ozirih velika škoda. Poskusite ponovno z intervencijo pri sreskem načelstvu doseči, da bo občina, ki uživa sosedno posestvo, že iz higijenskih razlogov poskrbela za pravilen odtok gnojnice. Ako bi tem potom ničesar ne dosegli, vložite proti sosedu tožbo in v njej zahtevajte, da se mora sosedu prepovedati, da bi uplival od svojega zemljišča z odtokom gnojnice in s smradom več kolikor pa presega to po krajevnih razmerah običajno mero in da bi s tem kratil v vašem kraju navadno rabo zemljišča. Le na ta način boste mogli omejiti sosedovo lastninsko pravico, ki se mora izvrševati le tako, da se s tem ne posega v vašo sosedstveno pravico.

»Meja«. Radovedni ste ali sme postaviti sosed hišo tik ob vaši meji oz. koliko metrov od meje. O priliki stavbnega ogleda, ki ga bo odredilo občinsko oblastvo na prošnjo soseda, ki namerava zidati, morete ugovarjati vse, kar smatrate v zaščito vaše lastninske pravice za potrebno. Ker nam niso znani tozadevni gradbeni predpisi v vašem kraju, vam svetujemo, da se obrnete na občino, kjer vam bodo dali po- [illegible]

»DH št. 8«. Ker je vaš priimek sramotilnega značaja bi radi spremenili svoje rodbinsko ime. Spremembo rodbinskega imena boste mogli doseči le z utemeljeno prošnjo, ki jo morate nasloviti na pristojno sresko načelstvo. Prošnjo bo rešila pristojna banska uprava in morate predložiti krstni list in rojstni list in domovinski list. Le na ono sresko načelstvo bo vložiti prošnjo, kjer ste domovinsko pristojni. Višina takse ni odvisna od tega, ako bi zaprosili le za spremembo nekaj črk rodbinskega imena. Prošnjo kolekujte z Din 30.—, priloge po din 3.—, za odločbo pa priložite v taksnih markah Din 75.—.

»F. R.« Kako smete uporabljati v najem vzete prostore. Po zakonu so najemniki in zakupniki upravičeni, rabiti in vživati najemne in zakupne stvari v smislu pogodbe, ki so jo sklenili z najemodajalcem. Smejo jih dati tudi v podnajem, ako je to mogoče brez škode za lastnika in če to v pogodbi ni bilo izrečno prepovedano. Vsekakor boste smeli uporabljati najemne prostore iz katerih nameravate preseliti trgovino, za skladišče ali kaj drugega. Toda le v obsegu kot dosedaj, da se ne bi prizadejala lastniku morda kaka škoda.

Zdravniška

B. F. Murska Sobota: Najučinkovitejše zdravilo proti rani želodca? — V prvi vrsti je treba urediti prehrano. Prepovedano je: meso, mesne juhe, začimbe (poper, paprika), alkohol, nikotin, sveži kruh, sadje. Poleg tega pridejo v poštev razne injekcije in končno v gotovih okoliščinah operacija. O načinu zdravljenja odloči zdravnik.

Šmarjeta p. Celje: Imate stalno gost izloček iz nosa, pred 17 leti ste bili operirani na polipih, eno nosnico imate še vedno zaprto. — Vzrok vaših težav je verjetno kronično vnetje kake obnosne votline. Pojdite k specialistu za nosne bolezni in ne odlašajte.

Slabi zobje: Popolnoma soglašam z vašim zdravnikom, ki vam je nasvetoval — vigantol — in vam morem to samo priporočati.

Išijas: Preboleli ste že enkrat išijas in torej veste, da je to včasih zelo dogotrajna bolezen. Poleg drugega, kar vam je itak znano, vam morem toplice v Čatežu samo priporočati in si obetam, da vam bodo toplice znatno skrajšale dobo zdravljenja.

M. Z. Brnce. Imela ste 3 normalne porode, četrtič ste pa splavila v 6. mesecu. — Krvavenje, ki je nastalo po tem, smatram za navadno čiščo. Vzrok še naknadnega močnega krvavenja pa je bil verjetno zastanek dela posteljice, ki se je potem izločila. Ugotovila se je nadalje nepravilna lega maternice. Vprašujete, da li je potrebna operacija? Ako bi bila potrebna operacija, mislim, da bi jo vam nasvetoval že dotični zdravnik, ki vam jo je ugotovil. Ne morem pa tega reči jaz, zlasti ker ste mi povedali samo diagnozo, niste pa opisali težav, ki jih imate. Napačnih leg maternice je več vrst in je tudi zdravljenje zelo različno. Verjetno pa je, da je to v zvezi s prekomerno krvavitvijo.

Cvetka: Ali se da homoseksualnost odpraviti z operacijo, ali protistrupi? Omenjena napaka je deloma prirojena, deloma igra veliko vlogo okolica. Kot tako jo srečujemo pogosto v raznih internatih, v širšem pomenu besede n. pr. vojašnicah, kaznilnicah i. dr. Operacija seveda ne pride v poštev. Poskušalo se je s hipnozo, pa tudi niso bili uspehi zadovoljivi. In tako ostane to več ali manj nerešljiv problem. Mogoče bodo nadaljnja raziskovanja o hormonih prinesla kaj več luči v to zamotano zadevo in s tem pokazala tudi pot k radikalnemu zdravljenju.

S.J.S. Pojdite k zdravniku za očesne bolezni! Vsled pomanjkljivih podatkov vam ne morem nič določnega odgovoriti.

F.: Kar se tiče naprave jogurta, sem vam že enkrat odgovoril, da se obrnite na kakega kmetijskega strokovnjaka, ker ni stvar zdravnika, da bi vam tolmačil tehnični postopek izdelave. Na vaše drugo vprašanje vam zaradi pomanjkanja prostora ne morem odgovoriti.

Isti: Zjutraj opažate otekle noge in roke. Pri obolenju srca opažamo ta pojav običajno zvečer. Vendar mislim tudi v tem primeru, da gre za obolenje srca.

Isti: V vašem primeru je gotovo vzrok nerednemu bitju srca oslabljenje srčne mišice in poapnenje žil. Pojdite k zdravniku.

Celje B: S tem, da je izostalo dvakrat mesečno perilo, je podan zadosten razlog, da je treba misliti na nosečnost. Običajno opažajo žene tudi, da se povečajo prsa, nastopa bruhanje, nerazpoloženje itd. Po vaših datumih sodeč mislim, da gre za 2 in pol mesečno nosečnost. Zdravniška preiskava bi še bolj pojasnila pravo stanje, kot morem jaz na daljavo.

B. J. Vevče: Preboleli ste grižo, kasneje ste bili operirani vsled rane na želodcu. Sedaj se vam pretaka po črevih, bolečine gredo v hrbet in glavo, srce vam hitro bije. Blato je vedno redko in mastno. Dejstvo, da so vam v bolnici po operaciji našli, da imate premalo kisline, me ne iznenaduje. To je ravno zmisel operacije, da se zmanjša količina kisline. Priporočam vam, da ne uživate mleka, ker ga sedaj vaš želodec težko prebavi. Pač pa lahko uživate meso, razne solate in vino v manjših količinah. Poleg tega je potrebno, da dobite še neko zdravilo, ki vsebuje neko gotovo kislino. Glede recepta se obrnite na vašega zdravnika. Poleg tega je potrebno, da uživate še naprej zdravila, ki so vam bila predpisana, t. j. pankreon in choleflavin. Smisel tega je namreč ta, da dobi vaše telo prebavne sokove, ki jih nima v dovoljni meri in vsled česar nastopajo opisane težave.

Č. N. Kranj: Star ste 15 let. Opažate, da se zelo redite, dasi ne jeste veliko. Opažate, da je spolovilo majhno in vneto. — Sumim, da imate t. zv. fimozo, kar zahteva majhen operativen poseg, ki ga vam priporočam, ker se vam gnoji in bi odlašanje samo poslabšalo celo stanje. Vaše nenavadno debelenje pa je v zvezi z motnjami v izločevanju nekih žlez. Ko pridete v bolnico, opozorite zdravnika na to, da se uvede zdravljenje tudi v tej smeri.

Romana: Iz vašega dopisa mi ni popolnoma jasno, da li ste dobila kapavico šele potem, ko ste že rodila, ali ste bila okužena že pred porodom? V prvem primeru je možnost, da še zanosite podana, v drugem pa je ta možnost manj verjetna. Običajno zanosi taka žena samo enkrat. Vnetje namreč, ki nastopi po porodu, onemogoči [illegible]

ŠAH

V nedeljo je bil v Osijeku redni letni občni zbor Jug. šahovskega saveza. Predsedoval mu je predsednik saveza, predsednik narodne skupščine g. Stevan Čirić. Slovenske klube sta zastopala g. prof. Sila za Mariborski š. k. ter podpisani za Ljubljanski š. k., Celjski š. k. in Amaterski š. k. (Ljubljana). — V otvoritvenem govoru je predsednik g. Čirić zlasti poudaril izredni pomen našega šahovskega življenja, češ, da naši šahisti s svojimi uspehi prekašajo vse naše športnike. Sledila so običajna odborniška poročila, iz katerih je med drugim razvidno, da je število v savezu včlanjenih klubov naraslo za 9 na 49, s skupno 625 člani. Glavni predmet razprave je bilo vprašanje uprave »Šahovskega Glasnika«. Poudarjeno je bilo, da je sicer v redu delovalo uredništvo lista, administrativne težave pa so slej ko prej take, da ogrožajo obstoj lista. Občni zbor je končno sprejel glede »Šahovskega Glasnika« več sklepov, m. dr., da se list za enkrat ustavi, (št. 5. in 6. XI. letnika, ki sta že tiskani, bosta predvidoma v kratkem še izšli) in da se vsi klubi naprosijo, da pošljejo do 30. septembra predsedništvu saveza podatke o številu interesentov za list ter predloge o njegovem nadaljnjem izdajanju. Novi odbor saveza bo potem o usodi lista dokončno odločil.

Izvoljen je bil naslednji novi savezni odbor: predsednik g. St. Čirić, podpredsedniki: I. odvetnik g. M. Cvijanović (Beograd), II. prof. g. S. Osterc (Ljubljana), III. (poslevodeči) bančni prokurist g. J. Prokop (Zagreb). Člani poslovnega odbora v Zagrebu so še gg. prof. A. Astaloš, prof. Pavlović, Magdić, Finderle, ing. Rainer in prof. Gorski, člani širšega upravnega odbora pa gg. Nedeljković, Tot (oba Beograd), dr. Trbojević (Sombor), Bolha (Ljubljana), prof. Sila (Maribor), dr. Popović (Osijek), Živanović (Subotica), Kulžinski (Novi Sad). Revizijski odbor tvorita gg. Kneževič in Rožić (oba Zagreb). — Pri slučajnostih je bil m. dr. Furlaniju za njegov uspeh na ljubljanskem mednarodnem turnirju priznan naslov jug. nacionalnega mojstra.

Nadalje je g. predsednik Čirić sporočil, da je g. Kostić stavil savezu predlog, da se mu prizna na podlagi njegove zmage na ljubljanskem mednarodnem turnirju naslov državnega prvaka za tekoče leto. G. predsednik je glede tega avtentično pojasnil, da velja naslov državnega prvaka v Jugoslaviji vedno od 1. januarja do zadnjega decembra odgovarjajočega leta, da pa se letos oficielni turnir za državno prvenstvo ne bo vršil. Ker pa se je letos že vršil v Ljubljani mojstrski turnir, na katerem je sodelovalo tudi pet najboljših naših mojstrov, da je nastalo vprašanje, da se g. Kostiću za njegovo zmago naknadno prizna naslov prvaka, ki letos ni oddan. G. predsednik je menil, da bi taki proglasitvi upravičeno lahko oporekali drugi naši mojstri, ki bi bili morda v Ljubljani bolje igrali, če bi bili vedeli, da gre za naslov prvaka. Na drugi strani, je dejal g. predsednik, da tudi ni mogoče sprejeti predloga podpisanega, da naj se g. Kostiću za njegovo zmago prizna prvo mesto na ranglisti naših šahistov. Podpisani da je imel v inozemstvu letos take uspehe, da bi to bilo zanj nepravično, prvo mesto na ranglisti da pomeni več nego prehodno državno prvenstvo. Na podlagi vsega tega je stavil g. predsednik Čirić predlog, da občni zbor sprejme: »da zmaga g. Kostića v Ljubljani odgovarja po svoji vrednosti zmagi na turnirju za prvenstvo Jugoslavije in da se v oficielno listo jugoslovenskih prvakov vnese tudi ime g. Kostića, za l. 1938.« Ta predlog, ki je na tako fin način kompromisno rešil težki problem, da je dal Kostiću primerno priznanje, ne da bi koga občutno prizadel — saj naslov prvaka formalno le ni bil podeljen — je občni zbor brez debate soglasno sprejel.

Končno je bilo še določeno, da se nac. amaterski turnir za l. 1939 dovoli Amaterskemu š. k. v Zagrebu, za l. 1940 pa da se rezervira Celjskemu š. k. Četrti nacionalni mojstrski turnir je bil odobren za letošnji Božič Zagrebškemu š. k.-u.

Občni zbor je potekel v najpopolnejšem redu in miru, vsi sklepi so bili sprejeti soglasno.

Na občnem zboru v Osijeku je bil navzoč tudi g. Kostić, ki proti sklepu o drž. prvenstvu ni protestiral. Dne 9. t. m., torej dva dni po občnem zboru, pa je objavil g. Kostić v »Vremenu« daljši članek pod naslovom: »Ko je, ustvari, zvaničnji šahovski prvak Jugoslavije?« V njem najprej po svoje podaja historiat dosedanjih tekem za jug. drž. prvenstvo, pomešan z napadi na g. dr. Vidmarja in mene. Dalje skuša dokazovati, da mu je za zmago v Ljubljani treba »automatično« priznati naslov državnega prvaka, ne glede na to, ali je bil turnir oficielen ali neoficielen. G. Kostić nadalje m. dr. trdi, da je njegov uspeh v Ljubljani pomembnejši nego rezultati podpisanega v tekočem letu, pri tem pa turnirje v Noordwijku in Harzburgu enostavno — zamolči! Koncem koncev pa prav ostro celo pravi, da je od podpisanega »nasilno« in »nepravedno«, da mu naslova prvaka ne prizna ter da »nije ni malo sportski«, da »traži« podpisani, da Kostić z njim igra match za prvenstvo, ko Kostić tega v l. 1936 in 37 vendar tudi ni zahteval. — Ni sicer običajno odgovarjati na izjave in napade g. Kostića, ki imajo vedno svoj posebni, preko mej države znani ton in ravno tako stvárnost. Tokrat pa moram le napraviti izjemo, ker bi se sicer sklep, ki je bil o vprašanju drž. prvenstva za tekoče leto sprejet v Osijeku, pokazal v popolnoma napačni luči. Naj predvsem prav na kratko ugotovim, da je razlika med mednarodnimi privatnimi in oficielnimi prvenstvenimi turnirji natančno znana po vsem širnem svetu vsakemu šahistu in vsakemu športniku in da je ravno tako znano, da se športni naslovi naknadno običajno ne podeljujejo, ker bi sicer večina tekem postala iluzorna. Nadalje pa je popolnoma netočna Kostićeva trditev, da bi bil jaz z a h t e v a l match z g. Kostićem, saj za to kot uspešnejši mojster ne bi bil imel povoda. Pač pa sem po ljubljanskem turnirju p r e d l a g a l kot fair solucijo peteromatch najboljših naših mojstrov za naslov prvaka in Kostić je ta predlog pred mnogimi pričami v Ljubljani in Zagrebu — sprejel! Tem bolj značilno je, da se naknadno odloči za drug način osvojitve prvenstva, za katerega formalno nima osnove. Nasprotno sem ravno jaz l. 1936 in 37., ko sem na popolnoma legalen in korekten način postal prvak, ponovno izjavil, da sem z vsakim našim mojstrom pripravljen igrati match za prvenstvo. G. Kostić pa se te prilike nikdar ni hotel poslužiti in se je tudi sedaj ne! Tako torej izgleda stvar z mojim »ni malo sportskim« postopanjem. Mnogo preje pač zasluži ta očitek ravno Kostićeva akcija v celi tej zadevi, ne glede na to, da bi bilo ravno g. Kostiću v mnogih primerih mogoče dokazati izrazito nešportno postopanje na šahovskih prireditvah. O tem bi vedelo to in ono povedati še ravno vodstvo ljubljanskega mednarodnega turnirja.

★

Turnir za nemško prvenstvo v Oeynhausenu je končal z visoko zmago Eliskasesa, ki je oddal samo 5 remijev ter brez poraza dosegel 12½ točk iz 15 možnih, 2½ točki več nego sledeči na tabeli. Da je Eliskases po priključitvi Avstrije brez dvoma najmočnejši nemški mojster, je bilo sicer itak že znano in ponovno poudarjeno. Kljub temu je sedanja njegova zmaga pomembna, ker daje mlademu velemojstru kot nemškemu prvaku še več pravice za udeležbo tudi na največjih turnirjih. — Dosedanji prvak Kieninger se je dobro držal do predzadnjega kola, ko je izgubil z Eliskasesom. Nato je z nadaljnjim porazom v zadnjem kolu še bolj povečal diferenco ter ga je celo Monakovčan Michel še dohitel in z njim z 10 točkami razdelil 2.—3. mesto. Četrti je z 9 točkami postal Engels, ki je imel zelo slab start, pa si potem odlično opomogel. 5.—6.—7. mesto dele prof. Becker, Koch in K. Richter z 8½. Od prvega in slednjega je bilo pričakovati več, Berlinčan Koch pa je zabeležil nepričakovan uspeh. Poleg Monakovčana Kohlerja, ki skupno z Rellstabom z 8 točkami stoji na naslednjih mestih, je Koch edini zastopnik conskih predturnirjev, ki se je na turnirju mogel uveljaviti. Slede na listi še: H. Herrmann 7, Reinhardt 6½, Eisinger, Kranki, Schmitt 5½, Nowarra, dr. Weil 3½.

Vasja Pirc.

Križanka št. 40

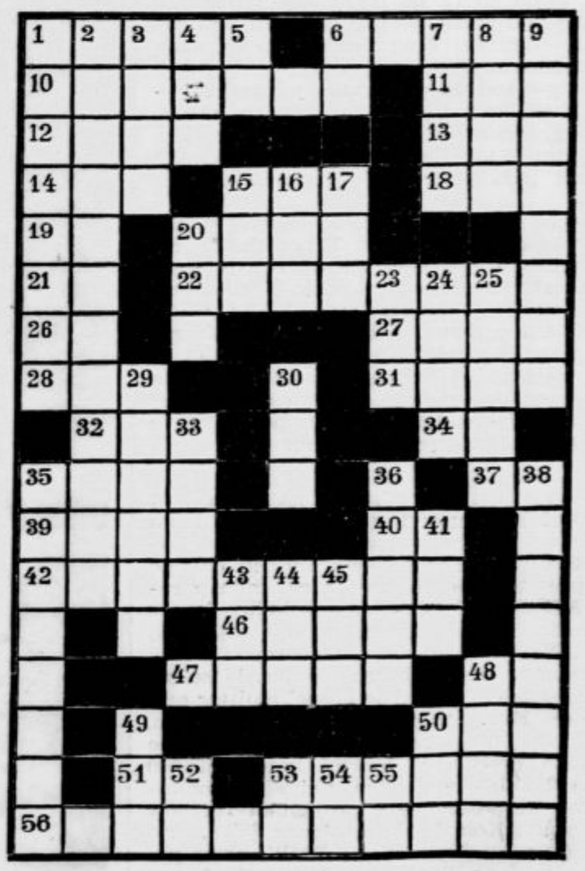

Besede pomenijo:

Vodoravno: 1. bolezen, 6. **zamenik staroste SKJ,** 10. zločinci, 11. priprave za merjenje časa, 12. okras slona. 13. hrana, 14. romanska nikalnica, 15. glej, na!, 18. žensko krstno ime (množ.), 19. romanski spolnik, 20. beseda iz očenaša, 21. kratica za »Jadransko stražo«, 22. **starosta češkoslovaškega Sokola,** 26. veznik (pesn.), 27. oče (češ.), 28. obžalovanje, 31. trata, livada, 32. **okrajšava za češkoslovaško sokolsko organizacijo,** 34. pisemska okrajšava, 35. nedoločni zaimek (sred. sp.), 37. predlog, 39. majhen delec snovi, 40. znamenit fizik (fon.), 42. svetinja, svetniški ostanek, 46. **ime bolgarske telovadne organizacije,** 47. **svetovna prvakinja v telovadbi,** tudi funkcionar v katol. hierarhiji, 48. vzklik, 50. vinska sadika, 51. zemljepisni pojem, 55. **zaključek orodne vaje,** 56. Južni Slovani.

Navpično: 1. kemična sestavina (oster duh), 2. **osnovne celice sokolske organizacije na podeželju,** 3. vojaški pratež, 4. drag, ljubek, 5. veznik (pesn.), 6. vas pod Krimom (narobe), 7. sila, potreba, 8. **telovadna priprava, orodje,** 9. mrzla shramba, 15. kazuar, 16. doba, stoletje, 17. zaimek, 23. domača žival, 24. mednarodna označba za stoj!, 25. čajno pecivo, 29. **člani naše telovadne organizacije,** 30. **kratica za našo sokolsko organizacijo,** 33. vodna žival (množ.), 35. **podmladek Sokola,** 36. moško krstno ime, 38. **predsednik Slovanske sokolske zveze, odličen član poljske sokolske organizacije,** 41. poljska cvetlica, 43. vpraš. zaimek, 44. srbski literat † (Kopitar!), 45. tuja, 48. svetopisemska oseba, 49. večja naselbina, 50. **oblika glagola tkati,** 52. kaz. zaimek, 53. okrajšava za »osnovni lik«, 54. predlog, 55. okrajšava za »sveti«.

Rešitev križanke št. 39

Vodoravno: 2. šah, 5. žut, 7. tur, 9. Jutro, 10. Junak, 11. trg, 13. rak, 15. bor, 18. Ar, 19. Sokol, 20. Ra, 22. rog, 24. Bar, 26. pol, 28. Lazar, 29. Kozak, 30. Rab, 32. Leh, 33. Pat. **Navpično:** 1. jutro, 3. ar, 4. junak, 5. žut, 6 .trg, 7. tur, 8. rak, 12. sokol, 14. šah, 15. bar, 16. Rog, 17. Pat, 21. Lazar, 23. kozak, 24. bar, 25. Rab, 26. pol, 27. Leh, 31. Ra.

JACKSON GREGORY: 31

HČI SOLNCA

Roman.

Za trenutek je pozabil nanju in na svoje misli. Predramil ga je slaboten glas. Ko se je naglo okrenil, je šele opazil, da ni sam. V mračnem kotu za klavirjem je na naslanjaču sedela Betty Gordon, krčevito sklenjenih rok in velikih, plašnih oči. Ko je naglo stopil k njej, se je vsa prestrašena stisnila k steni.

Kendric pa se ni dal zadržati, temveč je stopil tik pred njo in ji pogledal v obraz. Bilo mu je neskončno žal, tako majčkena je bila, tako brez nade in brez moči. Njene velike sive oči so proseče zrle vanj. Prošnjo je bral v teh očeh, naj jo pusti samo. A iznenada je bil ves prevzet. V njem je zagorela strastna želja, da bi jo kakor dete vzel v roke in bi ji govoril tolažilne besede. Ne, otrok ni bila več. Visoko si je bila uredila svoje bleščeče rjave lase — očividno si je mnogo prizadevala, da bi bila videti lepa in dostojanstvena. Razumel je, da pravkar dozoreva v dekle. A bila je kakor roža — prav takšna, kakršno si žensko predstavljajo možje Kendricovega kova, resnično ženska, prava vnukinja prav nič modernih babic. Mali čeveljčki z visokimi petami, krasna modra obleka, roža, ki si jo je bila v svojem obupu vtaknila v lase — vse mu je ugajalo na njej.«

»Betty Gordon«, je rekel tiho, da nihče ne bi moge! prisluškovati, »pomagati vam hočem, če boste ravnali tako, da vam bom mogel. Hočete?«

Še krčeviteje so se ji sklenile roke; s težavo je spravila besedo iz sebe.

»Ne vem, kaj naj počnem«, je izjecljala nazadnje.

Pogled se ji je pogreznil v njegove oči; trudila se je, da bi pod lupino spoznala človeka. Prvikrat se je Jim zavedel, da se že nekaj dni ni bril; umazani obraz mu je utegnil kazati še sledove borbe na Brucejevi farmi. Zahotelo se mu je, da bi bil okopan in obrit, da bi jo lahko preveril o svojih poštenih namenih.

»Slabim ljudem ste prišli v roke«, je rekel, ko ji ni imel kaj drugega reči.« »Mislil sem, da vas bo pomirilo, če boste izvedeli, da imate vsaj enega prijatelja med njimi. In še Amerikanca povrhu «

»Kako pa naj vem, da ste mi prijatelj?« Spet se Escobar, ta

je stresla od groze in se stisnila k steni. »Tudi strašni človek mi je govoril o prijateljstvu, hkratu pa je ukazal, da me privedejo sem! In oni drugi, Rios, mi je govoril besede, ki niso bile prav nič v skladu s pogledom njegovih oči. In vi — vi...«

»Nu? Kaj je z menoj?«

»Vi tudi spadate mednje. V tej hiši sem vas našla. Vi ste ljubimec senorite Castelmar in ona je strašna! O, ne vem, kam naj se denem!«

»Kdo pa vam je pravil to?« je ostro odvrnil. »Da sem ljubimec Zoraide Castelmar?«

»Eno izmed deklet, Rosita. Rekla mi je, da je Zoraida vsa nora na vas. Pa da ste velik pustolovec, ki ima že mnogo človeških življenj na duši, in poklicni kvartopirec.«

»Rosita je lagala. Jaz sem tu prav tako jetnik kakor vi.«

A Betty ni prikrivala nezaupanja.

»Davi ste odjezdili«, je odvrnila. »Z okna svoje sobe sem vas videla. In zdaj ste sami prišli nazaj. Vi niste jetnik.«

»Hišo sem smel zapustiti samo na besedo, da se vrnem. Kaj ne sprevidite, kdaj govori človek resnico? Bog ti moj, čemu neki naj bi vam lagal?«

Betty so nemirno drgetale roke; nepremično je zrla vanj. Njegova ponudba jo je očividno primamljala, a jo je vendar hkratu odbijala; lovila se je zdaj sem, zdaj tja, kakor plaha ptička pred pogledom kače.

»Kaj naj torej storim?« je vprašala nazadnje.

»Niti malo ne kanim, kakor norec sedeti tu samo zato, ker mi je nekdo ukazal«, je odgovoril. »Po francosko bom vzel slovo. Vi lahko bežite z menoj, ali pa ostanete tu in mi zaupate, da bom zunaj spravil ves vet na noge, dokler vas ne rešim.«

Vzdihovaje je Betty majala z glavo.

»Ne vem, za kaj naj se odločim«, je nazadnje rekla pobita.

Jim je razmišljal in gubančil čelo. Potem je skomizgnil z rameni.

»To je vaša stvar«, je rekel. »Dovolj ste stari, da se lahko odločite sami. Jaz ne morem ničesar ukrepati namesto vas. A če bi bili na primer moja sestra, potem bi vas že pripravil do tega, da pobegnete z menoj. Poštena krogla mi je vse bolj po godu kakor nečiste šape ljudi, kakršni so Rios, Escobar in njuna tolpa. Hiša je zastražena okrog in okrog, a menim, da bi midva že kako smuknila skozi zid in tik se pretolkla do gora.«

»Če bi le vedela, ali vam smem zaupati«, je tožila Betty.

Jeza je Jimu zasijala v očeh.

»Kakor vas je volja«, je kratko odvrnil. »Samo to vam lahko rečem, da mi bo mnogo lažje na begu, če mi ne bo treba skrbeti še za vas.«

A takoj se je pokesal, da jo je prijel tako trdo. Bila je pač siromašna, majhna stvarca, ki nikoli ni spoznala življenja, zdaj pa je bila tu čisto sama sredi najstrašnejših zagat. Bolj kakor kdaj prej se mu je zazdela, kakor da je iz zdavnaj potekłih dni, dekle, kakršnega dandanes ne srečaš izlepa. Zmerom je v življenju imela koga, da se je obrnila nanj, zmerom se je lahko naslanjala na koga. Njen oče, njeni bratje so gotovo vse storili zanjo. Vsa njena naloga je bila, da kot ženska napravlja dom bolj domač. Bila je rojena, da bo deležna usode ljubkega, nežnega dekleta, ki lahko mirne duše drugim prepušča moške razvade. Živo je začutil Kendric, da bi, če bi tako nanesło, vse svoje življenje žrtvovala za bolnega moža, negovala bi ga brez prestanka in brez strahu; če bi njen oče propadel, ga ne bi pustila na cedilu, temveč bi mu dajala poguma in bi hrabro nasmejanega lica delila siromaščino ž njim; očividno je znala krasno šivati obleke — a če bi ji bilo treba pohoditi pajka, bi gotovo moškega poklicala na pomoč. Bog je ni ustvaril za borbo. Tedaj se je domislil Zoraide. Betty Gordon je bila vsekakor neskončno bolj po želji njegovega srca.

»Samo besedo vam lahko dam«, je rekel prijazno, »da vam za vso Mehiko ne bi skrivil lasu.«

ZANESLJIV VODIČ

Jngenieur-Schule Mittweida (Deutschland)

STROJNIŠTVO, GRADNJA AVTOMOBILOV IN AVIJONOV. ELEKTROTEHNIKA. PROGRAM ZASTONJ.

BRZOPARILNIKI

z bakrenim ali jeklenim v ognju pocinkanim kotlom

KOTLI ZA ŽGANJEKUHO

vseh sistemov, kakor tudi pralni kotli, bakreni in aluminjasti kotli za sadne soke, tovarniške naprave itd. — najceneje pri tvrdki „Kotlarka“ dr. z o. z. LJUBLJANA, Kolodvorska 23, Tel. 37-92. Zahtevajte prospekte!

BLAGO za tapeciranje najnovejše vzorce samo pri Sever, Marijin trg 2

WEKA-MARIBOR

CANKARJEVA 2

ZA ČASA MARIBORSKEGA TEDNA VELIKA RAZSTAVA STANOVANJSKIH POTREBŠČIN

VSAKI KUPEC

AXO KOLESA

je zavarovan proti nezgodi za

Din 10.000.—

Oglejte si lepo zalogo modernih, lepo in solidno izdelanih AXO koles pri

H. SUTTNER, Ljubljana, Aleksandrova 6.

Zahtevajte brezplačen cenik! Ugodni plačilni pogoji!

NAJVEČJA DOMAČA TRGOVSKA HIŠA V JUGOSLAVIJI

ŽENSKI nizki črn boks 70

MOŠKI nizki črn boks 70

ŽENSKI visoki črn boks 93

MOŠKI visoki črn boks 93

Čevlji dobro ročno delo

MOŠKI gorski dobro podkovani 137

OTROŠKI visoki 50

Sternecki CELJE 20

CENIK ZASTONJ

Mesto tajnika

razpisuje »Zveza trgovskih združenj« za Dravsko banovino v Ljubljani, Gregorčičeva 27. — Prosilec mora biti naš državljan, Slovenec z odgovarjajočo visokošolsko juridično ali trgovsko izobrazbo. Znati mora perfektno slovensko stenografijo, potrebna pa je poleg smisla za organizacijo in zanimanja za gospodarska vprašanja sploh, tudi primerna govorniška spretnost. — Ponudbe je nasloviti na gornji naslov. Vsaka protekcija brezuspešna in v naprej odklonjena.

Oglasi v „Jutru“ imajo vedno največji uspeh!

Parkete

vseh vrst izdeluje in dobavlja po nizki ceni

Leo Paulin

tovarna parket in furnirja, parna žaga.

Pošta: Straža pri Novem mestu.

Novi naslov: Frančiškanska ul. 3.

Cunje

krojaške odrezke, stari papir, tekstilne odpadke, ovčjo volno, govejo dlako (aravco), — kupi vsako množino ARBEITER, Maribor, Dravska ul. 15.

Naročniki »JUTRA« so zavarovani za 10.000 Din.

Celuloidni ščit,

pri vratnih kljukah vam prihrani večkratno pleskanje. Vrata bodo vedno čista. Dobavlja jih

SEMENIČ V.

Privoz 13, Ljubljana — tel. 36-92.

Celuloid je na zalogi v vseh barvah. Sprejmejo se dobri akviziterji.

DAMSKE OBLEKE,

pralne za dom od din 48.— naprej, cefir in triko bluze od din 30.—, krila od 45.—, beli in kreton predpasniki od 18.—, otroške oblekce, damsko perilo, pidžame itd. razprodaja po globoko znižanih cenah pred vselitvijo v nov lokal tvrdka

F. I. GORIČAR — Ljubljana, SV. PETRA CESTA 29.

JAVNA DRAŽBA

V torek, dne 23. avgusta 1938 ob 8. uri bo v Hmeljniku, Pristava št. 2, p. Mirna peč pri Novem mestu dražba naslednjih predmetov:

3 krave, 8 konj, 1 kobila, 2 plemenski svinji, 4 junci, 1 pisalni stroj, 1 voz na peresa, ca 20.000.— kg mrve in 1000 m' meterskih bukovih drv.

PROSTOVOLJNA RAZPRODAJA

raznega zidarskega inventarja kakor strojev, orodja, železnih predmetov, računskih strojev i. t. d. se vrši 17. avgusta ob 8. uri v skladišču na Povšetovi cesti 39 (Kodeljevo).

Interesenti se vabijo.

Vinogradno posestvo

lepo, 50 oralov, večina arondirano: vinogradžlahtni nasad, dobro obložen, prostrani sadonosniki-žlahtni nasad, njive, travniki, polni bukovi in hrastovi gozdovi, stanovanjska in gospodarska poslopja v okolišu Ptuja PRODAM. — Le resne ponudbe pod šifro »Rodovitno« na podružnico »Jutra« v Ptuju.

Čitajte in širite »JUTRO«

Ni več plešavosti - javne zahvale

Z uporabljanjem Vaše vode MORANA mi je takoj prenehalo izpadanje las in novi lasje so mi porasli

Slavica Aglić, Viljusi.

Vaša voda MORANA je najboljše sodobno sredstvo; moji lasje so po zaslugi MORANE spet porasli in nisem več plešav.

Vinko Jemrek, narednik, Sarajevo.

Po petnajstdnevnem uporabljanju MORANE sem izgubil prhljaj, lasje mi ne izpadajo več, a novi lasje mi rastejo.

Ivan Lalić, Lukovo.

Vaši MORANI sem hvaležen, ona je zdravilo, ki mi je rešilo lase. Koža glave je bila okužena, sedaj je zdrava in porastli so mi že bujni in zdravi lasje. Josip, Magdić, Zagubnica.

Ko sem taval okrog in iskal zdravila svojim lasem, ga nisem mogel nikjer najti, dokler me prijatelji niso opozorili na Vašo MORANO. Komaj sem porabil dve steklenici, že imam sedaj bujne in zdrave lase.

Imbe Ferigoš, Čoka.

Z zahvalami nadaljujemo 21. t. m. MORANO pošiljamo skupno s poštnino in ovojem po ceni din 50.— za veliko steklenico.

MORANA — SPLIT.

Kdor oglašuje ta napreduje!

Otroški vozički najnovejših modelov

Dvokolesa, motorji, tricikiji

Šivalni stroji pogrezljivi

Po zelo nizki ceni! Ceniki franko!

»TRIBUNA« F. BATJEL, LJUBLJANA, Karlovška cesta 4.

Podružnica: Maribor, Aleksandrova cesta 26.

Brza parobrodna služba iz Benetk in Sušaka v Dalmacijo. Odhod iz Sušaka v nedeljo ponedeljek, torek, četrtek in petek ob 17. uri. — Turistovske proge iz Sušaka (in Benetk) v Dalmacijo ter iz Sušaka (in Trsta) v Grčijo po zmernih pavšalnih cenah. — Dnevno večkratna zveza z vsemi kopališči in letovišči jugosl. obale — Prospekte in navodila daje direkcija na Sušaku ter vsi uradi »Putnika« in družbe »Wagons-Lits« (Cook).

ZAKLETI GRAD

Neopažen je Miki prišel do vzvodov, ki kličejo strašne žarke na dan.

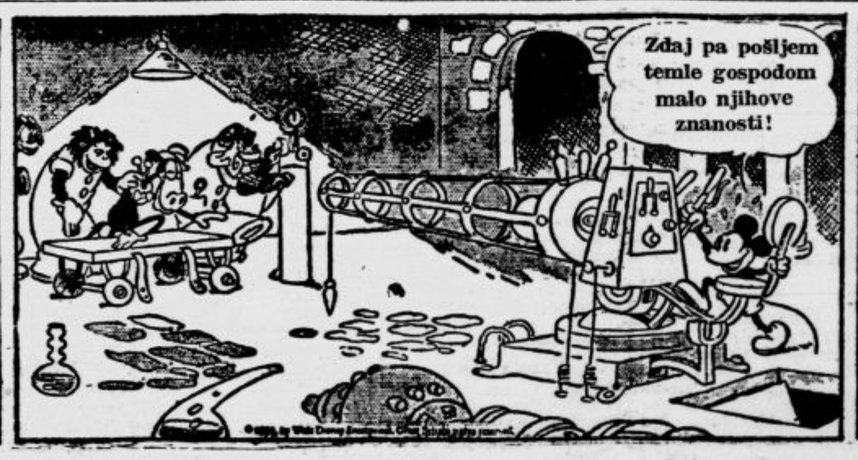

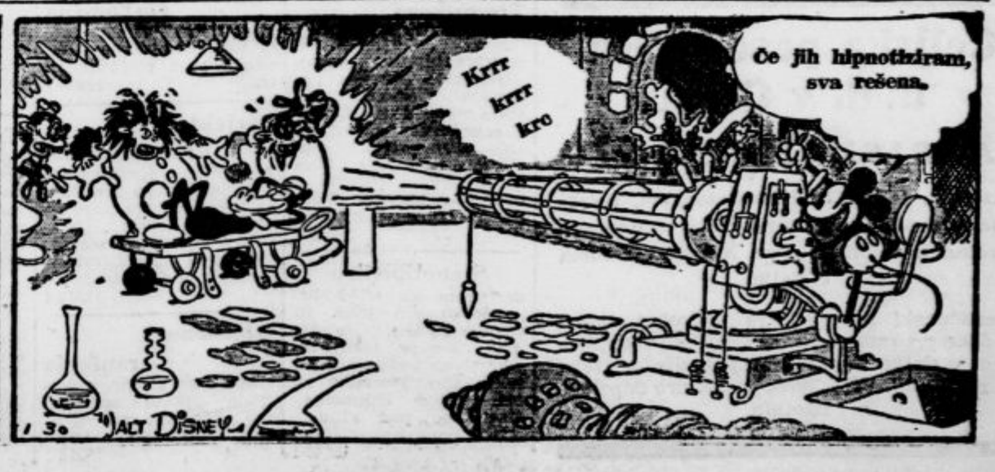

CENE MALIM OGLASOM

Po 50 par za besedo, Din 3.— davka za vsak oglas in enkratno pristojbino Din 3.— za šifro ali dajanje naslovov plačajo oni, ki iščejo služb. Najmanjši znesek za enkratno objavo oglasa Din 12.—. Dopisi in ženitve se zaračunajo po Din 2.— za vsako besedo, Din 3.— davka za vsak oglas in enkratno pristojbino Din 5.— za šifro ali dajanje naslovov. Najmanjši znesek za enkratno objavo oglasa Din 20.—. Vsi ostali oglasi se zaračunajo po Din 1.— za besedo, Din 3.— davka za vsak oglas in enkratno pristojbino Din 5.— za šifro ali dajanje naslovov. Najmanjši znesek za enkratno objavo oglasa Din 17.—.

Mali oglasi

Ponudbam na šifre ne prilagajte znamk! Le, če zahtevate od Oglasnega oddelka »Jutra« odgovor, priložite **Din 3.- v znamkah**

Vse pristojbine za male oglase je plačati pri predaji naročila, oziroma jih je vposlati v pismu obenem z naročilom, ali pa po poštni položnici na čekovni račun, Ljubljana štev. 11.842, sicer se zaračuna k zgoraj navedenim pristojbinam še manipulacijska pristojbina Din 5.—.

Vsa naročila in vprašanja, tičoča se malih oglasov, je naslavljati na: Oglasni oddelek „Jutra", Ljubljana.

Letovišče

Beseda 1 Din, davek 3 Din; za šifro ali dajanje naslova 5 Din. Najmanjši znesek 17 Din.

Medijske toplice pri Zagorju
Plavalni bazeni 28 stop. C na prostem, krasna okolica in sprehodi. Izborna hrana in postrežba. Penzija s kopeljo din 45. Pojasnila pri upravi kopališča Medijske toplice, Medija-Izlake. 223-38

Na Krki
dobiš dnevno oskrbo za 25 do 30 din. Torej na svež zrak na Krko. 18302-38

Letoviščarski kraj Vuhred
leži ob Dravi pod lepo izletno točko Pohorja. Dnevna oskrba din 30. 19205-38

Kam pa, kam?

Beseda 1 Din, davek 3 Din; za šifro ali dajanje naslova 5 Din. Najmanjši znesek 17 Din.

Danes in jutri
vljudno vabim goste na žegnanje v Zavoglje. Za razvedrilo in dobro kapljico preskrbljeno. Ivan Porentaj, gostilničar. 18639-18

Dvakrat praznik
dvakrat veselje, dvakrat ples na najlepšem kraju Ljubljane. Danes in jutri ringaraja. Gostilna Kramar, Dolenjska cesta. 19098-18

Žegnanje v Zg. Šiški
bomo praznovali danes pri Martincu! Lep vrt, velika dvorana. Koncert in ples do 2 ure zjutraj. Dospela je nova pošiljka ljutomerskega buteljčnega in namiznega vina! 19084-18

V nedeljo vsi
v restavracijo Kahne v Moste na koncert. Točilo se pristna vina 19038-18

Danes vsi
v restavracijo k Jeznaju na sv. Petra cesti na novo preurejeno gostilno. Točimo najboljša vina ter izvrstna domača kuhinja. Se priporoča gostilničar. 18062-18

Službo dobi

Beseda 1 Din, davek 3 Din; za šifro ali dajanje naslova 5 Din. Najmanjši znesek 17 Din.

Proti dobri plači
sprejmem služkinjo za vse, ki zna samostojno kuhati fino meščansko hrano, pospravljati sobe in opravljati vsa druga gospodinjska dela. Zglasite se dopoldne na Sv. Petra cesti 28-II 19047-1

Kurjač
zanesljiv, za visokotlačni kotel, bo sprejet takoj. Ponudbe na ogl. odd. Jutra pod »Mlajša moč«. 19030-1

Začetnico prodajalko
za galanterijo in modo — sprejmem takoj. Ponudbe pod šifro »Začetnica aranžerka«. 19168-1

Frizerka
dobra moč, vseh damskih del zmožno sprejme salon Kastelic na Tyrševi cesti 38. Nastop 22. t. m. 19059-1

Kleparskega pomočnika
sprejme Matija Jankovič, splošno kleparstvo. Cesta 29. oktobra št. 19. 19090-1

Več čevljarskih pomočnikov
sprejmem za boljša zbita dela. Poizve se: Lojze Polajnko, splošno čevljarstvo, Ljubljana, Stari trg 21. 19085-1

Služkinjo
za vsa hišna dela, — iščem za takoj. Gostilna Kramar, Dolenjska cesta 5, Ljubljana 19097-1

Pisarniška moč
zanesljiva, železninske stroke in delavec dobita mesto. Ponudbe na ogl. odd. Jutra pod šifro »Izvežban 62«. 19162-1

Trgov. pomočnica
galanterijske ali špecerijske stroke dobi mesto za tovarniški ekspedit v Ljubljani. Ponudbe s točno navedbo dosedanjih služb je poslati na ogl. odd. Jutra pod »Urna in vestna«. 19089-1

Prirezovalko
(herihterco) za fina dela sprejme takoj Albin Bizjak, Maribor, Kralja Petra trg št. 9. 19203-1

Trgov. sotrudnico
ki ima prakso v delikatesi ali bifeju, sprejmem takoj. Ponudbe z navedbo dosedanje službe pod značko »Poštenost«. 19185-1

Pekovskega pomočnika
začetnika z dežele, sprejme takoj Pretnar Martin, Černetova ul. 12, Ljubljana VII. 19178-1

Samostojno moč
za vodstvo kartoteke, z znanjem srbohrvaščne, cirilice, strojepisja in stenografije, sprejmemo. Obširne ponudbe z navedbo dosedanjega službovanja pod šifro »Zanesljiva 100« na ogl. odd. Jutra. 19183-1

Več čevljarskih pomočnikov
sprejmem takoj za zbita dela. Jager Anton, Celje, Ostrožno 79. 19191-1

Krojaškega pomočnika
za damske, moške velike komade, takoj sprejmem. Služba stalna. Karl Kramer Vodnikova, Celje. 19196-1

Natakarico
za buffet, zmožno, boljšo, simpatično mlajše dekle — takoj sprejmem. Plača dobra, takojšnja predstavitev. Naslov v vseh poslovalnicah Jutra. 19208-1

Plačilni natakar
z dolgoletnimi spričevali, pošten, resen in delaven, starost 30—40 let, kavcije zmožen, dobi stalno. Ponudbe s sliko na podružnico Jutra Maribor pod »Natakarska eksistenca«. 19209-1

Mehanika mojstra
za prometno točko v Ljubljani, iščem. Ponudbe na ogl. odd. Jutra pod šifro »Mojster«. 19132-1

Gospodično
k 1 in pol letnemu dečku, ki popolnoma obvlada slovenski jezik in vsaj deloma nemščino, zdravo in snažno, sprejme ugledna družina na deželi. Ponudbe pod šifro »Natančnost« na ogl. odd. Jutra. 19136-1

Pošteno postrežnico
katera zna šivati, iščem. Naslov v vseh poslovalnicah Jutra. 19163-1

Pomožno kuharico
staro do 30 let potrebujem. Poizve se pri Franc Kovač, Tovarniška 3, — Moste. 19156-1

Urarska pomočnika
Juwelenfasserja in bižutenista, starejša delavca, z dobrimi referencami, išče za takoj Kraljevi Dvorski Juvelir Stefanović, Beograd, Knez Mihajlova br. 10. 19120-1

Trg. pomočnika
s kavcijo 10—30 000 din gotovine potrebujemo za trgovino. Stalna služba. Ponudbe na ogl. odd. Jutra pod »Avgust 1938«. 19129-1

Bono k 3 otrokom
iščem. Pogoj z meščansko šolo in perfektnim znanjem nemščine. Ponudbe na ogl. oddelek Jutra pod značko »Otrokoljubna«. 18656-1

Prodajalka
izurjena v železnini, porcelanu in barvah, dobi mesto. Ponudbe na ogl. odd. Jutra pod šifro »11960«. 18699-1

Slaščičarski pomočnik
dobi takoj stalno mesto pri K. Mantel, Celje, slaščičar. 18762-1

Pevovodjo
absolventa drž konservatorija, išče moški zbor v Ljubljani. Ponudbe na ogl. odd. Jutra pod šifro »1. september«. 18718-1

Plačilna natakarica
zanesljiva in poštena z večletno prakso dobi službo v prvovrstni restavraciji. Le kavcije zmožna, vešča tudi nemškega jezika pride v poštev. Istotam se sprejme tudi pomožna kuharica. Dopise s sliko, ki se vrne je poslati na podr. Jutra v Mariboru pod šifro »Prvovrstna«. 18710-1

Vzgojiteljico — učiteljico
z perfektnim znanjem nemškega, eventuelno francoskega jezika, muzikalično z dobrim obnašanjem za popoldan iščem. Pon. na ogl. odd. Jutra pod šifro: »Nastop 1. septembra«. 18721-1

Kompanjona(-ko)
za tovorni promet z avtom iščem. Ponudbe na ogl. odd. Jutra pod »Imam koncesijo«. 18724-1

Natakarica
poštena, zanesljiva, zmožna tudi nemščine in kavcije, se sprejme 1. septembra v stalno službo. Ponudbe in sliko poslati na: restavracija Merc, Sevnica. 18837-1

Guvernanto
z perfektnim znanjem nemščine iščem k trem otrokom. Ponudbe na ogl. oddel. Jutra pod »Guvernanta«. 18657-1

Prvovrsten manufakturist
dober detailist, tudi za engros, prednost ima avtovozač, mlajši v vpeljano veletrgovino v mestu na Gorenjskem. Vstop takoj. Ponudbe na ogl. odd. Jutra pod »Veletrgovina«. 18624-1

Šofer mehanik,
trezen in zanesljiv se sprejme. Ponudbe na ogl. odd. Jutra pod »Poštenjak«. 18605-1

Spretnega akviziterja
z dobrimi referencami in lepim nastopom sprejme založba knjig proti fiksni plači in proviziji. Ponudbe na ogl. odd. Jutra pod šifro »Uspeh 12«. 18612-1

Pekovski pomčnik
trezen, pošten, vajen vseh del dobi službo takoj. Naslov v vseh poslovalnicah Jutra. 18610

Pekovski pomočnik
pošten, trezen, vajen vseh del dobi službo takoj. Naslov v vseh poslovalnicah Jutra. 18625-1

Dva čevljarska pomočnika
za šivano in zbito delo sprejmem takoj. Adolf Žlindra, Litija. 18650-1

Kuharico, sobarico in hotelsko slugo
ki obvladajo popolnoma nemški jezik išče prvovrsten hotel za takojšen nastop. Ponudbe z večletnimi spričevali pod »K. L. 737« na ogl. od Jutra. 18829-1

Pletilji
na stroj 10, dam delo na dom. Naslov v vseh posl. Jutra. 18797-1

Natakarico
boljšo iščem za skupni prevzem gostilne. Dopise po možnosti s sliko na ogl. od. Jutra pod »Poštena 787« 18785-1

Predilke in predilci
za Ringspinnmaschine ev. za Flyere se iščejo. Garantirani delovni čas 48 ur na teden. Ponudbe na ogl. odd. pod šifro »Jugojunak« 18789-1

Dobro frizerko
sprejme takoj Henrik Krauskopf, Zagorje ob Savi. 18821-1

Oskrbnika(co)
za letoviščarsko gostilno na Črnem vrhu iščemo. Obrniti se na A. Tršan, Jesenice. 18815-1

Pošteno dekle
pridno, vešča nekoliko kuhe iščem k boljši družini na Hrvatskem. — Predstaviti se: Grčar Tonka, Ljubljana, Jurčičev trg 20 III. 18813-1

Mlado služkinjo
začetnico, najraje z dežele sprejmem. Naslov v vseh posl. Jutra. 18812-1

Trgovskega pomočnika
manufakturista, zanesljivo moč, dobrega prodajalca, vojaščine prostega ne nad 25 starega s takojšnjim nastopom ali najpozneje 1. septembra t. l. išče: Ivan A. Grosek, trgovina z mešanim blagom, Trebnje na Dolenjskem. 18775-1

Stenotipisticu
perfektna za srbsko-hrvatsko-nemški jezik in saldakontistko, mlajšo moč, išče za takoj industrijsko podjetje v Novem Sadu. Ponudbe na ogl. zavod Schmolka, Novi Sad pod »Industrija«. 18840-1

Mesarski pomočnik
sekač dobi takoj mesto. Alojz Brecelnik, Celovška 93, Ljubljana VII. 18750-1

Strojnik — kurjač
za lokomobilo, z dobrimi izpričevali dobi takoj nameščenje pri lesni industriji. Ponudbe: Gregor Tršar, Dol. Logatec. 18674-1

Manufakturist
boljša moč z znanjem nemščine dobi mesto. Ponudbe na ogl. odd. Jutra pod »Veletrgovina 603« 18603-1

Prodajalca
modne in galanterijske stroke z znanjem nemščine sprejmem. Ponudbe pod »Želo zmožen« na ogl. odd. Jutra. 18604-1

Pletilje
z oskrbo sprejmem. Ponudbe na ogl. odd. Jutra pod »Stalno 18« 18618-1

Mlad zakonski par
brez otrok, ali dve ženski se sprejmeta za hišnika v vili. Naslov v vseh posloval. Jutra. 18863-1

Vzgojiteljico
za moji dve hčerkici, 4 in 8 let stari, z znanjem jezikov sprejmem. Pon. s sliko in označbo plače na Oto Gutman, Vukovar. 18836-1

Avtomehanika
prvovrstno moč za popravila vse vrst avtomobilov bencinske in Diesel, zmožen tudi avtogenskega varenja in struženja, iščem za kompanjona v dobro idoči delavnici. V poštev pridejo samo oni, kateri imajo mojsterski izpit. Ponudbe z referencami na ogl. odd. Jutra v Ljubljani pod »Nekaj gotovine«. 18855-1

Dekle
prijetne zunanjosti, popolnoma zdravo, vajeno meščanske kuhe in vseh hišnih del. Začetna plača 300 din. Ponudbe na ogl. odd. Jutra pod »Pridna 933«. 18933-1

Čevljarskega pomočnika
za zbito fino delo (goj zerje) išče za takojšnjo trajno zaposlitev Alojzij Bertoncelj, Ljubno na Gorenjskem. 18939-1

Kuharico
ki opravlja vsa druga hišna dela, iščem k mali rodbini za večji kraj, blizu Ljubljane. Plača dobra. Ponudbe pod šifro »Čista 23« na oglas. odd. Jutra. 18923-1

Postrežnica
pošteno, pridno in urno za delo od 6. do 10. sprejmem. Nasl. v vseh posloval. Jutra. Zglasitev od srede dalje. 18955-1

Hišnika za vilo
na deželi v bližini Ljubljane, ki zna oskrbovati vrt, psrejmem. Prednost ima zakonski par brez otrok. Ponudbe na ogl. odd. Jutra pod šifro »Vrt« 18914-1

Frizerko
z znanjem trajne, vodne in železne ondulacije sprejmem s 1. septembrom. Slavko Saračevič Obrtniška 14, Jesenice. 18926-1

Dekle
ki je vajena samostojne kuhe, se sprejme. Naslov v vseh poslovalnicah Jutra. 18927-1

Dva krojaška pomočnika
sprejmem takoj, enega starejšega za veliko fino in damsko delo, enega mlajšo moč za mešano, tudi konfekcijsko delo. Nastop takoj, delo stalno. Ivan Gogala, krojač Jesenice. 18928-1

Samostojne kuharice
dekleta za vsa hišna dela dobe službo v posredovalnici Wolfova 10. Brezposelna dekleta dobe prenočišče. 18905-1

Inteligentna gospodična
z znanjem jezikov dobi mesto vzgojiteljice. Naslov v vseh posloval. Jutra. 18900-1

Perfektno korespondetko
z brezhibnim znanjem slovenskega in nemškega jezika in brezpogojno obeh stenografij, iščemo. Ponudbe z referencami pod »Stenografija« na ogl. odd. Jutra. 18910-1

Izložbenega aranžerja
specerijske stroke z večletno prakso sprejmemo. Ponudbe na oglas. odd. Jutra pod »Izložba« 18918-1

Plačilno natakarico
in zweilenico, z znanjem hrvatskega in nemškega jezika, ki je čedna, čista in pridna, ki hoče vse delati, dobi takoj mesto (amisierdame in lenobe zamazane ne potrebujem). Ponudbe na hotel Lika, Gospić, Stjepan Grozaj. 18990-1

Zaupna oseba
ki posodi proti jamstvu in obrestim 10.000 din, dobi popoldansko namestitev. Prijave pod »Začetnik 45« na ogl. odd. Jutra. 18945-1

Modistinjo
prodajalko sprejme takoj salon »Chic«, Ljubljana, Wolfova ul. 3. 18941-1

Gospodično
iščem k trem otrokom. Pogoj je dobro znanje francoščine in ljubezen do otrok. Ponudbe na ogl. odd. Jutra pod šifro »Dobra do otrok«. 18957-1

Strojnik
izučen dobi službo. Trnšar Gregor, Logatec. 18873-1

Kontoristinjo
za srbohrvatsko in nemško korespondenco, išče tovarna v Mariboru z nastopom takoj ali 1. septembra. Zahteva se večletna praksa v pisarni, perfektno znanje srbohrvat. jezika in nemške ter po možnosti tudi srbohrvatske stenografije. — Ročno pisane ponudbe z zahtevo plače, po možnosti s prilogo slike poslati pod šifro »Sposobna sila 1938« na Publicitas, Zagreb, Ilica 9. 18988-1

Krojača — prikrojevalca
prvovrstnega, ki bi samostojno vodil delavnico, sprejmem. Ponudbe na ogl. odd. Jutra pod značko »Samostojen«. 18981-1

Korespondentko
perfektno v slovenski stenografiji in z znanjem srbohrvaščine takoj sprejme industrija v Ljubljani. Reflektantke z znanjem nemščine imajo prednost. Lastnoročno pisane ponudbe pošljite na ogl. odd. Jutra pod »Urna strojepiska«. 19092-1

Inkasanti
inteligentni dobe takoj nameščenje pri nakladnem konzorciju, ki posluje v vsej državi. Velike fiksne plače, dnevnice, potni stroški in provizije. Samo one osebe naj se javijo, ki lahko odgovarjajo po pošti. Kaucija najmanj 1000 din. Delovni krog kjer stalno prebivate in v okolici. Propaganda, Zagreb, Jelačičev trg 5, pod »K. B. S.« 18954-1

Korespondentko
v srbščini in nemščini za žitno eksportno družbo v Beogradu iščemo. Nastop takoj. Pogoj nemška stenografija. Prednost znanje francoskega in nemškega jezika. Ponudbe: Beograd, Poštni predal 588. 18739-1

Službe išče

Vsaka beseda 50 par; davek 3 din; za šifro ali dajanje naslova 5 din; najmanjši znesek 12 din.

Prodajalka
izučena v trg. z mešanim blagom v večji trgovini, z znanjem nemščine ter daljšo prakso, želi premeniti mesto. Nastop 1. septembra. Naslov v vseh poslovalnicah Jutra. 18651-2

Službo vzgojiteljice
ali v pomoč in postrežbo k starejši dami ali gospodu, išče simpatična gospodična s perfektnim znanjem slovenskega in nemškega jezika z dolgoletno prakso. Ponudbe poslati na Ljubljana, poštni predal 69. 18706-2

Diplomiran tehnik
točen v izračunu vseh vrst zobatih koles ter drugih strojnih elementov, s prakso na stružnicah, univerzalnih rezkalnih strojih ter skobelnih strojih, sposoben za obratovodjo, želi stalne namestitve. Naslov v vseh poslovalnicah Jutra. 18808-2

Knjigovodkinja
bilancistka, samostojna moč, z 12letno prakso, — išče službo za september ali pozneje. Ponudbe na ogl. oddelek Jutra pod značko »Urna in perfektna moč«. 18195-2

Trgov. pomočnica
išče službo za takoj. Radi opusta trgovine lahko nastopi službo vsak čas. Izurjena v trgovini z mešanim blagom. Ponudbe na naslov: — Ivan Rašl, Ptuj. 19305-2

Gospodična
mlada, simpatična, inteligentna ki je že delala pri večji trg. firmi na Gorenjskem išče mesto v trgovino ali pisarno. Ponudbe na ogl. odd. Jutra pod »Marljiva in pošteno 835«. 18835-2

Prodajalka
z dveletno prakso išče službe. Pomagala bi tudi v gospodinjstvu. Naslov v vseh poslovalnicah Jutra. 18719-2

Mlad fant
želi službe sluge, vratarja ali inkasanta. Star 27 let vojaščine prost je vesten in pošten. Ponudbe na ogl. odd. Jutra pod »Zvest svojemu delodajalcu«. 18834-2

Zobotehnična asistentka
(ne zobotehnica) išče službo pri zobozdravniku v dravski banovini. Dopise na ogl. odd. Jutra pod šifro »Zobotehnična asistentka«. 18660-2

Gradb. delovodja tehnik
z 12 letno prakso na stavbi in v pisarni, popolnoma samostojen, išče službe. Nastop službe takoj. Ponudbe na ogl. odd. Jutra pod šifro »Samostojen«. 17744-2

Brezposelni učitelj
išče s prvim septembrom kakršnokoli zaposlitev. Ponudbe na ogl. odd. Jutra pod »Abiturijent«. 18672-2

Korespondent
za slovenski, nemški angleški in francoski jezik, razume tudi srbohrvaščino in italijanščino dober stenodaktilograf, samski, vojaščine prost želi spremeniti dosedanjo službo. Ponudbe na ogl. odd. Jutra pod »Diplomkaufmann« 18727-2

Kuharica
24 let, izučena, z znanjem nemščine, išče mesto pri boljši družini, vajena samostojnega gospodinjstva lahko nastopi kot gospodinja po dogovoru. Lesjak K. Marenberg. 18771-2

Iščem službe
pri večjem lesnem podjetju kot obratovodja žage ali manipulant. — Imam dolgoletno prakso, vešč vseh manipulacij mehkega in trdega lesa. Ponudbe na ogl. odd. Jutra pod »Verziran 86« 18786-2

Samostojna kuharica
želi mesto v gostilni ali privat najraje na Gorenjskem. Ponudbe na ogl. od. Jutra pod »Dobra kuharica 29« 18829-2

Absolventka trg. tečaja
z malo maturo stara 19 let želi primerne zaposlitve. Ponudbe na ogl. odd. Jutra pod »Marljiva 18« 18818-2

Mizarski pomočnik
za pohištvo išče službe v boljši delavnici. Nasl. v se posloval. Jutra. 18814-2

Šofer in mehanik
trezen, zanesljiv, zmožen vseh popravil glede premestitve sprejme službo pri tovornem ali pri luksuznem avtomobilu. Naslov v vseh poslovalnicah Jutra. 18832-2

V zakonu varana
38letna, želi mesta gospodinje k vdovcu ali ločencu. Ponudbe poslati na ogl. odd. Jutra pod »Skromna«. 18839-2

Trgov. pomočnica
pridna in poštena, z znanjem nemščine, išče mesto za takoj ali pozneje. Cenj. dopise prosim na podružnico Jutra Maribor pod »Vestna in zmožna«. 18847-2

Iščem delo za na dom
Šivalno delo na šiv. stroju, razna pisarniška dela, prepisovanja na pis. stroju — prevzamem pa tudi še drugo rentabilno dela za na dom. Ponudbe na podružnico Jutra Celje pod šifro »Prebold«. 18850-2

Dekle
s 1.500 din kavcije, želi zaposlenja, najraje obrtniškega kjerkoli. Naslov v vseh poslovalnicah Jutra. 18852-2

Postrežnica
išče zaposlitve. Vajena kuhe in samostojnega gospodinjstva. Smolnikar Metka, Meteljkova št. 19, Ljubljana. 18805-2

Gospodična
24 let stara vešča nemškega in slovenskega jezika, vajena strank želi mesta za blagajničarko ali prodajalko v trafiko, pekarno ali kaj podobnega. Ponudbe na ogl. oddelek Jutra pod »Pridna in poštena« 18773-2

Trgov. pomočnica
z znanjem nemščine, zmožna šivanja, vajena tudi gostilne, želi premeniti službo. Cenjene ponudbe na podr. Jutra v Celju pod: »Mlada moč«. 18760-2

Prodajalka
izučena v mešani stroki želi službo premeniti. Ponudbe na ogl. odd. Jutra v Celju pod šifro »Pridna« 18643-2

Mlad pomočnik
star 18 let, želi namestitve v trgovini mešanega blaga, kjerkoli ter ima veselje do potovanja. Naslov v vse posl. Jutra pod »Pošten pomočnik 59«. 18759-2

Natakarica
mlajša, prikupljive zunanjosti, pridna in poštena želi službe v boljši gostilni ali restavraciji. Nastop takoj ali pozneje. Naslov v vseh poslovanicah »Jutra«. 18667-2

Trgovski pomočnik
mlad, agilen, špecerijske stroke, želi premeniti službo. Cenjene ponudbe na podr. Jutra v Celju pod »Špecerijski«. 18860-2

Brivska pomočnica
želi prakticirati v damski stroki. Cenjene ponudbe na podr. Jutra v Celju pod »Dobra moč«. 18861-2

Absolventka Kovačevega tečaja
v Mariboru, vešča slov., nem. in srbohr. jezika, dobra stenografka ter strojepiska išče namestitve v Ljubljani. A. Čepe, Kamnica p. Maribor. 18840-2

16letno dekle
zdravo in pridno želi iti k otrokom. J. K. pri Horjak Ivan, kem. tovarna, Hrastnik. 18917-2

Služkinja
z dolgoletnimi spričevali, vajena vseh hišnih in gospodinjskih del želi spremeniti službo takoj ali pozneje. Ponudbe na ogl. odd Jutra pod »Poštena služkinja«. 18931-2

1000 nagrade
dam onemu, ki mi preskrbi stalno službo. Ponudbe na ogl. odd. Jutra pod »Zmožen 937«. 13937-2

Dekle
18930-23a
išče dela za 1. ali 15 september za posprav ljanje pisarn ali za hišnico s stanovanjem ali brez. Ponudbe na ogl. odd. Jutra pod »Primem za vse«. 18949-2

Dekle
mlada, pridna in poštena želi službo v kavarni kot kavokuharica. Gre tudi izven Ljubljane. Ponudbe na ogl. odd. Jutra pod »Do 15. septembra«. 18948-2

1000 din nagrade
dam onemu, ki preskrbi boljšima zakoncima brez otrok, stalno službo. 18936-2

Strojnik
star 30 let, trezen z odličnimi spričevali in večletno prakso. Izvršuje vsa popravila samostojno. Ostala pojasnila pismeno ali ustmeno. Pon. poslati pod »Strojnik 94« na ogl. odd. Jutra. 18894-2

Trgovski nameščenec
vojaščine prost, sposoben knjigovodstva, korespondence, pisarniških poslov, železninar, specerist želi mesta pisarja pri podjetjih, vodstvo podružnice, potnika ali nameščenca. Naslov v vseh poslovalnicah Jutra. 18898-2

Frizerka
dobra tudi v moški stroki, išče boljše mesto za 1. september ali pozneje. Ponudbe na ogl. oddelek Jutra pod »Najraje v Ljubljani 879«. 18879-2

Natakarico
spretna in poštena, išče službo v boljši gostilni. Naslov v vseh posloval. Jutra. 18860-2

Kuharica
vsestransko verzirana, želi premeščenja. Pon. na ogl. odd. Jutra pod »Daljša spričevala«. 18889-2

Slovenka
že službovala v inozemstvu v aristokratskih hišah, zna fino likati, šivati, govori francosko, italijansko, nemško in nekoliko angleško, išče zaposlitve. Naslov v vseh posloval. Jutra. 18878-2

Gospodična
stara 22 let, izučena šivilja z znanjem nemščine, želi kakršnekoli zaposlitve. — Cenj. ponudbe na ogl. odd. Jutra pod šifro »Inteligentna«. 18975-2

Točilec
želi premeniti službeno mesto. Zmožen tudi kavcije. Prevzamem tudi buffet v najem ali kupim. Ponudbe na ogl. odd. Jutra pod »Točilec«. 18966-2

Šofer — mehanik
želi premeniti službo k luksuznemu avtomobilu. Vojaščine prost. Ponudbe na ogl. odd. Jutra pod šifro »Izvežban«. 19031-2

Manufakturist
z večletno prakso samostojen, agilen prodajalec želi premestitve. Dopise na ogl. odd. Jutra pod »Izurjen manufakturist«. 19080-2

Prodajalka
izurjena v trgovini z mešanim blagom, išče službe. Cenj. ponudbe poslati na podružnico Jutra v Celju pod značko »Prodajalka«. 19192-2

Trgovski pomočnik
z večletno prakso v manufakturi, špeceriji, galanteriji, perilu, išče takoj službo. Ponudbe na podružnico Jutra Celje pod »Dobra spričevala«. 19200-2

1000 din
dobi, kateri mi dobi službo v kakem trgovskem skladišču ali tovarni. Ponudbe na ogl. odd. Jutra pod šifro »Nekadilec«. 19148-2

Trgovski pomočnik
star 24 let, vojaščine prost, želi dobiti službo, kjerkoli v trgovini z mešanim blagom. Cenj. ponudbe na ogl. odd. Jutra pod šifro »Mlajša moč«. 19135-2

Natakarica
prvovrstna, solidna, poštena, simpatična in zmožna, išče stalno mesto. Ponudbe na ogl. odd. Jutra pod »Dobro mesto«. 19141-2

500 din dam
onemu, ki mi preskrbi stalno službo v Kranju ali Ljubljani. Vešč modne, galanterijske, manufakturne konfekcijske stroke ter aranžiranja izložb. Sprejmem tudi mesto skladiščnika. Ponudbe na ogl. odd. Jutra pod »Vsestransko uporabljiva«. 18973-2

Vajenci(ke)

Beseda 1 Din, davek 3 Din; za šifro ali dajanje naslova 5 Din. Najmanjši znesek 17 Din.

Vajenca
krepkega in zdravega, s primerno šolsko izobrazbo, iz poštene družine, sprejme takoj trgovina z mešanim blagom Anton Vodenik, Petrovče pri Celju. 18848-44

Pekovski vajenec
iz dobre hiše ki ima res veselje do pekarije se sprejme. Ignac Jovan, pekarna, Planina pri Rakeku. 18614-44

Mizarskega vajenca
močnega sprejme Rudolf Kralj, mizarstvo Šoštanj 18794-44

Kateri krojaški mojster
v Ljubljani bi sprejel vajenca, ki je že nekoliko vajen krojaškega dela. Naslov v vseh posl. Jutra. 18826-44

Absolventinja
nižje realne gimnazije z malo maturo s prav dobrim uspehom želi vstopiti kot vajenka v trgovino. Ponudbe na ogl. odd. Jutra pod »Pridna in poštena 849«. 18749-44

Modistovsko
učenko sprejme takoj salon »Chic«, Ljubljana, Wolfova ulica 3. 18940-44

Učenca
ki ima veselje do trgovine in je dovršil 3 ali 4. razrede meščanske šole s prav dobrim uspehom. Starost do 15 let. Pismene pon. ako ustrezajo gornjim pogojem na Karel Rojnik, trgovina z meš. blagom Slovenjgradec. 18912-44

Učenko
krepko in zdravo z znanjem slovenščine, nemščine, z meščansko šolo, sprejme trgovina z mešanim blagom. V. Zotti, Vojnik pri Celju. 18901-44

Boljše dekle
mlado, prosi za mesto vajenke v frizerskem salonu. Cenje. pon. pod: »Majda« na ogl. oddel. Jutra. 18872-44

Vajenko
samo iz mesta, sprejme modna trgovina Čadež, Stritarjeva ulica. 19001-44

Vajenec
dobi mesto v trgovini z mešanim blagom v mestu na Gorenjskem. Ponudbe na ogl. odd. Jutra do 20. t. m. pod »Vajenec 8359«. 18964-44

Vajenko in vajenca
sprejmem takoj. Krojaški atelje Pintarič, Wolfova 12 18995-44

Vajenca
za mizarsko obrt takoj sprejmem. Andlovic v Komenskega ulici 34. 19055-44

Modni salon
sprejme šiviljsko učenko. Naslov pri g. Avbelj Tržaška cesta 6, mlekarna, Ljubljana. 19112-44

Vajenca
sprejme takoj trgovina z mešanim blagom v Ljubljani. Ponudbe na ogl. odd. Jutra pod šifro »Veselje do trgovine« 19051-44

Vajenca ali vajenko
za manufakturno trgovino iščem. Naslov v vseh poslovalnicah Jutra. 19154-44

Vajenka
išče mesto v trgovino z mešanim blagom z oskrbo v hiši. Imam 2 razreda meščanske šole. Kavčič Marija, Rakek 33. 19044-44

Učenko
za trgovino in šivanje — sprejmem. Julijana, Gosposvetska 12. 19172-44

Zaslužek

Beseda 1 Din, davek 3 Din; za šifro ali dajanje naslova 5 Din. Najmanjši znesek 17 Din.

2500 din
potrebujete, da zaslužite 1000 din mesečno. Pišite ANOS, Maribor, — Orožnova ul. 296-3

V komisijo
na drobno vzamem moško in damsko perilo ter nogavice na prometni točki. — Ponudbe na ogl. odd. Jutra pod šifro »Deloma vpeljano«. 19140-3

Tisoč dinarjev
in več zaslužite z delom doma na mesec. Pošljam material, prevzamem gotovo blago. Mal kapital potreben. Zahtevajte prospekte, priložite znamko za odgovor. Hemipa, Pančevo, Trg kralja Aleksandra 3. 17233-3

Pouk

Beseda 1 Din, davek 3 Din; za šifro ali dajanje naslova 5 Din. Najmanjši znesek 17 Din.

Nemško konverzacijo
nudi visokošolka za stanovanje ali hrano ali po zmerni ceni. Ponudbe na ogl. odd. Jutra pod »Perfektno«. 18663-4

Osmošolec
želi instruirati nižješolca za vso oskrbo. Naslov V. S. št. Vid pri Stični 18328-4

Potniki

Beseda 1 Din, davek 3 Din; za šifro ali dajanje naslova 5 Din. Najmanjši znesek 17 Din.

Trgovski zastopnik
dobro uveden išče zastopstvo v kateremkoli delu Jugoslavije v tekstilni ali trikotažni stroki za takoj. Biro Bela, — Sombor. 18722-5

Glavna kolektura drž. razr. loterije

Vrelec sreče

Alojzij Planinšek, Ljubljana
BEETHOVNOVA 14

obvešča cenj. igralce, da so bile dne 11. VIII. izžrebane sledeče številke:

200.000 Din št. 62529, 3079
80.000 „ št. 22360, 93685
60.000 „ št. 2451, 17114
50.000 „ št. 93902
40.000 „ št. 97849
35.000 „ št. 69924
20.000 „ št. 27183, 99457, 7990, 98314
15.000 „ št. 99702, 98093, 46207
12.000 „ št 22655, 75716, 70355, 72413
10.000 „ št. 36465, 66741, 72539, 5920, 11557, 44933, 21081, 26124, 45092, 74441, 25379, 42147, 58408, 62834
8.000 „ št. 35886, 49700, 27377, 42079, 72029, 78871, 8996, 32574, 43771, 38517, 43750, 43304, 95423, 5681, 19259, 43830, 47780, 68230, 70284.
6.000 „ št. 5262, 21771, 37133, 48030, 836, 1841, 5608, 24250, 25040, 43274, 65721, 77575, 89331, 2494, 20461, 41039, 55350, 75515, 77942, 91759, 26316, 43647, 39555, 47788, 60234, 65491, 71945, 95784.
5.000 „ št. 17920, 47949, 49265, 85471, 88652, 9370, 28242, 32332, 56692, 60581, 88240, 1940, 14452, 48422, 66361, 3036, 16277, 54571, 69531, 72709, 73965, 81027.
3.000 „ št. 22871, 21236, 39111, 40672, 40723, 41806, 58792, 83362, 94266, 10689, 25671, 36002, 16334, 28866, 9036, 11396, 32223, 40728, 44723, 50810, 54692, 54092, 56977, 1575, 22041, 24865.

12. avgusta sledeče številke:

8.000 „ št. 39306, 9686, 42041, 51969, 64883, 83309, 17680, 20921, 37647, 99435, 17656, 29834, 76531.
10.000 „ št. 72097, 84699, 92329, 3768, 43080, 65296, 4153, 25208.
12.000 „ št. 23208, 69754, 47565, 54859.
15.000 „ št. 25346, 69371, 36548, 43849.
20.000 „ št. 11688, 82138.
25.000 „ št. 67582, 83060.
30.000 „ št. 7572, 47819, 60641, 89682.
50.000 „ št. 90068, 86727.
60.000 „ št. 16733.
80.000 „ št. 79109.
3.000 „ št. 31757, 37693, 56609, 71446, 76557, 99723, 99727, 8310, 35671, 48641, 4817, 10915, 12142, 16534, 20852, 56089, 75586, 83349, 2147, 9563, 18973, 19549, 28063, 36055, 47716, 54063, 66731, 68783, 9203, 44377, 28063.
5.000 „ št. 10848, 18992, 44934, 65791, 70874, 7730, 24479, 29476, 40309, 51706, 98027, 8654, 84604, 92300, 37094, 61044, 67832, 18159, 28274, 38231, 45132, 25579, 64788, 67182, 89766, 94912, 62103.
6.000 „ št. 11898, 36713,

Zastopnike in zastopnice
inteligentne, agilne, delavoljne in poštene, za obisk privatnih strank na deželi in v mestih za nabiranje naročil, se takoj sprejmejo. Artikel brezkonkurenčni. Mesečni zaslužek din 2.000. Mala kavcija za kolekcijo potrebna. Obširne ponudbe na podružnico Jutra v Celju pod »Stalno zastopstvo«
18849-5

Zastopnike,
kateri redno obiskujejo zdravnike, bolnice, lekarne in drogerije in kateri bi poleg svojega artikla hoteli prodajati Flastere i Petgut engleske provenience za provizijo, iščemo. Samo pismene ponudbe z označbo referencije pošljite na »Propagandu«, Beograd, poštni predal 409, pod »Sveteki renomirani proizvodi 976«.
18738-5

Zastopnike
išče za Beograd in večja mesta, angleška expozitura, katera dobavlja blagove tudi za posamezne obleke, v svrho prodaje privatnikom. Pismene ponudbe pod 50577 na Publicitas, Zagreb, Ilica 9.
18780-5

Zastopnika
za Ljubljano, dobro uvedenega v špecerijski stroki s Ia referencami takoj sprejmemo. Pon. pod »Epoha« na oglas odd. Jutra.
18953-5

Potnik
trgovsko naobražen, išče zastopstva. Ponudbe na ogl. odd. Jutra pod »Potnik - avtovozač«.
18977-5

Potnika
specerijske stroke z večletno prakso in s kavcijo se išče za uvedeno marko za dravsko in savsko banovino. Pon. na ogl. odd. Jutra pod »Kavcija«.
13919-5

Zastpstvo
v strokj coloniale prevzamem za dravsko banovino. Pon. na oglas. odd. Jutra pod šifro »Dobro vpeljan«.
19099-5

Potnike
išče veletrgovina z manufakturo za prodajo na obroke, brez povišanja cen, za sledeče sreze. Celje, Kočevje in Novo mesto. Osebe, ki so že delale v tej stroki naj se javijo na ogl. odd. Jutra pod »Veletrgovina«. 19116-5

Krajevne zastopnike
v vseh večjih mestih in krajih, se sprejemajo. Ponudbe pod fiksum in provizija.
19046-5

Prodam

Beseda 1 Din, davek 3 Din; za šifro ali dajanje naslova 5 Din. Najmanjši znesek 17 Din.

Železna blagajna
stoječa, ugodno naprodaj v drogeriji Poštni dom.
18852-6

Wertheim blagajno
težko, ognjavarno za knjige s tresorjem ter 2 hrastovi pisalni mizi po litirani ugodno prodam. Ponudbe na ogl. odd Jutra pod »Ognjavarna«
18253-6

Avtomatične biljardete
dobro vpeljane prodam po zelo ugodni ceni. Ponudbe na ogl. odd. Jutra pod »Biljard«.
18613-6

Obednico
novo, moderno, kavkaški oreh, kauč, krasno furnirano prodam. Ogled od 12.30 do 14. in 19 do 20. Naslov v vseh posl. Jutra. 18795-6

Intilator
malo rabljen po nizki ceni prodam. Glince c. VII-23. 18801-6

Dekoracijski divan
lep, velik, dobro ohranjen poceni naprodaj v Celju. Naslov v vseh poslovalnicah Jutra.
18856-6

Tricikelj
zelo ugodno takoj prodam. Eršte, Ježica pri Ljubljani.
19164-6

Pohištvo, klavir
skrinje,, banjo, galanterije itd. prodam radi odpotovanja. Frankopanska 9, Sp. Šiška. 19177-6

Peresno kladivo
št. 1 (Ajaks, Blattfederhammer) ter en plato voz na vzmeteh, ugodno naprodaj. A. Perkovšek, Dol. Logatec.
18987-6

Stenski obešalnik
z zrcalom prodam ali zamenjam za dobro ohranjeno posteljo. Prodajno stojnico z opeko krito 4x4 za vsako obrt pripravno prodam. Vprašati Židovska steza 4.
18804-6

Knjižno omaro
in lepo gredenco za jedilnico in več nemških znanstvenih medicinskih knjig prodam. Naslov v vseh poslovalnicah Jutra 18665-6

Klavirsko harmoniko
popolnoma novo znamke »Hohner« 80 basov, 34 tipk, ugodno prodam ali zamenjam za diatonično z 6 poltoni. Polde Verbič, Log 49, P. Brezovica.
18920-6

Izredna prilika
dobro vpeljano ključavničarsko delavnico odstopim in prodam kompletno orodje. Ponudbe na ogl. odd. Jutra pod »Center mesta«.
19015-6

Komoden fotelj
velik, nov, primeren za bolnike, prodam. Naslov v vseh posloval. Jutra.
18934-6

Landaver
nov, v surovem stanju, event. predelan v kak drug voz, prodam po ceni. Franc Vrhovec, — Ljubljana, Bohoričeva 6
18922-6

Ključavničarsko orodje
in kompletne ter rabljene kroglične ležaje prodam. Ponudbe pod: »Ugodno« na agenturo Pichler, Ptuj.
18903-6

Železni voz
v dobrem stanju, zelo prikladen, na katerega lahko montirate drobilec ali motor, prodam. Nosilnost od 5 do 6 tisoč kg. Jože Planinšek, sodavičar, Litija 89.
18956-6

Gospodinje!
Ali že veste da »Prometa« (Nasproti Križanske cerkve) daje rabljene šivalne stroje v posojilo proti malenkostni odškodnini.
19013-6

Kolesa
Nova in rabljena, zares prvovrstnih znamk, ŠIVALNE STROJE najnovejše, ki tudi štikajo. OTROŠKE VOZIČKE športne globoke in razne druge predmete se izplača kupiti predvsem pri »Prometu« (nasproti Križanske cerkve).
19014-6

Oficirsko uniformo
pešadijsko, sokolski kroj in smoking prodam po zelo nizki ceni. Naslov v vseh posloval. Jutra.
18883-6

Žensko kolo
prodam zamenjam za šivalni stroj. Naslov v vseh posl. Jutra.
18884-6

Železne traverze
NP 22 na prodaj. Poizvedbe: Kodela, Rimska cesta 11.
18882-6

Otroški voziček
globok, dobro ohranjen ugodno naprodaj. Ljubljana, Glince c. VI. št. 4-I. za Ameriko.
18870-6

Ročno statvo
za perzijske preproge takoj prodam. Naslov v vseh posloval. Jutra.
19004-6

Baraka
popolnoma nova, naprodaj. Poizve se Poljanska 42, gostilna Blagne.
18986-6

Lončeno peč
starinsko, renesančno, prodam. Na ogled Stari trg 19 II. nadstr.
18969-6

Orehova jedrca
lepa, nudi J. Menart, — Domžale.
18963-6

Šotor za dve osebi
dobro ohranjen poceni prodam. Stari trg 11a, II. nadstr.
19041-6

Vrtne stole
zložljive, poceni proda Tribuč, Tržaška 42, telefon 26-05. 19082-6

Prodam
precizni original avtomatični biljard po ugodni ceni. Poizve se v mlekarni Gosposvetska c. 10, Ljubljana.
19087-6

Prodam
starinsko kredenco in kauč zofo, oboje v Biedermeier slogu. Gallusovo nabrežje 53. 19075-6

Wertheim blagajna
dobro ohranjena, stoječa št. 2 naprodaj za din 5.000. Naslov v vseh poslovalnicah Jutra.
19088-6

Otroški voziček
športni, dobro ohranjen poceni prodam. Aleševa ul. 74. Sp. Šiška.
19072-6

Blagajna
Wertheim, se ugodno proda. Vprašati: Ljubljana, Dolenjska c. 48a telefon 29-49
19109-6

Železno blagajno
stoječo, znamke Fried Wiesse Wien, dobro ohranjena, ugodno naprodaj v drogeriji »Poštni dom«.
19106-6

Otroško posteljico
ugodno prodam. Ljubljana VII, Žibertova ul. 30.I. 19053-6

Seno (otava)
v pokošnjo se odda dne 21. 8. ob 10. uri dopoldne Jurčkova pot, Josipina Češnovar, Dolenjska c. 3.
19149-6

Kupim

Beseda 1 Din, davek 3 Din; za šifro ali dajanje naslova 5 Din. Najmanjši znesek 17 Din.

Kupimo
Ker bo letos boljša kupčija za divji kostanj se naprošajo dobavitelji celih vagonov, da se oglasijo pod »Divji kostanj« na ogl. odd. Jutra.
18784-7

Staro medenino
krom, baker in cink, kupi vsako količino po najvišjih cenah Rupena Lutz, Ljubljana VII, Šiška.
18841-7

Stiskalnico za seno
kupim takoj. Naslov v vseh poslovalnicah Jutra.
18851-7

Ia bukovo oglje
potrebujemo frco vagon Split. Cenj. ponudbe na »Zvijezda« trg. drv in oglja Split, Krešimirova 5-I.
18755-7

Medeninaste cevi
800 m debeline 20 mm, dolžine posameznih cevi 3 m 40 cm proda Jugometra. Tezno 2 pri Mariboru. 18807-7

Srebrni pribor
dobro ohranjen kompleten za 12 oseb kupim. Ponudbe na ogl. odd. Jutra pod »Pribor kompleten« 18799-7

Balanc vage
male apotekarske do pol kg kupimo. Ponudbe je poslati na ogl od delek Jutra pod »Vaga«. 18677-7

Otroški voziček
globok, kupim. Ponudbe na ogl. odd. Jutra po »Ohranjen«.
19026-7

Foto-aparat
Linhof. 10x15, objektiv 4.5, prodam. Vprašanja na ogl. odd. Jutra pod »Prvovrsten«.
18881-7

Med cvetlični
kupujem. Najnižje ponudbe na ogl. odd. Jutra pod šifro »Med«.
18962-7

Stare moške obleke
perilo, čevlje, pohištvo itd. kupujem — Pišite Drame Alojzija, Gallusovo nabrežje 29, Ljubljana.
19086-7

Tračno žago
v dobrem stanju, kupim. Ponudbe na oglas. odd. Jutra pod »Brezhibna žaga«.
19108-7

Dragocenosti

Vsakovrstno zlato kupuje po najvišjih cenah
ČERNE — juvelir, Ljubljana. Wolfova ul

Radio

Beseda 1 Din, davek 3 Din; za šifro ali dajanje naslova 5 Din. Najmanjši znesek 17 Din.

Nekaj radioaparatov
ugodno naprodaj pred začetkom nove sezije. »Tehnik« Banjai, Miklošičeva cesta 20.
19007-9

6 cevni radio
prodam za 1200 din. — Holzapflova 5.
18958-9

Oblačila

Beseda 1 Din, davek 3 Din; za šifro ali dajanje naslova 5 Din. Najmanjši znesek 17 Din.

Opremljeno sobo
lepo, z ali brez hrane, takoj oddam solidnemu gospodu. Staničeva ulica 21, Bežigrad.
18935-13

Glasbila

Beseda 1 Din, davek 3 Din; za šifro ali dajanje naslova 5 Din. Najmanjši znesek 17 Din.

Klavir
za vadbo ves dan na razpolago po ugodni ceni. Trdinova 7, Mrak.
189875-26

Klavir
kratek,, rujav Stelzhammer, zelo dobro ohranjen, prodam zaradi pomanjkanja prostora. Naslov v vseh poslovalnicah Jutra.
19124-26

Pianino
dobro ohranjen, kupim. Ponudbe pod »Klavir« na ogl. odd. Jutra
19078-26

Klavir - kratek
prvovrsten najbolje ohranjen, prodam. Frankopanska 9, Sp. Šiška.
19178-26

Pohištvo

Beseda 1 Din, davek 3 Din; za šifro ali dajanje naslova 5 Din. Najmanjši znesek 17 Din

Spalnico in psiho
za eno osebo in kuhinjsko kredenco, poceni prodam Naslov v vseh poslovalnicah Jutra.
19121-12

POHIŠTVO
za stanovanja hotele, penzijone, dobavlja »OPRAVA«, Celovška cesta 50
Spalnice že od din 1450, kuhinje od 700 din. Vsa naročila izvršimo točno in tudi po lastnih načrtih.

Pohištvo
novo in že rabljeno kupujemo za gotove prodati ali samo dati v shrambo sprejmemo v posebni oddelek v komisijsko prodajo po zelo ugodnih pogojih Kupcev je v tem oddeku vedno dovolj za dobro ohranjeno pohištvo Vso reklamo preskrbimo sami Sporočite nam na dopisnici ali ustno Prevoz pohištva v naš komisijski oddelek preskrbimo sami. Ivan Mathian Ljubljana, Tyrševa cesta 12
79-12

Spalnice, jedilnice, kuhinje
po danih in lastnih načrtih po jako ugodni ceni. Strojno mizarstvo D. Lancoš. Wolfova 12
219-12

Stanovanje z vso oskrbo
primerno za penzionca v oskrbo v bližini III. drž. bližini III. državne realne gimnazije iščem. Ponudbe na ogl. odd. Jutra pod »Penzionec«.
18723-22

Pohištvo
za stanovanja, hotele, penzijone in trgovske opreme, dobite najhitreje je v največji zalogi pohištva
»SAVA«

Spalnice že od	1600.—
Omare	400.—
Postelje	160.—
Kuhinjske oprave	750.—
Kuhinj. kredence	450.—
Otomane	500.—
Madraci	190.—
Mreže	85.—

Sprejemamo naročila po predloženih in naših načrtih.
Rožna dolina. Predjamska ul.

Trgovina
Gajeva. Nebotičnik.
19076-12

Jedilnica
črna, skoraj nova ter spalnica svetla, oboje iz trdega lesa, poceni prodam. Naslov v vseh poslovalnicah Jutra.
19077-12

Les

Beseda 1 Din, davek 3 Din; za šifro ali dajanje naslova 5 Din Najmanjši znesek 17 Din

Drva
mešana I., II., in III razr. cca 2000 m3 ugodno proda Fabjan Franc lesni trgovec Sadinjavas Dvor. 18254-15

Kolesa

Beseda 1 Din, davek 3 Din; za šifro ali dajanje naslova 5 Din. Najmanjši znesek 17 Din

Kolesa
Pri nakupu novega kolesa si oglejte našo zalogo v Novi trgovini na Tyrševi cesti 36. Prvovrstna kvaliteta, nizke cene. 18747-11

Kolesa, šivalne stroje
in vse pripadajoče dele prvovrstnih znamk z večletno garancijo kupite zelo ugodno v trgovini Triglav, Resljeva 16. Rabljena kolesa in stroje vzamem v račun.
19018-11

Rabljena kolesa
po zelo ugodnih cenah naprodaj. Ciklus, Ljubljana, Tyrševa 51.
19131-11

Moško kolo
malo rabljeno naprodaj Pogledati: Pod gozdom št. 6. 19184-11

Avto, moto

Beseda 1 Din, davek 3 Din; za šifro ali dajanje naslova 5 Din. Najmanjši znesek 17 Din.

Avtomobile
tovorne, osebne in avtobuse dobro ohranjene, vseh jakosti kupite najceneje pri O. Žužek — Krupp zastopstvo, Ljubljana. Tavčarjeva 11
19057-10

7-sedežno limuzino
v dobrem stanju kupim. Ponudbe z točnim opisom na ogl. odd. Jutra pod »Brezhibno vozilo«.
18661-10

Naprodaj tovorni avto Saurer
2 H, v dobrem stanju. Ogledati pri Ed. Suppanz, Pristava.
18782-10

Kupim motor
nove tipe. A. Menel, Log 54, p. Brezovica.
18746-10

Avto Tatra
4 cilinderski, 6 sedežen, type »30«, prodam za 6 tisoč din. Ponudbe na ogl. odd. Jutra pod »Vozneman stanju«.
18757-10

Avto-motor
70 do 100 ks. kompleten in v dobrem stanju kupimo. Ponudbe na oglas. odd. Jutra pod »Motor«.
18811-10

Sax motor
98 ccm. prodam. Rožna dolina VIII-23.
19173-10

6-sedežni Fiat
poceni prodam. Habjan, Zavrti 6. Ljubljana.
19114-10

Motorno kolo
D Rad, 350 ccm, v odličnem stanju, poceni proda Joško Godlaj, — Ljubljana VII. Drenikova 28. 18951-10

Avto Fiat limuzino
petsedežno, pripravno za taksi prodam. Vzamem tudi hranilne knjižice v račun. Gregori, Gozd. Kr. gora. 18925-10

Chevrolet limuzino
prodamo po izredno ugodni ceni. Banjai, Miklošičeva c 20.
19006-10

Diferential stroj
kompleten, prodam. — predležje, dinamo, zaganjač, hladilnik, komplet no prednjo os, z 6 kolesi, šasije, vse v izbornem stanju. Cena 2500 din, proti takojšnjemu plačilu. Avto je tipa 520 Fiat. Ivan Rupar, Tržič, Gorenjsko.
18899-10

»Jap« motor
500 ccm, zamenjam ali prodam Zupan, Črnuče 26 pri Ljubljani.
18959-10

Sachs motor
»Diamant« prodam. Naslov v vseh posl. Jutra.
18885-10

NSU
350 OHV 1937, malo vožen radi nabave avtomobila naprodaj. Vrhovec, — Borštnikov trg.
18983-10

50.000 posojila
iščem na vknjižbo za 5 let. Vrednost 800.000. Ponudbe na ogl. odd. Jutra pod »Rabim gotovino«.
18976-16

Motorno kolo
AGJ električna razsvetljava 350 ccm, prodam. Pustotnik, Radomlje.
18967-10

Avto Graham Supercharger
petsedežen, v dobrem stanju, prodam, ker se vrnem v Ameriko. — Cena zmerna. — Informacije garaža Lojze, Miklošičeva c. 36 ali Stražišče 241 pri Kranju
18687-10

Motor »Brenabor«
Sacs 98 ccm. malo rabljen ugodno prodam. V. K. Konjice 50.
19043-10

Motorno kolo
boljše. do 350 ccm kupim F. Potočnik. Ziri.
19100-10

Puch motor
250 ccm odlično ohranjen, nedosegljive brzine, zamenjam za manjšega ali prodam. Ogled pri operaterju kina Kodeljevo.
19050-10

Motorno kolo
BSA s prikolico, v dobrem stanju, naprodaj za 4.500 din v avtogaraži Reboli, — Vegova 8.
19159-10

Motor
Harley Davidson 750 ccm s prikolico ceno prodam. Ambrožev trg 7, Ljubljana.
19133-10

Chrysler
motor 4-cilind. brezhiben, odprt, petsedežen voz, poraba 13 l, poceni naprodaj.

De Soto
6 cil. limuzina, lepo ohranjena, v brezhibnem stanju, ugodno naprodaj.

Mali Opel
2 sedežni, 3 nove gume, poraba 7 l na 100 km, v dobrem stanju, naprodaj za 3.500 din tudi pomankanja prostora. — Egon Strnad, Poljanska 69, Ljubljana.
ES-10

Avto
5sedežni osebni ugodno napodaj Avtodelavnica Misljenović, Maribor, Aleksandrova 57, pod šifro »Avto moto«.
19207-10

Avto DKW
Meister štirisedežni, dobro ohranjen prodam Cena 11.000 din. Preželj, Beljaška 4.
19182-10

Motorno kolo 250
poceni prodam. Poizve se pri Iv. Hriberniku, Fritz, kovinotiskarstvo, Celovška, Jernejeva ul., Ljubljana. 19179-10

Motorno kolo BSA
novejše tipe 250, dobro ohranjeno, prav ugodno proda zaradi vojaščine Miloš Jagodič, Rogatec.
18769-10

Avto
štirisedežni, dobro vzdrževan, ekonomičen, kupim. Ponudbe s točnim opisom na ogl. odd. Jutra pod »Prvi lastnik«.
19017-10

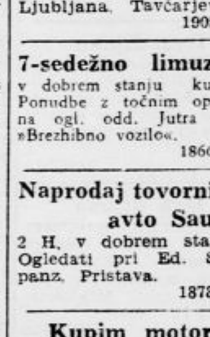

Novi ZÜNDAPP motocikli 350 ccm OHV
18 KS, 4-taktni, 4 brzine, z nožnim menjavanjem brzin so dospeli.
Nadalje
500 ccm (25 KS),
600 ccm (28 KS)
Supersport.
Najpopolnejša konstrukcija na svetovnem trgu. Interesente se vabi na ogled pri glavnem zastopstvu:
O. ŽUŽEK,
LJUBLJANA, TAVČARJEVA UL. 11
Telefon 24-61.

Avto
prikladen za predelavo za gasilski voz, 6 cilinderski 60 HP pod ugodnimi pogoji prodam. — Zadružna ul. 9. Kodeljevo.
19034-10

Avto interesenti, pozor!
Prodam Opel cabriolet Super skoraj nov, Plymoth limozina, 4 vrata, 4 cyl., Tatra odprt, 2 cyl., 2 Opel cabriolet 6 cyl. mali, 1.8 ltr., Opel cabriolet 2 ltr., Fiat 521 limozina, 4 vrata generalno popravljen — pripravljen za avto taxi, Peugeot mali poltovorni nosilnost 400 kg. Essex odprt sport model, Essex limozina zaprt, 2 vrata, Opel limozina 2 ltr., 4 vrata model 1937, DKW majster, DKW special obe limuzine. Vsi avtomobili so generalno popravljeni ter v najboljšem stanju. Ugodno proda zastopstvo Opel avtomobilov F. Šolman, Celje, Razlagova ulica.
18854-10

Stroji

Beseda 1 Din, davek 3 Din; za šifro ali dajanje naslova 5 Din. Najmanjši znesek 17 Din.

Vrtalne stroje
na transmisijski pogon do 13 mm kupimo. Ponudbe na ogl. odd. Jutra pod — »Vrtalni stroj« 18678-29

Singer šivalni stroj
čevljarski, dobro ohranjen, in nekaj orodja prodam. Celovška c. 53-I desno. 18950-29

Pletilni stroj
štev. 9-60, dobro ohranjen, poceni naprodaj »Pri Makedoncu«, Kolodvorska ulica 30.
19074-29

Po priložnostno ugodni ceni so na razpolago sledeči tovarniško novi stroji:

Univerzalni reskalni in vrtalni stroj
s krožno žago
Reskalni stroj z vdelanim motorjem s 3000, 6000 in 9000 obratov na minuto. Poravnalni stroj 500 mm z vdelanim motorjem.

STROJE
za izdelavo žaluzij, parketov, ladijskega poda, univerzalne v najnovejših kombinacijah, kompletne naprave za lesne industrije in mizarske delavnice, nadalje vse strojno orodje, gaterice, krožne in tračne žage, dobavi v brezkonkurenčni tehnični dovršenosti in iz garantirano prvovrstnega materiala direktno iz tovarne v kratkem roku.
Zahtevajte brezplačne nasvete in ponudbe pri:
Reprezentanci tovarne »ELHOMA«, Joso Slejko, — Ljubljana, Miklošičeva cesta 18, Tel. št. 38-56.
18025-29

Pletilne in šivalne stroje
raznovrstne, poceni prodam. Naslov v vseh poslovalnicah Jutra.
19143-29

Šivalni stroj
»Veritas« in Rast & Gasser, pogrezljiv z 20letno gaerancijo 1950 din takoj proda Ussar. Maribor, Trubarjeva ul. 9.
19206-29

Obrt

Beseda 1 Din, davek 3 Din; za šifro ali dajanje naslova 5 Din. Najmanjši znesek 17 Din.

Rolete
(Esslinger) kompl. ali tudi samo letvice dobavlja najceneje I. Detiček. Velenje. Mizarji po pust. 18356-30

Koncesijo
za prodajo drog, kemikalij, fotomaterijala itd. oddam v izvrševanje po dogovoru. Ponudbe na ogl. odd. Jutra pod »Drogerija«.
18654-30

Tapetniška dela
stara kakor nova sprejme v modernizacijo po nizkih cenah Sitar Karl, Wolfova 12. tel. 28-10.
18895-30

Solidna zidava
Zaradi upeljave nudi novo stavbno podjetje solidno in strokovnjaško izvedbo vseh vrst stavb in adaptacij po reklamnih cenah. Naslove poslati na ogl. odd. Jutra pod »Solidna izdelava«.
19060-30

Mreže
za postelje dobite najceneje pri Andlovicu, zaloga pohištva v Komenskega ulici.
19054-30

Pridelki

Beseda 1 Din, davek 3 Din; za šifro ali dajanje naslova 5 Din Najmanjši znesek 17 Din.

Cvetlični med
domač, zdravilni, nudi najceneje I. Menart, Domžale
262-33

Kislo zelje
novo, prvovrstno, v sodčkih, dobavlja po naročilu Gustav Erklavec, Ljubljana, Kodeljevo. Povšetova 47 telef. 25-91.
278-33

Kislo zelje, repo
sarmo, prvovrstno, vsako množino dobavlja Homan, Sv. Petra cesta 81. Telefon 35-39. Ljubljana. Cene konkurenčne.
293-33

NSERIRAJ V „JUTRU“!

Vrednote

Beseda 1 Din, davek 3 Din; za šifro ali dajanje naslova 5 Din. Najmanjši znesek 17 Din.

Trgovci
in kupci krompirja pozor! Nudim vam roza in beli krompir vsake vrste po najnižji dnevni ceni. Kdor pošlje denar naprej ga dobi 6% ceneje. Obvestite me brzojavno. Sem pošten in vešč prekupec in se s tem pečam že več let. Ponudbe Šibila Franc, trgovec s krompirjem. Apače 101. pošta Sv. Lovrenc Dravsko polje.
18703-33

Kapital

Beseda 1 Din, davek 3 Din na šifro ali dajanje naslova 5 Din. Najmanjši znesek 17 Din.

Ureditev dolga
potom sodnih in izvensodnih poravnav. Nasveti v konkurznih zadevah in vseh drugih trgovsko obrtnih poslih. Strokovne knjigovodske revizije. Sestava in aprobacija bilanc. Preskrbe kreditov. Nasveti glede hranilnih vlog in plasiranje istih. Vsi posli kmečki zaščite. Edina koncesionirana komercialna pisarna.
LOJZE ZAJC
Ljubljana, Gledališka 7. TELEFON 38-18.
220-16

Vse bančne in kreditne posle, kupoprodajo nepremičnin izpopolnuje najkulantneje
Alojzij Planinšek
Ljubljana, Beethovnova 14, telefon 35-10, koncesionirana trg agentura za bančne posle.
Glavna kolektura srečk državne razredne loterije.
220-16

Bančno kom. zavod
MARIBOR
Aleksandrova cesta 40 kupi takoj in plača najbolje
hranilne knjižice bank in hranilnic
vrednostne papirje:
3% obveznice, bone, srečke, delnice itd.
valute vseh držav.
Prodaja srečk državne razredne loterije.
18327-16

45—50 tisoč Din
posojila iščem, proti vknjižbi na prvo mesto večkratne vrednosti. Ponudbe na ogl. odd. Jutra pod »Prvo mesto«.
18640-16

Družabnika
s kapitalom od din 300.000 do 600.000 sprejme dobro vpeljano tekstilno podjetje. Rentabilnost 15 do 20%. Ponudbe na ogl. odd. Jutra pod šifro »15—20«.
18246-16

Išče se oseba
katera bi posodila od 10 do 15.000 din gotovine. Zato dobi hrano in stanovanje zastoni. Ostalo po dogovoru. Naslov v vseh poslovalnicah Jutra.
18857-16

Udeležbo
do 500 tisoč din v gotovini oziroma v vlogah Ljubljanske kreditne, — Mestne hranilnice ali Kmetske posojilnice pri pupilarni varnosti nudi rentabilno solidno podjetje Ponudbe pod »Pupilarna varnost« na ogl. odd. Jutra. 18783-16

Družabnika(co)
s kapitalom za podružnico sprejmem ali oddam v najem ali prodam zelo ugodno. Merhar, Brežice 5.
18642-16

Kdo posodi
10.000 din, dam visoke obresti, vknjižbo na prvo mesto nove stanovanjske hiše. Starejši osebi nudim dosmrtno stanovanje z oskrbo ali vzamem v rejo otroka do popolne odgojitve, event. vzamem za svojega. Je v lepem kraju blizu Ljubljane. Več po dogovoru. Naslov v vseh posloval. Jutra.
18837-16

2800 din posojila
išče državni uradnik za 1 leto proti visokim obrestim. Ponudbe na ogl odd. Jutra pod »Hvaležnost«. 18880-16

Kdor premore
150.000 takoj osebno zelo ugodno kupi prijetno, dvostanovanjsko vilo Ljubljana VII. Podhribom 242.
18888-16

HRANILNE KNJIŽICE
vrednostne papirje, valute
vnovčujem
proti takojšnji gotovini. Oblastv. dovolj. pisarna:
RUDOLF ZORE,
Ljubljana
Gledal ulica 12. Telef. 38-10
19127-16

Družabnika
za manufakturno trgovino s 100.000 din iščem na skladišče vredno 250.000. Ponudbe na ogl. odd. Jutra pod »Družabnik 4«.
19155-16

Kdo posodi
25letni vdovi 1.000 din za zboljšanje eksistence. Ponudbe na ogl. odd. Jutra pod šifro »Dogovor«.
18998-24

Dolgoročna posojila
ugodna, dobe državni in samoupravni namestenci. Bezplačna pojasnila. Informacijska pisarna, Ljubljana, Slomškova ul. 1. priti.
19180-16

Kdor premore
150.000 takoj osebno zelo ugodno kupi prijetno, dvostanovanjsko vilo Ljubljana VII. Podhribom 242.
18888-16

Posojila
državnim in samoupravnim uradnikom (nastavljencem) na zasnambo plače ali pokojnine, na dolgoročno mesečno odplačevanje nudimo najugodnejše: Vse informacije brezplačno pri našem pooblaščencu F. L. Klemen, Ljubljana, Gosposvetska c. 10.
19045-16

V najem

Beseda 1 Din, davek 3 Din na šifro ali dajanje naslova 5 Din. Najmanjši znesek 17 Din.

Hišico z vrtom
na periferiji Ljubljane — vzamem v najem za takoj ali pozneje. Ponudbe pod »Točen plačnik« na ogl. odd. Jutra.
19081-17

Gostilna Narodni dom v Celju
se odda v najem. Prošnje na Cejsko posojilnico d. d. v Celju do 30. avgusta 1938
18779-17

Špecerijsko trgovino
in strojno pletilnico v polnem obratu oddam v najem ali vzamem družabnico Ponudbe na ogl. odd. Jutra pod »Bolezen«.
18617-17

Gostilno
dobro idočo, s kegljiščem in vrtom na prometni točki periferije Ptuja dam v najem vsled bolezni. Naslov v vseh poslovalnicah Jutra.
18599-17

Gostilno
na prometnem kraju vzamem v najem. Dopi se na ogl. odd. Jutra pod »Prometni kraj 785«
18787-17

Dobroidočo trgovino
v polnem obratu na deželi oddam v najem. Naslov v vseh poslovalnicah Jutra.
18838-17

V najem
pod ugodnimi pogoji oddam takoj hotelsko restavracijo v večjem mestu Belokrajine. Ponudbe vposlati na naslov: A Koscher, Kočevje 58.
18736-17

Točilnico v mestu
ali izven Ljubljane vzamem v najem. Ponudbe na ogl. odd. Jutra pod »Resno 932«
18932-17

Gostilna
na zelo prometnem kraju v Ljubljani se odda solidnemu in sposobnemu gostilničarskemu paru. Ponudbe s točnim naslovom in navedbo višine kavcije pošljite na ogl. odd. Jutra pod šifro »Prometna točka 19«
19019-17

Kleti
primerne za vinskega trgovca, dvosobno in 2 enosobni stanovanji in garaže oddam v najem. Trata št. 12 pri št. Vidu (izven ljubljanske meje). Andrej Čekada, Ljubljana, Sv. Petra 16
18946-17

Mlekarno
na prometni točki takoj prevzamem. Ponudbe na ogl. odd. Jutra pod šifro »Kavcije zmozna 38«
18938-17

Enodružinska hiša
s 4 sobami, pritiklinami, vrtom itd., oddaljeno 10 minut od centra, zaradi odselitve oddam s 1. nov. 1938, v Ljubljani, Predjamska ul. 4. 19068-17

Na račun dam
dobroidočo mlekarno na morju v prijaznem mestu. Celoletni promet. Ponudbe pod »Dober zaslužek« na ogl. odd. Jutra.
19115-17

Gostilno ali buffet
vzamem takoj v najem ali pa prevzamem tudi na račun. Ponudbe pod »Gostilna« na ogl. odd. Jutra.
19161-17

Gostilno
na prometnem kraju vzamem takoj v najem. Ponudbe na podr. Jutra v Celju pod značko »Gostilna«.
19201-17

Lokali

Beseda 1 Din, davek 3 Din za šifro ali dajanje naslova 5 Din. Najmanjši znesek 17 Din.

Frizerski salon
na dobri točki v Ljubljani poceni naprodaj radi preselitve. Ponudbe na ogl. odd. Jutra pod »Selitev«.
19091-19

Za lokal ali delavnico
oddam prostor poleg pošte in trga. Celovška c. 79.
18666-19

Sadni lokal
prodam ali oddam v najem v Ljubljani. Poizve se v vseh poslovalnicah Jutra.
18864-19

Zelo poceni
oddam opremljen trgovski lokal ob državni cesti v bližini Celja. Naslov v vseh poslovalnicah Jutra.
18856-19

Brivnica
ugodno naprodaj na prometnem kraju v Ljubljani. Naslov v vseh posloval. Jutra.
18874-19

Lokal
oddam s 1. septembrom Poizve se v drogeriji Poštni dom.
19107-19

SVEŽOST PRI PREBUJENJU!
Kako je prijeten občutek, ko se zjutraj prebudimo z dobro odpočitimi udi! Samo nekoliko kapljic kolinske vode »Soir de Paris« Vas osveži, okrepi in ponovno poživi. Ta sijajna tekočina je dvojno parfumirana z Vašim priljubljenim in znamenitim parfumom »Soir de Paris« Bourjois.
Eau de Cologne
BOURJOIS
★ Soir de Paris ★

Lep vogalni lokal
na zelo prometnem kraju, v novi hiši, pripraven za trgovino ali obrt, takoj oddam. Poizve se v Mavričevi pisarni, Bežigrad 1.
18819-19

Mlekarno in trgovino
s poljskimi pridelki takoj poceni prodam zaradi bolezni. Najemnina nizka, točka prometna. visavi tovarne na Jesenicah. Naslov v vseh posloval. Jutra.
19113-19

Mlekarno
poceni prodam. Naslov v vseh posloval. Jutra.
19039-19

Mlekarno
na prometni točki v Ljubljani, brez konkurence s stalnimi odjemalci, poleg enosobno stanovanje, se proda. Pojasnila daje: ABC, Ljubljana, Medvedova 8 tel. 24 44.
19153-19

Delavnico
za lahko obrt na periferiji iščem. Pon. na ogl. odd. Jutra pod »Najmanj 12x6 m«
19128-19

Mlekarno
s prostori še za kuhinjo prodam, ali sprejmem družabnico kuharico s koncesijo. Pon. pod »Promet 134« na ogl. odd. Jutra.
19134-19

Dva prostora
v izmeri 250 kvdr. m za obrt v Ljubljani oddam Naslov v vseh posloval. Jutra. 19142-19

Trgovski lokal
s stanovanjem v okolici Celje takoj oddam. Pripraven za začetnika. Potreben je mali kapital. Naslov v vseh posl. Jutra. 19193-19

Posest

Beseda 1 Din, davek 3 Din; za šifro ali dajanje naslova 5 Din Najmanjši znesek 17 Din.

Enonadstropno hišo
pripravno za trgovca, blizu mesta, prodam. Polovica na mesečno odplačilo. — Polovica na mesečno odplačilo. Ponudbe na ogl. odd. Jutra pod »Ugodno 30«. 18850-20

Dobičkanosna nova zgradba
8 modernih stanovanj s kopalnicami 450.000 din. Trgovska hiša, centrum najboljša lega zelo poceni. Vinogradno posestvo, 20 oralov tik mesta, lepa hiša, opremljena 160.000. Posredovalnica RAPID, Maribor. Gosposka 28. 18329-20

Izredni nakupi nepremičnin!
nakup dobičkanosnih — stanovanjskih, trgovskih hiš, vil, hotelov, tudi ob Jadranu, gostiln, pekarn, mesarij, mlinov, usnjarn in nad 750 različnih pri mestu ter okoliških posestev se lahko prepričate tekom mariborskega tedna pri Posredovalnici Ivan Godina, Maribor, Aleksandrova cesta 30.
18330-20

Enodružinsko vilo
v dobrem stanju z vrtom v bližini centra kupim proti takojšnjemu plačilu. Ponudbe na ogl. odd. Jutra pod »Enodružinska vila«.
18713-20

V Celju
prodam zelo ugodno hišo z vrtom, ki je še davka prosta. Prevzem hipoteke. Tretjino tudi na obroke. Pismene ponudbe na podružnico Jutra v Celju pod značko »65.000«.
18858-20

Nova hiša
s parno pekarno v Trnovem naprodaj. Ponudbe na Person. Ljubljana, poštni predal 307.
18715-20

2-stanovanjsko hišo
novo v Trnovem, prodam. Ponudbe na Person, Ljubljana, poštni predal 307.
18716-20

Posestvo
zelo ugodno za upokojenca, obstoječe iz 14 joh zemlje, sadonosnika, nove hiše s 3 sobami, 2 predsobama in kuhinjo, z lastnim vodovodom

Visokopritlična hiša
zraven postaje Orehova vas. Slivnica s sadnim in zelenjadnim vrtom z nekaj hipoteke ugodno naprodaj. Franc Kumrič Slivnica 57 pri Mariboru. 18763-20

Gostilna
z lepim gospodarskim poslopjem v prometnem kraju trga primerno za lesnega trgovca ali obrtnika in lepo posestvo četrt ure od trga za pri bližno 16 do 18 komadov goveje živine radi družinski razmer ugodno prodam. Informacije se dobe pri Brundula v Guštanju. 18680-20

Trgovine, trafike, bufete
industreje, hotele, restavracije, gostilne, kavarne, krčme, vinotoče, penzione veleposestva, hiše, vile, žage, opekarne, prodajamo in posredujemo nakup uspešno in hitro: Poslovnica Pavleković, — Zagreb, Ilica 144. 18607-20

Parcela na Bledu
za stavbo ob glavni cesti poleg pošte, naprodaj. Informacije v apoteki na Bledu. 19021-20

Vilo z vrtom za Bežigradom
in parcelo v Herbersteinovi ulici prodam. Naslov v vseh poslovalnicah Jutra. 19033-20

Parcelo 2400 m²
prodam za vsako ceno. Vodovodna cesta. Novo poslopje 20x10 m okolica Ljubljane, minuto od postaje, pripravno za stanovanje tovarne skladišča delavnice. Plačljivo v denarju, knjižicah ali hipoteki. Naslov v vseh posloval. Jutra. 18921-20

Enonadstropno hišo
z velikim vrtom na prometnem kraju pripravno za vsako obrt prodam takoj. Ela Jesih v Škofji Loki. 18897-20

Dve hiši
gospodarsko poslopje, posestvo na glavni cesti, sposobno za gostilno in vsako obrt prodam. Rogoznica 40 Ptuj. 18902-20

Enostanovanjsko hišo
z 2000 kvdr. m vrta blizu tovarne in železniške postaje, prodam po nizki ceni. Pojasnila daje Kokalj, Lukovica. 18887-20

Gostilno s prenočišči
dobro idočo, na Gorenjskem, turistovska točka — prodam. Ponudbe na ogl. odd. Jutra pod šifro »Rentabilno 70«. 18970-20

Enodružinsko hišico
takoj kupim. Ponudbe na ogl. odd. Jutra pod šifro »Cena 25.000 din«. 18968-20

Stavba
40 m dolga, 11 in pol m široka, na Vrhniki ob državni cesti v bližini kolodvora ležeča, ugodno naprodaj. Stavba je solidna zidana, sposobna za industrijo, ima močne zidove, ki omogočajo vsako nadzidavo. Prostorna delavnica 6 sob, remiza. Vprašati: Rupert Jelovšek, Vrhnika. 18992-20

Parcele
stavbne, v izmeri 800 do 1000 kv. m ugodno naprodaj na Vrhniki pri kolodvoru. Vprašati: Rupert Jelovšek, Vrhnika. 18993-20

Kupim hišo
ali parcelo v Ljubljani ali okolici do 200.000 din. Ponudbe na oglas. odd. Jutra pod »Gotovina 111.« 19111-20

Weekend hišica
lesena, v gorenjskem slogu, pripravna tudi za prodajo živil itd., ugodno na prodaj. Naslov: slaščičarna Novotny, v Ljubljani. 19103-20

Proda se:
nova trinadstropna, 10 stanovanjska hiša, zelo solidno grajena v lepem delu Ljubljane. Donos 8% netto Naslov v vseh poslovalnicah Jutra. 19032-20

Hiša z vrtom
in električno razsvetljavo naprodaj. Poizve se: Novo mesto, Breg št. 5. 19118-20

V Rimskih Toplicah
v centrumu prodam hišo,, v hiši je gostilna in trgovina brez konkurence, s tujskimi sobami, električna razsvetljava z veliko teraso ob banovinski cesti v bližini kolodvora. Poizve se pri Karlu Loibnerju v Rimskih Toplicah. 19189-20

Lepo posestvo
podam. Leži ob glavni cesti pri Mariboru. Sestoji iz vinograda, sadonosnika, njive in gozda, v iši je vpeljana elektrika in vodovod Samo resni kupci pridejo v poštev. Naslov v vseh posloval. Jutra. 19210-20

Kupim hišo
eno ali dvostanovanjsko, z vrtom, v Ljubljani ali najbližji okolici. Ponudbe na ogl. odd. Jutra pod »150 do 200«. 19063-20

Hišo z vrtom
dvostanovanjsko, ugodno prodam. Grandič, Črnuče pri Ljubljani. 19169-20

Lepe parcele v Celju
ob glavni cesti ugodno naprodaj. Vpraša se pri Josipini Franzl, trgovina, Mariborska cesta 28 v Celju. 19190-20

Podkleteno hišo
s 3 sobami, kuhinjo, shrambo, velikim vrtom njivo in drvarnico, pripravno za upokojenca, ugodno prodam. Ivan Kolar, Vojnik pri Celju 19194-20

Večji mlin
na najprometnejšem kraju na stalni vodi, ob glavni cesti radi družinskih razmer oddam s 1. septembrom ugodno v najem. Mesečna kapaciteta 30.000 kg. Naslov v vseh posloval. Jutra. 19195-20

Proda se
v bližini Celja dobro vpeljana restavracija, več stanovanj, 2000 kv. m gostilniškega in zelenjadnega vrta z vsem inventarjem. Pojasnila daje Rustja, Celje, Dečkov trg. 19197-20

Osamljena
brez otrok in stara, — prodam hišo z gostilno. Ponudbe na oglasni oddelek Jutra pod »Bolezen«. 19199-20

Dobičkanosna nova zgradba
8 modernih stanovanj, s kopalnicami. 450.000 din. TRGOVSKA HISA centrum. 3 lokali 380 tisoč din, vinogradno posestvo, 32 oralov hiša 3 sobe za 120.000 din. Posredovalnica »Rapid«, Maribor, Gosposka ulica 28. 19202-20

Trgovska hiša
v sredini Maribora naprodaj. Posredovalci izključeni. Vprašati pri odvetniku dr. Faningerju, Maribor, Sodna ul. 19304-20

Zelo ugoden nakup!
Prodam zaradi rodbinskih razmer gostilniško posestvo, obstoječe iz več stavb, dvorišča, najlepšim obsežnim senčnatim vrtom, dvema balinliščima in kegljiščem, na najprometnejši cesti v Ljubljani. Prodam skupno ali v več delih za zelo nizko ceno. Naslov v vseh poslovalnicah Jutra. 18876-20

Stanovanje odda

Enosob. stanovanje
oddam 1. septembra. Križevniška ul. 11, II. nadstr. desno, druga vrata. 18796-21

Stanovanje
2 sob in pritiklin v podpritličju v novi vili se odda s prvim novembrom dvema osebama brez otrok. Ponudbe na ogl. odd. Jutra pod »Snažno 15«. 18645-21

Strojepisec
z lastnim pisalnim strojem želi zaposlenja, tudi vešč pisarniških poslov, sprejme prepisovanje na stroj tudi na dom. Ponudbe na oglas. odd. Jutra pod »Lasten stroj.« 18792-21

Trisob. stanovanje
komfortno v Staničevi ul. 20 in dvosobno na Dolenjski cesti 48 oddam. 18915-21

Enosob. stanovanje
z pritiklinami, čisto, solnčno oddam za september ali oktober na Tržaški cesti 24. priličje. 19009-21

Enosob. stanovanje
podpritlično oddam mirni stranki za september. Dravska ulica 16. 19027-21

Dvosob. stanovanje
s pritiklinami in veliko teraso takoj oddamo. Zaloška 10. 18952-21

Štirisob. stanovanje
komfortno, oddam s 1. novembrom v strogem centru. Poizve se pri hišniku v Cigaletovi 1. 18904-21

Stanovanje
solnčno. v suterenu, 2 sobi, plin, shramba, pred soba, oddam z 1. novembrom. Ogled od 2. do 4. Vrtača, Tobačna ulici štev. 16. 18942-21

2-sobno stanovanje
oddam s septembrom v Podjunski 11. 19040-21

Dvosob. stanovanje
oddam 1. septembra. Krakovski nasip 18. 19029-21

Enosob. stanovanje
oddam 1. septembra. Resljeva cesta 30. 19036-21

Udobno stanovanje
za upokojenca(ko) v prijazni vili ob železnici takoj oddam. Oskrba na željo v hiši. Ponudbe pod »Lep pokoj« na ogl. odd. Jutra. 18982-21

Trisob. stanovanje
s kabinetom, kopalnico, oddam za november pri gorenjskem kolodvoru. Informacije Tyrševa cesta 92 — Zelen. 18979-21

Stanovanje
renovirano 4 sobno, s kopalnico in pritiklinami, lastno dvorišče, takoj oddam. Pred Škofijo 15-I. 19042-21

Dvosob. stanovanje
z vsemi pritiklinami v Kolezniji oddam s 1. septembrom. Vprašati Mencingerjeva 41-I, vsak dan od 18. do 19. ure. 19071-21

Enosob. stanovanje
ali posamezni sobi oddam v Saviljah 82, Vodovodna cesta. 19037-21

Enosob. stanovanje
s pritiklinami oddam 1. septembra mirni stranki, za 180 din. Dravlje 106. Sojarjeva pot. 19058-21

Enosob. stanovanje
kabinet, kopalnica, oddam. Naslov v vseh poslovalnicah Jutra. 18999-21

V vili
blizu Ljubljane, 8 minut od žel. postaje pri cerkvi, oddam lepo dvosobno stanovanje s kabinetom in vrtom za 300 din. Krasen razgled z balkona. Posebno pripravno za upokojence. Naslov v vseh poslovalnicah Jutra. 18997-21

Prenovljeno stanovanje
oddam mirni stranki brez otrok 1. septembra. Cena 300 Din. Rožna dolina, Rimska 15-IV. 18989-21

Štirisobno stanovanje
lepo, obširno, komfortno, oddam samo dobri družini. Ponudbe na ogl odd. Jutra pod »Mirna ulica«. 19126-21

Dvosob. stanovanje
konfortno, terasa, plin, oddam z novembrom — Cesta v Rožno dolino 26. 19066-21

Enosob. stanovanje
lepo, oddam. Naslov v vseh posloval. Jutra. 19061-21

Enosob. stanovanje
s kabinetom v sredini mesta, oddam dvema starejšima osebama. Naslov v vseh poslovalnicah Jutra. 19160-21

Kletno stanovanje
obstoječe iz sobe in kuhinje in pritiklin, oddam 1. septembra manjši družini brez otrok. Naslov v vseh poslovalnicah Jutra. 19150-21

Dvosob. stanovanje
s kopalnico za din 550 za 1. september oddam. Poseben vhod. Naslov v vseh poslovalnicah Jutra. 19145-21

Dvosob. stanovanje
pritlično, parketirano, z vsemi pritiklinami, v novi vili pod Rožnikom. oddam poceni s 1. sept. Naslov v vseh posloval. Jutra. 19171-21

Enosob. stanovanje
oddam takoj odrasli družini. Kavškova 5-I nad. vrata 2, levo. 19181-21

Dvosob. stanovanje
z vsemi pritiklinami takoj oddam. Celovška c. 89-I. 19175-21

Stanovanja išče

3—4 sobno stanovanje
s kopalnico, po možnosti z vežo, z vsem komfortom išče za jesen v četrti vil nenadležen za konski par brez otrok. Ponudbe na ogl. odd. Jutra pod »Domänen oberdirektor« 18275-21a

Enosob. stanovanje
kopalnico (mogoče kabinetom) v bližini centra, vzame takoj ali 1. septem. boljša stranka. Ponudbe na ogl. odd. Jutra pod »Dobra plačnica«. 18913-21a

Enosob. stanovanje
išče mirna in čista uradniška družina za september ali oktober. Plača točno. Ponudbe na ogl. odd. Jutra pod »Brez otroke«. 18914-21a

5-sobno stanovanje
moderno, z vsemi pritiklinami — iščem za 1. september. Ponudbe z navedbo cene na nemški konzulat. 18911-21a

Dvosob. stanovanje
iščem za oktober ali nov. V poštev pride: Kongresni trg, Aleksandrova c., Gajeva ul., Tyrševa c., Miklošičeva c. in Kralja Petra trg. Ponudbe na ogl. odd. Jutra pod »2 osebi«. 19035-21a

Samsko ali enosob.
stanovanje v centru — iščem. Ponudbe pod šifro »Velika soba« na ogl. odd. Jutra. 19003-21a

Dvosob. stanovanje
išče dvočlanska družina. Prednost: Kodeljevo, Šiška. Ponudbe na ogl. odd. Jutra pod »Drž. uradnik«. 18974-21a

Drž. uradnico
išče enosobno stanovanje v bližini gor kol. ali na Celovški cesti. Ponudbe pod »Sama 101« na ogl. odd. Jutra. 19101-21a

3—4 sobno stanovanje
komfortno išče boljša družina za takoj ali pozneje. Ponudbe na ogl. oddelek Jutra pod »Trije odrasli«. 19056-21a

Enosob. stanovanje
suho, solnčno, za dve osebi iščem za september. Ponudbe s ceno na ogl. odd. Jutra pod »Suho 38«. 19139-21a

Sobo odda

Sostanovalca(ko)
sprejmem. Florjanska 17-I. 19144-23

Opremljeno sobo
s posebnim vhodom, oddam gospodu. Rimska c. 2, III. nadstr., št. 20. 19158-23

Opremljeno lepo sobo
s strogo separiranim vhodom, oddam boljšemu gospodu. Florjanska 31, I. n. 19157-23

Zračno sobico
oddam gospodični ali dijakinji. Naslov v vseh poslovalnicah Jutra. 19151-23

Sostanovalca
sprejmem v čisto in zračno sobo blizu Tabora. Fügnerjevs ul. 13, II. nad., vrata 16. 19137-23

Solnčno sobo
lepo, s posebnim vhodom in souporabo kopalnice, — oddam. Na željo tudi z vso oskrbo. Škrabčeva 5. 19138-23

Sobo
opremljeno, s souporabo kopalnice, v sredini mesta, oddam takoj. — Naslov v vseh poslovalnicah Jutra. 19152-23

Samsko stanovanje
garson, sončna lega, mirna ulica v centru mesta, takoj oddam. Ponudbe na ogl. odd. Jutra pod šifro »Komfortno in čisto«. 19125-23

Prazno sobo
s posebnim vhodom oddam. Istotam sprejmem v oskrbo dijaka. Pomoč pri učenju. Gorjup, — Staničeva ul. 20, pritl. Bežigrad. 19064-23

Sobo
s posebnim vhodom takoj oddam v Nunski ul. št. 3. 19067-23

Na Mirju
oddam s 1. septembrom lepo opremljeno, solnčno. popolnoma separirano sobo. Naslov v vseh posloval. Jutra. 19095-23

Opremljeno sobo
lepo s souporabo kopalnice v prvem nadstr. v mirni ulici sredi mesta takoj oddam. Naslov v vse posloval. Jutra. 19187-23

Opremljeno sobo
s posebnim vhodom poceni oddam takoj ali za 1. september, Celovška cesta 84. 19186-23

Prazno sobo
s souporabo kopalnice v okaju Sv. Jožefa oddam s 1. septembrom. Nasl. v vseh posloval. Jutra. 19167-23

Opremljeno sobo
s posebnim vhodom oddam eni ali dvema osebama event. s klavirjem — lahko takoj- Trg Tabor, 5-I. nad. 19166-23

Opremljeno sobo
oddam blizu sodnije. Naslov v vseh poslovalnicah Jutra. 18731-23

Upokojenec
išče vso oskrbo pri samostojni gospodinji v Ljubljani. Pismene ponudbe z opisom razmer in z zahtevo mesečne odškodnine na ogl. odd. Jutra pod »Točen plačnik 25«. 18725-23

Sobo
prazno ali opremljeno z posebnim vhodom oddam. Pred Škofijo 21-I. 18683-23

Opremljeno sobo
sončno poseben vhod. parket, elektrika poceni oddam solidni stranki. Naslov v vseh posl. Jutra. 18810-23

Krasno sobo
udobno opremljeno z uporabo kopalnice oddam boljši stalni osebi. Gregorčičeva 15-III. nadstr. levo. 18751-23

Opremljeno sobo
lepo park. z elektr. strogo separiran vhod, 10 min. od glav. pošte oddam. Razpotna ul. 8, — Trnovo pri izlivu Grada Ščice v Ljubljanico. 18803-23

Enosob. stanovanje
oddam za 1 september. Kladežna 19. 19022-23

2 prazni sobi
oz. 1 opremljeno s kopalnico in posebnim vhodom nasproti trg. akademije oddam za september. Naslov v vseh poslovalnicah Jutra. 19016-23

Opremljeno sobo
s souporabo kopalnice in posebnim vhodom v bližini kolodvora takoj oddam. Eventuelno vzamem dijaka z vso oskrbo. Naslov v vseh poslovalnicah Jutra. 19020-23

Garsonjere ali stanovanje
dveh sob v najstrožjem centru iščem. Ponudbe na ogl. odd. Jutra pod »Št. 9023«. 19023-23

Mlada gospa
sama, odda opremljeno sobo z posebnim vhodom boljšemu starejšemu gospodu. Naslov v vseh poslovalnicah Jutra. 19024-23

Lepo sobo
s posebnim vhodom na Ilirski oddam s 1. sept. gospe ali gospodični z lastno posteljnino in brez postrežbe za din 220. Naslov v vseh poslovalnicah Jutra. 18947-23

Sobo
odda situirana vdova boljšemu starejšemu upokojencu od 55 let naprej. Ponudbe na ogl. odd. Jutra pod »Prijatelj 29« 18929-23

Opremljeno sobo
lepo, oddam na Poljanski cesti 20. Poizve se pri hišniku. 18875-23

Lepo sobo
s posebnim vhodom, ugodno oddam s hrano ali brez, takoj. Drofenik Tyrševa c. 51-II. 18943-23

Podstrešno sobico
s štedilnikom oddam s 1. septembrom mlajši ženski osebi, katera hoče stanovati v sobici brez fanta. Vogelna ulica 9-I. Ljubljana. 18886-23

Sobo
zračno in mirno event. s hrano a Bežigradom išče privatna uradnica. Ponudbe na oglas. odd. Jutra pod »Mirna 871«. 18871-23

2 sobi s kopalnico
v centru, primerni za ordinacijo ali pisarno oddam. Poizve se tel. 38-26 19000-23

Prazno sobo
s souporabo kopalnice v komfortnem stanovanju oddam s 1. septembrom Naslov v vseh poslovalnicah Jutra. 19008-23

Sobo
strogo ločeno, takoj oddam. Istotam oddam tudi sobo s štedilnikom. Naslov v vseh poslovalnicah Jutra. 18980-23

Sobo
opremljeno (kabinet), s separiranim vhodom, z zajtrkom ali brez, takoj oddam. Naslov v vseh poslovalnicah Jutra. 18978-23

Opremljeno sobo
lepo, s posebnim vhodom, oddam na Masarykovi c. št. 58, I. nadstr., nasproti vojašnice. 18994-23

Za zdravniško ordinacijo
iščemo dve prazni sobi ali dvosobno stanovanje v središču mesta za takoj. Naslov v vseh posloval. Jutra. 19102-23

Sobo
oddam z 1 ali 2 posteljama, takoj ali s 1. septembrom. Naslov v vseh posloval. Jutra. 19096-23

Lepo sobo
oddam gospodu. Bohoričeva ul. 24a, vila v vrtu. — Ogleda se od 12.—1. ure. 19083-23

Velika soba
strogo separirana, vhod s stopnišča se odda opremljena ali prazna v vili Pod Rožnikom, Večna pot 26. 19070-23

Lepa soba
opremljena, se odda gospodu ali gospodični, ev. dvema dijakoma. Florjanska ulica 23, II. 19093-23

Opremljeno sobo
z oskrbo oddam dvema dijakinjama. Kolodvorska ulica 34, Weilgony, vhod z dvorišča. 19079-23

Opremljeno sobo
v sredini mesta, s posebnim vhodom, oddam Križevniška ul. 5-I. 19105-23

Lepo solnčno sobo
oddam 2 event. 3 dijakom z celo in dobro domačo prehrano. Ljubljana VII, Žibertova ul. 30-I. 19052-23

Opremljeno sobo
s posebnim vhodom, oddam. Kapiteljska ul. 11, drugo nadstropje. 19002-23

Opremljeno sobo
lepo in zračno oddam takoj eni ali dvema osebama. Koseskega ulica 20, Ljubljana — Trnovo. 19122-23

2 lepi sobi
oddam. Prva je opremljena z dvema posteljama, duga pa za pisarno. Vprašajte v Slomškovi 5, pritličje levo. 19048-23

VADEMECUM

moderna higiena ust
CENEJŠE
Kupite še danes propagandni zavoj

1 VADEMECUM *voda za usta (poizkusni zavoj)*
1 VADEMECUM *pasta za zobe velika*
Din 20.-

(Ti zavoji bodo v prodaji samo omejen čas!)
BARNANGEN — STOCKHOLM
Zaloga: COSMOCHEMIA, ZAGREB, Smičiklasova ul. 23.

Prazno sobo
lepo, veliko, oddam v novi hiši na Mirju. Nasl v vse posloval. Jutra. 19069-23

Sobe išče

Večjo prazno sobo
(ne izpod 20 kv. m) ev. s kopalnico, išče starejši samski gospod — pogoj mir in po možnosti severna stran. Tudi izven centra, toda blizu cestne železnice. Za 1. oktober event. 15. september. — Ponudbe z označbo cene na ogl. odd. Jutra pod »Št. 3000«. 18844-23a

Sobo
snažno, solnčno, z vso oskrbo iščem za akademika. Ponudbe na ogl. odd. Jutra pod »Snažno 12«. 19012-23a

Enosob. stanovanje
ali sobico s štedilnikom v mestu, svetlo in snažno išče samostojna vdova za 1 september. Naslov v vseh poslovalnicah Jutra. 19025-23a

Sobo
s posebnim vhodom s stopnišča, v središču mesta — sta, iščem. Ponudbe na og. odd. Jutra pod značko »Za pisarno«. 18971-23a

Opremljeno sobo
lepo, separirano, išče gospodična. Ponudbe na ogl. odd. Jutra pod »Lepo 96«. 18996-23a

Sobo ali sobico
opremljeno, s posebnim vhodom, iščem za 1. september. Cenj. ponudbe na ogl. odd. Jutra pod šifro »Št. 3379«. 19094-23a

Separirano sobo
z eno ali dvema posteljama, iščem. Ponudbe z navedbo cene pod šifro »Takoj 110« na ogl. odd. Jutra. 19110-23a

Solnčno sobo
z vso oskrbo v centru ali blizu, išče čez dan zaposlena mati s petletnim sinčkom. — Ponudbe na ogl. odd. Jutra pod šifro »Veselje do otroka«. 19147-23a

Dijaške sobe

Dijaško stanovanje
v Ljubljani z vso oskrbo in souporabo klavirja, — iščem za sina petošolca in hčerko četrtošolko. Cenj. ponudbe na ogl. odd. Jutra pod šifro »Hčerka in sin«. 18675-22

Dijaško sob
s popolno oskrbo in nadzorstvom iščem za učenca trg. akademije, I. letnik. Lahko s sostanovalcem. Ponudbe na ogl. odd. Jutra pod »Stanovanje«. 18693-22

2 gimnazijca
sprejmem na stanovanje, ev. tudi na hrano v čisto, sončno sobo blizu kolodvora. Naslov v vseh posl. Jutra 18816-22

Čisto sobo
s hrano potrebujem za gimnazijca šestošolca blizu Bežigrajske gimnazije ali kot sostanovalca k pridnemu dijaku višje gimnazije, najrajši k družini, kjer se govori nemški jezik. Ponudbe na ogl. odd. Jutra pod šifro »Zračna soba«. 18682-22

V oskrbo
kot sostanovalko k sred nješolki in na hrano sprejme boljša družina dijakinjo. Klavir in pisalni stroj na razpolago na željo nemška konverzacija, družabna vzgoja. Hrana obilna meščanska soba sončna cena primerna. Ponudbe na ogl. odd. Jutra pod šifro »3 minute od poljanske gimnazije« 18809-22

Nižješolca
z vso oskrbo sprejmem. Pomoč pri učenju. Poizve se: Iirska 22-I, levo. 18820-22

Dijakinja
trgovske akademije, išče pri boljši rodbini stanovanje z vso oskrbo v bližini Drame. Ponudbe na ogl. odd. Jutra pod šifro »Vsa oskrba«. 18834-22

Dijaka ali dijakinjo
nižjih razredov srednjih ali trgovskih šol sprejmem na dobro hrano, stalno strogo nadzorstvo in pomoč pri učenju. Gerbičeva ul. 5-I. Kolezija. 18754-22

Dijaka
sprejme v popolno oskrbo boljša družina. Neposredna bližina III. realne gimnazije v Ljubljani. Skrbno nadzorstvo Dopisi na ogl. odd. Jutra pod »Bežigrad 123«. 18793-22

Dijaka
srednje ali nižješolca, vzamem v celo oskrbo. Nemška konverzacija. ška konverzacija. Naslov v vseh poslovalnicah Jutra. 18916-22

Dijakinji
sprejmem v vso oskrbo. Nemščina, francoščina, matematika, klavir v hiši. Vestno nadzorstvo. Cena zmerna. — Cigoj, učiteljica, Gosposka ul. št. 10-I. 18907-22

Lepo sobo
tik trgovske akademije oddam dvema dijakoma z vso oskrbo in s souporabo kopalnice. Po želji nemška konverzacija; pianino. Naslov v vseh posloval. Jutra. 18908-22

Dva dijaka
nižješolca, sprejmem v celotno dobro oskrbo v bližini vseh šol. Strogo nadzorstvo, pomoč pri učenju. Naslov v vseh poslovalnicah Jutra. 18972-22

Dva dijaka
ali dijakinji sprejmem v čisto zračno sobo z prvovrstno oskrbo in vestno nadzorstvo, po ugodni ceni. Miklošičeva 15-IV, desno. 18984-22

Za tretješolca
(I. real. gimn. v Ljubljani) iščem oskrbo s strogim nadzorstvom. najraje pri družini, kjer je domači sin tretješolec dober dijak. Naslov v vseh posloval. Jutra. 18343-22

Za sina četrtošolca
ki obiskuje bežigrajsko gimnazijo, iščem stanovanje. Naslov v vseh poslovalnicah Jutra. 19005-22

Boljša družina
v Novem mestu, blizu gimnazije sprejme na hrano in stanovanje 2 do 3 dijake. Dobra oskrba. Naslov v vseh posloval. Jutra. 19119-22

Nižješolcu
nudim vso oskrbo. Nadzorstvo in pouk. Center. Naslov v vseh posl. Jutra. 19049-22

Dijakinjo
nižješolko sprejmem v vso oskrbo. Nasproti Poljanske gimnazije. Naslov v vseh posl. Jutra. 19165-22

Eno ali dve dijakinji
sprejmem na stanovanje z vso oskrbo. Vrt, klavir, nemška konverzacija, pomoč pi učenju Kobiarjeva ul. 15. 19174-22

V Celju
5 minut od gimnazije odda uradniška družina novo opremljenjo sobo za dijake. Maturant daje tudi instrukcije. Ponudbe na podr. Jutra v Celju pod »Student k studentuc«. 19198-22

Prehrana

Prevzamem v oskrbo
rejčka, starega od 5 mesecev dalje. Natančneje se poizve v Klunovi ul. 4, Kodeljevo. 18831-14

Upokojenec
sam, želi k samostojni posestnici ali upokojenki z vso oskrbo. Ponudbe na ogl. odd. Jutra pod »Neodvisen«.

Živali

Pse ilirske ovčarke
prodamo. Pekarna Vovk, Ljubljana, Šmartinska 64, poleg nove mitnice. 18714-27

Airdaleterierje
mladiče dva bela enoletna in dva črna šestte denska, starši zanesljivi čuvaji, proda graščina— Mokronog. 18770-27

Udomačen srnjak
enoletni naprodaj. Poizve se pri Fuxu G. v Metliki. 18991-27

Čistokrvne jazbečarje
(Zwergdackel), 2 in pol meseca stare, prodam. Maurerjeva 18. 18869-27

Ptičarja
nemško-kratkodlaki, zelo dobro dresiran, vsestransko uporabljiv, se ugodno proda. Star 3 in pol leta. Miha Vavpetič, dreser, Kamnik. 19073-27

Angleški bokser
pes, plemenite pasme z rodovnikom, star 3 mesece, ugodno na prodaj Vera Presker, Senovo p. Rajhenburg. 18249-27

Perzijsko mačko
mlado, prodam v dobre roke. Ponudbe pod »Čistokrvna« na ogl. odd. Jutra. 18965-27

Dražbe

Javna dražba
posestva v Palovčah št. 10, pošta Brezje bo pri okrajnem sodišču v Radovljici 20. avgusta 1938 ob 10. Posestvo meri 10 ha 7 a 91 m2. Vadij znaša 5300 din. Dražbeni pogoji na vpogled pri sodišču Radovljica ali pri notarijatu Tržič. 18830-32

Dražba lesa
Zač. državna uprava zaplenjenih gozdov Ljubljana, cesta 29. oktobra št. 24, proda na javni dražbi dne 14. septembra 1938 pri občini Sv. Lovrenc na Pohorju iz revirja Plešič: 2.100 plm zdelane smrekove hlodovine in 800 prm izdelanih bukovih drv. Pojasnila, pogoji in tiskovine se dobe pri gornji upravi ter revirnem vodstvu razlašč. gozdov v Sv. Lovrencu na Poorju in šumski upravi v Črni. 18676-32

Informacije

Svarilo
Stanovanja in tudi lokal oddajati brez moje vednosti, ni dovoljeno. Sicer obvestim policijo.. — Ivana Štern, posestnica, Emonska cesta 10. 18766-31

Informacije
privatne, poizvedbe itd., vrši: Informacijski zavod, Ljubljana, Kolodvorska 41 poleg palače želez. direkcije. 19010-31

Preklic
Podpisani izjavljam, da nisem plačnik za svojo ženo Ivano, kdor ji kaj posodi ali proda brez denarja. — V Ljubljani, dne 13. 8. 1938. Ponikvar Anton. 19130-31

Dopisi

Osamljena gospodična
želi poznanstva z gospodom od 36—50 let. Ločenci izključeni. Dopise na ogl. odd. Jutra pod šifro »Nemška konverzacija«. 18634-24

Obrtnik v Zagrebu
srednjih let išče gospodično vdovo ali ločenko od 25 do 48 let. Resne ponudbe na Anič Milan, Savska cesta 136 za Golubiča, Zagreb. 18791-24

Osamljena
nepokvarjena lepa gospodična, 40 let, z krasnim značajem, se želi dopisovati radi ženitve. Pon. na ogl. odd. Jutra pod »Idealna soproga«. 18758-24

Gospod
star 42 let, drž. uslužbenec, nesrečen v zakonu išče nesebično prijate ljico. Dopise na ogl odd. Jutra pod »Poletje I«. 18843-24

Gospod
38 let, akad. naobražen, veleposestnik z lastnim podjetjem, dobro situiran, išče vsled pomanjkanja znanja, tem potom, resnega znanja s premožno čedno damo, ki bi živela na deželi. Neanonimne resne dopise naslovitj pod značko »Lepi dom 807« po možnosti s sliko, ki se takoj vrne. Tajnost častna zadeva. 18808-24

Gospod
star 28 let s stalno službo želi poznati gospodično, ki bi imela kakšno obrt. Ponudbe na podružnico Jutra Jesenice pod »Poštena« 18924-24

»Jelka«
Javi prosim nujno, dali in kje je mogoče svidenje. 18877-24

Nesrečen v zakonu
Preprost, iščem istotako nesrečnico. Dopise na ogl. odd. Jutra pod šifro »Uteha 65«. 19065-24

Državni uradnik
s pravico na pokojnino, — poroči do 26letno gospodično čedne zunanjosti. Ponudbe z naslovom na ogl. odd. Jutra pod šifro »Avgust 46«. 19146-24

Gospa
v samoti, želi dopisovati z značajnim inteligentnim gospodom do 50 let. Dopise na ogl. odd. Jutra pod »Želim prijatelja«. 19117-24

Ženitve

Prazno sobo
veliko, sončno z souporabo kopalnice oddam. Pražakova 12-IV. Ogled od 8 do 14. 18717-23

Dobra šivilja
želi resnega znanja radi ženitve z boljšim drž. uradnikom ali samostojnim obrtnikom. Ponudbe na ogl. odd. Jutra pod šifro: »Diskretno«. 18829-23

Ženitve in možitve
posredujemo najvestnejše strogo solidno realno, in diskretno. Mnogo odličnih partij v evidenci. Prvorazredne obiteljske zveze. Insormativne prospekte pošljemo proti nakazilu 10 din v znamkah: Rezor, Zagreb, pošta 3. 18608-25

26letni podjetnik
trezen, poroči duhovito, čutečo in bogato gospodično. Cenjene pon. na ogl. odd. Jutra pod šifro »Sem mirna duša«. 18909-25

Intelligent
uslužben v Banatu, išče radi takojšnje ženitve do 24 let staro, lepo, stasito Slovenko, čiste preteklosti. Kovačič, Poste restante, Mol. 18835-25

Vdovec
star 40 let, hišni posestnik, gostilničar in trgovec s premoženjem 200.000 din želi znanja v svrho takojšnje ženitve z vdovo ali gospodično. trgovsko naobraženo z gotovino 150.000 din. Ponudbe na podružnico Jutra Maribor pod »Takojšnja ženitev«. 18846-25

Mlad pekovski mojster
išče dekle s primerno gotovino. Vdove brez otrok niso izključene. Naslov v vseh poslovalnicah Jutra. 18772-25

Gospod
dobro situiran išče ženo do 35 let s premoženjem radi povečanja obrata. Vdove in ločenke niso izključene. Ponudbe na ogl. odd. Jutra pod »Fest« 18679-25

Slovenka gospodična
stara 24 let, simpatična, neomadeževane preteklosti, ugledne obitelji, inteligentna, 70.000 dinarjev dote, želi poročiti Slovenca, železniškega uradnika. Informacije da je »Rezor«, Zagreb, pošta 3. 18892-25

Krasna Mariborčanka
gospodična, vzorne preteklosti, inteligentna in elegantna, muzikalna, z doto 500.000 din, stara 27 let, se želi poročiti z odličnim gospodom, Slovencem s fakultetsko izobrazbo, sigurnega položaja. Za informacije pošljite 10 din v znamkah na: »Rezor«, Zagreb, pošta 3. 18893-25

Resna gospodična
simpatična, dobra gospodinja, bi bila značajnemu, uglednemu gospodu sigurne pozicije srčne naobrazbe, 33 do 40 let, vzorna ženica. Otročku nadomešča mater. — Resne, neanonimne dopise pod »Razum poštenje 27« na ogl. odd. Jutra. 18487-25

Ekonom
srednjih let, s 50.000.— gotovine se želi priženiti na dobičkanosno posestvo event. gostilno mlin ali žago. Dopise pod »Trezen« na podr. Jutra v Mariboru. 19328-25

Vdova
srednjih let, simpatična, posestnica mlina in žage, se želi poročiti radi možnosti obratovanja z gospodom srednjih let, solidnega značaja. Potrebni kapital najmanj din 100.000. Ponudbe na ogl. odd. Jutra pod šifro »Sporazum«. 19123-25

Trgovec
dobro vpeljan želi poročiti trgovsko izobraženo gospodično staro 30 do 40 let, z nekaj premoženja ali samostojno vdovo brez otrok. Pon. pošljite na ogl. oddel. Jutra pod »Dobra trgovina«. 18870-25

Z gospodom
do 50 let se želim poročiti. Ponudbe na ogl. odd. Jutra pod »Mirni dom 170«. 19170-25

Razno

Trgovina čevljev
dobro vpeljana, v Ljubljani, sprejme v komisijsko prodajo čevlje vseh vrst, nadalje moške in ženske nogavice, ter razne torbice, aktovke, in kovčege kakor tudi drugo usnjeno blago. Ponudbe na ogl. odd. Jutra pod »Komisija«. 19011-25

JEKLENE VALČNE ROLETE
najceneje izdeluje
IVAN BERNIK
TOVARNA ROLET
Ljubljana, Linhartova ul. 8.
Priporočam tudi napravo lesenih rolet in platnenih zaves.

Knjiga vsebuje:

1. GRAFOLOGIJO,
2. PSIHOLOGIJO,
3. HIPNOTIZEM,
4. HIROMANTIJO,
5. FRENOLOGIJO,
6. ASTROLOGIJO,
7. SPIRITIZEM,
8. SANJE,
9. 200 FOTOGRAFIJ.

Knjiga je tiskana v hrvatskem jeziku.
Knjiga se pošlje takoj!
Cena 30.— din.
Denar naj se pošlje na ček. rač. 17.455

KARMAH UPRAVA ŽALEC

Zapomnite si!

Najugodnejši nakup
manufakture na OBROKE!
Vedno najnovejši vzorci. — Ogromna izbira in se tozadevno obrnite na našo pisarno
NARODNI MAGACIN
Sv. PETRA C. 27/I.

TOVARNA NOGAVIC V ZAGREBU, dobro uvedena v dravski banovini, išče prvorazrednega
zastopnika
ki potuje z avtom in je dobro vpeljan. Ponudbe naj se pošljejo takoj pod br. 50596 na Publicitas d. d., Zagreb, Ilica 9. 7648

»SLAVIN«
najidealnejše sodobno čistilo, čisti in polira vse svetle kovine, kuhinjsko posodo, emajl, steklenino, točilne mize itd. Poskusite tudi Vi! Zahtevajte pri svojem trgovcu neprekosljivo domače čistilo
»SLAVIN«!
Obiščite nas na velesejmu v paviljonu H.

Organizatorja
za izvedbo fuzioniranja več ind. podjetij, vsestransko verziranega o pravnih oblikah družb IŠČEMO.
Ponudbe pod šifro: »Zmožen urediti«.

Čitajte in širite »J U T R O«

ZOPET IMAMO..
NA ZALOGI NAŠE PRVOVRSTNE
žitočistilnice
LASTNEGA, DOMAČEGA IZDELKA
ZAHTEVAJTE PONUDBE

A. Kremžar
STROJNO PODJETJE — DELAVNICA POLJEDELSKIH STROJEV
Št. VID nad LJUBLJANO

novi štedilnik znamke **»DIKA«** **„FEROLIM“** Vinkovci

TEKSTILNA INDUSTRIJA V SLOVENIJI
rabi za pisarno
praktikanta
začetnika, absolventa trgovske akademije ali dvorazredne trgovske šole, zmožnega slovenskega in srbohrvatskega jezika. Z znanjem nemščine imajo prednost. Ponudbe s prepisi izpričeval na oglasni oddelek »Jutra« pod šifro »Tekstilna industrija«. 7658-a

Ko pride jesen in zima
morajo biti domovi obvarovani pred vlago in mrazom. — Zato ne pozabite iste prepleskati z najboljšimi
barvami, firneži in laki,
ki jih dobite v največji izbiri, odlični kvaliteti in po solidnih cenah
pri TVRDKI
IVAN ROZINA
(preje „Orient“) Ljubljana, Tyrševa c. 14,
poleg trgovine Schneider & Verovšek.

Dne 13. avgusta otvarjamo redno avtobusno zvezo:
Gorica — Trst — Postojna
Ljubljana — Kranj — Bled
Vozi redno vsako soboto in nedeljo.

ODHOD iz Gorice:	vsako soboto ob		14.	uri
iz Trsta:	«	«	« 15.	uri
iz Postojne:	«	«	« 16.10	uri
iz Ljubljane:	«	«	« 18.30	uri
PRIHOD na Bled:	«	«	« 19.50	uri
ODHOD iz Bleda:	vsako nedeljo ob		18.	uri
iz Ljubljane	«	«	« 19.50	uri
iz Postojne:	«	«	« 21.40	uri
iz Trsta:	«	«	« 23.	uri
PRIHOD v Gorico:	«	«	« 23.50	uri

Zahtevajte vozni red v vseh biljetarnah »PUTNIKA« in v vseh večjih hotelih v Ljubljani, Kranju in na Bledu
POSTAJALIŠČA: **Bled:** avtopostajališče; **Ljubljana:** Putnik; **Postojna:** avtopostajališče Glavni trg **Trst:** avtobusni kolodvor **Gorica:** avtobusni kolodvor — RIBI
Preprodaja voznih kart: **Bled:** Putnik, tel. 245, **Ljubljana:** Putnik, Tyrševa 11, tel. 24-72; Masarykova 22, tel. 33-84, **Postojna:** pri vstopu v avtobus, **Trst:** Centralni avtobusni kolodvor UTAT — Via Imbriani 14, **Gorica:** S. E. Ribi, Via Nove Agosto, Ufficio Appiani, Corso Vitorio Emanuele.
Informacije v vseh uradih za prodajo voznih kart.
Vožnje z modernim in udobnim avtobusom
A. S. Ing. RIBI & Co, Gorica.

✝

Naznanjamo vsem prijateljem in znancem tužno vest, da je po kratki in težki bolezni, previden s tolažili sv. vere v 84. letu starosti mirno v Gospodu zaspal naš predobri gospod

FRANJO KISEL

URADNIK DRŽ. ŽEL. V POKOJU

Pogreb dragega pokojnika bo v nedeljo, dne 14. t. m. ob pol 3. uri popoldne iz hiše žalosti Podmilščakova ul. 4 na pokopališče k Sv. Križu.

LJUBLJANA, dne 13. avgusta 1938.

ŽALUJOČI OSTALI

ZAHVALA

Vsem, ki so nas ob bridki izgubi naše ljubljene mame, soproge, sestre, gospe

Marije Perkon

roj. ROJC

tolažili v težkih urah, vsem darovalcem vencev, cvetic, ter vsem, ki so pokojno spremili v tako častnem številu na poslednji poti k večnemu počitku, naša najiskrenejša zahvala.

GLOBOKO ŽALUJOČI OSTALI

Inserirajte v „Jutru“!

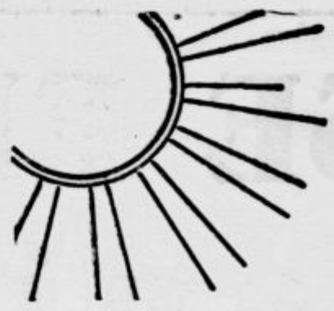

Mladost ne more pogrešati moje pomoči!

Prav za zdravje Vašega otroka je sonce nujno potrebno. Toda za nežno otroško kožo je lahko škodljivo. Zato namažite poprej celo telo s kremo Nivea ali z oljem Nivea. Na ta način se okrepi mlado kožno staničje, koža porjavi hitro in enakomerno, a nevarnost sončnih opeklin se zmanjša. Če namažete otroka, ga s tem varujete tudi prehlajenja.

Sistem Wertheim
ZANESLJIV! VARUJE VAŠO IMOVINO DOBIVA SE POVSOD.

Kliševje ENO- IN VEČBARVNE JUGOGRAFIKA Fr. Ketra nasip 23

Din 60.—
znaša mesečno odplačevanje za znameniti orig. »ARDA« otroški voziček. - Brezplačen katalog z največjo izbero v državi in zajamčeno najnižjimi cenami, ker jih kupite naravnost od izdelovalca. — Prevoz do vas plačamo mi.
»ARDA« - Beograd, Palmotićeva 12.

Kliševje ENO- IN VEČBARVNE JUGOGRAFIKA Fr. Ketra nasip 23

Od Vas je odvisno, da imate obleko vedno kot novo
zato jo pustite redno kemično čistiti ali barvati v tovarni
JOS. REICH
Ljubljana
Poljanski nasip 4-6
Pralnica — Svetlolikalnica

Dežne plašče balon svila,
veterni suknjiči, obleke, perilo itd. si nabavite najboljše in najcenejše pri
Preskerju,
Sv. Petra c. 14.

KLIŠEJE ENO IN VEČBARVNE JUGOGRAFIKA SV. PETRA NASIP 23

Iz Julijske Krajine

Goriški vodovodi

Beneški »Gazzettino« je objavil v svoji goriški izdaji daljši izvleček iz neke statistične publikacije o goriških vodovodih, ki jo je izdala skupina gradbenih inženjerjev, organiziranih v svojem pokrajinskem sindikatu. Pobudo za to delo je dal rimski centralni statistični urad, po katerega navodilih so omenjeni inženjerji zbrali točne statistične podatke o sedanjih vodovodnih napravah na Goriškem. Obenem pa so v svoji publikaciji objavili tudi podatke o stanju vodovodov pred letom 1919, o njihovi nadaljnji izgradnji po vojni ter načrte za dokončno in popolno ureditev vodovodnih problemov v pokrajini. Spričo aktualnosti tega vprašanja posnemamo iz poročila nekaj podatkov in zanimivih ugotovitev:

Že v uvodu ugotavlja poslanec inž. Caccese, da so kraški kraji pokrajine zelo pomanjkljivo preskrbljeni z vodo, da se mora njihovo prebivalstvo še zmerom posluževati dežnice, ki si jo nabira po vodnjakih, pri čemer se ni niti mogoče ozirati na kakšne higienske predpise. Vobče je 53.8% goriškega prebivalstva, če se izvzame Gorica, še zmerom navezanih na cistrne in vodnjake.

Predvojni vodovodi

Inž. Farfoglia pa ugotavlja v daljši raz pravi, da so pred vojno na ozemlju 19 sedanjih občin zgradili vodovode, dasi so v marsičem pomanjkljivi in nesodobni. Vodovodi so bili v občinah Ajdovščina, Vipava, Št. Vid nad Vipavo, Štanjel, Col, Črni vrh, Idrija, Grahovo, Cerkno, Sv. Lucija, Soča, Breginj, Kobarid, Kanal, Anhovo, Dolenje, Šmartno pri Kojskem, Grgar in Gorica. Potemtakem je tedaj primanjkovalo vodovodov v kraškem in zlasti furlanskem delu pokrajine. Pomanjkljive so bile tudi goriške mestne vodovodne naprave, saj je kronberški vodovod dajal dnevno le po 600 do 800 kub. m vode. Torej je bilo preskrbljenih z vodovodi skoraj 15% prebivalstva pokrajine (26.000 ljudi), če se pri tem Gorica ne upošteva.

Usoda dveh vojaških vodovodov

V času svetovne vojne je vojaštvo na Goriškem zgradilo dva velika vodovoda, in sicer na Vipavskem in na Krasu, katerih omrežje se je raztezalo po področju 11 občin z 18.000 prebivalci. Odstotek prebivalstva, preskrbljenega z vodovodi — (44.200 ljudi, če se ne računa Gorica), se je tako povečal na 25.5%. Glede na usodo, ki je doletela ta dva velika vodovoda v naslednjih dveh letih, pa pravi inž. Farfoglia:

»V letih 1919—1920 je inženjersko poveljstvo dalo odstraniti vse vodne dvigalne naprave, vse stroje in ogromno rezervnega vodovodnega materiala v skupni vrednosti skoraj 5 milijonov lir. Deloma jih je obdržalo, deloma pa jih je s posredovanjem podjetij, ki so bila pooblaščena za zbiranje vojaških potrebščin, odprodalo kot staro železo. Nikoli ne bo mogoče dovolj obžalovati takega organiziranega vandalizma, ki je v oni nesrečni dobi dovedel do razdejanja vojaških naprav, ki bi bile pač dobro služile tudi civilnemu prebivalstvu.« V letu 1920 je spričo tega odstotek prebivalstva, ki je imelo na razpolago vodo iz vodovodov, spet znatno padel.

Nove zgradbe

Šele polagoma so bili obnovljeni in izpopolnjeni nekateri stari ter zgrajeni tudi nekateri novi vodovodi, tako da je bilo na deželi 46.459 ljudi (22.3% podeželskega prebivalstva) znova preskrbljenih s higienско čisto vodo. Če se omejimo le na podeželske kraje, ima sedaj vodo iz vodovodov vsega 73.275 ljudi 46.2% prebivalstva. Vrednost pred vojno in v vojni zgrajenih vodovodov se sedaj ceni na 9.5 milijona, po vojni pa so vodovodne naprave skupno z novim goriškim mestnim vodovodom z Mrzlega studenca investirali nadaljnjih 10.5 milijona lir.

Načrti o štirih vodovodnih konzorcijih

Za popolno oskrbo pokrajine z vodovodnimi napravami bi bilo treba po mnenju inž. Farfoglie združiti sedanje vodovodne ustanove in konzorcije v štiri večje gospodarske enote (vipavski, soški, cerkljansko-idrijski in furlanski konzorcij), ki naj bi zgradile vodovode še v onih krajih, kjer jih sedaj ni. Vipavski konzorcij, ki v Vipavski dolini ne deluje, naj bi obsegal občine Ajdovščina, Črniče, Dornberg, Renče, Rihemberg, Šempas, Sv. Križ, Kojsko, Štanjel, Opatje selo in Temenico, kjer od 49.800 prebivalcev 22.800 pogreša vodovod. Soški konzorcij naj bi obsegal občine Breginj, Kal, Kanal, Kobarid, Grahovo, Bovec, Anhovo, Sv. Lucija, Soča in Tolmin, kjer je od 40.000 prebivalcev 13.800 navezanih na vodo iz vodnjakov in studencev. V cerkljansko-idrijskem konzorciju naj bi se združile občine Cerkno, Čepovan, Grgar, Idrija, Črni vrh, Trnovo in Col, kjer uporablja sedaj od 30.800 ljudi 14.566 vodo iz vodnjakov. Končno naj bi furlanski konzorcij obsegal 10 občin ob dolnjem teku Soče in v Brdih, med njimi Krmin, Dobrovo, Dolenje in Šmartno pri Kojskem, v katerih se mora od 38.700 skoraj 30.500 prebivalcev še zmerom zadovoljiti z vodnjaki.

Drobne novice

Regulacijska dela na Soči. V kratkem se bodo pričela na Soči v območju bovške, kobariške in tolminske občine regulacijska dela, za katera so vsi načrti in elaborati že pripravljeni. Te dni bo komisijski ogled na terenu, h kateremu so pozvali tudi vse prizadete posestnike zaradi razlastitve nekaterih njihovih zemljišč ob vodi. Proračun za ta dela bo znašal skoraj dva milijona lir. Stroški pa se bodo razdelili med državo in lokalno vodno zadrugo. Država bo prevzela 70 odstotkov vseh stroškov.

Javna dela na Reki. Reški mestni svet je na svoji zadnji seji odobril celo serijo novih investicij v skupnem znesku 4 in pol milijona lir. Tako nameravajo najeti milijon lir posojila pri reški mestni hranilnici za povečanje osnovne šole v starem mestu. V delavskem okraju nameravajo zgraditi novo stanovanjsko hišo za 675.000 lir. Tudi v ta namen bo najeto posebno posojilo v skupnem znesku 850.000 lir. S presežkom bodo krili nekatere proračunske primanjkljaje. Nadalje nameravajo razširiti vodovodno omrežje na Drenovin še dva druga mestna okraja na periferiji. Stroški za ta dela bodo znašali 1,366.000 lir. Za te stroške bodo porabili del desetmilijonskega posojila, ki ga bo občina najela pri zavodu za socialno zavarovanje. Reguliranih bo tudi nekaj cest. Stroški za ta dela so bili proračunani na 1,5 milijona lir. Tudi za te stroške bodo porabili del omenjenega desetmilijonskega posojila.

Zavarovanje predvojaških obveznikov. Listi poročajo, da so centralne oblasti odredile zavarovanje obveznikov predvojaških vaj proti nezgodam. Zavarovanci, ki jih bo treba zdraviti, bodo prejemali po 10 do 15 lir dnevno. V primeru, da bodo pohabljeni, jim pripade za 10 do 30 odst. invalidnost 10.000. za 30 do 50 odst. 15.000, za 50 do 75 odst. do 20.000 lir, v smrtnem primeru pa njihovim dedičem 10.000 odškodnine.

V Potočah pri Črničah na Vipavskem je strela ubila 62-letnega posestnika Andreja Pagona. Ob nevihti se je zatekel s polja pod neko drevo, v katerega je udarila strela. Oplazila je tudi njega tako, da je bil pri priči mrtev.

Žrtve pokvarjene hrane. Iz Marezig v Istri so pripeljali v sredo ponoči v tržaško bolnišnico 11 bolnikov, o katerih so zdravniki dognali, da so se zastrupili s pokvarjenim mesom. Bili so to člani Benčičeve družine, in sicer Rudolf Benčič, njegova žena Marija, njegov sin Rado, njegovi svakinji Urška in Marija Horvatinova, njun bratranec Avgust Starc in še štirje drugi. Rado Benčič je kmalu po prevozu v bolnišnico podlegel zastrupljenju.

V Trstu je pred dobrim tednom dni utonil 47letni Franc Krelič. Mož se je kopal na valobranu in mu je v vodi očitno postalo slabo, tako da se sam ni mogel več rešiti na kopno. Njegovo trupio je voda pretekli torek zanesla v bližino nekega pomola v tržaški prosti luki, kjer so ga tudi dvignili iz vode. Naslednjega dne so Kreliča pokopali.

Trije požari. Preteklo sredo so nastali v Šempasu, v Mirnu in v bližini Komna trije požari, ki so napravili precejšnjo škodo. V Šempasu je malone do tal pogorela hiša posestnika Antona Remca. Ogenj je uničil tudi veliko množino sena. poljsko orodje in hišno opravo. Posestniku je napravil skoraj za 30.000 lir škode. V Mirnu je nastal požar pri posestniku Pavlu Faganelu. K sreči so tam še o pravem času priskočili na pomoč gasilci, ki so ga omejili, tako da je napravil le za 3000 lir škode. V bližini Komna pa je pričel goreti večji gozd. Vaščani so okrog gozda takoj pričeli kopati jarke in res se jim je posrečilo po štirih urah napornega dela ogenj omejiti. Tudi ta požar je napravil za več tisoč lir škode.

INSERIRAJTE V „JUTRU“!

KUPITE ŠE EN PAR po znižani ceni

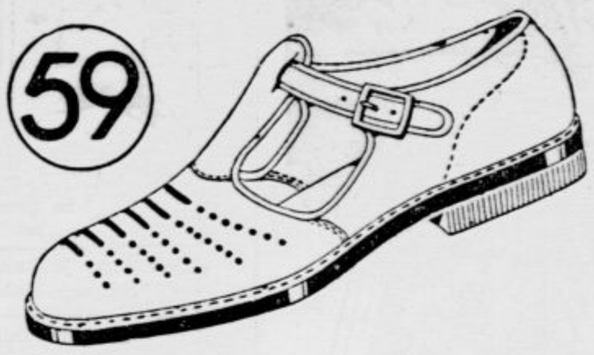

2367—44801

Moške sandale izdelane iz močnega boksa s prvorazrednim usnjenim podplatom. Okusno so luknjani in dajejo nogi vso udobnost in dovolj zraka.
Otroški vel. 23—26 Din 39.—; vel. 27-34 Din 49.—; žen. vel. 35—38 Din 59.—.

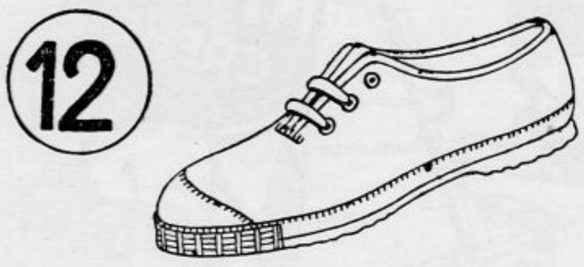

45.300—1104

Za lepe dneve najcenejši in najprimernejši platneni otroški čeveljčki z gumijastim podplatom.

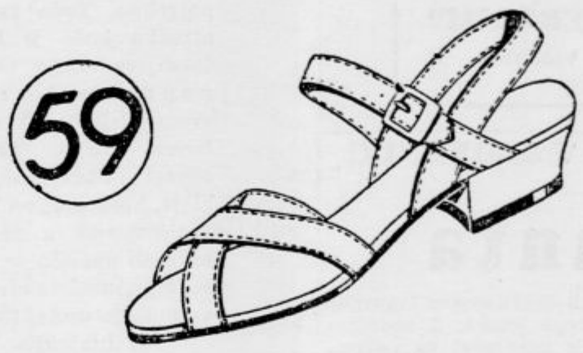

3185—56151

Za soparne poletne dneve so te okusne, elegantne in praktične sandale na jermen najboljše. Izdelujemo jih v beli, plavi in rdeči barvi.

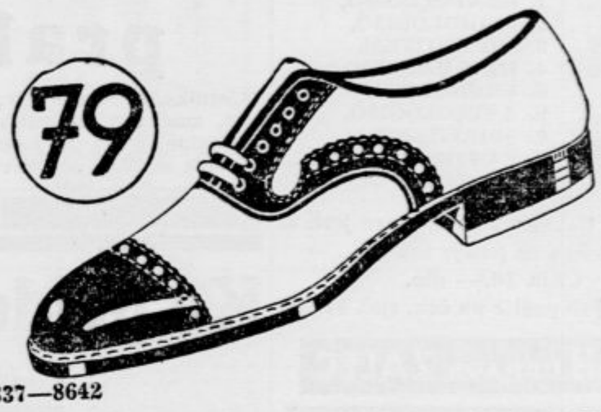

9837—8642

Novi model! Elegantnemu gospodu k poletni obleki ti fini čevlji v drap-sivi kombinaciji.

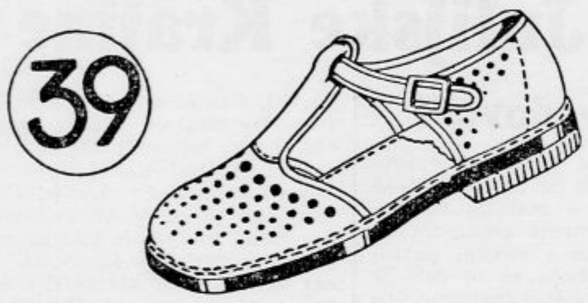

2381—13840

Najnovejši vzorec otroških sandal iz belega nubuka. Vašim malčkom za lepe dneve. Št. 23—26 Din 39.—; št. 27—30 Din 49.—; št. 31—34 Din 49; št. 35—38 Din 59.

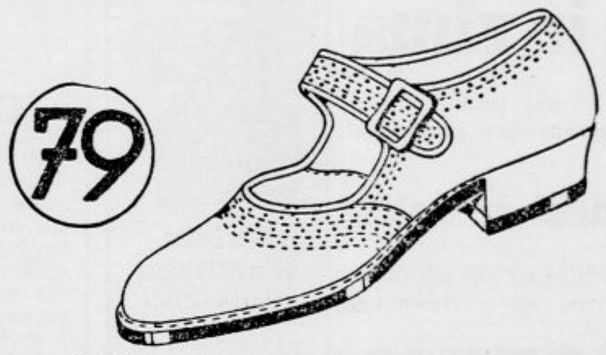

0675—46197

Ženski čeveljčki s široko zaponko preko narta, z usnjenim podplatom in nizko peto.

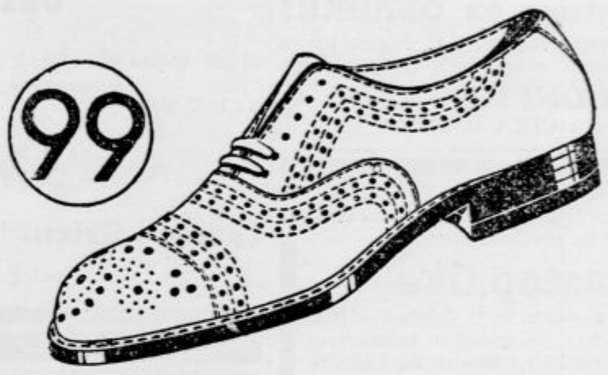

9039—24673

Bogato okrašeni moški čevlji izdelani iz sivega semiša ali drap usnja z usnjenim podplatom. Pristojajo k vsaki poletni obleki.

45615—5166

Elegantni, lahki in udobni čeveljčki za kopanje, iz tkanine z gumijastim podplatom, neobhodni za vroč in oster pesek na plaži. Izdelujemo jih v beli, rdeči in plavi barvi.

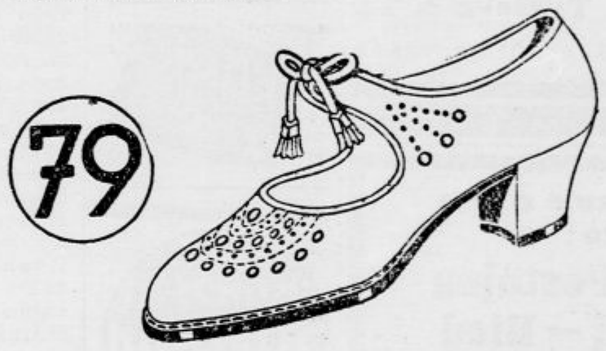

2295—96131

Plavi vedno moderni čeveljčki s polvisoko peto. Okusno okrašeni, preluknjani, dajejo nogi dovolj zraka.

Bata

LIPSKI JESENSKI SEJEM 1938

ZAČETEK: 28. AVGUSTA

60 % POPUSTA NA NEMŠKIH ŽELEZNICAH, ZNATNI POPUSTI V DRUGIH DRŽAVAH.

VSA POJASNILA DAJEJO:

ZVANIČNI BIRO LAJPCIŠKOG SAJMA — BEOGRAD — KNEZ MIHAJLOVA 33/I.

IN ČASTNI ZASTOPNIKI:
ING. G. TÖNNIES, LJUBLJANA, TYRŠEVA 33 — TELEF. 27-62.

IN

JOS. BEZJAK — MARIBOR, GOSPOSKA ULICA 25. TEL. 20-97

Brezplačen pouk v igranju!

Zahtevajte brezplačen cenik:

MEINEL-HEROLD
d.z.o.z. zal. tvornice glasbil
MARIBOR st **101**

Champion

Glavno zastopstvo in skladišče
ROBERT WEINBERGER
Zagreb, Gundulićeva 16.

Javna zahvala

Podpisana Marija Brus, posestnica v Lipljah št. 8 pri Planini sem po streli dne 3. avgusta 1938 utrpela veliko požarno nesrečo na svojih poslopjih in premičninah, ki so pogorele do tal. K sreči sem pa bila zavarovana pri jugoslovenski zavarovalni banki

„SLAVIJI“

v Ljubljani, ki je škodo takoj ocenila in mi odškodnino v moje popolno zadovoljstvo že izplačala. Vsled tega vsem posestnikom toplo priporočam, da se zavarujejo pri domači zavarovalnici

»SLAVIJI«

LIPLJE, dne 5. avgusta 1938.

BRUS MARIJA.

Dospela so zopet francoska kolesa
Najboljši materijal
Najlažji tek

AIGLON

Model: TOUR DE FRANCE

VIKTOR BOHINEC
LJUBLJANA
Tyrševa cesta 12 (dvorišče)

BRITJE — MUKA?

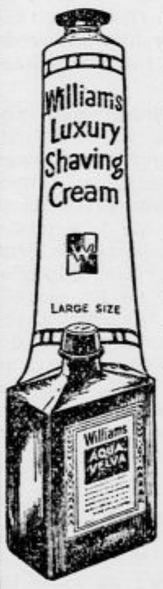

Ne! Ako uporabljate WILLIAMS kremo za britje, a po britju osvežite kožo z nekaj kapljicami AQUA VELVA, ki takoj odstrani ranice, ki jih povzroča britev. Dobiva se v vseh boljših strokovnih trgovinah

Za britje

WILLIAMS

LAHKA LETNA OBLAČILA,
vetrni suknjiči, perilo itd.
prodaja najceneje
Presker,
Sv. PETRA C. 14.

STALNA RAZSTAVA POHIŠTVA
„BOR“
FRANC KREGAR & CO.
Vižmarje 57, St. Vid

Med mestom in deželo
posreduje »Jutrovo mali oglasnik

GLASOVITI Dr PACCINI IZ ČIKAGA JE S SVOJIM SENZACIJONALNIM PREPARATOM POVRNUL ŽENI AKTIVNOST IN MLADOST.

ZA ŽENE OD 40 LET NAPREJ 'MORANA HORMON AKTIV KREMA' DIN. 60·–, VRNE ŽENI AKTIVNOST IN MLADOST.
OD 30–40 LET 'MORANA HORMON KREMA' (IZ MISJIH ŽLEZ) DINARA 50·–
OD 18–30 LET 'MORANA VITAMIN KREMA' (VISOKIH GORA) DIN. 40·–

TE NOVITETE TAKOJ ODSTRANIJO GUBE, MLAHAVO KOŽO, NEREDE KOŽO MLADOSTNO NAPETO Z BARŽUNASTIM TENOM.

'MORANA LEPOTA RASTLINSKI PUDRI' V VSEH NIJANSAH DIN. 25·–

MORANA SPLIT

Točno plačuj »Jutru« naročnino, varuj svojcem zavarovalnino!

Rabimo več delavcev

za frezmašine, za stroje za izdelavo zobnikov in za vodoravne svedre (Bohrwerk).

Samo pismene ponudbe pod značko »STROJAR« naj se pošljejo na oglasni zavod »Publicitas d. d., Zagreb, Ilica 9.

Naročniki „Jutra“ so zavarovani za 10.000 Din

INSERIRAJTE V „JUTRU“!

CELO LETO

lahko trajno pripravite **MOŠT (širu)**

iz grozdja kakor tudi vse sadne sokove

BREZ STROKOVNIH PRIPRAV — BREZ IZGUBE ČASA
BREZ KAKRŠNIHKOLI APARATOV

S POMOČJO **NIPAKOMBINA A|II.**

Odlična iznajdba današnje znanosti! Enostavno! Poceni! Higijenično!
Odobreno od ministrstva za poljedeljstvo.

Navodila in cenik pošlje brezplačno:

RADIOSAN, Zagreb, Dukljaninova ulica 1.

---

†

Globoko potrti naznanjamo vsem sorodnikom, prijateljem in znancem, da smo izgubili v petek 12. avgusta naše najdražje, našo

Marjanco

BOROVNICA — BEOGRAD, dne 14. avgusta 1938.

Rodbina
DR. FRANJO GRUDEN-ova.

Urejuje Davorin Ravljen. — Izdaja za konzorcij »Jutra« Stanko Virant. — Za Narodno tiskarno d. d. kot tiskarnarja Fran Jeran. — Za inseratni del je odgovoren Alojz Novak. — Vsi v Ljubljani.